

NATIONALE BANK
VAN BELGIË

DIENST
voor

Economische Studiën

TIJDSCHRIFT

voor Inlichting en Documentatie

Verschijnt maandelijks

XIVe Jaar, IIe Band, Nr 1

Juli 1939

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De termijnwisselmarkten, door den heer Léon-H. Dupriez. — De economische toestand van België (Mei-Juni 1939). — De balans van de Nationale Bank van België per 25 Juni 1939. — Geld- en bankwezen. Financiële berichten. — Berichten over industrie, landbouw en handel. — Wettelijke berichten. — Statistieken.

DE TERMIJNWISSELMARKTEN

door den heer Léon-H. DUPRIEZ

Professor aan de Universiteit te Leuven.

Tijdens de laatste twintig jaar, hebben, in tal van landen, de termijnwisselmarkten heel wat aan ontwikkeling gewonnen. De monetaire onvastheid heeft ze gemaakt tot een gewaardeerd en onmisbaar instrument van den internationalen handel. Dekking van het monetair risico, die vroeger bijzaak was als men maar zijn zaken in een van de leidende Europeesche munten of in dollars afhandelde, dringt zich, ten huidige dage, voor elken voorzichtigen importeur of exporteur, op. Geen wonder dan, dat commercieele gewoonten, welke voorheen slechts in Oostenrijk-Hongarije bekend waren, zich eveneens in de andere landen zijn gaan inplanten, bij zoover, dat de termijnwisselmarkten er thans ook een belangrijke rol spelen, ter verzekering van de betaling der handelsvorderingen.

Nochtans, zijn de beginselen welke de vorming van de prijzen — t.t.z. de rentepercentages — op de termijnwisselmarkten ten grondslag liggen, door den band weinig of niet gekend en wordt vaak de evolutie van deze markten slechts zeer pragmatisch gecommenteerd.

Twee bijdragen zullen wij aan deze uiterst belangrijke kwestie wijden: de eerste heeft betrekking op de organisatie en de algemeene werking van de termijnmarkt; in de andere, zal een omstandige uiteenzetting worden gegeven van die markt in verband met den Belgischen frank vanaf 1921, van welk jaar af de noodige statistische gegevens daartoe voorhanden zijn.

OVER HET MECHANISME DER TERMIJNWISSELMARKTEN

De grondbeginselen van het mechanisme der termijnwisselmarkten werden, voor het eerst, wetenschappelijk beschreven door den heer J.-M. Keynes, in zijn *Tract on monetary Reform*, 1924. Een zeer omstandige beschrijving van de stof, gaf ons ook Paul Einzig: *The Theory of forward Exchange*, in het jaar 1937 verschenen (1).

Om de uiteenzetting te vereenvoudigen, zullen wij ons beperken tot de valutabewegingen tusschen twee bepaalde huishoudingen, die met elkaar onderling in ruilverkeer staan, met uitsluiting van elke andere huishouding. Eerst moet duidelijk worden gemaakt wat er omgaat in een eerste veronderstelling, dat de beide huishoudingen den gouden standaard voeren. Nemen we dus, eenvoudigheidshalve,

(1) Beide werken bij Macmillan and Co, Londen.

de verhoudingen tusschen dollar en pond sterling, in den loop van de jaren 1924 tot 1930. De beide geldeenheden zijn gedefinieerd op grond van een zeker gewicht goud en er bestaat geen de minste vrees, dat voor den duur der te nemen verbintenissen, hier verandering in komt. Om het beginsel-exposé zoo eenvoudig mogelijk te houden, zullen wij aannemen, dat de vervoerkosten van het metaal onafhankelijk zijn van de richting waarin deze transporten plaats vinden. Later zullen wij dan event. de gevolgen van een verschil in deze kosten nagaan.

De werkhypothese van twee landen welke den gouden standaard voeren (of ten minste van twee landen welke munteenheden onvoorwaardelijk onderling gekoppeld zijn) is evenwel slechts een apart geval, dat eerst en vooral moet worden opgeklaard. Doch dit geval is niet het belangrijkste, immers de termijnwisselmarkt bewijst oneindig meer diensten op de plaatsen waar deze hypothese niet is verwezenlijkt. Dit is historisch bewezen. Inderdaad, in de XIXe eeuw, toen het monetair risico quasi nihil was, bestond de termijnwisselmarkt vrijwel niet; heden ten dage, grijpen de overgrote meerderheid van de wisseloperaties plaats tusschen landen waarvan, theoretisch of practisch, de wisselkoersen onafhankelijk zijn de eene van de andere en zijn tal van termijnwisselmarkten ontstaan. De wisseloperaties op termijn, tusschen landen met zwevende valuta, moeten dus ook onder het oog worden genomen en zullen het voorwerp uitmaken van de tweede hypothese.

* * *

Om voor den lezer die niet door zijn beroep met de termijnwisselmarkten vertrouwd is, de economische problemen welke het voorwerp van deze studie uitmaken, behoorlijk te situeeren, zullen we eerst, beknopt, enkele begrippen verduidelijken. De markttechnische problemen zullen we evenwel onaangetroefd laten, behalve enkele onontbeerlijke sporadische zinspelingen.

De termijnwisselkoersen worden gewoonlijk genoemd onder den vorm van agio of disagio op één of op drie maanden. Er bestaat bovendien een verschil tusschen laat- en biedkoers, verschil dat de winst uitmaakt van de bankhuizen in hun hoedanigheid van tusschenpersoon.

De wisseloperatie op termijn kan worden omschreven als een koop of een verkoop van buitenlandse valuta, te leveren op een bedongen termijn, t.t.z. gewoonlijk, op één, twee of drie maanden na datum. De prijs van die valuta wordt, in al zijn elementen, vastgesteld op het oogenblik van de afsluiting van den koop. Alleen de uitvoering wordt verdaagd: frank en buitenlandse valuta worden beide geleverd op den overeengekomen dag.

Bij het vaststellen van dezen prijs, moeten de contracteerende partijen rekening houden met twee elementen: aan den eenen kant, den contantkoers van het devies op het oogenblik, dat de operatie door gaat; aan den anderen kant, het agio of het disagio. Het agio is een bedrag dat event. bij den contantkoers te tellen is om tot den termijnprijs te komen; het disagio is een bedrag dat moet worden afgetrokken; er is aanleiding tot agio of tot disagio naar gelang van den staat van evenwicht van de markt onder de verhandelde valuta's.

Ter verduidelijking van de economische analyse, is het nuttig agio en disagio onder een anderen vorm uit te drukken, t.w. in jaarpercenten. Daartoe, worden de agio- en disagiopercenten gedeeld door de contantwisselkoersen, daarna vermenigvuldigd, van den eenen kant, met honderd, van den anderen kant, met twaalf of met vier al naar gelang het gaat om percenten op één maand of op drie maanden. Deze manier van doen is noodig om den termijnprijs te bestudeeren in functie van de rentepariteiten.

De eigen functie van de termijnwisselmarkt, die haar geschiedkundige ontwikkeling ten grondslag ligt, is den handel de mogelijkheid te geven alle risico's in verband met de internationale betalingen uit te schakelen; aldus, kan de importeur die in buitenlandse munt heeft gekocht, zich, bij het sluiten van zijn contract, de noodige buitenlandse betaalmiddelen aanschaffen, tegen vasten prijs en op overeengekomen tijd, zonder daarvoor dadelijk de overeenkomstige bedragen op rekening-courant in het buitenland, te moeten immobiliseeren. Het volstaat hem valuta op termijn aan te koopen. Evenzoo, de exporteur, die in buitenlandse munteenheid verkoopt, waar hij zijn onkosten in nationale munt moet dragen, kan buitenlandse deviezen op termijn verkopen om, van nu af aan, het provendu, in Belgische franken, van zijn operatie vast te stellen.

Voorzover haar transacties met de cliënteel zich niet compenseeren, nemen de bemiddelende banken, voor den duur van den termijn, het buitlandsch geld, dat zij vooraf contant hadden verkocht, ter leen of geven het vooraf contant aangekocht devies tegen eigen munt ter leen. Het mechanisme van deze verrichtingen, gewoonweg *swap*-operaties geheeten, wordt verder uiteengezet.

Benevens de commerciële operaties, waardoor de optredende handelsman, door bemiddeling van zijn bankier, een risico dat hij op goederen heeft moeten nemen, neutraliseert, zijn er tal van andere van financiële aard.

De credietinstellingen kunnen het mechanisme van de termijnwisselmarkt aanwenden om aan arbitrage te doen, t.t.z. haar gelden op korten termijn ter leen geven op deze plaatsen waar de gezamenlijke voorwaarden van termijnmarktrente en van interestpercentages het voordeeligst uitvallen. Aldus, bewijst

de arbitrage onloochenbaar diensten, daar ze veerkracht geeft aan de markten en toelaat gemakkelijker het hoofd te bieden aan de horten der vraag, alsmede de rentepercentages van alle landen onderling in verband te brengen, met behulp van directe operaties of van driehoeksoperaties; kortom, de arbitrage op de termijnwisselmarkt kan, in deze periode van muntonvastheid, diensten bewijzen die voorheen, door de klassieke auteurs, aan de niet gedekte bewegingen van gelden op korten termijn werden toegeschreven.

In haar eenvoudigsten vorm, is de arbitrageverrichting dubbel: zij omvat een contanten aankoop van deviezen tegen een herverkoop op termijn, of een contantverkoop tegen een terugkoop op termijn. De eerste verrichting kan b.v. gedaan worden door een houder van ponden, die gunstige gelegenheden in het buitenland wil te baat nemen om er zijn gelden te beleggen, zich tegelijk den koers verzekerd tegen denwelken hij zijn geld terug in Engeland zal kunnen krijgen; de tweede operatie beoogt de tijdelijke belegging van buitenlandsch kapitaal in Groot-Brittannië, zonder het valutarisico te loopen, dat aan dit land eigen is. Deze eenvoudige constataatie wijst op het groot belang, dat, door den band, de termijnwisselmarkt voor de arbitrage en de monetaire kapitaaltransfers van het eene land naar het andere kan hebben: zij laat trouwens toe dergelijke operaties te doen zonder het eigenlijke valutarisico te moeten loopen. Welnu, het is bekend welk belang er in de economische theorie van de XIXe eeuw gehecht werd aan de transfers van kort geld van het eene land naar het andere, om aan momenteele monetaire moeilijkheden het hoofd te bieden: de gansche theorie van de discontorente leunt aan op de mogelijkheid van het uitlokken van dergelijke transfers. Thans is het iedereen duidelijk, dat kapitaaltransfer, om winst te halen uit kleine rentever schillen, niet meer zou te doen zijn zonder dekking van het valutarisico.

Om diverse technische redenen, hebben de banken meer ingewikkelde werkmethodes ontwikkeld dan deze welke wij zoo pas hebben beschreven en waarin wij enkel het wezen der operatie hebben uiteengezet. In een studie over principes, kunnen wij daar niet verder over uitweiden. Wij moeten evenwel bij de techniek van de zgn. *swap*-operatie blijven stilstaan. Deze verrichting bestaat uit een dubbele operatie, contant tegen termijn. De bankier die, aan een cliënt, een pondenbedrag op termijn moet verkoopen, verzekert zich door den band vooraf een evengroot bedrag aan ponden op contant. Hij verkoopt daarna zijn ponden contant en koopt ze terug op termijn. Juist op dit oogenblik, verzekert hij het verschil tusschen contant en termijn, t.t.z. het agio of het disagio. Het spreekt vanzelf, dat deze techniek voor verandering vatbaar is al naar gelang de alge-

meene omstandigheden, of de feitelijke, die op de markt heerschen. In het hier beschouwd geval, worden de bedragen voor dewelke de bankier zich verbindt, automatisch gedekt. De schikkingen voor den leveringstijd met het oog op het verzekeren der overeenstemming, worden nadien genomen. Heden ten dage, worden de *swap*-operaties algemeen door de zakenlui op de geldmarkten gebruikt.

* * *

Keeren wij nu even terug tot de principes die de vorming van het agio- en disagiopercentage beheerschen, alsmede de door de termijnmarkt veroorzaakte kapitaalbewegingen.

In het geval van onafscheidbaar aan elkaar gekoppelde munteenheden, met name tengevolge van haar gemeenschappelijke gebondenheid, vragen twee problemen onze aandacht: 1° de grenzen van het agio- of disagiopercentage; 2° de vorming van deze percentages binnen die grenzen. Nemen we dus het voorbeeld van het pond sterling en den dollar van vóór 1931 opnieuw ter hand.

In de eerste plaats dient de algemeene stelling geponeerd, dat de percentages beperkt zijn door de marge van de *gold points*. Inderdaad, een agio- of disagiopercentage mag worden beschouwd als zijnde het oordeel van de markt over het omzettingsrisico van een devies in een ander, op een bepaald tijdstip; het agiopercentage is de verzekeringspremie welke de koper van een buitenlandsch devies bereid is te betalen, van heden af, op termijn; bij normale werking van de wisselmarkt, mag hij den kostprijs van alle andere wijzen van dekking tegen hetzelfde risico niet overschrijden; onder deze laatste, bevindt zich de onmiddellijke transfer van goud. Staat het Engelsche devies op zijn goudpunt van invoer, dan kan zijn notering op termijn geen opgeld doen en het disagio kan ten hoogste het verschil bereiken tusschen het goudpunt van uitvoer en het goudpunt van invoer; correlatief is de termijnnotering van het Amerikaansch devies niet vatbaar voor disagio, terwijl het agio op dit devies ten hoogste het verschil kan bereiken tusschen het goudpunt van invoer en het goudpunt van uitvoer. Was het anders, dan ware het heelwat voordeliger goud aan te koopen of te verkoopen, al naar gelang de richting waarin de betaling moet geschieden. Het omgekeerde is vanzelfsprekend; we hoeven er dus niet bij stil te blijven. Schematisch, komt men aldus tot de volgende tabel:

	Hoogste agio	Hoogste disagio
Pond sterling genoteerd:		
Op het goudpunt van Invoer (G. I.)...	0	G. U. — G. I.
Op het goudpunt van Uitvoer (G. U.)...	G. U. — G. I.	0
Dollar genoteerd:		
Op het goudpunt van Invoer	0	G. I. — G. U.
Op het goudpunt van Uitvoer	G. I. — G. U.	0

Noemen wij met A en D deze uiterste waarden die we zoeven hebben omschreven, deze waarden zijnde uitgedrukt in percenten van den contantwisselkoers en per jaar.

Het valt licht te begrijpen, dat, in het kader van den gouden standaard, het risico verbonden aan het omzetten van een devies in een ander, slechts zeer zelden deze maximumwaarden A en D zal bereiken. Normaal, zal het mathematisch onder deze waarden gaan liggen en zich op de termijnmarkt uiten in noteringen a en d verschillend van de waarden A en D, en lager dan deze. Derhalve kunnen deze waarden worden beschouwd als representatief van de schatting van de markt op een gegeven oogenblik, van den normalen prijs der omzetting van de twee beschouwde valuta's, op een bepaalden vervalldag, in verband met den huidige wisselkoers op de contantmarkt. Waar nu de contantwisselkoersen, in beginsel, de momenteele evenwichtsvoorwaarden tusschen de beide geldmarkten, de Engelsche en de Amerikaanse, verzekeren, spannen zich, van hun kant, de termijnkoersen in om dit verband te verlengen in den tijd met, van nu reeds, deviezen op bepaalde vervalldagen te verzekeren, tegen koersen uitgedrukt in functie van de huidige koersen.

Nu gaan we even na door welke oorzaken en in welke mate, de prijs van den wisselkoers op termijn verschilt van den contantkoers op hetzelfde oogenblik. Dit is de theorie over het agio en het disagio.

Wanneer de termijnwisselkoers van uit dezen hoek wordt bekeken, dan valt de beteekenis van den huurprijs van het geld op korten termijn, als determinerend element van de agio- en disagiopercenten, al dadelijk op. Het evenwicht in den tijd, tusschen de twee markten, eischt, trouwens, dat, te allen tijde, de rentestand in Groot-Brittannië gelijk zij aan den rentestand in de Vereenigde Staten, vermeerderd met het agiopercentage van den dollar te Londen, of verminderd met het disagiopercentage op dit devies. Men kan ditzelfde verband nog omschrijven met te zeggen, dat de rentestand in de Vereenigde Staten gelijk moet staan met den rentestand in Groot-Brittannië plus het agio of minus het disagio van het pond te New-York. Deze verhoudingen steunen op den rentestand waartegen de arbitragegeldten werkelijk kunnen worden belegd: bovendien, zijn kleine afwijkingen natuurlijk niet uitgesloten, daar het renteververschil moet volstaan om de onkosten van arbitrageverrichtingen te rechtvaardigen.

Algemeen genomen, is dus bij het verschil tusschen de interestpercentages, de tendens aanwezig om gelijk te zijn aan het agio van de eene munteenheid of het disagio van de andere.

Al het andere gelijk zijnde, eischt dus het evenwicht tusschen de twee termijnmarkten, dat het verschil in den rentestand van het geld op die twee markten, gelijk staat met het agio van de sterke

munteenheid, of, wat op hetzelfde neerkomt, met het disagio van de zwakke munteenheid. In verband met wat wij hooger hebben gezegd, is dit verschil in den rentestand van het geld op de twee markten, beperkt tot een maximum voorgesteld door de hooger gedefinieerde waarden A en D, wanneer de twee munten onvoorwaardelijk gekoppeld zijn. Vestigen wij er nu reeds de aandacht op, dat andere risico-elementen dan het eigenlijke wisselkoersrisico, als daar zijn gebreken van de markt of speculatie, op zekere oogenblikken verschil kunnen teweegbrengen in den voet der rentepariteiten, die de norm vertegenwoordigen waarnaar de rentestanden zich richten.

In feite bepalen, tusschen vaste munten, de uiterste waarden A en D de marge der mogelijke schommelingen van a en d . Dienvolgens, hoe hooger de marge van de *gold points*, des te grooter het verschil in den rentestand op de twee markten kan worden, zonder de evenwichtsvoorwaarden te verstoren. Omgekeerd, hoe geringer de marge der *gold points*, hoe kleiner het verschil tusschen de rentestanden op de twee markten. Immers, er doet zich geen de minste reactie voor, zoolang een renteververschil ondervangen kan worden door het agio- of disagiopercentage.

Zoo men bijgevolg twee monetaire markten nauw met elkander wil verbinden, dan hoeft de marge der *gold points* verminderd of, beter nog, de mogelijke schommelbeweging van a en van d beperkt. Verkiest men, daarentegen, de twee markten uit mekaar te houden, dan moet de marge der *gold points* worden vergroot. Deze, op het eerste gezicht, louter technische kwestie, krijgt aldus een buitengewone beteekenis voor de economische politiek van een land, vermits ze rechtstreeks inwerkt op de vrijheid van handelen der monetaire autoriteiten in zake credietverstrekking.

Laten we bij dit eerste besluit even stil blijven, om na te gaan in hoever het verband houdt met de hypothese waarvan we zijn uitgegaan.

Eerst een technisch voorbehoud. Zoo de vervoerkosten van het metaal niet onafhankelijk zijn van de richting waarin het transport gebeurt, dan is het niet meer juist, dat a \$ — d £, noch, dat de bewegingsgrenzen zijn A \$ — D £. Zoo we evenwel twee naburige huishoudingen gaan beschouwen die voortdurende betrekkingen met elkaar onderhouden en van alle maatregelen afzien die feitelijk de kosten van het metaalvervoer verhoogen, dan mogen we terecht aannemen, dat de event. verschillen eerder gering zijn en best van kant worden gelaten. In alle geval, wat ook het standpunt weze, dat men dienaangaande inneemt, aan het hooger gestelde fundamenteel verband wordt niets gewijzigd, ook niet aan de conclusies die er kunnen uit voortvloeien.

Aan den anderen kant, gelden slechts de grenzen A en D getrokken door de *gold points*, zoo de twee

munten aan elkaar verbonden zijn en dit zonder den minsten twijfel voor een nabije toekomst. Ze verdwijnen wanneer het niet zoo is, b.v. indien een van de munten niet meer aan een bepaalde muntpariteit gebonden is. In dit opzicht, is het van luttel belang dat er dagelijks mogelijkheid tot omzetten in goud voorhanden zij, zoo er op het gebied der noteeringen in de toekomst niet de minste zekerheid bestaat.

In het geval van niet onafscheidbaar aan mekaar gebonden munten, worden *a* en *d* niet meer binnen zekere vooraf bepaalde grenzen gehouden, doch blijven onder den greep van voorwaarden opgelegd door het tweede fundamenteel verband dat het verschil van de rentestanden bindt aan de agiopercenten. Besluit: de rentepariteit blijft de richtinggevende norm van agio en disagio, in geval van onvaste munten, doch de grenzen voortvloeiend uit de werking van den gouden standaard verdwijnen.

Wij besluiten dus, dat de beschreven fundamentele relaties, evenals de conclusies waartoe ze leiden, van algemeenen aard zijn.

* * *

Na aldus de algemeene bases te hebben vastgelegd, kunnen we nu van naderbij de werking onderzoeken van de « rentepariteit » in zake termijnwisselkoersen.

Men heeft de agio- en de disagiopercentages omschreven als een meter van de kosten en de risico's van het omzetten van een devies in een ander op een bepaalden vervaldag. Deze omschrijving kan worden verbeterd door ze meer algemeen te maken. In feite, is het agio- en disagiopercentage evenzeer een meter van den voorkeur waarvan de markt blijk geeft t.o.v. een bepaalde monetaire markt, met het oog op het behouden van zeker tegoed tijdens een beperkte periode. Deze voorkeur leunt aan op elementen waarvan we reeds gewag hebben gemaakt en die we nu van ietwat naderbij zullen ontleden.

De eerste factor van voorkeur — fundamenteel en blijvend — is de huurprijs van het geld.

Gesteld, dat we uitgaan van een evenwichtspositie en, dat, om een of andere reden, het verschil tusschen de huurprijzen van het geld op de twee markten, de Engelsche en de Amerikaansche, grooter blijkt te zullen worden wegens de rentehausse in de Vereenigde Staten. *Stante pede*, worden de kapitalen naar de Amerikaansche markt getrokken. Op de contantmarkt vertoont de dollar een tendens tot vaster worden, doch begeeft op termijn door de omstandigheid, dat de Engelschen die op de contantmarkt kapitalen aanbrengen, tegelijk hun ponden op termijn terugkopen. Het evenwicht wordt maar bereikt ten koste van een hooger disagio of een kleiner agio op den dollar.

We besluiten derhalve, dat, al het andere gelijk *blijvend*, de valuta van een markt waar de huur-

prijs van het geld tendens tot stijgen vertoont, op termijn genoteerd wordt tegen degressieve agio-percentages, of tegen progressieve disagiopercentages. We zouden zelfs kunnen zeggen, dat, al het andere gelijk *zijnde*, de valuta van een markt waar de huurprijs van het geld vrij hoog is, op termijn normaal met disagio genoteerd wordt. Voegen wij daar onmiddellijk aan toe, dat, in dit geval, al het andere zelden gelijk is of gelijk blijft, wat uit de volgende beschouwingen voldoende zal blijken.

Inderdaad, voor het beoordeelen van den differentieelen rentestand, volstaat het niet stil te blijven bij de absolute percentages van den huurprijs van het geld op de een of op de andere markt. Ook de resp. organisatie van deze markten moet worden onder het oog genomen, alsmede de faciliteit waarmede de gelden voor korten tijd kunnen belegd en, eventueel, teruggetrokken worden. Om deze redenen moet een markt met hoogen huurprijs maar met mankgaande organisatie, feitelijk worden beschouwd als een markt met kleinen huurprijs. Inderdaad, de normale werking van de termijnwisselmarkt veronderstelt, dat de arbitranten momenteel de getransfereerde liquide gelden werkelijk tegen de in aanmerking genomen renten kunnen beleggen. Het is voorgekomen, dat er betere beleggingen voorhanden waren dan de termijndeposito's op de banken, en, de rentestand had er onder te lijden. Wanneer, daarentegen, de markten onvoldoende georganiseerd zijn, gebeurt het vaak, dat de arbitranten hun korte gelden, tegen de beschouwde koersen, niet kunnen beleggen. In dit geval, reageert dus de markt alsof de rentevoet laag was, of zelfs alsof hij nihil was: dit is, inderdaad, de conclusie zoo de liquide middelen getransfereerd zijn, doch geen belegging vinden. Het historisch onderzoek bevestigt deze theoretische conclusie. Immers de werkelijke rentepercentages van de termijnmarkt vertoonen een tendens om de rentepariteiten van dichtbij te benaderen in tijden voor voorspoed, in tijden dus, dat er ruime beleggingsmogelijkheid is. In tijden van crisis, daarentegen, doen zich, wegens de moeilijkheden om beleggen in alle landen, deze relaties tusschen den rentevoet aan den eenen kant en de rentestand van de termijnmarkt, aan den anderen kant, veel losser voor en het pari, t.t.z. het uitblijven van agio en disagio, oefent een zekere aantrekkingskracht uit, wegens de schaarschte aan beleggingsmogelijkheden in al de landen.

Wij komen aldus tot de zonderlinge conclusie, dat de slecht georganiseerde markten en de markten met laag rentetarief, gelijkaardige voorwaarden ondergaan voor haar wisselkoersen op termijn. Pleit dit niet ten gunste van de markten met moeilijke beleggingsmogelijkheid, daar de rentestand van de termijnmarkt zich gedraagt alsof het land over zeer ruime liquide middelen beschikte?

Het antwoord op deze vraag moet ontkennend luiden, daar we ons bezig te houden hebben met de werkelijke bestaande onevenwichtstoestanden tusschen naburige huishoudingen, en niet alleen met hun symptomen. Zoo de hooge rentestanden binnenlands verzwakkend inwerken op de noteringen van de termijnwisselkoersen, brengt deze beweging nu juist de noodige correcties aan: de arbitrage heeft een tendens om gelden van buitenlandsche herkomst aan te brengen, schoon, op de slecht georganiseerde markten, de beweging beperkt zij; waar deze gelden zich kortlopend beleggen, werken zij de geldruimte terug in de hand en tegelijk de verlaging der rentestanden. De beweging in het agio- en disagiopercentage schijnt deze beweging van gelden — door de economie der XIXe eeuw als fundamenteel beschouwd voor het behoud van een parallelisme tusschen de evoluties in de diverse landen en, dienvolgens voor de muntstabilisatie — in de hand te werken. Zoo de organisatie van de binnenlandsche markt deze beleggingsmogelijkheden beperkt, dan loopt het mechanisme spaak.

Hoe staat het nu, in dit opzicht, met de organisatie van de Belgische markt? Onder al de wisselmarkten in haar geheel genomen, mag ze bij de best georganiseerde worden gerangschikt: daarvan getuigt reeds in de eerste plaats de grootte van het volume der termijntransacties die er worden afgehandeld. Het is echter zeker, dat de graad van organisatie van onze geldmarkt onbetwistbaar nog beneden deze blijft van zekere markten onzer buurlanden, welke vrijwel allemaal beleggingsmogelijkheid bieden tegen den geldenden rentevoet, mogelijkheid welke op de Belgische markt onbestaande is, behalve in zekere phases der economische conjunctuur.

* * *

De onderlinge verhouding van de rentepercentages op korten termijn, is de eerste determinerende factor bij de vorming van het agio- en disagiopercentage. Dit wil niet zeggen, dat het noodzakelijk de voornaamste is. Er zijn er andere, w.o. er enkele een rol spelen die aldoor aan beteekenis wint.

Allereerst, de politieke en financieele risico's.

Door het feit, dat deze risico's niet denkbeeldig zijn, bestaat er inderdaad een tendens tot reducering van de reële rentevergoeding der kapitalen belegd op de markt met dergelijke risico's, daar een aanzienlijk deel van de nominale winst slechts als een verzekeringspremier te beschouwen is. Hierdoor zijn de gevolgen van deze risico's op den termijnwisselkoers gelijk te stellen met deze van een gebrekkige organisatie van de geldmarkt. Met andere woorden en vertrekkende van een evenwichtspositie, de ontwikkeling van dergelijke risico's op een markt, moet zich uiten in terugloop van het disagio en in verhooging van het agio op de bedreigde valuta.

* * *

De regelen betreffende de rentepariteiten, de gevolgen van gebrekkige organisatie van de markt, van financieele of politieke risico's, oefenen een determineerenden invloed uit op de termijnwisselkoersen door de voortdurende werking van de internationale arbitrage.

Beschouwen wij nu de rechtstreeksche inwerking van den internationalen handel en de manier waarop ze door de arbitrage wordt gecorrigeerd.

Ofschoon voor het verklaren van de vorming van agio en disagio, vooral moet verwezen worden naar de arbitrageverrichtingen waardoor het mechanisme wordt geregeld, toch mag niet uit het oog worden verloren, dat de allereerste functie van de termijnmarkt is: zekerheid te scheppen in den tijd, voor de handeloperaties. Welnu, zoo de eerste normaal gekoppeld zijn aan een contantverrichting, waarbij de momenteele kapitaaltransfer gebeurt bij contanten aankoop van deviezen tegen terugverkoop op termijn, vertoont de tweede geenszins dit karakter. Evenals de louter speculatieve operaties, omvatten zij geen correlatieve contantoperatie. In dit geval, is, voor den handelsman, de verrichting op termijn de tegenhanger van de risico's op goederen, welke hij op zich neemt; zij omvat voor hem, op het oogenblik dat hij ze doet, geen transfer van gelden van de eene markt naar de andere.

Veelvuldige verrichtingen gevraagd door importeurs en exporteurs, kunnen natuurlijk tegen mekaar opwegen (schoon de verschillen van termijn moeilijke problemen stellen); doch het kan ook anders. Gaan we dus na, hoe de arbitrage een uit de ongelijkheid van vraag en aanbod ontstane onevenwichtstoestand op de termijnmarkt corrigeert.

Laten wij, duidelijkheidshalve, uitgaan van een evenwichtspositie waar de dollar met disagio genoteerd staat. Op dit oogenblik, is het renteverskil tusschen New-York en Londen vrijwel aan dit disagio gelijk (of aan het agio van het pond te New-York). In deze voorwaarden, laat een verkoop van den dollar op termijn tegen een contantaankoop van hetzelfde devies, winst noch verlies.

Veronderstellen wij dan, dat, om een of andere reden (een commercieele b.v.) de termijnvraag naar dollars aanzienlijk grooter is dan het termijnaanbod. Aan deze verhoogde vraag kan niet worden voldaan dan door arbitranten die over ponden beschikken, en het spreekt, dat deze arbitranten maar een helpende hand zullen uitsteken mits een disagiopercentage dat lager is dan het geldende. Om zich te dekken, koopen zij dollars contant, welke, belegd op de Amerikaanse markt, den rentestand te New-York doen dalen, zoodat, bijgevolg, tusschen de twee markten nieuwe evenwichtscondities zijn geschapen.

Zoo op termijn, het dollaraanbod de dollarvraag overtrof, dan is interventie vanwege de arbitranten beschikkende over dollars, vereischt en deze zullen daarin maar toestemmen mits hooger disagio. Om zich te dekken, zetten zij contant hun dollars om in ponden; dit tegoed, tijdelijk belegd op de Engelsche markt, doet den rentestand naar baisse overhellen, zoodat de rentepariteit den wisselkoers op termijn opnieuw regelt.

Aldus fluctueert het disagio aan weerskanten van den evenwichtstoestand, al naar gelang de termijn-aankopen of -verkoop overheerschen. De amplitude van deze schommelingen rondom de rentepariteiten, hangt in hoofdzaak af van de belangrijkheid van de bedragen welke de arbitranten op de respect. markten aanhouden en waarmede zij kunnen intervenieeren om de termijnmarkt in evenwicht te brengen.

* * *

De laatste conclusie is belangrijk, en het is noodzakelijk er even bij stil te blijven.

Gesteld, dat om welke reden ook, tegenover de Amerikaansche munt, een zeker wantrouwen heerscht dat zich uit in vermindering van bedragen welke, in dollars, op de markt van New-York zijn blijven uitstaan (wat trouwens den rentestand te New-York doet verhoogen). Dan zal, in geval van overvloedig dollaraanbod op termijn, de mogelijkheid tot beroep op de Amerikaansche markt, geringer worden met het gevolg, dat de amplitude der schommelingen van het disagio op den dollar toeneemt.

In geval van speculatieven aanval, moet dus de rentestand op termijn stijgen, daar het land welks munt wordt aangevallen, de tegenwaarde niet levert.

Blijven we nu een oogenblik stil bij de reacties van de markt op het oogenblik, dat de Circulatiebank de verdediging van de munt op touw zet, t.t.z. op het oogenblik, dat zij tot credietrestrictie overgaat, restrictie waarvan de gewone en essentiele vorm is, inkrimping der discontofaciliteiten. Deze credietrestrictie werkt rechtstreeks op de contantmarkt in en noopt de banken tot repatriëering van haar in het buitenland uitstaande liquide middelen; de druk op de contantwisselmarkt vermindert met zooveel, maar de liquide middelen in nationale munt waarover de termijnwisselmarkt kan beschikken, verminderen in dezelfde verhouding. De verdediging van de munt op de contantmarkt door invoering van een credietrestrictiepolitiek, verscherpt dus de spanning der termijnmarkt — zooals ze normaal den prijs van het crediet binnenslands doet stijgen. Incidenteel kan deze verscherping in de spanning ietwat gemilderd worden in geval ongedekte koopers, verleid door de hooge disagiopercentages, in tegenovergestelden zin werken; doch dit geval zal zich niet voordoen, zoolang de mogelijke omkeer niet in het zicht is.

Deze beschouwingen leiden tot de volgende belangrijke conclusie: de verdediging tegen een speculatieven aanval op een welkdanige munt ook, wordt op de markt van deze munt opgesteld. In strijd met een veelal heerschende meening, staat de doeltreffendheid van deze verdediging minder in functie van de hausse in den huurprijs van het geld, dan van de hausse van het disagiopercentage. Dit laatste houdt rechtstreeks verband met de credietrestrictie die bij de verdediging der munt behoort en de hervoorziening belet van de arbitranten, van den handel en van de speculanten in nationale munt, op een oogenblik waarop het verlangen om nog in buitenlandsche valuta om te zetten op verre na niet van de baan is.

Deze verhooging van den rentestand op de termijnmarkt is niet als een kwaden factor te beschouwen, trouwens elke monetaire defensie omvat oogenblikken van tijdelijke renteverzwaring, daar restrictie der credieten en der liquide middelen, het voornaamste wapen eener doelmatige muntdefensie is. Men mag evenwel de secundaire terugslagen van zeer sterk aangetrokken rentestanden op de termijnmarkt niet uit het oog verliezen: ze niet te ontkennen en kunnen de momenteele moeilijkheden aandikken.

De beteekenis van de plotse vraag naar zeer belangrijke hoeveelheden deviezen, die eerst op de termijn en naderhand op de contantmarkt opduikt, op het oogenblik der monetaire spanningen, vordert een streng onderzoek nopens de « secundaire uitwerkselen » van een spanning op de wisselmarkt. Het is, trouwens niet aan te nemen, dat de fundamenteele toestanden zich zoo plots omkeeren: de snelheid van den stoot laat vermoeden, dat de moeilijkheden bijna plotseling aan de zakenlui bekendgeworden zijn en, dat elk op zich zelf reagerend op een nieuwen toestand al naar gelang zijn eigen belangen het hun dicteeren, de beslissingen neemt die zich opdringen. Voor de stof die we hier behandelen, is van belang te weten, hoe deze schielijke reacties op de termijnmarkt reageeren.

Allereerst is het vanzelfsprekend, dat de spanning zelf van de termijnmarkt, die waargenomen wordt op het oogenblik, dat men, op ongewone wijze, de behoeften aan buitenlandsche deviezen met stijgenden aandrang wil gaan bevredigen, aan de aandacht van de zakenlui niet ontgaat; de termijnmarkt is trouwens zeer prikkelbaar, omdat de eerste dekkingzoekers zich bij voorkeur tot de termijnmarkt wenden, en dit zoolang de rentestand hun niet halt gebiedt. Van toen af, is de spanning op de termijnmarkt van dien aard, dat ze de dekking van de behoeften aan deviezen nog met meer haast in de hand werkt, t.t.z. de aankopen, op de contantmarkt, van buitenlandsche deviezen, alsmede de verhoogde navraag op termijn. Door haar, wordt dus de spanning op de wisselmarkt algemeen gemaakt; doch deze laatste maakt deel uit van het defensiestelsel, waartoe

behooren de beperking van de betaalmiddelen waarover de markt beschikt en welke de Circulatiebank met behulp eener gepaste monetaire politiek, moet besnoeien.

De reacties zijn evenwel niet alle van speculatieven aard, dit woord zijnde genomen in zijn enge betekenis. De initiatieven van de importeurs en exporteurs alleen, kunnen zich plots uiten in een belangrijke vraag naar buitenlandsche deviezen, voorbarige vraag, die, trouwens, later door uitblijven van vraag zal worden goedge maakt. Inderdaad, in tijden van kalmte, worden heel wat handelstransacties gedaan, zonder, dat men zich daarvoor op de termijnmarkt dekt wegens de onkosten die met dergelijke verrichtingen gepaard gaan; edoch, zoodra gevaar opdaagt, wordt terstond voor dekking gezorgd. Op hetzelfde oogenblik, ziet men de debiteuren in de bedreigde valuta om uitstel van betaling verzoeken, met vertraging betalen, enz., alsook de exporteurs die buitenlandsche deviezen ontvangen, ze zoo laat mogelijk repatriëren. De bedreigde markt is aldus ontdaan van de middelen waarover ze gewoonlijk beschikte en de credietrestrictie wordt nog toegespitst, voorzoover de Circulatiebank ze niet met evenveel uitbreidt. Dringt zich deze mildering van de moeilijkheden dan wel op? Dit is een vraag van algemeene monetaire politiek, die niet op te lossen is in functie van de termijnwisselkoersen alleen.

Ten slotte, is er, onder de secundaire reacties, eene die niet buiten de termijnmarkt gaat: wanneer, om hooger aangehaalde redenen, het disagio op de bedreigde munt, duidelijk dat overtreft wat de rentepariteit billijkt, dan hebben de arbitranten van dat land belang bij een uitvoer van de beschikbare gelden, zelfs wanneer zij het risico niet kunnen loopen ze ongedekt te exporteeren, in hun hoedanigheid van bankier, verzekeraar, enz.; zij kunnen winst halen uit een contanten aankoop van buitenlandsche deviezen gepaard met een wederverkoop op termijn; immers de renteverlaging wordt ruim opgevangen door het aanzienlijk disagio op hun nationale munt. Naar men ziet, wanneer speculatie of vrees aanleiding geven tot de sterke spanningen op termijn, dwarsboomt de arbitrage — werkende met dekking — de beweging niet meer, doch vertoont veeleer een tendens om deze te verruimen.

De hooge disagiopercentages op een munt kunnen dus verschillend beoordeeld worden wat betreft hun uitwerkselen op de verdediging van een bedreigde munt. In een eerste stadium, kunnen ze beschouwd worden als brengende deze verdediging in de war, omdat de positie van de arbitrage kantelen; in een tweede stadium, werken ze in dezelfde richting, omdat de prijs zelf van te hooge disagiopercentages remmend werkt op de dekking van de behoeften op termijn, trouwens hij maakt den toestand onhoudbaar

voor de speculanten en verplicht ze tot ontkenning van hun operaties, t.t.z. hij verplicht ze mede te helpen aan het redres van den toestand. De geschiedenis kent tal van gevallen waar de speculanten er te hunnen nadeele hebben moeten aan gelooven, daar de ontkenning van de speculatieve verrichtingen de beweging in de wisselkoersen vlug doet omslaan.

Het geval van een speculatieven stormloop tegen een munt, geeft aanleiding tot het behandelen van een tweede geval, met name dit van een valuta die bestendig het voorwerp uitmaakt van een zeker wantrouwen.

Laten wij, duidelijkheidshalve, uitgaan van een evenwichtspositie gekenmerkt door gelijkheid tusschen het rentevershil en het disagio- of het agiopercentage.

Gesteld, dat, op een gegeven oogenblik, uit een of ander oorzaak, in het betrekkelijk vertrouwen in dollar en pond sterling, een wijziging intréedt ten nadeele van den dollar. Gevolg daarvan zal zijn: een zekere inkrimping van de Amerikaansche geldmarkt, een relatieve stijging van den huurprijs van het geld op deze markt en een zekere verhooging van het disagio op den dollar. Een nieuwe evenwichtspositie is aldus bereikt. Het feit, evenwel, dat, op de geldmarkt van New-York, de liquide middelen in dollars verminderd zijn en, dat de liquide middelen in pond sterling die feitelijk het eigendom zijn van de Engelsche geldmarkt, zich niet graag leenen tot omzetting in liquide dollarmiddelen, doet de schommelingen van het disagiopercentage toenemen telkens de dollarverkoopen op termijn de aankooopen op termijn overschrijden. Dit laat natuurlijk veronderstellen, dat de organisatie van de markt deficiënt is of, dat er vrees bestaat voor tusschenkomst van regeeringswege, immers het valutarisico alleen is niet bij machte om de arbitrage « contant tegen termijn » die tegen dit risico beveiligd, tegen te houden.

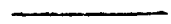
Uit deze beschouwingen volgt, dat het betrekkelijk wantrouwen, dat tegen een devies heerscht, geen aanleiding is tot een blijvende toestand van onevenwicht tusschen de twee markten, maar tot grooter schommelen van het disagio- of van het agiopercentage. Dit wantrouwen speelt inderdaad alleen een doeltreffende rol in het bepalen van de percentages op de buitengewoon moeilijke oogenblikken, wanneer de arbitrage uitblijft.

Benevens de boven gemaakte veronderstelling, is het mogelijk, dat, bij herhaling, het netto-saldo van de arbitrage in een en denzelfden zin gaat liggen, omdat de handelstransacties niet een zelfde volume termijnwisseloperaties aanbrengeñ voor den verkoop en voor den aankoop. Dit kan heel goed voorkomen, met name in zekere landen, waar de handelsgebruiken koop en verkoop in buitenlandsche deviezen omvatten en in geval de uitvoerindustrieën gewoon

zijn te werken met kasgelden in deze valuta. Soortgelijke toestand kan aanleiding zijn tot grotere schommelingen in de percentages van de wisselkoersen op termijn.

Een tweede studie zal handelen over de evolutie van de termijnwisselkoersen in België van 1921 tot 1938 en over de hoofdkenmerken der Belgische markt.
(Uit het Fransch vertaald.)

HOOFDSTUK I. DE WISSELKOERS VAN DE BELGISCHE MARKT

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË

(Mei-Juni 1939)

INLEIDING.

Althans voor de landen, die in hoofdzaak op de industrie zijn aangewezen, wordt de wereldconjunctuur thans gekenmerkt door een betrekkelijk laag prijspeil, terwijl de bedrijvigheid der basisindustrieën onophoudend toeneemt, vooral onder begunstiging der overheidsopdrachten voor defensie- en herbewapeningsdoeleinden.

Deze inertie van de prijzen is er toe te schrijven aan de omstandigheid, dat de industriële bedrijvigheid in de Vereenigde Staten geen teekenen van verbetering vertoont, terwijl, aan den anderen kant, de toeneming van de productie in de Europeesche landen zich niet uit in een vermeerdering van het internationaal handelsverkeer zonder hetwelk geen noemenswaardig herstel is te verwachten.

Ook België deelt dit lot. Het meerendeel van onze op uitvoer ingestelde industrieën, hebben erg te lijden onder deze vermindering van den buitenlandischen handel. Het is nagenoeg uitsluitend de ijzeren staalindustrie die voordeel weet te halen uit de sterke vraag voor herbewapening uit Engeland en uit de moeilijkheden die Duitschland ondervindt om aan de vraag voor export te voldoen; zij bekam zeer veel bestellingen voor buitenlandsche rekening. Ook kon de Belgische ijzerproductie deze laatste maanden regelmatig opgevoerd worden: het betreffende indexcijfer gaat van 92,4 in Februari naar 94,6 in Maart, 100,7 in April en 108,1 in Mei.

De steenkoolnijverheid boekt eveneens vooruitgang, deze kwam echter meer tot uiting in vermindering van de voorraden dan in verhooging van de productie; het maandindexcijfer is van 126,5, in Februari, gestegen tot 129,1 in Maart, 131,1 in April en 132,3 in Mei.

In het textielbedrijf, dat in Maart een tijdelijke toeneming van opdrachten kende, is de productie teruggevallen tot het peil van het begin des jaars. Voor Mei, bedroeg het voorloopig indexcijfer 100,6 tegen 105,5 in Maart en 100,1 in Januari.

Het bouwbedrijf is er niet beter aan toe. Integendeel. Het heeft niet alleen te lijden onder de beperking der groote openbare werken, maar ook nog onder de terughoudendheid van de particulieren in zake nieuwe immobilisaties.

In de andere takken van bedrijf werden geen noemenswaardige veranderingen waargenomen, behalve misschien in de glasblazerijen waar eindelijk een overeenkomst werd getroffen om tot de onmisbare prijsverhooging te komen.

In zake openbare financiën moest het oude budget van buitengewone inkomsten en uitgaven ter oorzake van de Kamerontbinding vervangen worden; het nieuwe voorziet *fr.* 1.784.546.000 uitgaven en *fr.* 29.494.000 ontvangsten.

De voornaamste credieten worden als volgt verdeeld:

Openbare werken en werkverschaffing (incl. 360 miljoen voor het wegefonds)	<i>fr.</i> 726.146.000
Financiën	112.385.000
Communicaties	285.257.000

De regeering is gemachtigd het tekort te dekken door middel van leening en de Minister van Financiën mag voor het bedrag van de uit te schrijven leening, rentedragend schatkistpapier uitgeven, met een looptijd van maximaal vijf jaar. De leening en de schatkistbons mogen zoowel in België als in het buitenland, in Belgische of in vreemde munt, geëmitteerd worden.

De gewone begrooting zal men in evenwicht trachten te brengen door middel van besparingen en verhoogingen van de inkomsten. Er werden reeds maatregelen getroffen om de ontvangsten te verhoogen en zekere suggesties toe te passen van den Koninklijken Commissaris voor de fiscale vereenvoudiging. Er werd ten bate van het Rijk, een taxé ingevoerd op de rijwielen en een verhooging van de rechten op de auto's. Voorts bestaat een ontwerp voor een speciale taxé op de electriciteitsondernemingen en voor de verhooging van de aanvullende personeele belasting. Ook werden zekere indirecte belastingen verhoogd; zoo werd de verhooging van een halven deciem, die in Januari jl. werd ingevoerd op de overdrachtstaxé en op de weeldetaxé op een heelen deciem gebracht en de noodige perequatie werd gedaan om de zegel- en registratierechten aan de devaluatie van 1935 aan te passen.

STEENKOOIJVERHEID.

De oriëntatie van de steenkoolmarkt, die reeds gunstig was in April, heeft zich in Mei en Juni niet gewijzigd. De zaken zijn er zelfs gevoelig op verbeterd.

Vooraf naar nijverheidskolen bestaat sterke vraag, ter oorzaak van de groote bedrijvigheid in de metaalindustrie. Fijne cokeskolen vooral zijn gewild. Daar de schaarschte aan bunkercolen blijft aanhouden, krijgt België grootere bestellingen en zoo konden de algemeen weinig bevredigende prijzen voor deze soort verhoogd worden.

Er werd ook meer huisbrand verhandeld, meest betere soorten, en wel vooral anthraciet, waarvoor de leveringstijden moesten verschoven worden. Tegen het einde van Juni, kwam de seizoensvertraging, die gewoonlijk vroeger intreedt en zeer gematigd was. Deze vertraging vindt ten andere haar uitleg in de vervroeging van het seizoen en de geleidelijke vermindering der afnemingspremiën; de grossisten en heel wat particulieren hebben trouwens hun voorraad reeds opgedaan. De anthracietsoorten daar gelaten, zijn de zaken voor het seizoen weer normaal geworden.

Onder invloed van de kentering, zijn de prijzen zeer vast. Vette huisbrandsoorten stegen met *fr* 2,50 à *fr* 5 per ton. Anthraciet werd met *fr* 7 tot *fr* 20 per ton verhoogd. Voor nijverheidskolen, zullen de prijzen onveranderd blijven gedurende het derde kwartaal.

Het Internationaal Cokeskartel, dat den uitvoerhandel van cokes in handen heeft, met een omzetcijfer van 14 miljoen ton per jaar, heeft daarentegen aan het begin van Juni, den cokesprijs voor de komende maanden met 1 shilling per ton verlaagd. Deze prijsverlaging veroorzaakte begrijpelijkerwijze een zekere verrassing bij de handelaars.

Gedurende de verslagperiode, was de uitvoer zeer levendig, in het bijzonder naar Frankrijk, al is het niet altijd gemakkelijk uitvoerconsent te bekomen; ook naar Nederland was de uitvoer goed en naar Zwitserland dat eveneens belangrijke hoeveelheden bestelt en onzen uitvoer bevoordeelt door vermindering op den vervoerprijs.

Onze exporteurs hebben eindelijk de tariefvermindering op het spoor bekomen, waarvoor zij zoo lang hebben geijverd, om hierdoor een compensatie te vinden voor de ontwaarding van de Fransche valuta.

De markt is dus over het algemeen wel vaster geworden, gedeeltelijk ingevolge de verhooging der binnenlandsche behoeften en verder ingevolge de vermindering van de buitenlandsche mededinging, die op dit oogenblik heel zwak is, behalve dan voor enkele Fransche huisbrandsoorten, die nog steeds in het Vlaamsche frontgebied en het Doorniksche binnenkomen.

De Duitsche invoer is sterk afgenomen, wijl dit land de eigen productie zelf verbruikt.

De laatst gekende productiecijfers zijn deze van Mei. Zij bereikten 2.569.250 t. tegen 2.451.790 t. in April en 2.462.960 t. in Mei 1938. Daar de verkoop 2.818.980 t. bedraagt, is de voorraad met 249.730 t. geslonken tegen 172.770 t. in April jl. De aan de mijn opgeslagen voorraden bedragen aldus, voor al de mijnen van ons land, samen 2.273.850 t.

Ondergrondsche en bovengrondsche arbeiders bedroegen tezamen 133.906, tegen 133.979 einde April. In Mei werden gedurende 24 dagen kolen gedolven tegen 23,2 dagen in April; de productie per arbeider stijgt aldus van 762 kg. in April tot 772 kg. in Mei.

De productie van de cokesovens steeg van 361.800 t. in April tot 417.140 t. Voor de eerste vijf maanden van het loopend jaar, bereikt zij 1.915.370 t. tegen 2.080.460 t. gedurende de overeenkomstige periode in 1938.

De fabrieken van steenkoolbriketten hebben 120.980 t. voortgebracht, tegen 110.330 t. de vorige maand.

Een groote koolmijn van de Borinage, de *Société des Charbonnages du Levant et des Produits du Flénu*, heeft haar bedrijf moeten stopzetten. De geaccumuleerde verliezen van de laatste jaren overtroffen het kapitaal. De uitbating van deze mijn begon in 1725. Op het oogenblik dat de maatschappij haar bedrijvigheid stillegde, beschikte zij over een concessie van 9.380 Ha. met negen mijnschachten, waarvan er evenwel maar vier werkten. 4.300 werklieden, 100 bedienden en 20 ingenieurs waren bij deze vennootschap tewerkgesteld. De productie was ongeveer 850.000 t. vette kolen voor het fabricceeren van cokes en waarvan 30 pCt. werd uitgevoerd.

De maatschappij had getracht haar kostprijs te verlagen door technische verbeteringen aan te brengen en een ver doorgedreven concentratie in te voeren. De opbrengst per arbeider steegt van 568 kg. in 1930 tot 730 kg. in 1938, maar deze poging van rationaliseeren werd verijdeld door de wijzigingen in de verkoopprijzen en in de arbeidsvoorwaarden.

De hulp van de regeering werd ingeroepen om de sluiting te kunnen uitstellen en voor de meer dan 4.000 arbeiders werkloosheid te vermijden. De regeering was echter van oordeel, dat zij alleen zou mogen tusschenbeide komen voor een algemeene oplossing van de geheele steenkoolkwesitie.

DE METAALINDUSTRIE.

De reeds gevoelige verbetering, die in April werd waargenomen, is in Mei zoo sterk toegenomen, dat men zou kunnen spreken van een soort vloed van nieuwe bestellingen. De door *Cosibel* geregistreerde bestellingen, ten bedrage van 217.000 t., zijn vanzelf-

sprekend, vermits ze ons terugvoeren naar getallen, die men sedert het begin van 1937 niet meer gekend had. Om daarvan een voorstelling te geven, halen wij hier nog eens het door *Cosibel* opgeteekende cijfers aan: 100.000 t. in Januari en Februari en 50.000 à 60.000 t. in het begin van 1938.

In dit cijfer van 217.000 t. in Mei, kan vooral gewezen worden op de bijzondere plaats die daarin door den uitvoer wordt ingenomen, nl. 162.000 t., of 75 pCt. van de orders, daar waar de klassieke verdeling 60 pCt. bedraagt voor het buitenland en 40 pCt. voor het binnenland.

Onze nijverheid heeft in groote mate profijt getrokken uit het feit, dat de buitenlandsche voortbrengers meer dan genoeg hadden aan hun eigen markt en dat wij, ten opzichte van de andere aanhangers van het Kartel, ten achter waren met ons deel in den uitvoer.

De toestand in Juni is eveneens zeer gunstig. *Cosibel* kon 180.000 t. nieuwe bestellingen opnemen, waarvan 133.000 t. bestemd voor den export. Evenals in Mei, gaat er dus 75 pCt. van de totale productie naar het buitenland. Zoodat, ten opzichte van Mei, geen verzwakking is ingetreden; toch blijkt het, dat er meer producten gevraagd worden en wel door een heele reeks landen, die ons, sedert lang, geen bestellingen meer toegezonden hadden. Dit is trouwens de bevestiging van wat reeds in Mei werd aangetekend, te weten, dat de groote voortbrengers, in vele landen, gansch in beslag genomen worden door de binnenlandsche vraag en noodgedwongen den uitvoer verwaarloozen.

Men weet, dat het statistisch jaar voor de afrekeningen van het *Internationale Staalkartel* 30 Juni ten einde loopt. Er zou dezen keer spraak van zijn het jaar te verlengen tot aan het einde van de maand December om aan de achteruit zijnde groepeerings toe te laten de haar bij overeenkomst toegekende cijfers uit te voeren.

Al de afdelingen van de productie kennen een goeden afzet. Er moet echter speciaal melding gemaakt worden van het plaatijzer van alle slag en van de halfafgewerkte producten, waarvan Engeland aan het *Internationale Staalkartel* een nieuwe bestelling buiten contingentteering heeft gedaan behelzende 50 à 70.000 ton, voor trapsgewijze levering van Juli tot October.

Op de markten wordt een lichte zakenverbetering waargenomen wat het Verre-Oosten betreft. De verhandelingen worden tegen ietwat betere prijzen gedaan, naar het schijnt ingevolge het feit, dat de Amerikaansche leveranciers de tucht beter naleven. De Amerikaansche concurrentie wordt trouwens minder gevoeld.

Enkele prijsdalingen werden nog aangestipt voor het Verre-Oosten, Nederlandsch Indië, Siam, enz. Nog werden strijdprijzen aangewend als antwoord op

de voor de Europeesche markten bijzonder bedrijvige concurrentie, maar verder zijn de prijzen zeer vast gebleven. Er werden zelfs premien betaald voor spoedleveringen van zekere fabrikaten, namelijk van fijn plaatijzer.

Het schijnt, dat het accoord tusschen het *Internationaal Staalkartel* en het *Amerikaansch Staalverbond* nu beter wordt nageleefd dan vroeger, daar de nu gesignaleerde mededingingen slechts het werk is van buitenstaanders.

Engeland met zijn geweldige behoeften, blijft nog steeds een afzetgebied van eersten rang voor onze ijzerindustrie; ook de Noorderlanden en Nederland dienen vermeld. Zoodat wij het hooger zegden, moet de aandacht ook gevestigd worden op de heropleving van de markten van het Verre-Oosten en van Japan, terwijl het heel kalm is wat de bestellingen uit Zuid-Oost-Europa en Zuid-Amerika betreft.

Op het gebied der internationale overeenkomst, moet, in de eerste plaats, in de draadtrekkerij, melding gemaakt worden van de toetreding der Fransche fabrieken tot de *Iweco*, na de heroprichting van de Fransche groepeerings, en verder van de besprekingen tusschen het *Internationaal Buizenkartel* en de Zweedsche fabrikanten, besprekingen, die eindigden met de terugtrekking van deze laatsten. De Zweden zullen de prijzen van het Kartel blijven toepassen, maar zullen de handen vrijhouden wat de hoeveelheden betreft.

De draadtrekkerijen nemen een groot aandeel in de heropleving van de markt der ijzerproducten. Gedurende de eerste vijf maanden van het jaar, werd voor den uitvoer een verhooging aangetekend van bij de 150 pCt. ten opzichte der eerste vijf maanden van 1938. Ook zijn de prijzen voor het meerendeel der markten gestegen.

De buizenindustrie schijnt daarentegen niet te profiteeren van de in de metaalnijverheid waargenomen verbetering.

Het Internationaal Kartel, dat den verkoop regelt van Duitschland, Engeland, Slowakije, Polen, Hongarije en Franco-België, stoot, op de exportmarkten, op de concurrentie van zekere afgescheurde landen.

De in 1938 voorgekomen waardevermindering van zekere munten en de exportpremiën door hun respectievelijke regeeringen verleend aan de fabrieken van zekere bij het Kartel aangesloten groepeerings, hebben de verkoopprijzen verder doen zakken op het meerendeel der buitenlandsche markten. De toestand is des te moeilijker voor de Belgische buizenfabrikanten, daar zij een groot deel van hun productie in het buitenland moeten afzetten. Bij het Verbond der Belgische voortbrengers, werden de prijzen aangepast; dit bleek echter onnoodig, daar bijna de geheele uitvoer tegen een goeden prijs verhandeld wordt.

Men schat, dat de fabrieken op dit oogenblik ongeveer op 50 pCt. van haar vermogen produceeren.

Uit het overzicht der officieele cijfers der totale productie van ruw staal, blijkt, dat deze in Maart 217.000 t. bedroeg, 212.000 t. in April — deze maand met een kleiner aantal werkdagen — en 274.000 t. in Mei. Voor de eerste vijf maanden van het jaar, bekomt men een totaal cijfer van 1.101.000 t. tegen slechts 875.000 t. gedurende dezelfde periode in 1938.

Zooals reeds werd meegedeeld, was de vraag naar gietijzer beter, in het bijzonder wat het goede gietijzer betreft.

Einde Mei, waren er 42 hoogovens in werking tegen 37 in April en 35 in Maart.

De productie van gietijzer bedroeg 269.000 t. tegen 224.910 t. in April en 177.490 t. in Mei 1938. Voor de eerste vijf maanden 1.149.960 t. tegen 1.011.180 t. De productie van ruw staal heeft 274.360 t. bereikt, tegen 212.520 t. in April en 157.720 t. in Mei 1938. Voor de vijf maanden 1.101.350 t. tegen 875.210 t. gedurende de overeenkomstige periode van 1938.

De gietijzerindustrie tracht zich aan te passen aan de vereischten van de mededinging. Men is op het punt een verdrag te sluiten tusschen Belgische, Hollandsche, Luxemburgsche en Fransche voortbrengers; met één dezer zijn de besprekingen nog gaande.

Enkele korte perioden buiten beschouwing gelaten, werd het gietijzer, over het algemeen, beneden den kostprijs verkocht ter wille van de concurrentie en het te gering verbruik.

Als eerste gevolg van het accoord, zouden de prijzen terug op een normaal niveau gebracht worden.

Veel nieuwe bestellingen bracht de marktverbetering in Mei voor de werkhuizen niet mee, en veranderde dit ten goede in Juni, dan was het te danken aan de bestellingen van spoorwagens.

Zekere firma's hebben buitengewoon vele bestellingen gekregen, terwijl andere bijgewerkt zijn en geen voldoende nieuwe orders weten te bemachtigen, trouwens er heerscht een vinnige concurrentie op de buitenlandse markten. Zoo halen de Fransche werkhuizen, op dit oogenblik, profijt uit het feit, dat het staal beterkoop is in Frankrijk dan in België; zij krijgen daarbij zekere vergoedingen, wanneer de omgewerkte producten bestemd zijn voor den uitvoer; hierdoor komen de Fransche werkhuizen dus in een heel voordeelige positie te staan.

De toestand moet nochtans niet te zwart worden ingezien, want er zijn heel wat zaken in aantocht. Er moeten reizigers- en goederenwagens geleverd worden aan Egypte en Spanje. Andere belangrijke zaken liggen ter studie, die aanleiding zouden kunnen geven tot bestellingen van Zuid-Afrika, Brazilië en Engelsch Indië. De pers bracht ter kennis,

dat één onzer voornaamste scheepsbouwerven een opdracht kreeg voor den bouw van twee cargobooten voor Polen en het schijnt, dat deze bestelling nog zou kunnen vergroot worden.

STEENGROEVEN, CERAMIEK EN BOUWNIJVERHEID.

De werkloosheid, die voor het besproken tijdperk reeds heerschte in de arduingroeven van Zinnik, is sedert half-Mei verergerd, daar al de ondernemingen besloten hebben twee dagen per week stil te leggen. Deze toestand bleeft doorheen Juni voortduren.

In de *porfiergroeven* van Lessen, was de toestand nagenoeg dezelfde. Mei is gewoonlijk de meest bedrijvige maand en toch werd er dit jaar in het algemeen één tot twee dagen stilgelegd per week, al naar gelang van het bedrijf. Dit stilleggen werd zoodanig geregeld dat de bestellingen van zekere meer gevraagde soorten steen regelmatig konden uitgevoerd worden.

Bij het gezamenlijk stilleggen gedurende één of twee dagen per week, kwam zich in Juni een geleidelijke afdanking voegen, die reeds enkele honderden arbeiders trof.

De productie werd herleid tot wat strikt noodzakelijk was voor het uitvoeren der orders t.t.z. dat niets bij de voorraden werd gevoegd, die voor zekere soorten reeds zeer belangrijk waren, te meer daar de vooruitzichten voor de naaste toekomst alles behalve schitterend zijn.

Dezelfde vertraging wordt waargenomen in de bedrijvigheid der *groeven van het klein graniet* in de vallei der Hoyoux, waar nog wel tamelijk veel bestellingen blijven uit te voeren, daar de verzendingen door de koopers zelf worden verschoven.

De *zandsteengroeven* van Hoi behouden een tamelijk bevredigende productie door het leveren van straatsteenen voor de binnenlandsche markt en van gebroken zandsteen voor Holland. De voorraden blijven evenwel zeer groot.

De *kalksteengroeven* werken regelmatig, daar de uitvoer naar Holland blijft aanhouden, al bestellen de koopers ook maar van dag tot dag.

De *kalkovens* der Maasvallei zijn er niet zoo goed aan toe en hebben hun productie moeten verminderen.

De *marmergroeven* hebben heel wat moeite om haar waar aan den man te brengen. De zaken in ruw marmer zijn zeer kalm. In de streek van Philippeville heeft één belangrijke groef haar bedrijf moeten staken, waardoor een honderdtal arbeiders werkloos vielen.

De *steenbakkerijen* verkeerden nog altijd in moeilijkheden. In Mei waren er nog altijd steenbakkers die het werk niet hervat hadden en andere werkten op halve kracht.

In het binnenland wordt weinig verkocht. De verzendingen naar Engeland sluiten allengs verder. Van verkoop aan Nederland is er om zoo te zeggen geen spraak meer.

De prijzen zijn onvast en vertoonen een dalende strekking, daar zekere steenbakkers, naar men zegt, bereid zijn orders op te nemen tegen gelijk welk aanbod.

Ongeveer 25 pCt. der arbeiders zijn werkloos.

Voor de *vuurvaste producten* was de toestand goed in Mei en hij bleef bevredigend in Juni, ingevolge de bestellingen van de hoogovens en de zware metaalnijverheid.

Men meldt het sluiten van een overeenkomst tusschen al de voortbrengers van versche en gebrande aarde van Andenne en omstreken. Ieder voortbrenger behoudt zijn cliënteel en wordt een aandeel toegevoegd, berekend volgens de verkoopcijfers van 1936-1937 en 1938. Deze overeenkomst heeft het mogelijk gemaakt de prijzen met 7 à 8 pCt. te verhoogen vanaf 1 Juli, wat de verzekering geeft, dat in de meeste gevallen met winst zal kunnen gewerkt worden.

Daar de markt voor *ceramiek* beter gestemd is en er regelmatige bestellingen binnenkwamen uit Holland en Zwitserland, is de toestand in dit bedrijf beter geworden.

In het *bouwbedrijf* is een ernstige vertraging waar te nemen in vergelijking met verleden jaar. Sedert April jl. zijn de bouwvergunningen heel wat verminderd.

DE GLASNIJVERHEID.

Sedert het begin van Mei werden de producten van de glasblazerijen gemakkelijker verkocht. Het is dan ook zoo goed als zeker, dat men de voorraden zal kwijt raken.

Eén van de afgescheurde glasblazerijen, *La Verrière des Piges* namelijk, werd in liquidatie gesteld en opgekocht door de Unie der Belgische Glasblazerijen. Het bedrijf werd stilgelegd en heel de installatie zal waarschijnlijk afgebroken worden, zooals door de Belgische Glasblazerijen werd overeengekomen.

Hierdoor is een prijsverhooging van omstreeks 12 1/2 pCt. mogelijk geworden, niet alleen voor de binnenlandsche markt, maar ook voor zekere buitenlandsche afzetgebieden.

Gedurende de twee besproken maanden werd in de productie van beker- en glaswerk geen verandering vastgesteld, zomin in de prijzen als in het rythme van de productie.

De toestand is zeer verschillend van de eene fabriek tot de andere. De eene heeft groote voorraden en de andere niet. Een fabriek uit de Boringe, die het werk voor drie weken stopgezet had, heeft nu heel het bedrijf voor onbepaalden duur stilgelegd. Van zekere bedrijven vernemen wij echter, dat er grootere bestellingen binnenkomen uit Engeland en het Nabije Oosten.

Gleiwerk vindt weinig aftrek; zelfs de courante voorwerpen worden moeilijk verkocht. Er wordt haast niet uitgevoerd, behalve door een paar groote gespecialiseerde fabrieken. Fantasieartikelen worden weinig gevraagd. Het is dan ook gemakkelijk verstaanbaar, dat de groothandelaars met belangrijke voorraden zitten en, dat er aldus voor den eersten tijd niet veel verbetering in de productie zal intreden, zelfs indien de algemeene economische toestand beter werd.

DE TEXTIELNIJVERHEID.

Sedert enkelen tijd is de textielmarkt meer levendig; er zijn namelijk meer bestellingen binnen gekomen voor den uitvoer, al kunnen deze nog geen bevredigend bedrijfsrhythme aan onze ondernemingen terugschikken; ook zijn er meer orders voor de binnenlandsche markt.

Katoen.

De prijs van katoen was licht gestegen in Mei en werd later tamelijk vast rond 9,50 cents het pond. Het ruilakkoord — katoen-rubber — tusschen Amerika en Engeland afgesloten, heeft niet veel invloed op de markt uitgeoefend. Het probleem van den regeeringssteun aan de Amerikaansche landbouwers is nog altijd niet opgelost; daardoor kan de markt geen vaste richting inslaan.

De vooruitzichten van de spinnerijen zijn iets beter geworden in den loop der laatste weken. De garensproductie is nog altijd grooter dan de vraag, maar toch werd zij nog opgevoerd. In het vooruitzicht van een eventuele prijsstijging hebben de weverijen opnieuw voorraden opgeslagen. Uit het buitenland kwamen eveneens meer bestellingen.

De prijzen van het garen zijn evenwel zwak gebleven en het blijkt, dat nog steeds veel verhandeld wordt tegen prijzen beneden de officieele noteringen.

De weverijen komt eveneens de licht verbeterde toestand ten bate. Het schijnt, dat de bedrijvigheid in Juni met 10 à 15 pCt. toegenomen is in vergelijking met de twee vorige maanden.

Van dezen toestand is echter nog geen spoor te vinden in de onderstaande cijfers, die ons door den Belgischen Weversverbond werden overhandigd.

MAAND	Productie-cijfer	Gemiddeld productie-cijfer	Verzending-cijfer	Gemiddeld verzending-cijfer
Januari	89,46	89,46	101,15	101,15
Februari	87,31	88,39	84,57	92,86
Maart	90,60	89,24	85,44	90,—
April	88,46	89,06	76,11	86,74
Mei	88,28	88,90	74,27	84,36

(De productie- en verzendingcijfers zijn maandgemiddelden; de andere cijfers zijn gemiddelden gaande van het jaarbegin tot aan het einde van elke maand. Basis: 1937 = 100.)

Tot einde Mei was de productie blijkbaar nog niet veel verminderd, terwijl de verzendingen merkelijk geslonken waren, zoodat de voorraden toenemen.

Daar de textielnijverheid nog voortdurend moet kampen tegen allerlei moeilijkheden, wordt allengs doortastender gezocht naar een oplossing. Er is echter geen eenstemmigheid aangaande de aan te wenden middelen, al is iedereen ervan overtuigd, dat de Belgische textielindustrie dringend behoefte heeft aangepast te worden aan de vereischten van de buitenlandsche markt. Te dezer zake legt de *Moniteur textile* van Juli 1939 bijzonder nadruk op de noodzakelijkheid de toeneming van productiemiddelen methodisch te controleeren en het overtollige materieel op te sloppen, zeggend, dat deze maatregelen niet gescheiden mogen worden, wil men er het hoogste nut uit trekken. Hetzelfde tijdschrift stelt voor toevlucht te nemen tot de bepalingen van het wetsbesluit n° 62 van 13 Januari 1935, om de groepeerings van voortbrengers, spinners, wevers en weefselfabrikanten er toe te bewegen hun leden te verplichten zich te verbinden hun productiematerieel, b.v., niet te verhoogen tusschen dit en twee à drie jaren, behalve in geval van moderniseering of voortbrenging van nieuwe artikelen.

Wol.

De prijzen van de ruwe wol zijn vast gebleven. De laatste noteeringen liepen zelfs op. Het is van betekenis, dat deze verbetering niet alleen geldt voor de gekruiste soort, maar ook voor de merinos, waarbij de grondstoffenmarkt in het algemeen een beter vooruitzicht vertoont.

De aankopen van de Duitschers, Italianen en Japanners gedurende de laatste veilingen, hebben heel wat beweging in de landen van herkomst gebracht. Ook zal het overschot van deze campagne den koers van het volgend seizoen niet drukken.

Op de binnenlandsche markt gelukten de groote firma's er in enkele aanzienlijke bestellingen van het buitenland te verkrijgen. De gemiddelde en kleine

firma's moeten zich onthouden daar zij niet bij machte zijn het risico te dragen en lang naar de betalingen te wachten.

Duitschland, dat altijd onze beste afnemer is geweest, heeft zijn aankopen gevoelig verminderd.

Te Verviers werken enkele wasscherijen en carbo-nisages op volle capaciteit. Hieruit mag echter niet worden afgeleid, dat alle soortgelijke ondernemingen dergelijke bedrijvigheid kennen.

De kammerijen werken op voldoende wijze, daar de vooruitzichten sedert half-Juni beter geworden zijn.

Te Antwerpen zijn de voorraden garens gestegen tot ongeveer 5.000.000 kg., wat veruit het hoogste cijfer is dat ooit bereikt werd, zoowel vóór als na den oorlog. Deze voorraad ligt met ongeveer 4.000.000 kg. boven het gemiddelde der vijf laatste jaren. Nochtans, vergeleken met de statistiek van de wereldproductie, is dit cijfer in het geheel niet overdreven.

In de spinnerijen wordt geen noemenswaardige verbetering waargenomen. De fabrieken van kaard-wol, die over geen moderne outillage beschikken om het mooie artikel en de specialiteiten voort te brengen, krijgen weinig bestellingen en boeken ontmoedigende uitslagen. Enkele spinnerijen van kam-garens werken op volle capaciteit, maar maken weinig winst, terwijl andere hun productietempo vertraagd hebben.

De weverijen werken met horten en stooten, en hier ook gaan de zaken gemakkelijker voor de groote ondernemingen, die de aan den buitenlandschen handel verbonden risico's aandurven.

De internationale wolconferentie werd dit jaar te Brussel gehouden. Een gezamenlijke studie werd gewijd aan verschillende industriele vraagstukken, bijzonder van technischen aard.

Ter gelegenheid van een verslag over methodes voor het bepalen van de fijnheid der wol, greep een interessante gedachtenwisseling plaats.

Om de hoedanigheden van een soort wol te bepalen, alsmede haar gebruiksmogelijkheid en opbrengst, gaan de nijveraars empiriek te werk. Zij beoordeelen de monsters op het zicht, den reuk en den tast. Er is hierbij heel wat ondervinding noodig om met de noodige precisie te werk te gaan.

Technici van alle landen zijn sedert jaren de meening toegedaan dat laboratoria t.o.v. de textiel-industrie van evengroot nut zouden kunnen zijn als t.o.v. de ijzer- en staalindustrie.

Een groot aantal eigenschappen van de wol kunnen wetenschappelijk bepaald worden; wat de uitslagen van de oude methode aan controle zou onderwerpen. Die eigenschappen zijn: fijnheid, lengte, golving, elasticiteit, zwelvermogen, weerstand, kleur, glans, enz., welke voor het spinnen vereischt zijn. De bijzonderste echter zijn de fijnheid en de lengte en hier toch kunnen de wetenschappelijke middelen met bijval toegepast worden. Maar wol is geen eenvou-

dige en homogene stof zoals ijzer of staal; het is een complex van een groot aantal onderdeelen (diameter en veranderlijke lengte van het haar). Om de juistheid te benaderen, zal men, na het nemen van menigvuldige stalen, moeten overgaan tot kansrekenen. Om een band in kamgaren te keuren, zullen er geen twintig à dertig opnemingen meer nodig zijn zoals tot op heden het geval was, maar driehonderd. De gewoonte leert hier echter ook vlug te werk gaan bij het lezen en opteekenen.

Opzoekingen werden gedaan met ontleding van wol in alle toestanden; van de scheerwol tot den band in kamgaren, garen en stoffen. De biologische studie van de wolproductie heeft reeds grooten vooruitgang gemaakt.

Als tastbare uitslagen zal men bekomen: verbetering van de productie door controle van de scheerwol, eenvormigheid van de producten (kamgaren, enz.), wetenschappelijk uitgevoerde mengelingen om aan de verlangde kwaliteiten te beantwoorden, enz.

Maar vóór alles zouden de vorschers het einddoel willen bereiken, namelijk het éénmaken van de termen waarmee de verschillende eigenschappen van de wol worden aangeduid. Ieder land, Engeland zoowel als Frankrijk, Duitsland zoowel als Italië, heeft zijn eigen terminologie behouden, die gegrond is op de fijnheid, de lengte en de spinbaarheid van de wol.

Er moest natuurlijk lang gewerkt en gezocht worden om de noodige apparaten te bouwen (microscopen voor het meten, die vijfhonderd maal vergrooten) en om de juistheid der observatiemethodes vast te stellen.

Een nijveraar uit het Verviersche, die er niet in geslaagd was de medewerking van andere wolfabrikanten te verkrijgen om een gezamenlijk laboratorium op te richten, heeft er een op eigen kosten aangelegd in zijn fabriek. De uitslagen zijn zeer bemoedigend.

Vlas.

Gedurende heel de maand Juni bleef de vraag naar vlas van alle kwaliteiten uit het buitenland sterk. Engeland, Frankrijk en Duitsland nemen al het beschikbare op tegen zeer hoge prijzen. Er is om zoo te zeggen geen voorraad meer.

Het Russisch vlas is nog steeds niet te zien, maar er wordt meer en meer vlas verzonden uit de Baltische landen. De prijzen zijn echter zoo hoog, dat de Belgische spinners er niet kunnen aan denken voorraden van dit vlas op te slaan.

De overdreven prijs van de grondstof belemmert op dit oogenblik de bedrijvigheid van de spinnerijen en maakt de concurrentie met het buitenland onmogelijk.

De lijnwaadweverijen kregen in Mei bestellingen genoeg om normaal te kunnen werken. Er wordt in het bijzonder veel gewerkt voor de openbare diensten. Lijnwaad voor den handel wordt echter minder gevraagd.

De handel in vlasafval gaat beter.

DE HOUTNIJVERHEID.

De omzet van inlandsch hout is zeer gering en in Juni was er geen spraak meer van de prijsstijging der vorige maand.

De concurrentie van het buitenlandsch hout, in hoofdzaak het Fransche, doet zich nog sterk gevoelen.

België en Frankrijk hebben hun regeling, onder vorm van ruil in mijnhout tegen steenkool, voor de periode van 1 Juni 1939 tot 31 Maart 1940, hernieuwd. Hierdoor krijgen de Fransche uitvoerders vergunning 12.000 ton mijnhout naar België uit te voeren tegen prijzen die ongeveer gelijk staan met de vroegere.

Tusschen de Skandinavische exporteurs, de andere houtuitvoerende landen en de importeurs van West-Europa, met inbegrip van België, zijn de zaken eenigszins achteruitgegaan. De vooruitzichten voor de houtmarkt zijn nochtans tamelijk gunstig; de meening wordt vooropgezet, dat de bewapeningswerken behoeften meebrengen, waardoor de algemeene achteruitgang van de private behoeften zal vergoed worden.

DE WEELEBEDRIJVEN.

De diamantnijverheid, de belangrijkste onzer weeldebedrijven, stelt het verre van schitterend, al is er in Juni wat meer vraag geweest naar ruw en geslepen, gewone kwaliteiten.

De Antwerpsche diamantwerkers hebben hun arbeidsvoorwaarden heringericht. De Nationale paritaire commissie werd gelast te zorgen voor de toepassing van de getroffen maatregelen. Een permanent bureau werd opgericht en zal door de regeering geraadpleegd worden in zake tewerkstelling van vreemdelingen of vestiging in België van buitenlandsche fabrikanten. Het bureau zal de verhouding van vreemdelingen aanduiden die in het diamantbedrijf mogen opgenomen worden en zal zich verder bezig houden met het administratiewerk.

De andere voornaamste punten van de hervorming betreffen de arbeids- en loonvoorwaarden. Al de diamantwerkers zullen zich tegen onvrijwillige werkloosheid moeten laten verzekeren. Zij sluiten aan bij de kas van hun keuze. Thuisarbeiders worden niet aangenomen. De werkkaart wordt alleen afgeleverd aan diamantwerkers die bij een meester werken. De

niet genoeg gequalificeerde arbeider zal de lessen van een vakschool moeten volgen. Het loonboekje wordt eenvormig gemaakt. Ieder jaar wordt een nieuwe werkkaart afgeleverd. Het minimum-loon wordt vastgesteld op *fr* 250, dat om wille van de maïaise, geleidelijk zal toegepast worden. De aanpassing zal op de volgende datums geschieden : 1 September 1939, *fr* 200; 1 November 1939, *fr* 210; 1 Januari 1940, *fr* 230; 1 Februari 1940, *fr* 250.

Dit nieuwe stelsel is van kracht sedert 3 Juli 1939.

LANDBOUW.

De temperatuur van de maand Juni is over het algemeen gunstig geweest voor de gewassen. De niet te overvloedig gevallen regen is de graangewassen ten goede gekomen, wat buiten verwachting is. De tarwe, die aan den wintervorst weerstand heeft kunnen bieden, en ook de haver doen zich goed voor.

De suikerbieten beloven een goeden oogst, al zijn ze ietwat ten achter in de omgeving van Tienen.

De klaver heeft overal veel geleden en is zelfs op zekere plaatsen totaal verdwenen.

Fruit is er veel. In het Tongersche was de kersen-oogst overvloedig en de prijzen waren voordeelig voor de kweekers. De eerst op de markt gebrachte kersen gingen van *fr* 5 tot *fr* 8 het kilo. Later werd verkocht tegen *fr* 2,50, wegens het overvloedig aanbod.

De aardbeien werden heel duur verkocht; maar er waren er niet zooveel als verleden jaar, daar de planten veel koude en daarna droogte geleden hebben.

Fruit belooft prachtige oogsten, uitgezonderd de pruimen.

De regeering komt zoeven maatregelen te nemen betreffende de melkverdeling. Besprekingen waren reeds een heelen tijd aan den gang, toen de kwestie plots een acuut karakter kreeg bij het uitbreken van een melkstaking, op touw gezet door de Vlaamsche groepeerings van het *Boerenfront*. Eerst bleef de staking beperkt tot de streek tusschen Leuven, Diest en Mechelen, maar weldra breidde zij zich uit tot andere plaatsen en omvatte streken van de provinciën Antwerpen, West-Vlaanderen en Limburg.

De stakers beoogden hoofdzakelijk den terugkeer tot het statuut dat, ter gelegenheid van de staking van 1938, door bemiddeling van den Minister van Economische Zaken, tot stand was gekomen; de prijs per liter melk aan de melkerijen geleverd werd toen vastgesteld op *fr* 0,825. Deze bepaling werd niet meer nageleefd en de boeren kregen nog slechts *fr* 0,70 per liter, ofschoon hun productiekosten niet gedaald waren.

Deze staking ging gepaard met heel wat incidenten; zij nam een einde op 6 Juli, toen de Minister van Landbouw vast beloofde dat de melkkwestie spoedig zou opgelost worden en het vaststellen van den te betalen prijs aan de voortbrengers door de zorgen van den Minister zou geschieden.

De bepalingen voor de melkverdeling zijn geregeld bij één ministerieel en drie koninklijke besluiten.

Volgens deze regeling mag niemand melk verkoopen zonder houder te zijn van een vergunning door het gemeentebestuur af te leveren tegen betaling van *fr* 100 's jaars.

Voor het bekomen van deze vergunning zijn geen speciale voorwaarden gesteld; het volstaat Belg te zijn.

Het behoort aan den Minister de technische en hygienische voorwaarden vast te stellen, die door den vergunninghouder in acht moeten genomen worden.

De regeering heeft verder bepaald, dat het vetgehalte van de melk voor het verbruik, van 2,8 pCt. ten minste op 3 pCt. wordt gebracht.

Eindelijk is er nog een koninklijk besluit den verkoop van de landbouwproducten komen regelen, ten einde bedrog en vervalsching te keer te gaan. Men wil eveneens de voortbrengers, voortverkoopers en verbruikers beschermen tegen alle ongeoorloofde concurrentiepraktijken. De Minister van Landbouw mag de vereischten van samenstelling, hoedanigheid, hoeveelheid, herkomst, verpakking, uitzicht en bereiding bepalen waaraan de land- en tuinbouwproducten moeten voldoen om in den handel te worden toegelaten en in- en uitgevoerd te mogen worden. Controlemaatregelen werden voorzien. Om deze controle te vergemakkelijken, kunnen de voortbrengers en de verkoopers verplicht worden tot het merken van hun producten of verpakkingen, of deze te voorzien van loodjes of hechtkaartjes.

BALANS VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË PER 25 JUNI 1939.

Hieronder volgt de balans en de winst- en verliesrekening van de Nationale Bank van België per 25 Juni 1939, door den Regentenraad in dato 5 Juli 1939 opgemaakt en 12 Juli 1939 door het College van Censoren goedgekeurd :

ACTIVA.	Balans per 25 Juni 1939.	PASSIVA.	
Goudvoorraad : staven en muntenfr.	15.929.775.504,72	Bankbiljetten in omloopfr.	22.050.427.200,—
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	3.605.840.297,70	Rekening-courant :	
Pasmunt en postchecks	283.278.195,35	Schatkist	42.641.973,46
Wissels op België	1.578.054.218,37	Instellingen door	
Wissels op het buitenland	13.946.266,22	bijzondere wet	
Voorschotten op Belgische overheidsfondsen ...	230.608.373,48	beheerd	254.732.365,54
Vorderingen op den Staat :		Banken	544.602.586,06
Bon van de Belgische Schatkist (wet van 27 Decem-		Clearings	107.234.919,83
ber 1930)	500.000.000,—	Bijzondere	113.156.073,94
Schuldbrief van de Belgische Schatkist (wet van			1.062.367.918,83
19 Juli 1932)	208.795.722,12	Totaal der onmiddellijk op-	
Overheidsfondsen :		vraagbare verbintenissen ...	23.112.795.118,83
a) Verworven krachtens de overeenkomst van		Kapitaal	200.000.000,—
27 Juli 1932 (wet van 19 Juli 1932)	549.989.919,50	Reserves :	
b) Verworven krachtens de statuten	659.961.391,09	a) Statutaire reserve	105.328.761,26
Gebouwen, materieel en meubelen	180.000.000,—	b) Voorzieningsfonds en af-	
Afgeschreven en te verzilveren waarden	pro memorie	schrijvingsrekeningen	310.854.678,73
Overgangsrekeningen	44.981.393,09		416.183.439,99
	Fr. 23.765.231.281,64	Overgangsrekeningen	12.251.149,51
		Te verdeelen netto winst	24.001.573,31
			Fr. 23.765.231.281,64

Orderrekeningen op 25 Juni 1939.

VERBINTENISSEN OP TERMIJN	fr.	95.090.548,75
TE INNEN WISSELS		99.998.140,25
BELGISCH-LUXEMBURGSCHE VERREKENINGSDIENST.		
— Compensatierekeningen in het Buitenland		143.965.051,79
DIVERSE BEWAARNEMINGEN :		
Verpanding van de voorschotrekeningen	4.430.800.012,50	
Andere bewaarnemingen	5.386.048.330,20	9.816.848.342,70
DIVERSE BORGTOCHTEN		54.378.000,—
SCHATKIST :		
Wisselportefeuille en allerlei tegoed		35.333.955,26
Diverse waarden waarvan de Staat eigenaar is :		
Gewone aandelen Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	1.000.000.000,—	
Deelhebbende obligaties van Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	638.305.187,—	
Annuititeiten onderschreven door de Kolonie van Belgisch-Congo	1.261.472.648,26	
Diverse waarden	25.454.500,10	2.925.232.335,36
Diverse waarden bij den Staat in bewaring gegeven :		
Waarden door derden gedeponoord	4.561.752.900,93	
Dienst der ingeschreven schuld	6.260.092.700,—	
Deposito- en Consignatiekas	11.884.792.560,29	
Als borgstelling gedeponoerde waarden	535.948.312,60	23.242.586.473,82
Af te leveren waarden		1.299.216.905,—
Uit den omloop getrokken effecten		833.072,50
Fonds voor delging der Staatsschuld		6.091.183.602,25
Regularisatiefonds van de Staatsfondsenmarkt		995.489.217,50
Muntfonds :		
Overheidsfondsen		352.966.366,90
Reserve der postchecks :		
Goud		505.874.150,56
ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS :		35.448.716.079,15
Voorloopige beleggingen		1.909.996.570,38
Beleende fondsen	115.107.900,—	2.025.104.470,38
WAARDEN VAN DE PENSIOENKAS VAN HET PERSONEEL		161.996.136,39

DEBET.

Winst- en verliesrekening per 25 Juni 1939.

CREDIT.

Afschrijving op gebouwen, materieel en meubelen	fr. 3.681.474,38	Geïnd op afgeschreven en te verzilveren waarden... fr.	978.253,76
Herdisconto op 25 Juni 1939	3.478.071,65	Disconto, wissel en interesten	52.753.443,41
Algemeene onkosten	28.751.867,73	Interesten op overheidsfondsen	14.873.229,92
Toelage aan de pensioenkas van het personeel	2.295.000,—	Rechten op bewaarnemingen	2.991.387,52
Begiftiging van het Voorzieningsfonds en van de Afschrijvingsrekening	7.607.236,46	Diverse winsten	272.618,97
Afschrijving opgelegd door de wet van 19 Juli 1932	1.512.140,65	Beschikbaar geworden fiscale reserve	2.254.144,—
Geldelijke verplichtingen tegenover den Staat :		Geldelijke verplichtingen en vergoedingen van den Staat :	
a) Provenu van disconto en beleeningen boven de 3 ½ %	3.158.523,48	Ristorno van zegelrecht op den biljettenomloop	14.934.851,93
b) Zegelrecht op den biljettenomloop	15.948.168,77	Vergoeding van 0,25 pCt. per jaar op het restant van de Staatsschuld	625.000,—
	66.430.483,12	Vergoeding van 0,25 pCt. per jaar op het bedrag van de kleine biljetten uitgegeven voor rekening van de Schatkist	749.126,92
Te verdeelen netto winst	24.001.573,31		
	Fr. 90.432.056,43		Fr. 90.432.056,43

De verdeling van de netto-winst, groot fr. 24.001.573,31, werd als volgt door den Algemeenen Raad, in dato 12 Juli 1939, vastgesteld :

1 ^o Aan de aandeelhouders, een eerste dividend van 3 pCt. van het nominaal kapitaal	fr. 6.000.000,—
2 ^o Van het overige, hetzij fr. 18.001.573,31 :	
a) 10 pCt. aan de reserve	1.800.157,33
b) 6 pCt. aan het personeel	1.080.009,44
3 ^o Van het overige, hetzij fr. 15.121.406,54	
a) Aan den Staat, drie vijfden	9.072.843,92
b) Aan de aandeelhouders, een tweede dividend van fr. 30,24 per aandeel	6.048.192,64
c) Aan de reserve, het saldo	369,98
	Fr. 24.001.573,31

GELD- EN BANKWEZEN. FINANCIËELE BERICHTEN

INHOUD : België : De wisselmarkt in Juni 1939. — De geldmarkt in Juni 1939.

Groot-Brittannië : Overzicht van de Britsche Staatsschuld. — Halfjaarlijksche stand van het Egalisatiefonds van de wisselkoersen.

Duitschland : Het verslag van de Reichsbank per 30 Juni 1939.

Scandinavië : Toestand van de financiën en het bankwezen in de Scandinavische landen.

Polen : Wijziging der statuten van de Poolse Bank.

BELGIË

DE WISSELMARKT IN JUNI 1939.

De geheele maand door, werden deviezen ruim aangeboden. Tusschen 24 Mei, datum van den in ons vorig nummer verschenen weekstaat der Bank, en 29 Juni, groeide de goudvoorraad, in afgeronde cijfers, met 488 millioen en de buitenlandsche deviezen en goudwaarden met 919 millioen, of een verhooging aan geel metaal van 1.407 millioen. De Angel-Saksische valuta en de Fransche franc schommelden binnen zeer enge perken. Het £ is niet hooger geweest dan *bg* 27,57 3/4. De laagste prijs was *bg* 27,50 3/4. De \$ bleef in de buurt van *bg* 5,88 en de wissel op Parijs deed van *bg* 15,56 1/4 tot *bg* 15,60 3/4. Aan het begin der maand, werd de gulden *bg* 314,57 1/2 betaald, om kort nadien ca. *bg* 312,50 te gelden. De Zwitsersche frank deed gemiddeld *bg* 132,50.

Volgende tabel vertoont de evolutie dezer valuta's van 1 tot 30 Juni 1939 :

	Noteering op 1 Juni	Noteering op 30 Juni	Hoogste	Laagste
			tusschen beide data	
Dollar	5,8735	5,8830	5,88825	5,8725
Pond sterling	27,5075	27,5350	27,5775	27,5075
Fransche franc	15,5650	15,58	15,6075	15,5625
Nederl. Gulden	314,755	312,20	314,575	312,—
Zwitsersche frank	132,30	132,49	132,625	132,30

De Reichsmark is er op vooruitgegaan : van *bg* 235,70 tot *bg* 236,17 1/2, na tusschen die beide noteeringen *bg* 236,30 te hebben gedaan. De Italiaansche lira deed achtereenvolgens, onder de voorwaarden die men kent, *bg* 30,9119, 30,90235, 30,95975 en 30,9454. De Skandinavische kronen hebben in het zog van het £ gevaren : de Zweedsche bleef tusschen *bg* 141,65 en 142; de Noorsche tusschen *bg* 138,175 en 138,50 en de Deensche tusschen *bg* 122,80 en 123,15. De Canadeesche dollar is ietwat vaster gaan worden van *bg* 5,85 3/4 tot 5,86 5/8. De zloty deed tal van zij-

sprongen, groote en kleine, al naar gelang vraag of aanbod het evenwicht van de markt voorbijstreefden. Aan het begin der maand deed ze *bg* 110,10 en aan het einde *bg* 109, na intusschen het niveau *bg* 112,50 en 108,50 te hebben aangedaan. De escudo deed, de enkele malen dat hij werd verhandeld, *bg* 24,92 en *bg* 24,99.

Op de termijnmarkt heerschte betrekkelijke koersvastheid. Voor drie maanden, was het agio op het £, gemiddeld *fr* 0,90 en op den dollar ca. *fr* 0,30. Fransche franc en gulden deden op termijn resp. van *fr* 0,35 à *fr* 0,60 en van *fr* 0,40 à *fr* 0,15 opgeld.

DE GELDMARKT IN JUNI 1939.

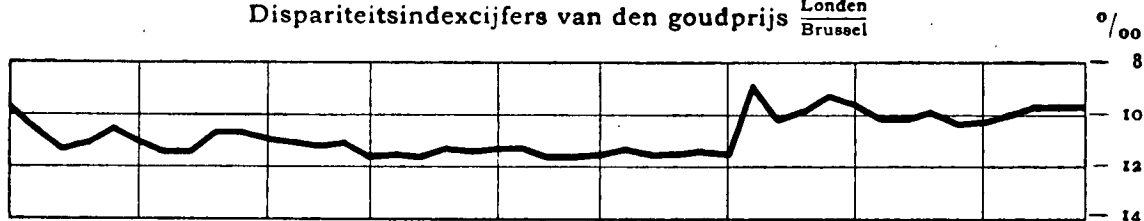
De muntevolutie van de maand Mei is gekenmerkt door terugvloeiing van kapitalen; deze is in de maand Juni nog toegenomen, zooals blijkt uit de weekstaten van de Nationale Bank.

Bij het vergelijken van den weekstaat van 24 Mei met dezen van 6 Juli, wordt vastgesteld, dat de goudvoorraad met 950 millioen frank gestegen is, terwijl de buitenlandsche deviezen en de goudwaarden met 896 millioen frank oploopen. Sedert het einde van de maand April, is de netto-anvoer van goud, buitenlandsche deviezen en goudwaarden vermeerderd tot 2.528 millioen frank.

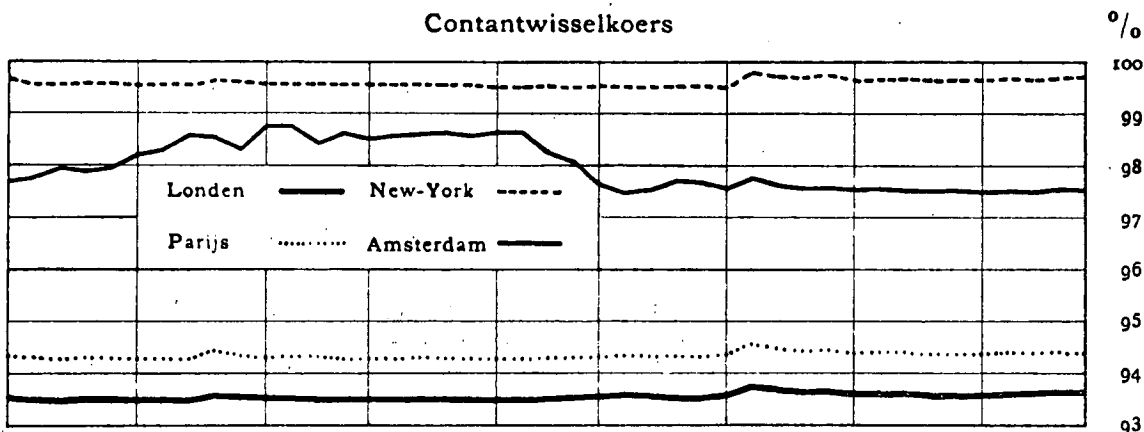
De laatste weken was de geldmarkt veel ruimer, zoodat er minder beroep werd gedaan op het discontocrediet van de Circulatiebank. Zoo is de portefeuille binnenlandsche wissels van 24 Mei tot 6 Juli inderdaad verminderd van *fr* 2.692 millioen tot *fr* 1.514 millioen, hetzij *fr* 1.178 millioen. De voorschotten op overheidsfondsen waren in de maand Juni nog licht gedaald, maar staan daarentegen den 6ⁿ Juli op nagenoeg hetzelfde peil als den 24ⁿ Mei.

Indexcijfers van de wisselkoersen in Mei en Juni 1939

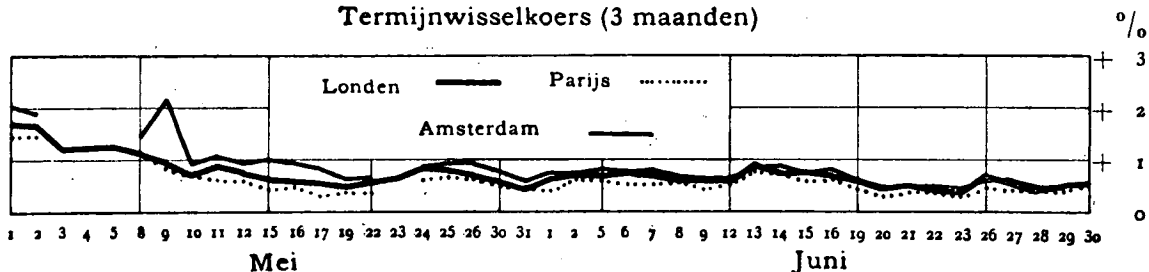
Dispariteitsindexcijfers van den goudprijs $\frac{\text{Londen}}{\text{Brussel}}$

Contantwisselkoers

Termijnwisselkoers (3 maanden)

(1) Het dagelijks dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend met behulp van onderstaande formule :

$$\frac{\text{Sterlingprijs van één kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.183,50}}$$

De indexcijfers van den contantwisselkoers worden op willekeurige basis berekend.

De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van den contantwisselkoers.

De Nationale Bank verleende van 27 April tot 29 Juni *fr.* 1.900 miljoen minder crediet onder vorm van disconto of voorschotten. Hieruit blijkt, dat het sedert de laatste twee maanden geleidelijk terugvloeien van de kapitalen, de totale verbintenissen op zicht van de Centrale Bank slechts weinig heeft aangetast. Deze verbintenissen zijn inderdaad gedurende deze periode slechts met *fr.* 200 miljoen toegenomen, vooral door de stijging van de rekeningcourantsaldi. In de maand Juni bleef de biljettenomloop ongeveer op het peil van de maand April.

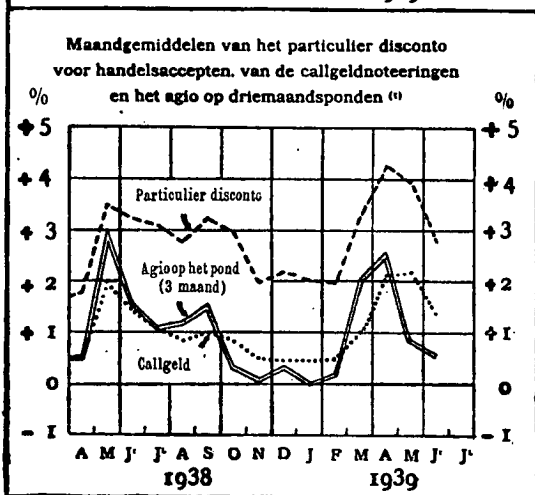
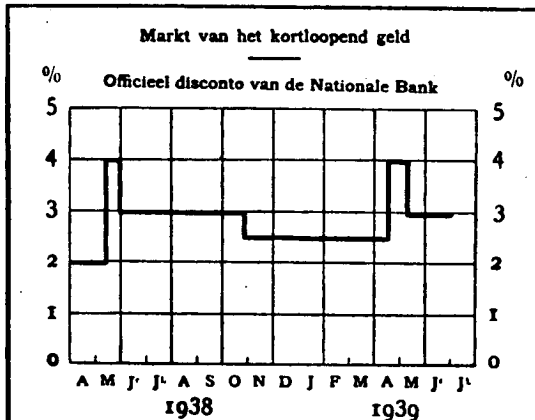
Deze evolutie gaf aanleiding tot een nieuwe rentedaling. De koers van het *call*-geld viel van 1,50 pCt.

einde Mei op 1,25 pCt, einde Juni en 1,125 pCt. begin Juli. Het particulier disconto voor handelspapier liep op dezelfde datums van 3,125 pCt. tot 2,75 pCt. en eindelijk tot 2,125 pCt. terug. De gemiddelde rente van de schatkistcertificaten bleef daarentegen rond 2,5 pCt. schommelen.

Gezien de ontspanning op de geldmarkt, wou de Nationale Bank in de mate van het mogelijke meedoen aan de verbeteringen der credietmogelijkheden voor handel en nijverheid; daarom heeft zij op 6 Juli haar rentetarieef voor disconto, beleeningen en voorschotten als volgt gewijzigd :

Geaccepteerde wissels of documentaire wissels en bankaccepten in vertegenwoordiging van verkoop in het buitenland van in België gefabriceerde producten 1 ½ pCt. in plaats van 3 pCt.
 Geaccepteerde wissels en warrants 2 ½ pCt. in plaats van 3 pCt.
 Voorschotten in rekening-courant op Belgische Overheidsfondsen met ten hoogste 100 dagen looptijd 2 ½ pCt. in plaats van 4 ½ pCt.
 Niet-geaccepteerde wissels en promessen 3 ½ pCt. in plaats van 4 pCt.
 Koop en verkoop van wissels in vreemde deviezen 3 ½ pCt. in plaats van 4 pCt.
 Beleeningen en voorschotten in rekening-courant op nationale Overheidsfondsen 3 ½ pCt. in plaats van 4 ½ pCt.
 Coupons van Belgische leeningen met minder dan 120 dagen looptijd 3 ½ pCt. in plaats van 4 pCt.

Op Belgische Overheidsfondsen met ten hoogste 120 dagen looptijd, zal voortaan een voorschot van 95 pCt. van de nominale waarde worden verleend, en voor de verpande fondsen zal geen enkel recht geheven worden.

(1) Het agio is uitgedrukt in procenten van den contantkoers op basis van drie maanden.

Vergelijkende staat van de Nationale Bank van België in Juni 1939.

(Maandgemiddelden, in millioenen franken.)

	T. o. v. Mei 1939	T. o. v. Juni 1938
ACTIVA.		
Goudvoorraad	+ 400	+ 1.975
Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	+ 833	— 409
Binnenlandsche wissels	— 907	— 350
Beleeningen op Belgische overheidsfondsen ..	— 219	— 117
PASSIVA.		
Bankbiljetten in omloop	— 133	+ 1.507
Rekening courant saldi :		
Schatkist	+ 16	— 17
Diversen	+ 229	— 374
Totaal	+ 244	— 391
Onmiddellijk opvraagbare verbintenissen ..	+ 112	+ 1.116

Schatkistbons van de Kolonie (1).

In omloop zijnde bedragen op het eind van iedere maand.

DATUM	Belgisch Congo	Ruanda-Urundi	Totaal
1939 Mei	573.004.400	140.000.000	713.004.400
Juni	566.004.400	140.000.000	706.004.400

(1) De vlottende Schuld van de Kolonie omvat Schatkistbons onderhands geplaatst of bij inschrijving.

In omloop zijnde Schatkistcertificaten en Schatkistbons geplaatst bij inschrijving.

DATUM	Staat	Herdisconterings- en Waarborg-instituut	Regie van Telegraaf en Telefoon	Totaal
1939 1 Mei .	500.000.000	—	—	500.000.000
8 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
15 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
22 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
30 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
5 Juni .	500.000.000	—	—	500.000.000
12 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
19 — .	500.000.000	—	—	500.000.000
26 — .	500.000.000	—	—	500.000.000

Inschrijvingen van Schatkistcertificaten in Mei en Juni 1939.

DATUM DER INSCHRIJVING	Voor rekening van	Aangeboden bedrag	Looptijd	Ontvangen intekeningen	Verhouding van ingeteekend tot aangeboden bedrag	GEMIDDELTE BENTEVOET	
						der intekeningen	der toewijzingen
1939 5 Mei	Staat	40.000.000	3 maanden	42.000.000	1,05	2,49	2,49
12 —	—	40.000.000	—	45.000.000	1,125	2,49	2,48
19 —	—	40.000.000	—	46.000.000	1,15	2,49	2,48
26 —	—	50.000.000	—	60.000.000	1,20	2,48	2,48
2 Juni .	—	40.000.000	—	48.000.000	1,20	2,49	2,49
9 —	—	40.000.000	—	53.000.000	1,325	2,48	2,475
16 —	—	40.000.000	—	42.000.000	1,05	2,51	2,50
23 —	—	40.000.000	—	40.000.000	1,—	2,48	2,48
30 —	—	40.000.000	—	42.000.000	1,05	2,50	2,50

De speciale rentevoet van 1 1/2 pCt. geldt alleen voor het disconteerden van wissels voor leveringen in het buitenland van producten herkomstig uit België, het Groothertogdom of Congo, ofwel van producten, die gefabriceerd zijn in België, het Groothertogdom of Belgisch-Congo, zooals hieronder wordt uiteengezet :

a) Van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie aan al de andere landen, met inbegrip van Belgisch-Congo;

b) Van België aan het Groothertogdom Luxemburg;

c) Van Belgisch-Congo aan al de andere landen met inbegrip van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie.

Kunnen alleen het gunsttarief genieten de wissels, die gedomicilieerd zijn in landen met vrij deviezenverkeer.

De voor hooger gezegde categorieën van verkoop getrokken wissels moeten den aard van deze operaties met een melding in den tekst bewijzen. Verder moet de disconteerende bankier in het bezit gesteld worden van een conform bevonden afschrift van de factuur waarop getuigenis van den verkoper, dat het producten betreft, die aan voornoemde eischen voldoen.

Wanneer het volgend handelspapier voor het overige aan de gestelde vereischten beantwoordt, mag het in herdisconto worden genomen tegen 1 1/2 pCt. :

1° De wissels met accept van de koopers;

2° De niet-geaccepteerde wissels met het volledig stel hieronder beschreven documenten :

a) Verhandelbare exemplaren van het ten bate of aan order van de Nationale Bank van België getrokken cognossement, exemplaren die, in dit laatste geval geëndosseerd zijn eerst door den lader en laatst door den cedent; bij het cognossement hooren een verzekeringpolis en de in de respectievelijke landen gebruikelijke documenten;

b) Cognossementen getrokken op vernoemde personen, of rechtstreeksche cognossementen (*through bill of lading*);

c) Cognossementen opgemaakt aan order van de vertegenwoordigers van den trekker, die belast zijn met het afhalen der goederen en dezer bestelling aan de verschillende koopers, tegen accept of betaling;

d) Documenten, die mogen afgeleverd worden tegen eenvoudig reçu *Trust receipt*, *reçu in trust*, vóór acceptatie of betaling van den wissel;

3° De accepten door de banken onderschreven aan order van hun cliënten om hun het crediet te geven met betrekking tot eenigen verkoop, waarvoor geëndosseerde documenten moeten opgemaakt worden ten titel van eigendom of verpanding voor gezegde banken, die er de incasseering van verzekeren door bemiddeling van hun buitenlandsche correspondenten.

De wissels van de categorieën *sub* 1 en 2, gesteld in buitenlandsche valuta, genieten den discontovoet van 1 1/2 pCt., voor zoover het bedrag dezer wissels in buitenlandsche valuta op termijn verkocht werd tegen Belgische franken bij het oorspronkelijk disconto.

Deze wissels zullen gedisconteerd worden voor het bedrag der tegenwaarde in Belgische franken tegen den koers van den verkoop op termijn. Zij zullen met een overeengekomen vervaldag in disconto worden genomen, onder vorm van koop en verkoop, om aan den cedent de gelegenheid te geven de vreemde valuta te incasseeren waarover hij, na termijn, beschikken moet.

De discontokantoren van de Nationale Bank van België zullen de banken een handje toesteken om haar het disconteerden te vergemakkelijken van de wissels voor verkoop in het buitenland, met name deze van de categorie *sub* 3, 3°, die zoodoende in herdisconto kunnen genomen worden met twee handteekeningen.

GROOT-BRITANNIË

OVERZICHT VAN DE BRITSCHE STAATSSCHULD.

In de evolutie van de Britsche staatsschuld van 1925 — jaar van den terugkeer tot den gouden standaard — tot op heden, zijn twee uiteenlopende tendensen op te merken.

Van 1925 tot 1931 — wat overeenstemt met de periode die in de na-oorlogsche economische geschiedenis van Groot-Britannië « het gouden standaard tijdperk » kan genoemd worden — bleef het volume van de Staatsschuld practisch onveranderd. In werkelijkheid vermindert de schuld jaarlijks regelmatig, maar de delgingen zijn echter zoo gering, dat, van een totaal bedrag van £ 7.597,8 miljoen op 31 Maart 1925 de schuld op 31 Maart 1931

enkel tot £ 7.413,3 miljoen gedaald is, hetzij met 2,41 pCt. Pogingen tot reduceeren van de Staatsschuld waren nochtans talrijk in deze periode, maar de geringe resultaten zijn toe te schrijven aan de veranderlijke dotaties van het delgingsfonds, dat dan nog andere lasten, o.m. gebeurlijk budgetdeficit, voor alle delging van schuld, te dragen heeft.

De tweede periode, die met het loslaten van den gouden standaard begint, ziet de staatsschuld onophoudend stijgen. Van 1931 tot 1937, bedraagt deze stijging £ 363,3 miljoen. Zij is in hoofdzaak te wijten aan nieuwe uitgaven van schatkistcertificaten, om aan het *Exchange Equalisation Fund* een werkkapitaal te verschaffen. Er werden inderdaad achtereenvolgens £ 150 miljoen en £ 200 miljoen schatkist-

certificaten met dit laatste doel uitgegeven. Na 1937, zal de omvang van de staatsschuld nog toenemen om op 31 Maart 1939, ongeveer £ 8.166 miljoen te bereiken. Deze jongste vermeerderingen vinden haar oorsprong in de leeningen uitgegeven om de bewapening te financieren, en in nog een nieuwe uitgifte van schatkistcertificaten van £ 200 miljoen ten voordeele van het *Exchange Equalisation Fund*.

TABEL I.

Jaarlijkse dienst van de Britsche staatsschuld.

Bron : *The Economist*.

TIJDVAK	Nominale schuld	Globale dotatie voor den dienst der Staatsschuld	Rente en beheer-kosten	Voor delging beschikbaar	Rente en beheer-kosten in pCt. van het nominaal kapitaal
1924-1935	7.597,8	345,0	312,2	32,8	4,11
1925-1926	7.558,6	348,2	308,2	40,0	4,07
1926-1927	7.554,7	356,3	318,6	37,7	4,22
1927-1928	7.527,8	363,4	313,8	49,6	4,16
1928-1929	7.500,3	363,3	311,4	51,9	4,15
1929-1930	7.470,0	355,0	307,3	47,7	4,11
1930-1931	7.413,3	343,2	293,2	50,0	3,96
1931-1932	7.433,9	322,1	289,5	32,6	3,90
1932-1933	7.643,8	308,5	282,2	26,3	3,67
1933-1934	7.822,3	224,0	216,3	7,7	2,77
1934-1935	7.800,4	220,7	211,6	9,1	2,71
1935-1936	7.795,8	221,4	211,5	9,9	2,71
1936-1937	7.797,2	221,1	210,9	10,2	2,70
1937-1938	8.026,1	226,8	216,2	10,6	2,69
1938-1939 (1)	8.166,0	230,0	216,8	13,2	2,66

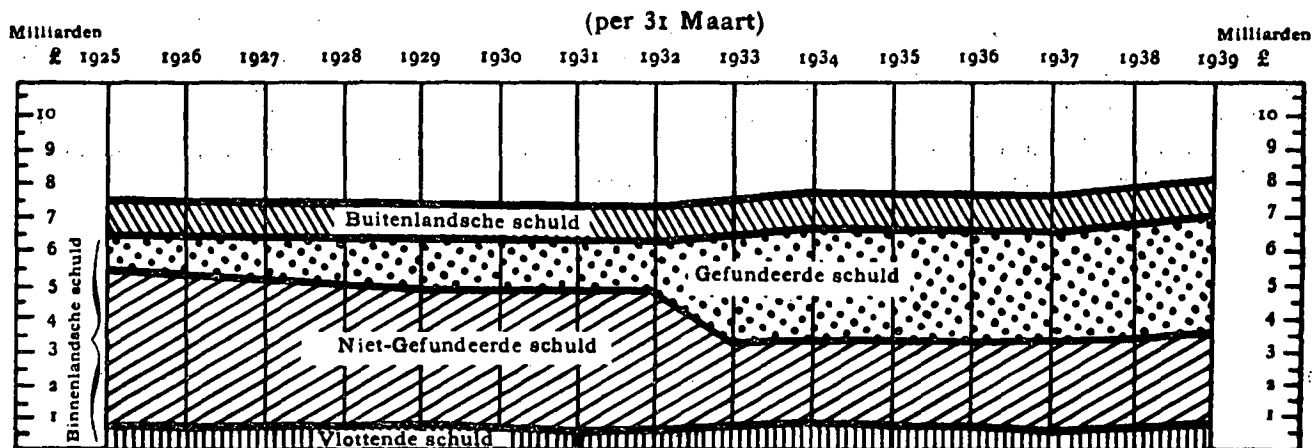
(1) Voorloopige cijfers.

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de structuurwijzigingen van de Britsche Openbare Schuld.

Slechts van het jaar 1932 op 1933, onderging de samenstelling van de schuld een bruuske wijziging. Waar de niet-gefundeerde schuld —, t. t. z. de schuld voor dewelke contractueele vervaldagen vastgesteld zijn —, op 31 Maart 1932, 66 pCt. van de totale schuld vertegenwoordigde, daalt dit cijfer, volgend jaar, tot 43 pCt. De belangrijke toeneming van de gefundeerde schuld, t. t. z. de schuld die alleen terugbetaalbaar of opzegbaar is naar Staats keuze, spruit voort uit de conversie van de 5 pCt. *War Loan* 1929-1947. Deze leening die uiterlijk in 1947 terugbetaalbaar was, werd in 1932 opgezegd, en 3 1/2 pCt.-obligaties van een leening zonder bepaalden datum van aflossing, werden in de plaats aangeboden. De resultaten van de conversie van deze 5 pCt. *War Loan* die een kapitaal van £ 2 milliard betrof, hetzij bijna één derde van de schuld op langen termijn en die een financieel succes voor de Engelsche Regeering geweest is, komen vooral tot uiting in de cijfers van den rentedienst van de Britsche staatsschuld.

Van de groote bezuiniging aan interest die zich vanaf 1933-1934 volledig doet voelen, komt ongeveer £ 40 miljoen op rekening van de *War Loan*-conversie, het overige spruit voort deels uit conversies van leeningen van minderen omvang en uit de emissie van nieuwe leeningen, tegen een lageren rentevoet dan deze van de leeningen die normaal kwamen te vervallen, en deels uit de daling van de rente van de schatkistcertificaten, daling die vanaf 1932 zeer aanzienlijk was.

Staatsschuld van het Vereenigd Koninkrijk

TABEL II.

Gemiddelde rentevoet der toewijzingen van schatkistcertificaten.

Bron : *The Economist*.

3 Juli 1931	£	1. 18. 3,45
1 Juli 1932		0. 16. 11,82
7 Juli 1933		0. 10. 4,85
6 Juli 1934		0. 16. 4,14
5 Juli 1935		0. 12. 4,32
3 Juli 1936		0. 12. 1,27
2 Juli 1937		0. 11. 0,45
1 Juli 1938		0. 10. 5,33
7 Juli 1939		0. 16. 8,32

Alhoewel de algemeene politiek van goedkoop geld van de Britsche Regeering niet zonder invloed bleef op den rentevoet van de schatkistcertificaten, is deze bijzonder lage rentestand toch ook wel het gevolg van de speciale werkwijze van de markt van Londen in zake plaatsing van schatkistcertificaten op drie maanden. Wekelijks worden inschrijvingen voor een bepaald bedrag schatkistcertificaten geopend waaraan alleen banken, discontovenootschappen en *brokers* deelnemen. De toewijzingen worden gedaan aan

de voor de Schatkist gunstigste aanbiedingen. Onmiddellijk na deze toewijzing, gaat de Schatkist dan gewoonlijk over tot een aanvullende uitgifte van certificaten, ditmaal zonder beperking van kapitaal maar tegen een vasten rentevoet (*tap-rate*) dien zij zelf vaststelt en die gewoonlijk zoowat de gemiddelde rentevoet is van de intekeningen van dien dag (*tender-rate*). Op deze manier verzekert de Schatkist zich op de goedkoopst mogelijke wijze, de kapitalen die na de aanbesteding zonder emplooi op de markt blijven. De *tap-rate* is bovendien de rentevoet tegen denwelken bestuurrechterlijke instellingen die eigen middelen te beheeren hebben, certificaten opnemen, wat natuurlijk meehelpt aan het laag houden van dezen rentevoet en wat het bedrag der uitgiften van *tap-bills* doet stijgen tot boven dit van de *tender-bills*.

* * *

Het is niet van belang ontbloeit bij de studie van de evolutie en van den « last » van de staatsschuld, enkele vergelijkingen te maken tusschen de rentelasten van de geheele schuld en het nationaal inkomen van het land. Uit onderstaande tabel voor dewelke de cijfers van het nationaal inkomen de veel geciteerde cijfers van M. G. Clark zijn, blijkt, dat de evenredige rentelast van de schuld voor de beschouwde periode een dalende lijn vertoont.

TABEL III.

Verhouding tusschen den rentelast van de staatsschuld en het nationaal inkomen.

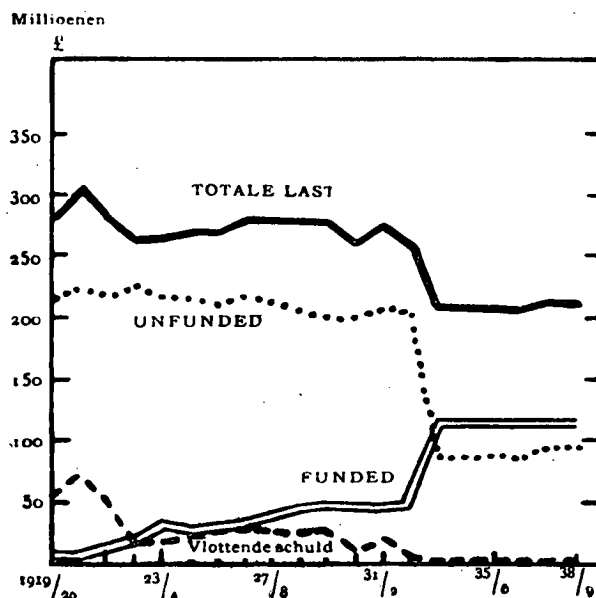
Bron: U. K. HICKS, *The Finance of British Government 1920-1936* (Londen 1936) en *Lloyds Bank Review*, Juli 1938.

TIJDVAK	Rentelast per boekjaar	Nationaal inkomen per kalenderjaar	pCt.
1925	308,2	4.357	6,80
1926	318,6	4.173	7,60
1927	313,8	4.359	7,16
1928	311,5	4.339	7,20
1929	312,0	4.384	7,20
1930	293,2	4.318	6,80
1931	298,9	3.989	7,65
1932	318,0	3.844	8,26
1933	216,3	3.962	5,45
1934	211,7	4.238	5,—
1935	210,9	4.630	4,65
1936	210,9	4.850	4,35
1937	216,2	5.250	4,31
1938	216,8	5.000	4,33

Dat deze vermindering van den rentelast niet te baat genomen werd om de dotaties van het delgingsfonds met hetzelfde bedrag te verhoogen, zal wel te wijten zijn aan het feit, dat de vermeerdering van de andere budgetaire uitgaven intusschen gelijken tred hield met den aangroei van het nationaal inkomen. Immers, de totale staatsuitgaven die, in 1924 en 1932, respectievelijk 18,5 pCt. en 20,8 pCt. van het nationaal inkomen vertegenwoordigden, zijn op de budgetaire raming voor 1939-1940 tot 25,3 pCt. gestegen.

Het past hier enkele woorden te zeggen over de werking van het Delgingsfonds van de Britsche staatsschuld. Vanaf 1923, voerde Groot-Brittannië opnieuw zijn traditioneele delgingspolitiek in. De bedragen bestemd tot delging van de schuld, zijn afkomstig of van het *old sinking fund* — dat om zoo te zeggen uitsluitend door de budget-overschotten gestijfd werd — of van het *new sinking fund*, dat voor het meerendeel bestaat uit bijzondere dotaties uit de gewone staatsinkomsten. Daartoe wordt op het budget een globale som ingeschreven voor den totalen last van de staatsschuld. Deze som is dan gewoonlijk aanmerkelijk hooger dan het totaal der te betalen rente, en het verschil geeft het netto-bedrag dat aan delging zal besteed worden. Wat de leeningen betreft, voor dewelke een eigen delgingsfonds bij het uitschrijven der leening voorzien werd, (*specific sinking fund*), werden, vanaf 1923, de speciale jaarlijksche dotaties in het *new sinking fund* opgenomen met beding, dat dit laatste voor alle andere delgingen, de contractueel voorziene verplichtingen t.o.v. deze leeningen moest uitvoeren.

Evolutie van den rentelast van de binnenlandsche schuld van Groot-Brittannië

Voor de jaren 1927 en 1928, werden de gerealiseerde budget-overschotten niet tot delging van de schuld, maar tot vermindering van de belastingen aangewend.

Er dient verder opgemerkt, dat de bedragen in kolom 5 van tabel I als « voor delging beschikbaar » vermeld, niet met het op de staatsschuld afgeloste bedrag overeenstemmen. Immers, zoo het boekjaar met een inkomsten-surplus sluit, dan wordt dat saldo gewoonlijk eveneens tot delging aangewend. Sluit men in deficit, dan uit dit deficitbedrag zich door een aangroei van de vlottende schuld onder vorm van schatkistcertificaten en dan gebeurt het, dat, ondanks de delgingen op de niet-gefundeerde

schuld, het totaal der staatsschuld van het eene jaar op het andere vermeerderd is.

Ten slotte, moet er op gewezen worden, dat, sinds enkele jaren, geen sommen meer voorzien worden in het budget voor de delging van de staatsschuld. Daar de bewapeningskosten het uitschrijven van steeds nieuwe leeningen vergen, en er dus voor het oogenblik geen sprake kan zijn van de totale schuld te reduceeren, neemt de Minister van Financiën gewoonlijk de voorzorg in zijn *budget-speech* volmacht te vragen tot het ontleenen van de bedragen vereischt voor den dienst van de contractueele delgingsfondsen.

Onder opzicht van vervaldagen van de niet gefundeerde schuld, zijn de structuurwijzigingen minder aanzienlijk te noemen, alhoewel ze toch voldoende zijn om een beeld te geven van de wijzigingen die in de financieringsmethodes van de regeering voorkwamen.

TABEL IV.

Verdeeling van de Britsche staatsschuld naar den vervaldatum
(in duizenden ponden).

DATUMS VAN DE TERUGBETALING	Op 31 Maart 1931	pCt. van de totale schuld	Op 31 Maart 1935	pCt. van de totale schuld	Op 31 Maart 1939	pCt. van de totale schuld
<i>Schatkiscertificat. op 3 maanden.</i>	606	8,2	833	10,7	920	11,2
<i>Niet gefundeerde schuld vervallend:</i>						
Binnen 5 jaar...	504	6,8	234	3,0	464	5,6
Tusschen 5 en 10 jaar	105	1,4	375	4,8	307	3,7
Tusschen 10 en 15 jaar	320	4,3	207	2,7	302	3,7
Na meer dan 15 j.	3.386	45,7	1.746	22,4	1.790	21,8
<i>Gefundeerde schuld</i>	1.425	19,2	3.368	43,2	3.351	41,5
<i>Buitenland. schuld</i>	1.067	14,4	1.037	13,2	1.032	12,5
	7.413	100,0	7.800	100,0	8.166	100,0

De aanzienlijke vermeerdering van schatkistcertificaten — zoo de absolute als de proportionele — is in hoofdzaak toe te schrijven aan de uitgiften voor rekening van het *Exchange Equalisation Fund*. Het feit, dat zekere bestuurrechtelijke instellingen een vaste cliënteel voor het schatkistpapier vormen, is eveneens niet zonder invloed. De vermindering die voor de vervaldagen binnen vijf jaar van 1931 op 1935 vast te stellen is, is een der talrijke gevolgen van de conversies die op deze van de *War Loan* volgden. Er werd in 1932 o.m. een 3 pCt. conversieleening 1948-1953, groot £ 300 miljoen, uitgeschreven, waarvan het provenu grootendeels tot de terugbetaling van 4 1/2 en 5 pCt. schatkistbons aangewend werd. Van 1935 op 1939, is de aangroei voor dezelfde vervaldag opvallend; hij vindt zijn oorsprong in de uitgifte van leeningen voor de bewapening die dank zij een korteren looptijd, slechts 2 1/2 pCt. en zelfs maar 1 pCt. rente vergen.

* * *

Het is door den band zeer moeilijk op juiste wijze na te gaan waar de verschillende fondsen van een staatsschuld geclasseerd zijn. Ook voor de fondsen van de Britsche staatsschuld, zijn juiste cijfers niet gekend. Nochtans zijn, naar aanleiding van studies over de politiek van « goedkoop geld » die door de Britsche Regeering sinds jaren gevoerd wordt, cijfers vooruitgezet die ten deele inlichtingen verstrekken over de distributie van de Britsche staatsfondsen. Men heeft er dikwijls de aandacht op gevestigd, dat de Engelsche Schatkist niet alleen den rentestand van de markt door allerlei eenzijdige beslissingen, zooals het embargo op buitenlandsche emissies, kan beïnvloeden, maar, dat bovendien zij op die markt een dubbele positie inneemt. Aan den eenen kant, treedt ze op als ontleenster en aan den anderen kant als belegging zoekende kapitalist, namelijk voor de fondsen van de bestuurrechtelijke organismen. Van deze fondsen die nu zowat een miljard £ moeten benaderen, waren, einde 1937, £ 769.234.000 in staatsfondsen belegd, cijfer dat ongeveer 11,4 pCt. van de totale staatsschuld vertegenwoordigde.

TABEL V. **Staatsfondsen in handen van de bijzonderste publiekrechtelijke instellingen**
(in millioenen £).

Bron : *The Economist*.

	Op 31 Maart 1937
Post Office Saving Bank	£ 450.758
Trustee Saving Banks	129.844
National Health Insurance Fund	122.234
Unemployment Insurance Fund	43.405
Treasury Pension Fund	19.483
Post Office Fund	3.510
	£ 769.234

Wat de onderverdeeling per leening betreft van deze fondsen, bestaat de portefeuille van de spaarbanken, deels uit effecten van de gefundeerde schuld en deels uit schatkistcertificaten; de eerste vertegenwoordigen een definitieve belegging, terwijl de tweede meer een liquiditeitsreserve uitmaken.

Het werklozenfonds dat aan sterke kasuitgaven het hoofd kan te bieden hebben, heeft zijn beschikbare middelen vrijwel uitsluitend belegd in 4 1/2 pCt. Conversieleening 1940-1944 en in 1 pCt.-Schatkistbons 1939-1941, hetzij in fondsen met korteren looptijd, dit om bij gebeurlijke uitbetalingen zonder groote koersverliezen, terug over zijn middelen te kunnen beschikken. Het levensverzekeringsfonds, daarentegen, schijnt zijn beleggingen meer in gefundeerde fondsen gezocht te hebben.

Als andere gegevens nopens de classeering van de Britsche staatsfondsen, weze er hier nog aan herinnerd, dat het *Issue Department* van de *Bank of England* 288.2 miljoen £ in portefeuille heeft als dekking van de fiduciaire uitgifte.

Ten slotte, waren de cijfers der beleggingen in staatsfondsen en in schatkistcertificaten voor het *Banking Department* van de *Bank of England* op 21 Juni 1939 resp. £ 112,6 miljoen en £ 25.2 miljoen. Voor de *London Clearing banks*, maandgemiddelde voor April 1939, bedragen de posten *Investments* en *Discounts* resp. £ 610,5 miljoen en £ 184 miljoen.

In het cijfer *Investments*, zijn echter eveneens beleggingen, andere dan in Britsche staatsfondsen begrepen, nl. in leeningen van de Dominions, van de koloniën en van de graafschappen en steden; terwijl het cijfer *Discounts* een totaal geeft voor schatkistcertificaten en handelspapier samen.

Globale cijfers voor de beleggingen van alle Engelse banken en van verzekeringsmaatschappijen, die bovenstaande gegevens nopens de classeering der schuld zouden moeten volledigen, zijn niet gepubliceerd.

TABEL VI.

Openbare Schuld van Groot-Brittannië

(in miljoenen £).

NOMINAAL IN OMLOOP OP 31 MAART	1937	1938	1939 (1)
Vlottende schuld (2)	698,1	841,8	920,3
National Savings certificates (3)	390,1	385,9	381,5
4 pCt. National Savings Bonds	4,2	3,7	3,5
1 pCt. Schatkistbons 1 Februari 1939-1941..	100,0	100,0	100,0
4 ½ pCt. Conversieleening 1940-1944	365,9	363,4	352,8
2 ½ pCt. National Defence Bonds 1944-1948.	—	100,2	100,2
2 ½ pCt. Conversieleening 1944-1949	206,6	206,5	206,5
3 pCt. Conversieleening 1948-1953	301,8	301,8	301,8
2 ¾ pCt. Funding Loan 1952-1957	100,6	100,6	100,6
3 pCt. National Defence Loan 1954-1958	—	—	81,2
2 ½ pCt. Funding Loan 1956-1961	200,3	200,2	200,2
5 pCt. Conversieleening 1944-1964	322,8	322,8	322,8
3 pCt. Funding Loan 1959-1969	145,6	143,8	141,9
4 pCt. Funding Loan 1960-1990	352,6	348,8	344,6
4 pCt. Victory Bonds	199,1	196,9	194,7
Totaal niet gefundeerde schuld	3.387,7	3.616,4	3.752,7
2 ½ pCt. Consols	276,1	276,1	276,1
3 ½ pCt. War Loan aflosbaar vanaf 1952	1.911,5	1.911,4	1.911,3
4 pCt. Consols aflosbaar vanaf 1957	400,7	400,7	400,7
3 ½ pCt. Conversieleening aflosbaar vanaf 1961	739,4	739,4	739,4
Andere gefundeerde schuld	37,2	37,2	37,2
Totaal der gefundeerde schuld	3.364,9	3.364,8	3.364,6
Aflosbare annuïteiten	12,1	12,5	13,6
Totaal der binnenlandsche schuld	7.764,7	6.993,7	7.130,9
5 ½ pCt. 20-year Bonds 1 Februari 1937	0,1	0,1	—
Andere buitenlandsche schuld	1.032,4	1.032,4	1.032,4
Totaal der buitenlandsche schuld (4)	1.032,6	1.032,5	1.032,4
Algemeen totaal	7.797,2	8.026,1	8.163,3

(1) Voorloopige cijfers.
 (2) Waarvan per 31 Maart 1937, £ 350 miljoen en per 31 Maart 1938 en 1939, £ 550 miljoen voor rekening van het E.E.F.
 (3) Geaccumuleerde rente niet inbegrepen (per 31 Maart 1937 en per 31 Maart 1938, resp. ongeveer £ 124 miljoen en £ 130,9 miljoen).
 (4) Tegen muntpariteit van den dollar berekend.

**HALFJAARLIJKSCHE STAND
 VAN HET EGALISATIEFONDS VAN DE
 WISSELKOERSEN, OP 31 MAART 1939.**

Blijkens de cijfers van den zoo pas verschenen zesmaandelijkschen staat van het Egalisatiefonds per 31 Maart 1939, beliep, op dien datum, de goudvoorraad van het Fonds, 49,49 miljoen ons, of tegen £ 7 per ons, £ 366,2 miljoen.

Deze gegevens zijn niet te vergelijken met deze van den vorigen staat, in dato 30 September 1938. Trouwens, in Januari jl., heeft het *Issue Department* van de *Bank of England* een bedrag van 46 miljoen ons overgemaakt aan het Egalisatiefonds, zoodat de voorraad van dit laatste met zooveel aangroeide. Om den invloed van dezen factor uit te schakelen, moet de vergelijking slaan op de gezamenlijke voorraden van het Egalisatiefonds en van de Bank of England, voorraden welke zich, naar de tot dusver gepubliceerde gegevens, als volgt hebben gewijzigd :

Monetaire Goudvoorraden in Groot-Brittannië.

DATUM	Egalisatie fonds (in duizenden onsen)	Issue Department van de Bank of England (in duizenden onsen)	TOTAAL	
			in duizenden onsen	in duizenden £ tegen £ 7 per ons
1937 31 Maart ..	26.674	73.842	100.516	703,6
30 Septemb.	39.854	76.843	116.697	816,8
1938 31 Maart ..	42.546	76.843	119.389	835,7
30 Septemb.	21.680	76.843	98.523	689,6
1939 31 Maart ..	49.490	30.460	79.950	559,7

Rekening gehouden met de zoo pas vernoemde overdracht, zijn sedert Maart 1938 — tijdstip van het maximum, blijkens de gepubliceerde staten — de goudvoorraden van Groot-Brittannië voortdurend teruggelopen. In den loop van den jongsten referentiesemester, waren deze goudafvloeiingen amper minder aanzienlijk dan deze geboekt van 31 Maart tot 30 September 1938. Zij vertolken een tekort van de gezamenlijke betalingsbalans, ten bedrage van ca. £ 138 miljoen. Bedoeld deficit beantwoordt aan den aanzienlijken uittocht van buitenlandsche kapitalen op korten termijn, waarvan het hoogtepunt te situeeren is in den loop der weken volgend op de afsluiting van het accoord van Munchen.

Naar algemeen gevoelen, zijn sedert ultimo Maart, de netto wijzigingen in de goudvoorraden van het Egalisatiefonds, niet zoo buitengewoon aanzienlijk zijn geweest. Trouwens, er is in den loop dezer laatste drie weken, geen enkel oogenblik geweest, dat er waarlijk van ernstigen druk op het pond sterling kon worden gesproken. Vermoedelijk zelfs, heeft, af en toe, het Egalisatiefonds eenig goud zien terugvloeien.

DUITSCHLAND

HET VERSLAG VAN DE REICHSBANK PER 30 JUNI 1939.

Het verslag van de Reichsbank over de verrichtingen van het boekjaar 1938, geeft een overzicht van de gebeurtenissen die zich in den loop van het jaar 1938 en tijdens het eerste halfjaar van het loopende jaar hebben voorgedaan. Er wordt in herinnerd hoe de economische ontwikkeling beheerscht werd door den loop van het politieke gebeuren. De behoeften van de economisch-militaire organisatie, alsmede de uitvoering van het vierjarenplan, hebben de voortbrenging, het omzetcijfer en de investeringen op een peil gebracht dat het cijfer van het voorafgegane boekjaar in de schaduw stelt; dit bracht met zich een aangroei van het nationaal inkomen dat mede heeft geholpen aan het dekken van het steeds toenemende begrotingscijfer.

Het probleem van de arbeidskrachten heeft rationalisatie van de voortbrenging gevorderd alsmede overplaatsing van arbeidskrachten.

In zake internationalen handel, is de uitvoer geslonken en boekt de handelsbalans tekort.

Het verslag onderstreept het feit, dat Duitschland vrij gebleven is van wisselschommelingen en gespaard van de massale bewegingen waarvan het zwervend kapitaal blijk heeft gegeven, en, dat de aandacht van de Deutsche monetaire autoriteiten vooral gevestigd is geweest op de *Überwachung* van loonen en prijzen.

Credietpolitiek. Geld- en kapitaalmarkt.

In dato 1 April 1938, viel het besluit, dat de niet door de loopende ontvangsten gedekte begrotingsuitgaven, gedekt zouden worden door middel van speciale wissels, met name *Sonderwechsel*; en bovendien door middel van bons op zes maanden *Lieferungsschatzanweisungen*, genoemd. Daar de behoeften van den Staat al maar door stegen, werd er, in Maart-April 1939, een « nieuw financieel plan » uitgewerkt, krachtens hetwelk de Staat geautoriseerd werd op de ontvangst van de toekomstige belastingen vooruit te loopen, mits uitgifte van *Steuer-gutscheine*.

De *Lieferungsschatzanweisungen* zijn voor een goed deel in handen van de banken die ze bij de Circulatiebank kunnen laten beleenen, zonder evenwel tot het disconto te worden toegelaten. *Sonderwechsel*, althans in hun oorspronkelijken vorm, zijn er niet meer.

Op de geldmarkt is, t.o.v. de vorige boekjaren, de rentestand weinig of niet veranderd. Tot aan de maand Mei jl., is het particulier disconto ongewijzigd op 2 7/8 pCt. blijven liggen, percentage waarop het lag sedert ca. medio April 1937. Sindsdien is het met 1/8 pCt. teruggelopen en staat thans 2 3/4 pCt.

Daggeld hield zich, door den band, in de buurt van 2 1/2 tot 3 pCt., de gemiddelde jaarrente zijnde 2,79 pCt., t.t.z., op weinig na, het cijfer van het vorige boekjaar.

Op de Reichsbank, zijn het gezamenlijke bezit aan wissels, verpande waarden en effecten, met Rm. 2 miljard 559 miljoen gestegen, zoodat het thans Rm. 9.143 miljoen bedraagt. In den loop van dezelfde periode, is de biljettencirculatie met Rm. 2.730 miljoen gestegen, zoodat ze nu Rm. 8.223 miljoen belooft. De gezamenlijke betalingsmiddelen liepen met Rm. 2.910 miljoen op en klommen aldus tot Rm. 10.388 miljoen. Deze uitzetting ligt voor een deel aan de gebiedsuitbreiding van het Reich.

De Staat heeft de markt aangesproken om het noodige geld te bekomen voor de financiering van de taken die hij voornemens is te volbrengen. Hij heeft vier nieuwe leeningsschijven uitgeschreven voor een gezamenlijk bedrag van Rm. 6.350 miljoen en van het gekende type der 4 1/2 pCt. *Reichsschatzanweisungen*. Voor de laatste drie emissies, gaan de vervaldatum tot twintig jaar. Het gezamenlijk bedrag van de Staatsemissies is, in 1938, niet minder dan Rm. 8 miljard geweest. Sedert 1935, heeft de Staat meer dan Rm. 15 miljard geleend.

Benevens de uitgiften van den Staat, dienen nog enkele particuliere uitgiften aangestipt te worden. Het nieuw financieel plan laat het Deutsche Rijk niet meer toe tot rechtstreeksche leeningen over te gaan.

Goudvoorraad en deviezen.

Groote moeilijkheden worden ontmoet in het aanschaffen van deviezen, vooral voortvloeiend uit den importhandel. Deze recente ontwikkeling heeft eens te meer het kapitaal belang van den uitvoer in het licht gesteld. Daarom heeft de Reichsbank, in overeenstemming met de *Deutsche Golddiskontbank*, meer faciliteiten aan de exportfinanciering en in zake delcredere verleend; terzelfdertijd werden de bepalingen van de deviezenpolitiek gewijzigd en aangepast.

Het verslag wijst er op, dat de transferrestricties ongewijzigd toegepast worden, daar het deviezenoverschot niet voldoende is om in de levensbehoeften der bevolking te voorzien. Zekere landen hebben een vermindering van den rentevoet toegestaan. Het verslag is niettemin van oordeel, dat de rentestand nog te hoog blijft. Bijzondere verdragen werden gesloten betreffende de schulden van het voormalige Oostenrijk. Het Rijk stelt het beginsel voorop, dat de buitenlandsche schuldeischers geen beroep mogen doen op een of ander recht ten opzichte van de Oostenrijksche bondsschuld.

In globo zijn de *Stillhalte*-credieten nogmaals verminderd, vooral ter oorzake van terugbetalingen

in Reichsmarken op *Registerkonto*. Op 28 Februari 1939 bedroeg die schuld Rm. 780 millioen. In Mei werd een nieuw credietaccord gesloten voor een termijn van één jaar. Het is door een vereenvoudiging van deze credieten gekenmerkt.

Nieuwe monetaire vraagstukken voortkomende uit de geografische uitbreiding.

In de nieuwe gebieden worden de verschillende bepalingen in zake deviezenvoorziening, toezicht over den uitvoerhandel en de kapitaalmarkt, en over prijzen en loonen. Al deze bepalingen evenals het intrekken van de voormalige munten werden op korten tijd doorgevoerd.

Oostenrijk. De pariteit tusschen schilling en reichsmark werd op 1 Rm. voor sch. 1,5 vastgesteld. Gedurende de overgangperiode bleven beide munten gezamenlijk in omloop. De Nationale Bank van Oostenrijk werd op 17 Maart 1938 door de Reichsbank overgenomen.

Op 23 April 1938 werd de Deutsche munt- en bankwetgeving in Oostenrijk ingevoerd.

Sudetengebied. Bij verordening van 2 October 1938 werd de Reichsmark in dit gebied ingevoerd en de pariteit op 1 kroon voor 12 pfennig gesteld. De Reichsbank heeft de belangrijkste agentschappen van de vroegere Nationale Bank van Tsjechoslowakije in Sudetenland overgenomen, wat de inwisseling van de munt vergemakkelijkt heeft. Omstreeks einde November was deze omwisseling praktisch geëindigd.

Een compensatiedienst, de *Kursausgleichstelle* werd opgericht ten einde de schulden tusschen Tsjechische bewoners en deze van de geannexeerde gebieden te vereffenen.

Bohemen en Moravië. De Deutsche en Tsjechische munten blijven beide in omloop. Pariteit: 1 kroon = 10 pfennig.

Memelgebied. De muntpariteit werd sedert 29 Maart op 1 lit = 40 pfennig vastgesteld.

Wet betreffende de Reichsbank.

Ten einde de circulatiebank aan de nationaal-socialistische beginselen aan te passen, werd de Reichsbank

rechtstreeks onder het toezicht van den *Führer* geplaatst. Hij alleen beslist in zake muntstabiliteit, voorschotten aan het Rijk, en omvang van de openbare fondsen die in de portefeuille der bank mogen opgenomen worden. In overeenstemming met deze beginselen, worden alle andere beslissingen door den voorzitter genomen.

Geen wijziging wordt aan het kapitaal toegebracht. Nochtans zijn alleen bepaalde juridische personen gemachtigd aandeelhouder te zijn.

Het dividend is op maximum 5 pCt. vastgesteld.

* * *

Het verslag eindigt met een overzicht van de bankverrichtingen over 1938 en met de ontleding van de balans per 31 December van dit jaar.

Balans van de Reichsbank

(jaareinde — in millioenen Rm.).

	1933	1934	1935	1936	1937	1938
ACTIVA.						
Geudvooraad	386,2	79,1	82,5	66,5	70,6	70,7
Reichskassenscheine (1)	9,4	4,6	5,2	5,7	5,7	5,5
Pasmunt	171,8	162,2	152,2	122,5	111,0	116,4
Biljetten van andere banken..	3,8	6,1	5,2	—	—	—
Wisselportefeuille.	3.177,0	4.020,6	4.498,3	5.447,6	6.012,9	8.123,4
Schatkistbons ...	48,7	44,9	53,4	62,3	118,6	120,7
Leeningen op onderpand.....	183,3	145,7	84,2	74,4	60,3	44,9
Fondsen:						
a) dienend tot bijkomende dekking (1).....	259,4	444,8	348,6	122,3	105,8	556,8
b) andere.....	321,7	318,6	315,1	302,5	286,4	297,7
Diverse	559,1	658,6	695,4	642,8	749,7	1.504,6
TOTAAL ...	5.120,4	5.885,2	6.240,1	6.945,6	7.521,0	10.840,7
PASSIVA.						
Kapitaal	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0	150,0
Reserves	473,2	472,8	471,1	473,6	493,0	514,4
Biljettenomloop...	3.645,0	3.900,6	4.285,2	4.980,1	5.492,9	8.222,6
Andere verplichtingen op zicht.	639,8	983,6	1.031,8	1.012,4	1.058,5	1.527,5
Diverse	212,4	378,2	302,0	329,5	326,6	426,2
TOTAAL ...	5.120,4	5.885,2	6.240,1	6.945,6	7.521,0	10.840,7

(1) De functie van dekking vervullende.

SCANDINAVIË

TOESTAND VAN DE FINANCIËN EN HET BANKWEZEN IN DE SCANDINAVISCH E LAN DEN.

Toen, gedurende de tweede helft der XIXe eeuw, de Noorderlanden op hun beurt den weg der industrialiseering insloegen, waren zij genoodzaakt crediet te vragen aan rijkere landen (Engeland, Frankrijk, Duitschland, Nederland, Zwitserland, enz.) ten einde hun eerste spoorwegbanen aan te leggen, hun nijver-

heidsondernemingen te vestigen, in zekere matē hun landbouw, visscherij en bouwnijverheid uit te breiden. Beweren, dat er ten huidigen dage een volkomen kentering heeft plaats gegrepen zou overdreven zijn; nochtans zijn de Scandinavische landen nu meer dan vroeger bij machte hun economisch leven door eigen middelen te financieren. Ofschoon de Scandinavische markten niet met een financieel centrum als het Londensche kunnen vergeleken worden, wat hun complexiteit en hun algemeenheid betreft, vertoonen

zij toch een zeker internationaal belang, waarbij zij nochtans hun aanpassing aan de bijzondere vereischten van hun eigen land niet hebben verwaarloosd. Hun structuur is hoofdzakelijk gekenmerkt door het bestaan, in ieder land, van een groep *Saving Banks*, een aantal *Joint Stock Banks*, de handelsbanken, waarboven de circulatiebank komt te staan: de oude Nationale Bank van Kopenhagen, gesticht in 1818, de *Finlands Bank*, gesticht in 1811, de *Lands Banki Island*, in 1885 opgericht, de *Norges Bank*, die van 1816 dagteekent, en de *Sveriges Riksbank*, in 1866 gesproten uit de *Riksens Ständers Bank*, welke in 1668 uit de in 1656, door een in Livonië woonachtig Nederlander gestichte *Stockholm Banco* gesproten is, bij overname door de *Riksens Ständer*, het toenmalig parlement. De circulatiebanken oefenen toezicht over biljettenomloop en wissel uit, de handelsbanken stijven de credietmarkt, met eigen middelen, deposito's of aan de centrale banken ontleende gelden, en worden daarin geholpen door de spaarkassen welke rol in zaken van landbouw-, beroeps- en hypotheekcrediet uiterst belangrijk is; in dit laatste opzicht, is de werkzaamheid van de hypotheekinstellingen en de verzekeringsmaatschappijen eveneens te vernoemen.

Het is van belang gebleken de toestand van de financiën en van het bankwezen der Scandinavische landen (1) te schetsen, daar hij meer in zijn algemeenheid dient gekend te worden, en daar de vroegere Scandinavische Monetaire Unie een zeer goed afgescheiden financieelen groep heeft uitgebouwd.

Bovendien biedt een dergelijk overzicht het voordeel de gelijkaardigheid dier verschillende landen te doen uitschijnen en de middelen in het licht te stellen aangewend om de naoorlogsche moeilijkheden, volgend op een periode van bijzonder snel klimmen den voorspoed, te keer te gaan.

Daarbij dient nog gezegd, dat de Noorderlanden hun muntstelsel sinds 1931 gekoppeld hebben aan het pond sterling en, dat zij, sedert dit jaar, trouwe en belangrijke volgelingen van het sterlingblok gebleven zijn.

* * *

In het begin der industriële omwenteling die de Zweedsche economie volkomen omwerkte gedurende de vorige eeuw (2), droegen de banken slechts in geringe mate tot den nijverheidsopbloei bij. Daarin kwam verandering in de laatste vijf en twintig jaar van de XIXe eeuw. Van toen af, speelden de banken allengs een meer belangrijke rol, naar gelang van de economische en industriële ontwikkeling. Voorwaar, in Zweden zooals elders, was het niet altijd van gevaar ontbloot de steeds stijgende credietbehoefte

(1) Zie dit Tijdschrift, Mei 1939, blz. 414: « De Belgisch-Luxemburgsche Unie en de economie der Scandinavische landen ».

(2) In 1840 bestond ongeveer 80 pCt. der bevolking uit landbouwers en slechts 11 pCt. uit nijverheidswerklieden. In 1930 waren de verhoudingscijfers respectievelijk 39 en 54 pCt. (*The Banks and Sweden's Industrial Development*, Prof. MONTGOMERY in *Skandinaviska Banken*, April 1939.)

te voldoen, vooral daar, gedurende en na den oorlog, de nijverheidsvoortbrenging zoodanig aan 't klimmen ging, dat zij tusschen 1913 en 1937 verdubbelde. Desniettemin greep een meldenswaardig feit plaats, nl. dat, behoudens enkele formeele wijzigingen, het hedendaagsche bankstelsel in Zweden geleidelijk uit het vooroorlogsche is opgegroeid, door die snelle ontwikkeling heen.

De ontwikkeling van het Zweedsche bankwezen ging met een sterke concentratie gepaard: in 1937 bestonden er nog slechts 28 banken tegenover 64 in 1900. De volgende tabel geeft een beeld van deze ontwikkeling onder opzicht van aantal en verspreiding der bankagentschappen. Zij duidt op een bijzonder snelle uitbreiding tot in 1919, vooral wat de handelsbanken betreft; daarna wordt, in verband met het concentratieverschijnsel, een lichte vermindering vastgesteld.

TABEL I.

Ontwikkeling van het Zweedsche bankwezen.
(Eindejaarstand.)

	1900	1913	1919	1925	1930	1936
<i>Aantal agentschappen:</i>						
Handelsbanken	311	674	1.420	1.083	1.070	1.024
Spaarbanken	745	888	1.320	1.309	1.087	1.043
<i>Aantal burealen per 100.000 inwoners:</i>						
Handelsbanken	6,1	12,0	24,3	17,9	17,4	16,3
Spaarbanken	14,5	15,7	22,6	21,6	17,7	16,6

Bron: *Skandinaviska Banken*, April 1939.

Gedurende den oorlog ging de ontwikkeling van geld- en kapitaalmarkt vlug in haar werk. Zweden zooals de andere Noorderlanden, werd een toevluchtsoord voor vreemde kapitalen. Volgens de gegevens van het *Centraal Bureau voor de Statistiek van Zweden* groeide het gemiddelde van de jaren 1911-1915, dat 1.817 miljoen kronen bedroeg, tot 4.238 miljoen kronen in 1921-1925. Van het eerste tijdperk op het andere klom de biljettenomloop van 262,5 miljoen kronen tot 662,2 miljoen. Dank zij de uitbreiding van het Zweedsche bankwezen, waren de gevolgen van den kapitaalvoer en van de daaruit voortvloeiende inflatie niet zoo storend als b.v. in Denemarken en Noorwegen.

Daar Zweden, bovendien, minder dan de overige Scandinavische landen, van het buitenland afhankelijk is wat eindproducten en grondstoffen betreft, oefende de oorlog een gunstigeren invloed uit op zijn handelsbalans. Na, gedurende den oorlog overschot geboekt te hebben, kwam er tekort; echter niet zoo groot als vóór 1914.

Even belangwekkend is de ontwikkeling van de Zweedsche fondsenmarkt. Jaren lang is ze eng geweest, daar de nijveraars liever beroep deden op bankcrediet dan op openbare uitgiften. Sinds een

tiental jaren kwach nochtans hierin ommekeer : de banken verleen minder crediet aan de nijverheid dan voorheen en de fondsenmarkt heeft een merkbare uitbreiding genomen; de uitgifte van aandelen en obligatiën is van 41 miljoen kronen in 1929, tot 300 miljoen kronen in 1938 gestegen.

Het lijdt geen twijfel, dat de vooruitziende geest en de spaarzaamheid van den Zweed, door het samenbrengen van vele spaargelden, veel hebben bijgedragen tot 's lands snelle economische ontwikkeling sinds een twintigtal jaar. Sprekend zijn de cijfers van tabel II : van 1918 tot 1937 verdriedubbelden de deposito's der private en openbare Spaarkassen en der verzekeringsmaatschappijen.

TABEL II.

**Ontwikkeling
van het spaarwezen in Zweden (1918-1937)**
(in miljoenen kronen [1]).

Bron : *The Investment of Savings in Sweden*, door EIMAR HUSF (Skandinaviska Banken, April 1939).

	1918	1924	1930	1936	1937
Deposito's der spaarbanken	1.623	2.399	2.962	3.402	3.523
Deposito's van 's Rijks spaarkassen	75	49	338	514	558
Verzekeringsmaatschappijen	1.000	1.434	2.026	2.848	3.057
Fonds voor ouderdomspensioenen	93	287	534	786	815
TOTAAL	2.791	4.269	5.860	7.550	7.953

(1) Stand op 31 December.

Bovendien wordt de Zweedsche kapitaalmarkt grotendeels gestijfd door vreemde kapitalen (evenwel minder dan in 1914-1918) en door het overschot van de betalingsbalans, die, in de huidige omstandigheden, moeilijk in den vreemde kunnen geïnvesteerd worden. Overvloed van kapitalen die een dubbel gevolg heeft gehad : in de eerste plaats is Zweden een kapitaaluitvoerend land geworden waar de Staatsschuld louter binnenlandsch is; in de tweede plaats is de rentestand, zoowel op korten als op langen termijn, er lager dan in de meeste andere landen; in November 1938 bedroeg de gemiddelde

TABEL IV.

Ontwikkeling van Zwedens geld- en bankwezen (1929-1939)
(in miljoenen kronen).

Bronnen : (1) *Revue économique de Suède* : stand der maand Juni.
(2) *Skandinaviska Kreditaktiebolaget*.

	1929	1930	1931	1932	1935	1936	1937	1938	Januari 1939	Februari 1939	Maart 1939
Totale Staatsschuld (1)	1.834	1.800	1.845	2.155	2.487	2.387	2.237	2.430	—	—	—
Vlottende Schuld	22	—	—	—	—	—	—	45	—	—	—
Sveriges Riksbank (1) :											
Goudvoorraad	234	243	238	206	355	509	534	615	729	731	732
Deviezen	—	—	205	133	614	495	907	814	694	675	621
Biljettenomloop	560	594	587	594	718	792	872	972	979	991	1.054
Binnenlandsche beleeningen	401	186	344	337	50	46	40	35	52	—	—
Zweedsche Staatsfondsen	23	—	4	238	29	29	6	102	—	—	—
Particuliere banken (2) :											
Deposito's	3.462	3.648	3.631	3.532	3.606	3.716	4.058	4.046	4.369	4.380	4.475
Beleeningen en credieten	3.207	3.271	3.456	3.136	2.814	2.819	2.948	3.059	3.171	4.357	4.419
Betalingsbalans	+ 281	+ 100	- 127	+ 89	+ 61	+ 122	+ 178	—	—	—	—

rentevoet van openbare fondsen 2,33 pCt., deze van hypothecaire leeningen 2,86 pCt., terwijl de officieele rentevoet sinds 1933 op 2,5 pCt. blijft liggen.

TABEL III.

Rendement van enkele fondsen
(jaargemiddelden).

Bron : *Skandinaviska Banken*.

	1932	1935	1936	1937	1938
Staatsfondsen	4,37	2,94	2,66	3,05	2,33
Obligatiën van hypothecaire banken	4,54	2,94	2,57	3,07	2,40
Gemeenteleeningen	4,66	3,24	3,14	3,08	2,60
Nijverheidsleeningen	5,28	3,60	3,35	3,22	2,93
Hypothecaire leeningen van de <i>Saving Banks</i>	5,02	3,18	3,10	(1)2,87	(2)2,86

(1) 1 Januari 1938.

(2) 1 Juli 1939.

Er werd op gewezen, dat de Zweedsche Staatsschuld volkomen in het binnenland geplaatst is. Die schuld is slechts in geringe mate gestegen sinds tien jaar : in 1929 bedroeg zij ongeveer 1.800 miljoen kronen en tien jaar daarna 2.400 miljoen kronen. De vlottende schuld is om zoo te zeggen nul. De weekstaten van de *Sveriges Riksbank* vertoonen, tusschen dezelfde data, een felle stijging van den goudvoorraad en de deviezen die klimmen van 234 tot 1.429 miljoen kronen, zonder dat ze met een gelijklopende uitzetting van den biljettenomloop gepaard gaan (3). Dat in 1932 de « Zweedsche Staatsfondsen » plots aan het stijgen gaan, vloeit voort uit het feit, dat, in accord met de Regeering, de *Riksbank* toen een belangrijke handelsbank heeft geholpen, die door het bankroet van de groep Kreuger in 't gedrang was gebracht. Deze schuld kon al spoedig worden afgeschreven, zooals blijkt uit de cijfers voor 1935.

De financieele toestand van Zweden, vergeleken met dien van andere landen, is schitterend; de gegevens betreffende de laatste maanden staven deze bewering.

(3) Er dient gewezen op het feit, dat de goudvoorraad van de *Sveriges Riksbank*, binnen en buiten het land, op de oude pariteit gesteld is. Deze werd door de monetaire wet van 1873 op 2.480 kronen per kg. goud vastgesteld. De noteeringen van de deviezen zijn eveneens beneden de werkelijke.

De Circulatiebank van *Noorwegen* geeft eveneens het interessante voorbeeld van een enge samenwerking met den Staat; de Regeering en de Minister van Financiën zijn voortdurend in verbinding met de Bankdirectie. Haar directeuren, evengoed als de leden van de Commissie van Toezicht, worden door het *Storting* (Parlement) aangesteld; alleen de voorzitter en de ondervoorzitter worden door den Koning benoemd. Eén zesde van het kapitaal der Circulatiebank werd door den Staat onderschreven. De Bank heeft meermaals bijgedragen tot de ontwikkeling van dezen of genen bedrijfstak, b.v. de vischerij en den scheepsbouw. Nochtans, is dit geen algemeene regel. De Bank verleende eveneens een zeer geprezen medewerking bij het liquideeren van de financieele naweëen van den oorlog, wyl deze voor Noorwegen zeer pijnlijk waren wegens de inflatorische gevolgen van de belangrijke vraag naar Noorsche kronen gedurende de vijandelijkheden. Van 910 miljoen kronen, in 1913, waren de deposito's in de *Joint Stock Banks* tot ongeveer 5.461 miljoen kronen in 1920 gestegen. Het heele bankwezen werd daardoor ontredderd en moest op een nieuwe wettelijke basis worden ingericht: sedert 1924, werd de bedrijvigheid van de *Joint Stock Banks* en van de *Saving Banks* bij nieuwe wetsbepalingen geregeld en een dienst voor bankcontrole ingericht.

Zowel hier als in de overige Scandinavische landen, dragen de spaarbanken, heden ten getale van 600, veel bij tot het verzamelen van 's lands spaargelden. Deze werden echter slechts in Staatsfondsen of hypothecaire obligatiën belegd, wyl nijverheid en handel worden gefinancierd door de particuliere handelsbanken, welker ontwikkeling snel vorderde.

TABEL V.

**Ontwikkeling van geld- en bankwezen in Noorwegen
(1929-1939)**

(jaargemiddelden in millioenen kronen).

Bron: *Schriften des Instituts für Konjunkturforschung.*

	1929	1932	1935	1936	1937	1938	Maart 1939
Staatsschuld: (30 Juni)							
Binnenlandsche	793,8	742,7	715,7	711,5	692,1	—	—
Buitenlandsche	785,1	783,3	836,6	840,8	871,8	—	—
TOTAAL...	1.578,9	1.526,0	1.552,3	1.552,3	1.563,9	—	—
Bank van Noorwegen:							
Goudvoorraad en deviezen	196,0	169,0	208,0	274,0	349,0	433,0	410,0
Biljettenoml.	309,7	310,2	326,7	379,3	416,9	446,3	460,4
Particuliere banken:							
Deposito's (*)	—	837,0	796,0	805,0	870,0	972,5	992,0
Leeningen en voorschotten	—	1.020,0	937,0	934,0	979,0	991,0	1.010,0
Tegood in het buitenland	—	8,8	13,6	16,8	8,3	20,7	—

(*) Deposito's in de groote banken.

Tabel v geeft een overzicht van de Noorsche monetair ontwikkeling, alsmede van die der banken, waaruit blijkt, dat de bankdeposito's, sinds 1936-1937, snel gegroeid zijn en van 805 miljoen kronen, in 1936, tot 970 miljoen kronen, in 1938, stegen, terwijl de beleeningen en voorschotten minder snel naar omhoog gingen.

Hier ook heeft het toenemen der spaargelden en de toevloeiing van vreemde kapitalen, de geldmarkt ten zeerste verruimd en een dubbel gevolg gehad: lage rentevoet en een merkbare inkrimping van de buitenlandsche schuld. In Januari 1938, werd de discontovoet van 4 pCt. op 3 1/2 pCt. teruggebracht. De lage rente der hypothecaire leeningen heeft den woningbouw fel aangewakkerd. Deze is nooit zoo bloeiend geweest als verleden jaar. De lage rentestand heeft nochtans het sparen niet verhinderd noch het aanzwellen van de bankdeposito's. De liquiditeit der kapitaalmarkt heeft de overheid mogelijk gemaakt de buitenlandsche schuld grootendeels te delgen en tot verschillende conversies over te gaan. Uit de vergelijking der weekstaten van de Bank van Noorwegen blijkt, dat de goudvoorraad en de deviezen snel gestegen zijn. De gouddekking klom van 196 miljoen kronen tot 433 miljoen kronen tusschen 1929 en 1938, terwijl de biljettenomloop slechts van 310 miljoen tot 460 miljoen kronen opliep. De monetair toestand is dus zeer sterk, wat aan het overschot van de handelsbalans en de belangrijke opbrengst van de Noorsche handelsvloot te danken is.

Ten huidige dage is de hulp welke de Circulatiebank aan de particuliere banken verleent, en, in 1932, 250 miljoen kronen overschreed, bijna nul. Het blijkt, dat in de toekomst de hulp behoevende particuliere banken zich zullen te wenden hebben tot het « Waarborgfonds van de Particuliere Banken » dat juist met dit doel, in December 1938, gesticht werd.

Finland's monetair ontwikkeling getuigt welsprekend van de wilskracht en de schrandere vastberadenheid die door dit kleine land aan den dag werden gelegd om de hinderpalen te overwinnen die, al dadelijk na de onafhankelijkheidsverklaring in 1917, 't allen kante oprezen. Sinds 1912, behelsde de monetair dekking aldaar een steeds klimmende verhouding Russische roebels die de Bank van Finland genoodzaakt was tegen Finsche marken aan te nemen, wegens leveringen aan Rusland voor verdedigingswerken en oorlogsmateriaal. Vandaar de instorting van den Finschen wissel toen de Russische munt aan 't dalen ging. Daarenboven brachten de gevolgen van den oorlog en de organisatie van den nieuwen Staat, belangrijke uitgaven teweeg, waarbij de koopkracht van de mark aanzienlijk kromp, zoodat zij, in 1921, in het binnenland, nog 9 pCt. en, in het buitenland, slechts 7 pCt. van de vroegere pariteit bedroeg. Nochtans verbeterde

de toestand langzamerhand en kon aan de Finsche munt, in 1925, een goudbasis gegeven worden. Op dit oogenblik, was de waarde van de munteenheid op 13 pCt. van de vooroorlogsche teruggekomen. Toen in 1931, de Engelsche munt ontwaard werd, ondervond de Finsche mark daarvan den weerslag en werd zij een vlottende munt; in 1933 werd zij aan het pond sterling gekoppeld in de verhouding van 227 mark per pond; de verhouding bedroeg 193 mark per pond vóór September 1931.

De goudwaarde van de mark was, in 1938, nog slechts 48,2 pCt. van hetgeen ze was in 1929.

Vanaf de geboorte van den nieuwen Staat, bleek de financieele toestand zeer delicaat. De monetaire spanning en het tekort op de handelsbalans dat, van 1918 tot 1920, meer dan 2.600 miljoen mark

bedroeg, vernauwde de geldmarkt van begin 1919 tot einde 1920, en bracht een stijging teweeg van den discontovoet die van 6 tot 9 pCt. opliep. Er werd tot een leening op langen termijn overgegaan: de Staatsschuld, die in 1918 ongeveer 800 miljoen bedroeg, en bijna 2.500 miljoen in 1933, werd gedurende de jaren 1923-1924 tot ongeveer 4.500 miljoen opgevoerd. Gedurende het tijdperk 1924-1927, was de ontwikkeling van de geldmarkt gunstiger; in de belangrijke behoeften aan crediet kon voorzien worden dank zij 1.300 miljoen mark buitenlandsch kapitaal en de toenemende bankdeposito's; het disconto werd achtereenvolgens teruggebracht van 10 pCt. op einde 1923, tot 9 pCt. in 1924, 7 1/2 pCt. in October 1925 en 6 pCt. in November 1927.

TABEL VI.

Recente ontwikkeling van Finlands geld- en bankwezen
(Eindejaarstand — in miljoenen marken.)

Bron: Bank of Finland Monthly Bulletin.

	1930	1935	1936	1937	1938	15 Januari 1939	15 Februari 1939	15 Maart 1939
Buitenlandsche schuld	2.700	1.908	1.185	921	775	710	710	700
Binnenlandsche schuld	357	1.258	1.934	2.531	2.476	2.592	2.707	2.843
TOTAAL...	3.057	3.166	3.119	3.452	3.251	3.302	3.417	3.542
Goudvoorraad	301	472	815	635	1.128	1.128	1.128	1.128
Deviezen	935	1.325	1.486	2.032	2.293	2.293	2.221	2.235
Biljettenomloop	1.279	1.381	1.630	2.062	2.086	1.975	2.159	2.283
Particuliere banken:								
<i>Deposito's:</i>								
Particuliere deposito's	—	—	6.132,3	6.872,9	7.549,0	7.610,1	7.646,9	7.743,2
Rekeningen op zicht	—	—	1.541,4	1.613,7	1.943,7	1.892,2	1.785,7	1.796,2
Deposito's van Finsche credietinstellingen	—	—	643,5	913,2	893,6	1.301,6	1.272,9	1.402,3
Rekening op zicht der Finsche credietinstellingen	—	—	288,8	630,4	368,5			
TOTAAL...	—	—	8.598,0	10.030,2	10.754,8	10.803,9	10.705,5	10.941,7
<i>Verleende credieten:</i>								
Finsche instellingen	—	—	155,9	313,3	268,4	285,9	273,7	300,2
Binnenlandsche wissels	—	—	1.347,4	1.692,0	1.770,0	1.765,1	1.751,0	1.796,2
Beleeningen	—	—	3.382,8	4.076,6	4.583,8	7.253,5	7.347,5	7.392,6
Rekeningen op zicht	—	—	2.486,8	2.526,7	2.589,9			
TOTAAL...	—	—	7.372,9	8.608,6	9.212,1	9.304,5	9.372,2	9.480,3
<i>Huurprijs van het geld (in %):</i>								
Disconto	—	4	4	4	4	4	4	4
Deposito's	—	3,8	3,8	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Opbrengst van obligatiën	—	5,4	5,2	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7

Vanaf 1928, tradt opnieuw spanning in op de geldmarkt. Ongeveer 1.400 miljoen kronen werden van het buitenland geleend. Eerst in 1930, kwam verbetering ten gevolge van de inkrimping der economische bedrijvigheid, maar in 1931 bracht de internationale crisis nieuwe moeilijkheden mee. De crisis kon slechts door een nieuwe muntontwaardiging geweerd worden (4). Geholpen door seizoeninvloeden, wist de Finsche economie zich weer op te beuren en, met de lente van 1932, begon een periode van voorspoed die, onder financieel oogpunt, een steeds klimmende liquiditeit meebracht, vooral wegens de belangrijke overschotten der handelsbalans (5.800 miljoen van 1932 tot 1937), de stijging der bankdeposito's, de toevloeiing der vreemde kapitalen en de daling

van den discontovoet: deze bedroeg 9 pCt. in October 1931, 7 pCt., daarna 6 pCt. in 1932, 5 1/2 pCt., 5 pCt. en 4 1/2 pCt. in 1933 en 4 pCt. van 1934 tot heden. De Finsche regeering nam dien toestand te baat om de buitenlandsche schuld, zoowel de vlottende als de geconsolideerde, te converteeren en te repatrieeren. Wijl van 1930 tot Maart 1939, de buitenlandsche schuld van 2.500 miljoen op 700 miljoen teruggebracht werd, klom de binnenlandsche van 357 tot 2.893 miljoen mark.

Goudvoorraad en deviezen zijn, sinds 1935, zonder ophouden gestegen, van 1.236 miljoen tot 3.363 miljoen in Maart 1939. Er zij aangestipt, dat onlangs wijzigingen werden toegebracht aan de boeking van den goudvoorraad (5).

(4) In verband hiermee, zie MYRIAM ECKHOLM: *Economic Recovery in Finland since 1931* (Bank of Finland Monthly Bulletin, nr 11, 1936).

(5) Zie *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie*, Mei 1939, blz. 400.

Benevens de Circulatiebank of Bank van Finland, omvat het Finsche bankstelsel negen zakenbanken met een net van 475 agentschappen, zegge één instelling voor 7.400 inwoners, verschillende spaarbanken, hypotheekbanken en credietcoöperaties.

De ontwikkeling van de credietmarkt wordt door de jaarlijksche staten van de *Joint Stock Banks* in het licht gesteld (tabel VI). De omvang der verleende credieten volgt de Finsche conjunctuurgolven en beweegt zich van 7 milliard mark, in 1923, tot 6,2 milliard in 1925, 10 milliard in 1928-1929, 6 1/2 milliard in 1936, waarna zij snel klimmen zonder nochtans het maximaal peil van 1928-1929 terug te bereiken. De uitkomsten over 1938, alhoewel beter dan deze van 't jaar te voren, hebben nochtans de verbreding van de marge tusschen deposito's en uitgekeerde credieten, gaande van 1.421 miljoen mark, in 1937, tot 1.542 miljoen, in 1938, niet kunnen uitschakelen. Bovendien blijkt uit de vergelijking van de gegroepede balansen der *Joint Stock Banks*, dat de financieele ontwikkeling in 1938, zowel wat de deposito's als credieten betreft, ietwat trager is geweest.

Tabel VI geeft een synthese van de belangrijkste aspecten der financieele ontwikkeling van Finland. De biljettenomloop blijkt fel toegenomen te zijn van 1936 tot 1939, wat door bovenvermelde economische expansie verklaard wordt. Gedurende het eerste kwartaal van het loopend jaar, is geen verandering in dien toestand ingetreden: het kapitaal is overvloedig, de deposito's zijn met ongeveer 300 miljoen mark toegenomen; doch de credietnavraag is geringer dan verleden jaar gedurende de overeenkomstige periode en bedraagt slechts 300 miljoen mark tegenover 900 miljoen.

Tot in het midden van de vorige eeuw, was de Nationale Bank van *Denemarken* (voorheen de Nationale Bank te Kopenhagen) de eenige Deensche bank. Slechts sedert 1870-1880, werd een bankstelsel opgericht. Van 1900 tot 1914, verdubbelde het aantal banken. In 1921 bedroeg het 200, een nooit overschreden maximum. De concentratie en gedwongen liquidaties (gedurende 1920-1930) hadden dit cijfer, einde 1937, tot 162 teruggevoerd. Einde 1936, bestond het

banknet uit 688 agentschappen, zegge één per 4.400 inwoners.

Na den oorlog, werden hier, zooals in Noorwegen, de banken door een bijzonder hevige crisis getroffen. De groote bedrijvigheid der oorlogsperiode had den goudvoorraad aanzienlijk aangedikt en de biljetten-circulatie van 160 1/2 miljoen kronen in Juli 1914, tot 541 miljoen kronen in Juli 1920, opgevoerd, wat in die gesloten circulatie een felle prijsstijging meebracht. De weerslag daarvan bracht ons na den oorlog de instorting van de Deensche kroon. In 1921-1922, volgde daarop een bankcrisis en weldra een economische. Hieruit vloeit de financieele deflatiepolitiek voort die door Denemarken sinds 1924-1925 gevolgd wordt en gepaard gaat met controle en stabilisatie van den wissel, contrale van de credietmarkt en hervorming van de Circulatiebank. De wet van 7 April 1936 heeft van de Nationale Bank te Kopenhagen, een onafhankelijke en autonome Nationale Bank van Denemarken gemaakt. De bestuursleden zijn, in zekere mate althans, benoemd door en onder toezicht van de Regeering, het Parlement en de voornaamste economische groepeerings van 't land.

Tabel VII geeft een beeld van de recente ontwikkeling van het Deensche geld- en bankwezen; sinds 1932, stijgen de deposito's en de voorschotten regelmatig maar langzaam, ietwat sneller wat de tweede betreft. De goudvoorraad en de deviezen die, van 1932 tot 1935, een ongunstige ontwikkeling kenden, liepen daarna op dank zij de deviezenpolitiek van de Circulatiebank, die haar verplichtingen op korten termijn in vreemde deviezen liquideerde en een fatsoenlijke deviezenreserve aanlegt (6). Uit tabel VII blijkt, dat deze politiek slaagde, dank zij het overschot van de ingevoerde in verhouding tot de uitgevoerde deviezen.

Wat de Staatsschuld betreft, deze is sedert 1932 op peil gebleven; in 1937 bedroeg zij in 't geheel 1.322,6 miljoen kronen waarvan ongeveer de helft in het binnenland en even zooveel in 't buitenland was geplaatst.

(6) De goudvoorraad van de Bank van Denemarken is geboekt in kronen a pari. Zijn reële waarde is dus ongeveer het dubbel van de som door de staten der bank opgegeven.

TABEL VII.

Recente ontwikkeling van Denemarkens geld- en bankwezen
(maandgemiddelden in miljoenen kronen).

	1932	1935	1936	1937	1938	Januari 1939	Februari 1939	Maart 1939
<i>Nationale Bank van Denemarken:</i>								
Goudvoorraad	133	118	118	118	118	118	118	118
Deviezen	5	73	41	62	84	93	101	102
Biljettenomloop	332	384	399	417	441	410	414	436
<i>Particuliere banken:</i>								
Deposito's	1.822	2.054	2.100	2.132	2.171	2.223	2.210	2.224
Beleeningen en voorschotten	1.671	1.884	1.805	1.941	1.939	1.956	1.950	1.954
<i>Staatsschuld (op 31 Maart):</i>								
Binnenlandsche	670,7	656,3	642,8	669,4	—	—	—	—
Buitenlandsche	573,8	655,3	698,2	653,2	—	—	—	—
TOTAAL DER STAATSSCHULD...	1.264,5	1.311,6	1.341	1.322,6	—	—	—	—

WIJZIGING

DER STATUTEN VAN DE POOLSCH E BANK

De wet van 24 Maart 1939, heeft aan de statuten der Poolsche Bank, eenige belangrijke wijzigingen gebracht, die, voor het monetaire regiem van het land, rechtstreeks belang hebben.

Vooraleer deze wet werd uitgevaardigd, was de minimum gouddekking voor de bankbiljetten in omloop en de gezamenlijke verbintenissen op zicht vastgesteld op 30 pCt. Krachtens de nieuwe statutaire schikkingen, is zij, op 40 pCt. gebracht, doch nog slechts toepasselijk op het bedrag der gezamenlijke verbintenissen op zicht, dat den eigenlijken biljettenomloop overschrijdt. Dit bedrag is, wettelijk, op 800 miljoen zl. vastgesteld en kan door den Raad der Bank, en met de toestemming van den Minister van Financiën, gebracht worden op een maximum van 1.200 miljoen zl. In dit opzicht, heeft het monetair stelsel dat Polen zich zoo pas heeft gekozen, veel weg van het *banking principle* dat door de Bank van Engeland wordt toegepast.

Een andere wijziging slaat op het onderscheid dat gemaakt werd tusschen de gouddekking en de dekking door de andere activa van de Bank, in de vroegere statisten « bankdekking » genoemd. Voortaan, moet het globaal bedrag der bankbiljetten in omloop en de verbintenissen op zicht door de volgende activa gedekt worden: aan gemunt goud of goud in baren, buitenlandsche munten en deviezen, Poolsche zilvermunten en pasmunt, handelspapier, warrants, chèques en effectencoupons, voorschotten op onderpand van effecten, Schatkistbons, de portefeuille met vastrendeerende effecten, de Staatsschuld in den zin van de credieten voorzien bij artikel 55 (1).

Voor de credieten door de Poolsche Bank aan de Schatkist toegestaan, maken de nieuwe statuten het volgend onderscheid: a) een renteloos crediet in rekening-courant voor de Schatkist groot zl. 150 miljoen, in stede van 100 miljoen zl. zooals vroeger; b) een aflosbaar crediet rentende 3 pCt. groot zl. 515 miljoen bestemd voor consolideering van zekere credieten door de Bank toegestaan aan de verschillende Staatsbanken, tusschen 1931 en 25 Maart 1939. De uit dit crediet ontstane schuld kan den vorm aannemen van een eenvoudige inschrijving in de boeken der Bank of « bestaan, geheel of gedeeltelijk, uit Schatkistobligaties » of, ten slotte, ten beloope van 188 miljoen zl. uit obligaties met waarborg van den Staat, van de Poolsche Staatsspoorwegen en van het Wegenfonds van den Staat. Aangaande de terugbetaling van dit crediet bestaat er een overeenkomst tusschen de Bank en den Minister van Financiën.

Deze credieten zijn voorzien voor den duur van het uitgifteprivilegie van de Bank. Deze mag geen enkele andere verrichting doen waaruit credietuitbreiding ten bate van de Schatkist, zou ontstaan.

Naar aanleiding van deze statutaire wijzigingen, moest een zeker aantal schikkingen aangaande de verrichtingen van de Bank herzien worden; zoo mag, bij voorbeeld, het totaal der voorschotten en credieten dat door de Bank op onderpand van effecten toegestaan wordt, de 300 miljoen zl. niet overschrijden; vroeger was deze grens 30 pCt. van de wisselportefeuille der Bank. Deze grens is nu in absolute cijfers vastgelegd daar, ten gevolge van de consolidatie der Staatsschuld, de wisselportefeuille der Bank gevoelig gedaald was. Het tarief voor deze beleeningen moet minstens 1/2 pCt. boven dit van het disconto liggen, in plaats van 1 pCt. zooals vroeger.

De Bank is bovendien gemachtigd ter Beurze genoteerde Schatkistbons aan te koopen en te verkoopen, voor een bedrag van hoogstens 400 miljoen zl.; anderzijds, mag zij voor eigen rekening, vastrendeerende effecten koopen voor een bedrag dat van 150 op 200 miljoen zl. is gebracht. De disconto-verrichtingen zijn eveneens gewijzigd; het nieuw artikel 58 machtigt « de Bank voortaan wisselbrieven met negen maanden looptijd te disconteeren, hetzij tot financiering van verkoop van oogsten, in vertegenwoordiging van beleeningen op onderpand gewaarborgd door de credietinstellingen, hetzij tot mobilisatie van oogstcredieten opgenomen door zekere landbouwnijverheden welke de Raad van de Bank aanduidt. Het artikel waarvan spraak, voorziet, bovendien, de discontoeering van chèques getrokken op Poolsche credietinstellingen. Daarentegen, schaft artikel 60 de discontoeering van effecten af. De coupons van effecten en warrants mogen zooals tot nu toe gedisconteerd worden. »

Zekere bij de vroegere statuten voorziene maar nooit uitgevoerde verrichtingen zijn afgeschaft; het zijn o.m. de aankoop en de verkoop van zilver, de voorschotten op panden van goud en zilver, het in bewaring nemen van zilver.

Het emitteeren van aandelen op naam is eveneens belangrijk gewijzigd; deze zullen worden afgeleverd in collectieve coupures van minstens 10 aandelen in plaats van 25; bovendien is het aantal aandelen recht gevend op één stem ter algemeene vergadering, van 25 op 10 teruggebracht en het aantal stemmen waarover ten hoogste een aandeelhouder mag beschikken, van 500 tot 1.000 verhoogd.

Het stelsel van de winstverdeling werd eveneens herzien; zoo zal, bij voorbeeld, het aandeel van de Schatkist in de netto winsten vastgesteld worden na uitkeering, aan de aandeelhouders, van een dividend van 6 pCt.; vroeger, kwam dit aandeel slechts in

(1) Driemaandelijksch Tijdschrift van den Dienst voor Economische Studiën der Nationale Bank van Polen, Januari-Maart 1939.

aanmerking, na uitkeering van een dividend van 8 pCt. De algemeene vergadering mag het bedrag dat voor het tweede dividend voorzien wordt, geheel of gedeeltelijk besteden aan het aanleggen van een « dividendreserve », ten einde, in totaal een dividend van 8 pCt. aan de aandeelhouders te verzekeren, in geval de winsten der Bank in den loop van een gegeven dienstjaar ontoereikend zouden zijn.

De verliezen geboekt tot het einde van 1938, tengevolge van de waardevermindering van het pond en den dollar en van de conversie van zekere obligaties, zullen afgeschreven worden door middel van een Reservefonds dat aldus van 89 op 75 miljoen zl. vermindert. Andere wijzigingen werden ook aan de inwendige administratie van de Bank gebracht.

Enkele onder de opgesomde wijzigingen, hebben als gevolg gehad, dat aan den vorm van de balans der Poolsche Bank, een en ander is moeten veranderd worden. Het aflosbaar crediet van 515 miljoen zl. werd als volgt verdeeld : 327 miljoen zl. op de rekening Schatkist van den Staat — rentedragende schuld in ponden van de Bank ; 188 miljoen zl. op de rekening obligaties van de Staatsspoorwegen — en van het Wegenfonds van den Staat. Het Reservefonds bedraagt aldus 75 miljoen zl. en het bedrag van de wisselportefeuille van dit fonds is verminderd met 13,9 miljoen zl. De loopende rekeningen worden omstandiger opgemaakt, zoodat de saldi van de activa der banken en andere credietinstellingen meer in 't oog springen.

BERICHTEN OVER INDUSTRIE, LANDBOUW EN HANDEL.

INHOUD : Algemeenheden : De grondstoffenmarkten.

België : Groot- en kleinhandelsprijzen in Juni 1939. — De hervorming van het douaneregime betreffende het papier en zijn toepassingen. — De handelsbetrekkingen tusschen Turkije en de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie.

Vereenigde Staten : Betalingsbalans der Vereenigde Staten.

ALGEMEENHEDEN

DE GRONDSTOFFENMARKTEN.

In weerwil van de toenemende bedrijvigheid over de wereld, zijn er, van de eene maand op de andere, vrijwel geen meldenswaardige wijzigingen in de noteeringen der voornaamste grondstoffen te bespeuren. Over de graan- en katoenmarkten, hangt de drukking van de in 1933 aangelegde groote voorraden en zoo, in den loop der jongste weken, de katoennoteringen eenigszins vaster zijn geweest, zijn, daarentegen de graankoersen op het laagste peil gevallen dat sedert 1931 ooit werd geboekt. De wolmarkt houdt zich flink en de prijzen stijgen. De Internationale Suikerraad heeft de kwestie der voorzieningen voor het einde der campagne, niet volledig opgelost, en aan het einde van de maand zijn prijzen opnieuw sterk gaan rijzen, zonder nochtans het cijfer van Mei te bereiken. De markt der niet-ijzerhoudende metalen ondergaat nog steeds den invloed van de herbewapening in de wereld. De weifelende evolutie van de economische bedrijvigheid in de Vereenigde Staten, is evenwel een rem voor vlugge verhooging der prijzen. Hetzelfde geldt voor de rubbermarkt, welke statistische positie voortdurend beter wordt.

Kortom, van de eene maand op de andere, is het indice der wereldgoudprijzen van de *Statistique Générale de la France* met 1,7 pCt. afgenomen; de sedert het begin des jaars geboekte hausse bedraagt aldus 5,6 pCt.

Op de *graanmarkt* zijn het de voorzieningen die de aandacht binden en benieuwd wordt uitgezien naar het saldo dat ultimo Juli als « Opnieuw » zal worden geboekt. Bedoeld saldo belooft uitermate belangrijk te zullen zijn, zoodat het voor de a.s. campagne een zware lastpost zal zijn. Trouwens, de voor den uitvoer beschikbare hoeveelheden tarwe bedroegen, 1 Mei, 192 miljoen centenaren tegen 73 miljoen op 1 Mei 1938. En aldus krijgt men zoo stilaan de zekerheid, dat, aan het einde van de campagne, de voorraden van de exportlanden, welke als « Opnieuw »

zullen worden geboekt, de maxima van de periode tusschen 1929 en 1934, zullen benaderen, zonder ze evenwel te bereiken. In dato 1 Mei, was de helft van het uitvoerbaar saldo in de handen van Noord-Amerika (Vereenigde Staten 32 pCt., Canada 18 pCt.); Argentinië, de Donaulanden en Australië houden resp. 27 pCt., 13 pCt. en 8 pCt. van de uitvoerbare voorraden onder zich. Vooral de voorraden van Argentinië en van de Donaulanden schijnen abnormaal aanzienlijk.

Blijkbaar, is zich de markt dezen toestand volkomen bewust, wat te zien is aan de baisse-neigingen van de noteeringen in den loop van Juni. De voorafgaandelijke besprekingen onder de vertegenwoordigers van de Vereenigde Staten, Canada, Argentinië en Australië, die de bijeenroeping van een internationale conferentie betrachten, worden voortgezet zonder dat evenwel in de betrokken kringen een ernstige kans op slagen wordt onderkend. Alle andere beschouwingen zijn zonder het minste gewicht. De massale verschepingen die nog in Mei en Juni werden gedaan, zijn onopgemerkt voorbijgegaan, behalve, dat men er op gewezen heeft, dat de in den loop van dit seizoen gedane aankopen tot aanleggen van zekerheidsvoorraden, thans aan de behoeften schijnen te beantwoorden en, dat, in den loop van de a.s. maanden, de markt den steun zal moeten ontberen dien ze tot dusver in dezen vorm had gehad. De bekendmaking van het nieuws, dat de winter- en lentegraanoogst ver beneden de productie van het vorige jaar is gebleven, is eveneens zonder invloed gebleken.

Blijkens de jongste ramingen van het Internationaal Landbouwinstituut te Rome (1) zouden, voor de groep invoerlanden van Europa, evenals voor deze van de zes uitvoerlanden van het vasteland, de graanoogsten resp. 310 en 135 miljoen centenaar beloopt, of voor geheel Europa (excl. U. S. S. R.)

(1) *Bulletin mensuel de Statistique agricole et commerciale*, Juni 1939, blz. 544.

een totaal van 445 miljoen centenaar. Naar deze vooruitzichten, zou tegenover dien van verleden jaar, de graanoogst van 1939 met nagenoeg 11 pCt. zijn teruggelopen en desniettemin nog een van de beste zijn onder deze van de laatste tijden, daar hij alleen door de jaren 1933 en 1938 wordt voorbijgestreefd. In U. S. S. R. zijn de vooruitzichten goed, wat zijn bevestiging vindt in het feit, dat op de Londen-sche markt Russisch graan van den nieuwen oogst is verschenen. In de Vereenigde Staten werd begin Juni voorzien, dat de oogst een 142 miljoen centenaar graan zou geven, wat 24 pCt. minder zou zijn dan de prachtige oogst dien het vorige jaar heeft geleverd, en 5 pCt. meer dan het betrekkelijk laag gemiddelde van de jaren 1933 à 1937. Verwacht wordt evenwel, dat de ramingen van begin Juli beter zullen uitvallen, en nl. zóó dat de gezamenlijke graanproductie van de Vereenigde Staten ruim ver genoeg zou reiken om de geheele binnenlandsche consumptiebehoefte te dekken. Voor de Aziatische landen, evenals voor het Naburige Oosten, staan de vooruitzichten goed. Voor Noord-Afrika, wijzen de voorloopige ramingen, voor de drie landen van de Fransche zone, op een graanproductie die het met 40 pCt. haalt op deze van het vorige jaar en op het jongste vijfjarengemiddelde. Kortom, de graanoogst van het Noorderlijk half-rond, schijnt ronduit geringer te zullen zijn dan de zeer rijke oogst van 1938; hij zou 960 miljoen centenaar bedragen (U. S. S. R. en China niet inbegrepen) wat, t. o. v. 1938, een achteruitgang zou zijn van 10 pCt., doch evenwel nog 10 pCt. hooger dan het gemiddelde van 1936-1937. Voor het areaal van het zuiderlijk half-rond, verwacht men zich aan een lichte inkrimping van de bezaaide oppervlakte in Australië en Argentinië.

De Regeering van de Vereenigde Staten heeft, voor September, de tien voornaamste katoen-exportlanden ter groene tafel genoodigd te Washington, om uit te zien naar middelen tot verhooging van de katoen-prijzen en tot verdeling van de markten onder de verschillende exportlanden. Kregen een dergelijke uitnoodiging: Groot-Brittannië, Argentinië, Brazilië, Egypte, Frankrijk, Mexico, U. S. S. R., Peru, Soedan en Indië. Ondanks de ervaringen op dit gebied opgedaan, hebben de Amerikaansche Autoriteiten het voorwerp van deze Conferentie beperkt tot een vergelijken van de tegenover elkaar staande theses en tot een louter onderzoek van de kansen op verstandhouding. Tot dusver werd niet vernomen, dat het genomen initiatief gunstig werd gecommentarieerd. Men wijst op de tegenover elkaar staande tegenstrijdige belangen; op de onmogelijkheid voor zekere landen die pas den weg der uitbreiding hebben betreden, productievermindering te onderschrijven zonder hun plantages te schaden; op de moeilijkheid die zich voordoet bij het verdeelen van afzetgebieden die blijkbaar van zeer ongelijke waarde zijn wat betreft transportfaciliteiten en solvabiliteit en vooral

op de onmogelijkheid om binnen een min of meer korten tijd tot een tastbaar resultaat te komen.

Het katoenprobleem is, in de eerste plaats, een Amerikaansch probleem. Van het eene jaar op het andere, zijn de zichtbare katoenvoorraden eenigermate geslonken. Op 30 Juni 1938, bedroegen ze 8.142.000 balen; op 30 Juni van het jaar daarop, nog slechts 7.029.000 balen, of een vermindering van 1.113.000 balen, wat grootendeels aan den teruggang van de Amerikaansche katoenvoorraden beantwoordt. In deze cijfers zijn evenwel niet begrepen de voorraden ondergebracht in de Amerikaansche stapelhuisen en dienend als pand voor de Regeeringsvoorschotten aan de planters. Bedoelde voorraden bedroegen onlangs 11.400.000 balen, cijfer dat niet zoo heel veel van dat van den Amerikaanschen oogst in 1938 verschilt. Voor de eerste elf maanden van het seizoen, zijn de Amerikaansche katoenuitvoeren van 5.509.000 balen in 1937-1938, geslonken tot 3 miljoen 230.000 balen in 1938-1939; dit laatste cijfer is het laagste dat sedert zeven en vijftig jaar werd geboekt. Men begrijpt dan ook hoe het komt, dat de Amerikaansche Regeering zooveel belang hecht aan het afsluiten van een internationale verstandhouding; het gaat er, trouwens, om de handhaving der prijzen en, in de mate van het mogelijke, om de verdeling van de uitvoermarkten.

De ruiltransactie die, in Juni, officieel tusschen Groot-Brittannië en de Vereenigde Staten tot stand kwam en waarin het zich handelde om het ruilen van 600.000 balen katoen tegen een tonnage rubber van gelijke waarde, kan aan dezen toestand weinig of geen verandering brengen. De katoen zal geschat worden tegen den gemiddelden prijs van de laatste zes maanden van het jaar, vermeerderd met de kosten van persen en inschepen. De in ruil geboden rubber zal op dezelfde bases worden geschat. Bij deze transactie is de reciprociteit volkomen; zelfs voor het vervoer is er bedongen, dat het zal verdeeld worden over de Engelsche en de Amerikaansche koopvaardijvloeten. De aldus opgeslagen voorraden zullen, behalve in geval van oorlogsnoodwendigheden, gedurende ten minste een periode van zeven jaar, aan de markt worden onttrokken. Op een event. liquidatie, voor alle andere oorzaken dan de zoo pas vernoemde, zal eerst onder de betrokken Regeeringen onderhandeld worden.

Ondanks er voorzien is, dat de voor deze transactie noodwendige rubberaankopen op de markt zullen gebeuren — het handelt zich om ca. 80.000 t. — is er na de aan het einde van Mei ingetreden hausse, maar weinig verandering te bespeuren. De statistische positie van de markt wordt van maand tot maand gaandeweg beter, zooals trouwens blijkt uit de inkrimping der voorraden. De aan den dag gelegde terughoudendheid is te wijten aan de betrekkelijke lusteloosheid van de automobiëlandustrie. De

waarnemers zijn evenwel van oordeel, dat zoo de consumptie ietwat opliep, de prijzen snel zouden stijgen, in weerwil van de waarschijnlijkheid eener correlatieve verruiming van de contingenten. De ervaring leert echter, dat de uitwerking van dergelijke maatregelen vaak op zich laat wachten.

De koffiemarkt is, in den loop der maand Juni, lichtjes naar baisse gaan overhellen. In Brazilië, bedraagt, voor de periode van 1 Juni 1939 tot 31 Maart 1940, de uitvoerbare koffieproductie 13.117.000 centenaar. Zoo zeggen inderdaad de cijfers van het *Departamento Nacional do Café*. Aan deze hoeveelheid dient toegevoegd de nog beschikbare voorraden van de vorige campagne, of zowat 420.000 centenaar.

En zoo komt men voor de campagne 1939-1940 tot een gezamenlijke exporteerbare productie van 13 miljoen 537.000 cent. tegen 14.204.000 cent. voor de voorafgegane campagne.

Uitvoerbare productie van Braziliaansche koffie
(duizenden centen).

	1936-37	1937-38	1938-39	1939-40
Uitvoerbare productie van de campagne	12.905	15.277	13.124	13.117
Beschikbare voorraad van de vorige campagne	—	—	1.080	420
Gezamenlijke uitvoerbare productie	12.905	15.277	14.204	13.537

Groothandelsprijzen van tarwe, maïs, gerst en haver.

TIJDVAK	TARWE		MAIS	GERST	HAYER
	te Liverpool	te New-York	te Londen	te Londen	te Londen
	Noteringen voor de volgende maand	Hardwinter n° 2	La Plata	La Plata	La Plata
	in sh. en d. per 100 lbs. van 0,4536 kg.	in cents per 60 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 480 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 400 lbs. van 0,4536 kg.	in sh. en d. per 320 lbs. van 0,4536 kg.
1936 Gemiddelde	7- 0	126,99	19- 6 5/8	18- 8 3/8	14- 5 1/2
1937 Gemiddelde	8- 9 5/8	137,74	26- 5 1/4	26- 9 7/8	16-11 1/8
1938 Gemiddelde	6- 0 3/4	96,12	27- 1 1/4	—	14- 9 1/8
1938 Januari	7- 7 1/2	117,14	31- 9 3/8	27- 0 3/4	16- 3 5/8
Februari	7- 6 3/4	117,70	31- 7	27-10 1/2	16- 2 1/8
Maart	7- 0 1/8	111,11	28- 3 5/8	27- 6 3/4	15-11 1/4
April	6- 9 1/8	106,20	29-10 1/2	25-10 1/2	15- 4 1/4
Mei	6- 5 5/8	101,26	28- 5	—	15- 2
Juni	6- 4 1/8	98,50	26- 8 1/8	—	14-10 5/8
Juli	6- 5 7/8	89,72	26-11 1/8	—	14-10 1/2
Augustus	5- 4 3/8	83,42	25- 3 5/8	—	14- 4 3/8
September	5- 1 5/8	84,05	23-10 5/8	—	13- 7 1/2
October	4-10 5/8	84,98	23- 3 7/8	—	13- 7
November	4- 5	79,17	22-10	—	13- 7 1/8
December	4- 8 3/8	80,23	26- 3 3/8	19- 5 1/8	13- 3 1/2
1939 Januari	4- 8 5/8	82,06	26-11 5/8	19- 4 1/2	12- 6 1/4
Februari	4- 6 3/4	82,78	24- 5 5/8	17-11	12- 0
Maart	4- 3 3/4	82,26	22- 9 1/4	18- 1 1/8	11-10 1/2
April	4- 4 5/8	83,76	23- 1 7/8	18- 6 1/4	11- 7 5/8
Mei	(1) 4- 6 23/25	(2) 95,125	(2) 21-10 1/2	(2) 18- 1 1/2	(2) 11- 7 1/2
Juni	(1) 4- 0 8/25	(2) 93,75	(2) 22- 3	(2) 18- 4 1/2	(2) 11- 1 1/2

(1) Voorloopige gemiddelden.
(2) Noteringen aan het einde van de maand.

Verzendingen van tarwe en tarwemeel.

Bron : Broomhall's Corn Trade News.

TARWEJAAR (begin Augustus tot eind Juli)	EXPORTEN (1)		
	naar Europa	naar de overige landen	Totaal
	in duizenden quarters		
1935-1936	44.790	17.304	62.094
1936-1937	59.614	14.809	74.423
1937-1938	51.100	12.890	63.990
1938-1939 (2)	52.694	17.134	69.828
			72.500 (3)

(1) Tarwemeel werd herleid tot tarwe in korrel tegen 70 pCt.
(2) Acht een veertig verstreken weken van het loopend tarwejaar.
(3) Behoeften van de invoerlanden volgens de ramingen van Broomhall's Corn Trade News. De overschotten van het jaar 1938-1939 worden op 112.000 duizend quarter geschat.

Verzendingen van maïs, gerst en haver.

Bron : Broomhall's Corn Trade News.

	MAIS	GERST	HAYER
	Maïsjaar 1 April 1939. 31 Maart 1940		Gerst- en haverjaar 1 August. 1938-31 Juli 1939
	(In duizenden quarters)		
Geraamde behoeften van de invoerlanden voor het loopend jaar	32.000		
Verzendingen sedert het begin van het loopend jaar tot 1 Juli 1939	7.534	9.126	2.717
Verzendingen van het vorige seizoen op overeenkomstig tijdvak	9.613	9.172	3.746

Ruwe rubber.

Bron : *International Rubber Regulation Committee.*

Quota van het derde kwartaal 1939 = 55 pCt.

TIJDVAK	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT				VERBRUIK		VOORRADEN		Notering te Londen voor Standard ribbed smoked sheet (in pence per lb. van 0,4536 kg.)		
	Gecontroleerde gebied.		Niet gecontroleerde gebieden	Totaal netto-exporten	Zichtbaar wereld-verbruik	Overschot (+) of tekort (-) t. o. v. de exporten t. o. v. het verbruik	aan het eind van het tijdvak	Verhouding in procenten tot het verbruik van de jaaperiode eindigend op de aangegeven maand	Gemiddelde notering	Hoogste	Laagste
	Netto exporten	Overschot (+) of deficit (-) t. o. v. de toegelaten exporten									
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)											
1936 Jaar	838,5	+ 5,0	25,9	864,4	1.037,9	- 173,5	532,1	51,3	7 3/4	11 3/16	6 1/4
1937 Jaar	1.131,7	- 1,6	32,7	1.164,4	1.095,2	+ 69,2	636,6	58,1	9 1/2	13 7/16	6 11/16
1938 Jaar	838,4	+ 26,8	32,0	870,4	932,7	- 62,3	585,1	62,7	7 7/32	8 1/2	5 5/10
1938 Januari	78,6	- 6,5	2,4	81,0	69,4	+ 11,6	634,9	59,3	7 3/32	7 3/8	6 13/16
Februari	71,7	- 10,2	2,8	74,5	63,3	+ 11,2	650,0	62,6	7 1/8	7 5/16	6 13/16
Maart	80,3	- 1,9	3,6	83,9	79,9	+ 4,0	671,2	66,3	6 21/32	7 1/8	5 5/16
April	70,2	- 1,6	2,5	72,7	71,0	+ 1,7	669,0	67,7	5 27/32	6 3/16	5 5/16
Mei	82,3	- 8,9	2,7	65,0	77,6	- 12,6	652,6	67,7	5 21/32	5 7/8	5 3/8
Juni	75,7	+ 2,8	1,9	77,6	71,6	+ 6,0	668,2	71,7	6 7/32	7 1/4	5 9/16
Juli	78,9	+ 21,7	2,1	81,0	73,4	+ 7,6	666,1	86,6	7 1/2	7 7/8	7 1/8
Augustus	68,5	+ 12,7	2,8	71,3	75,2	- 3,9	648,2	86,1	7 27/32	8 1/16	7 5/8
September	58,8	- 1,3	2,4	61,2	79,4	- 18,2	634,9	85,9	7 29/32	8 3/16	7 1/2
October	74,5	+ 19,0	2,9	77,4	88,1	- 10,7	621,2	84,1	8 3/8	8 1/2	8 3/16
November	59,1	+ 3,2	2,5	61,6	93,7	- 32,1	590,6	79,3	8 5/32	8 7/16	7 13/16
December	59,8	- 2,0	3,4	63,2	90,1	- 26,9	585,1	77,0	8 1/16	8 3/16	7 15/16
1939 Januari	83,4	+ 14,2	3,7	87,1	88,4	- 1,3	583,0	74,8	7 31/32	8 3/16	7 9/16
Februari	68,0	- 2,1	2,9	70,9	82,9	- 12,0	567,5	71,1	7 31/32	8 1/4	7 11/16
Maart	66,6	- 2,5	3,1	69,7	94,5	- 24,8	543,9	66,9	8 5/32	8 3/8	7 7/8
April	71,5	+ 4,5	2,9	74,4	86,0	- 11,6	517,2	62,5	7 31/32	8 1/16	7 7/8
Mei	65,1	- 3,9	2,6	67,7	85,0	- 17,3			8 1/16	8 5/16	7 7/8
Juni										8 5/16	8 3/16

Tin.

Quota : derde kwartaal 1939 = 45 pCt.

Bronnen : Verbruik, productie, exporten en voorraden : *Statistical Bulletin of the International Tin Research and Development Council.*
Notering : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Zichtbaar wereld-verbruik (1)	Totale wereld-productie (1)	EXPORTEN OP DE WERELDMARKT		ZICHTBARE VOORRADEN (3)		Contantnoteringen van het tin te Londen, Standard cash, midday quotation		
			Reële exporten (2)	Overschot (+) of tekort (-) t. o. v. de geautoriseerde exporten (2)	Absolute cijfers (4)	In % van het verbruik	Gemiddelde notering	Hoogste	Laagste
(in duizenden Engelsche tons van 1.016 kg.)									
1936 Het jaar	159,9	180,2	155,8	- 20,3	17,2	11	204-12- 8 7/20	244-12- 6	175- 5- 0
1937 Het jaar	199,1	208,2	180,0	- 32,5	23,5	12	242- 6- 6 7/10	311- 5- 0	180-17- 6
1938 Het jaar	151,3	148,4 (*)	119,4	+ 5,5	28,0	19	189-12- 0	217- 5- 0	153- 6- 3
1938 Januari	13,9	13,9	35,8	- 0,4	25,0	14	183-15- 7 1/7	191- 2- 6	177- 2- 6
Februari	12,6	13,0			23,3	14	183- 5- 3 3/4	190- 7- 6	179- 6- 3
Maart	14,5	16,2			27,1	16	183-11- 8 20/23	186-17- 6	167-12- 6
April	12,1	14,5			28,9	18	168-15- 5 10/19	173-17- 6	161-12- 6
Mei	16,5	12,6	32,2	+ 3,6	26,3	17	162-16- 8 5/11	169- 5- 0	153- 6- 3
Juni	11,2	12,1			27,5	18	177-11-11 4/7	189- 7- 6	163- 2- 6
Juli	10,0	11,5	25,5	+ 1,0	29,4	20	192-13-11 6/7	196- 0- 0	188- 3- 9
Augustus	11,2	11,0			30,7	21	193- 2- 6	195- 7- 6	190-12- 6
September	13,1	9,8			30,9	21	193-17-10 1/11	196-17- 6	191- 0- 0
October	13,9	13,6 (*)			11,5	+ 3,3	30,4	21	207- 1- 3
November	11,0	10,7 (*)	7,6	- 0,6	29,5	20	214- 0-11 13/22	216-10- 0	211-17- 6
December	11,3	9,3 (*)	6,8	- 1,4	29,5	20	214-11- 7 1/2	217- 5- 0	212-17- 6
1939 Januari	11,4 (*)	15,8 (*)	13,3	+ 5,1	32,9	22	215-11- 4 3/7	217-15- 0	208-17- 6
Februari	10,9 (*)	10,1 (*)	7,7	- 0,5	33,6	22	214- 0- 8 1/4	216- 2- 6	211-17- 6
Maart	13,4 (*)	7,5 (*)	5,0	- 3,3	32,7	22	215-10- 2 14/23	217- 2- 6	213-12- 6
April					32,5	22	218-10- 7 1/2	224-10- 0	214- 5- 0
Mei							225-14- 9 3/11	227- 7- 6	224-12- 6
Juni							227-12-10 1/11	229-17- 6	224- 7- 6

(1) Productie of verbruik der bij het Kartel aangesloten of niet-aangesloten landen met uitsluiting alleen van het ter plaatse, in China, geraffineerd en verbruikt tin.
(2) Exporten van de bij het Kartel aangesloten landen : Belgisch Congo, Bolivia, Fransch Indo-China, Malakka, Nederlandsch-Indië, Nigeria en Siam.
(3) Hierin begrepen de gezamenlijke zichtbare wereldvoorraden, plus het carry-over in de Straits Settlements en te Arnhem.
(4) Jaarcijfers : gemiddelde van de voorraden aan het einde der maand; maandcijfers : voorraden aan het einde der maand.
(*) Voorloopige cijfers.

Koper.

Bronnen : Verbruik : *Quin's metal en The Metal Bulletin.*
 Productie : *Quin's metal en The Metal Bulletin.*
 Voorraden : *Quin's metal en The Metal Bulletin.*
 Noteeringen : { Contantkoper : *The Metal Bulletin.*
 Electrolytisch koper : maandgemiddelden naar de noteeringen gepubliceerd door de *Agence Economique et Financière.*

TIJDVAK	PRODUCTIE VAN			Voorraden geraffineerd koper (aan het einde van het tijdvak)	KOPERNOTEERINGEN					
	Zichtbaar verbruik van geraffineerd koper	blister koper	geraffineerd koper		Standard contant Londen			Electrolytisch op kaai te New-York		
					Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste	Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
in duizenden metrieke tons				in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.			in cents per lb. van 0,4536 kg.			
1936 Jaar	(1) 2.093,9	(1) 1.670,5	(1) 1.983,8	(2) 320,0	38-9-7	49-8-1 1/2	34-9-4 1/2	9,474		
1937 Jaar	(1) 2.378,3	(1) 2.257,1	(1) 2.534,0	(2) 428,0	54-10-7 1/5	78-2-6	36-5-0	13,167		
1938 Jaar	1.769,3	1.761,2	1.757,2	414,7	40-14-11 9/10	48-6-10	32-11-3	10,00	11,225	7,925
1938 Januari	126,6	152,9	158,1	459,0	41-8-6 1/2	44-4-4 1/2	38-18-9	10,198	10,675	9,475
Februari	124,7	138,9	146,4	480,7	39-12-10 1/8	42-4-4 1/2	38-4-4 1/2	9,775	10,025	9,275
Maart	144,0	146,5	154,1	490,1	39-16-4 29/46	41-6-3	37-18-1 1/2	9,775	9,825	9,175
April	146,3	140,6	147,5	491,3	39-7-0 9/19	40-4-4 1/2	38-5-7 1/2	9,775	9,825	9,20
Mei	123,9	141,7	135,5	502,9	36-14-2 5/11	39-4-4 1/2	32-11-3	9,375	9,475	7,925
Juni	131,9	130,5	129,3	500,3	35-5-6 11/14	37-18-9	32-19-4 1/2	8,775	9,225	8,05
Juli	152,2	115,9	126,5	474,6	39-15-9 2/7	41-11-10 1/2	38-0-0	9,585	10,125	9,225
Augustus	161,1	135,9	135,1	448,6	40-12-8 1/22	41-14-4 1/2	39-13-1 1/2	9,900	10,125	9,625
September	173,2	133,8	139,6	415,0	41-18-0 9/11	43-8-1 1/2	40-6-10 1/2	10,028	10,225	9,775
October	181,4	167,9	151,7	385,3	45-13-9 5/7	48-6-10 1/2	42-8-9	10,760	11,225	10,075
November	161,5	180,2	161,3	385,1	45-5-8 23/24	46-15-7 1/2	43-9-4 1/2	11,025	11,15	10,025
December	142,6	176,3	172,2	414,7	43-9-4 1/2	44-11-3	42-2-6	10,025	10,275	9,95
1939 Januari	138,6	159,6	157,4	435,5	43-3-3 9/14	44-16-10 1/2	41-18-1 1/2	10,01	10,275	9,80
Februari	135,7	146,7	147,6	447,3	42-4-6	43-4-4 1/2	41-6-10 1/2	9,80	10,025	9,675
Maart	143,9	148,7	155,4	462,7	42-19-6 18/23	43-11-10 1/2	41-19-4 1/2	9,96	10,075	9,775
April	139,4	145,4	150,9	474,2	42-1-5 1/12	43-6-10 1/2	41-1-10 1/2	9,89	10,075	9,75
Mei	156,3	149,7	154,6	472,6	41-13-11 17/44	42-15-7 1/2	40-18-9	9,82	9,975	9,675
Juni					42-0-5 35/44	42-9-4 1/2	41-8-1 1/2	9,84	9,975	9,725

(1) Cijfers gepubliceerd door *Metallgesellschaft.*
 (2) Naar *Moody's Economist Services.*

Lood.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft.*
 Voorraad : *Wirtschaft und Statistik.*
 Noteeringen : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Productie der smelterijen	Voorraad aan het einde van het tijdvak in de Ver. Stat. en in Gr.-Britt.	Contantnoteeringen van het lood te Londen. Good soft pig, current month, midday quotation		
			Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
in duizenden metrieke tons			in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Jaar	1.468,7	162	17-11-11 7/10	28-13-9	14-8-9
1937 Jaar	1.698,9	124	23-6-6 1/8	36-7-6	15-11-3
1938 Jaar	1.617,5	116	15-5-3 4/5	17-12-6	13-3-9
1938 Januari	137,1	129	16-2-8 1/2		
Februari	128,3	134	15-8-0 3/8		
Maart	132,8	142	15-19-10 1/23		
April	132,3	154	15-11-6 18/19		
Mei	138,5	160	14-4-2 5/11		
Juni	135,9	158	13-19-4 1/2		
Juli	135,2	149	14-18-5 1/14		
Augustus	129,4	139	14-7-4 43/44		
September	129,2	129	15-4-11 29/44		
October	134,5	116	16-3-5 3/7		
November	133,5	114	16-1-9 3/22		
December	128,7	116	15-2-1 1/2		
1939 Januari	132,0	119	14-10-8 3/14		
Februari	132,3	125	14-5-7 7/8		
Maart	142,3	124	14-13-2 11/23		
April	151,7	125	14-6-8 5/6	14-18-1 1/2	13-19-4 1/2
Mei			14-9-7 10/11	14-15-0	14-6-10 1/2
Juni			14-11-3 15/44	14-15-7 1/2	14-6-10 1/2

Zink.

Bronnen : Productie : *Metallgesellschaft en The Metal Bulletin.*
 Voorraad : *Wirtschaft und Statistik.*
 Noteeringen : *The Metal Bulletin.*

TIJDVAK	Productie der smelterijen	Voorraad aan het einde van het tijdvak (1)	Contantnoteering van het zink te Londen good ordinary Brands current month, midday quotation		
			Gemiddelde noteering	Hoogste	Laagste
in duizenden metrieke tons			in £ per Engelsche ton van 1.016 kg.		
1936 Het jaar	1.447,0	58	14-18-4 3/5	20-0-0	13-3-9
1937 Het jaar	1.668,7	79	22-5-1 19/20	37-2-6	14-15-0
1938 Het jaar	1.576,6	141	13-19-9 1/2	15-18-1 1/2	11-18-9
1938 Januari	142,9	101	14-19-10 4/7		
Februari	128,9	119	14-8-1 7/8		
Maart	139,7	128	14-7-3 9/23		
April	132,4	144	13-14-6 33/38		
Mei	132,8	157	12-13-7 7/11		
Juni	122,0	159	12-17-9 4/7		
Juli	123,5	158	14-2-10 9/14		
Augustus	123,9	155	13-9-4 7/44		
September	118,6	144	14-0-9 6/11		
October	129,4	137	15-1-8		
November	132,7	134	14-7-3 21/22		
December	140,5	141	13-14-2 1/4		
1939 Januari	139,9	142	13-13-7 4/7		
Februari	127,2	142	13-10-5 1/4		
Maart	140,9	141	13-14-6 18/23		
April	137,7	143	13-8-10 1/4	13-15-7 1/2	13-1-10 1/2
Mei			13-14-4 7/44	14-5-0	13-8-9
Juni			14-0-5 5/11	14-4-4 1/2	13-15-0

(1) Voorraden in de Vereenigde Staten en in Groot-Brittannië alleen.

Op een congres van de Braziliaansche koffiëproducerende Staten, staande onder de auspiciën van het D. N. C., werd, in verband met de campagnes 1939-1940 en 1940-1941, een tweejarigenplan opgemaakt om evenwicht te brengen tusschen de uitgevoerde productie en de absorptiemogelijkheden van de wereldmarkt. In de allereerste plaats heeft het Congres het verbod bevestigd, dat n.l. tot 30 Juni 1941 op het nationaal grondgebied geen nieuwe plantages meer mochten worden aangelegd; het heeft tegelijk de algemeene lijnen van 's lands koffiëpolitiek getrokken, dit met het oog op de verruiming van den uitvoer. De bestaansduur van het D. N. C. werd tot 30 Juni 1941 verlengd.

De *wolmarkt* is in Juni tamelijk kalm verlopen. Koersen bleven betrekkelijk vast, ofschoon een weinig lager dan het gemiddelde van Mei.

Voorloopig wordt in Australië, voor de campagne die 30 Juni 1939 ten einde loopt, de wolproductie op 4.300.000 centen. geschat, tegen 4.565.900 centen. in 1937-1938 en 4.458.000 centen. in 1936-1937. Sedert 1930-1931, is nooit meer een productiecijfer zóó laag geweest. Dit ligt niet aan teruggang van het effectief aan schapen, doch aan de buitenmatig ongunstige weergesteldheid die het geheele tweede deel van het jaar 1938 van de partij is geweest.

Na de aanzienlijke verslapping van de *suikermarkten* in den loop van Mei, zijn de noteringen ietwat vaster geworden. Ze bleven niettemin vol aarzeling, wegens de onzekerheid ten opzichte van de resultaten der Londensche Conferentie. De Internationale Suikerraad die zijn goedkeuring moest hechten aan de voorstellen uitgaande van het uitvoerend Comité en betreffende den afzet van 153.265 t. voor de producenten van het Britsche Rijk, heeft ze algemeen bijgetreden. De verdeling van deze tonnage, is de volgende :

Zuid-Afrikaansche Unie	14.570 t.
Australië	28.330 t.
Britsch koloniaal Rijk	110.365 t.

Van het aanvullingscontingent toegestaan aan het Engelsch koloniaal Rijk, kunnen 11.000 t. niet worden ingescheept.

De Internationale Raad heeft ook voor Haïti het toegestane contingent verhoogd en wel met 7.000 t. voor het loopende jaar.

Deze zeer onlangs getroffen besluiten vertegenwoordigen samen met deze van de maand Mei, een gezamenlijke verhooging der contingenten, met zowat 403.000 t. tot dekking van voorzieningstekorten geschat op 480.000 t. Het nog aan te vullen deficit zou dus nog zowat 77.000 t. bedragen. Betwijfeld wordt evenwel of de exporteurs wel degelijk de hun in Mei toegestane contingenten willen of kunnen opgebruiken. Moest deze twijfel waarheid worden, dan zou, in werkelijkheid, het tekort 200.000 ton bedragen en de overgang Augustus-September moeizaam kun-

nen zijn, behoudens natuurlijk aanzienlijke vermindering van de zichtbare consumptie in den loop der laatste twee maanden van het contingentjaar 1938-1939, wat niet uitgesloten is, gezien van den eenen kant de nog in zwang zijnde tamelijk hoge prijzen en, van den anderen kant, de vooruitzichten voor de volgende campagne.

De Internationale Suikerraad heeft, ultimo der maand, de statistische gegevens nagegaan voor het derde contingentjaar, dat 1 September a.s. inzet. Men begrijpt, dat bedoelde Raad de behoeften van de markt op 3.100.000 t. heeft geschat en, dat hij voorloopig heeft ingestemd met zekere voor te stellen maatregelen om tot evenwicht van de markt te komen. Er zal evenwel een zekere tijd noodig zijn om het den afvaardigingen mogelijk te maken die voorstellen aan haar respect. regeeringen voor te leggen, zoodat een officieel communiqué niet zal worden gepubliceerd dan na ontvangst van al de antwoorden.

Zoo men zich bij de hooger aangehaalde cijfers houdt, zal het overschot der quota's op de reële behoeften zowat 550.000 t. bedragen. Rekening houdend met een mogelijk deficit van 200.000 t. op het loopende jaar, zou een reduceering van de quota's met zowat 350.000 t. voor het a.s. suikerjaar, het evenwicht herstellen. Deze reductie zou bereikt worden zijn door vrijwillige verzaking vanwege verschillende landen.

Naar de schattingen van het Internationaal Landbouwinstituut, te Rome (2), zijn, van het eene jaar op het andere, de met suikerbiet beplante oppervlakten aangegroeid, behalve in U. S. S. R. dat er lichtjes is op achteruitgegaan, en de Vereenigde Staten, waarvoor de gegevens nog uitblijven.

Met suikerbiet beplante oppervlakten

(in duizenden hectaren).

	1938	1939	Gemiddelde van 1933 tot 1937
Europa	1.790	1.840	1.583
U. S. S. R.	1.130	1.123	1.214
Canada	19	24	20
Vereenigde Staten	376	—	327
Azië	63	82	55
TE ZAMEN ...	3.379		3.199

Voor de jaren 1938-1939 zou de wereldproductie aan rietsuiker 176.422.574 centenaar bedragen tegen 172.437.351 centenaar in 1937-1938 en een gemiddelde van 154.235.100 centenaar voor het vijfjarengemiddelde 1932-1933—1936-1937. Naar luid van de gegevens gepubliceerd door het Internationaal Landbouwinstituut, zou deze productie als volgt uiteenvallen :

(2) *Bulletin mensuel de Statistique agricole et commerciale*, Juni 1939, blz. 567.

Wereldproductie van rietsuiker
(in duizenden centenaren).

	1937-1938	1938-1939	Gemiddelde voor 1932-1933/ 1936-1937
Amerika	76.370	77.605	66.230
Azië	67.428	69.501	62.388
Afrika	10.671	77.023	8.826
Oceanië	18.878	18.284	16.792
TE ZAMEN...	172.437	176.423	154.235

De oogstvooruitzichten op het gebied van rietsuiker voor de zoo pas ingezette campagne, zouden schitterend zijn.

Op de markten van de *niet-ijzerhoudende metalen*, zijn de kopernoteeringen die zich aan het einde van Mei eenigszins hadden opgericht, aan het begin van Juni terug op het hellend vlak gaan liggen, om, aan het einde van dezelfde maand, opnieuw naar hausse te gaan overhellen. Deze schommelingen teekenen de markt, die, gunstig beïnvloed door de resultaten van Mei, nadien gestoord werd door de toeneming van de Amerikaansche uitvoeren en ten slotte bijgesprongen werd door een meer bemoedigende evolutie van de markt in de Vereenigde Staten. De opleving van de vraag aldaar, gepaard met de ten slotte door de industrie besliste productievermindering, vond des te gunstiger onthaal, daar de aldoor toenemende onevenwichtigheid tusschen productie en consumptie in de Vereenigde Staten, uitermate zorgwekkend begon te worden. Aan het einde van Mei, waren de voorraden gelouterd koper in de Vereenigde Staten zoodanig opgelopen, dat ze meer dan zeven maanden consumptie op het huidig peil van dezelfde vertegenwoordigden, en nagenoeg drie maanden consumptie wanneer de verwerkingsfabrieken op volle rendement draaien. Ongemerkt de voorraden van de Vereenigde Staten, golden, van den anderen kant, de wereldvoorraden amper voor anderhalve maand verbruik. Zoo moet worden toegegeven, dat aanzienlijke onzichtbare voorraden werden aangelegd, die op de statistische staten niet voorkomen, blijft het desondanks waar, dat het mangel aan evenwicht van de markt zijn oorsprong vindt in de Vereenigde Staten en nergens elders. Daar ligt de verklaring van het feit, dat, sedert 1 Maart, de niet-Amerikaansche producenten zich van alle initiatief ten bate van koersredres hebben onthouden, ja zelfs hebben geduld, dat ze zakten tot op £ 41, omstreeks medio Mei.

In Mei en Juni zijn de Amerikaansche koperuitvoeren gestegen tot respect. 12.699 t. en tot 10.289 t., tegen 3.000 à 4.000 t. in den loop der vorige maanden en een maandgemiddelde van 10.489 t. in 1938. Bij deze herneming van de Amerikaansche uitvoeren, werd eraan herinnerd, dat, toen het Internationaal Koperkartel werd opgericht, de Amerikaansche producenten de verbintenis zouden hebben aangegaan

hun verschepingen niet aanmerkelijk te verhoogen; men sprak van 8.000 t. Zooals blijkt uit onlangs opgedane ervaringen, schijnt het niet, dat ooit een grens werd getrokken, wat ruim volstaat als verklaring voor de slapheid van de wereldmarkt van het koper in den loop van de jongste maanden, dit in weerwil van een uitermate gunstige statistische positie, buiten de Vereenigde Staten.

Blijkens het statistisch bulletin van het *International Tin Research and Development Council*, bedroeg, in April, de zichtbare tinconsumptie over de wereld, 14.300 t., wat een totaal uitmaakte van 50.100 t. sedert nieuwjaar, terwijl voor de overeenkomstige periode van 1938, het totaal 53.100 t. beliep. De productie van 11.200 t. in April, brengt het totaal van het jaar op 44.700 t. tegen 57.800 t. voor de overeenkomstige periode van het vorige jaar. De zichtbare voorraden zijn ultimo Mei tot ca. 30.000 t. geslonken, wat wil zeggen, dat zij teruggelopen zijn tot een cijfer dat ongeveer gelijk is met het peil van aan het einde van verleden jaar en dat nagenoeg tien weken verbruik vertegenwoordigt.

Onder den invloed o.m. van den aangroei der blikproductie over de wereld, getuigden de tinnoteeringen een uitermate groote vastheid. Te Londen, kwamen zij op £ 230 te staan, grens die in de bedoeling lag van *Buffer-Pool*. Deze laatste zou gedeeltelijk de markt stijven ten koste van de voorraden door hem aangelegd in den loop der jongste maanden en zou eveneens zijn tinafgiften aan de markt hebben geschorst. De verhooging van het disagio op drie maanden, dat aan het einde van de maand nagenoeg £ 5 bedroeg, wordt aanzien als het teeken van een vrijwel acute schaarschte van het beschikbare, op de markt.

Naar de schattingen van *Metallgesellschaft* te Frankfurt, bedraagt, voor de eerste vier maanden van het jaar, de wereldproductie van lood, 564.600 t. tegen 542.673 t. voor de overeenkomstige periode van 1938.

In Juni schijnt de markt flink figuur te willen slaan, schoon de vraag vanwege de industrie en deze uitgaande van de speculatie alles behalve goed waren. De behoeften van het bouwbedrijf hebben niet veel om het lijf, daarentegen kan de loodconsumptie flink worden gehandhaafd tengevolge van de herbewapeningswerken en dezer uitwerksels op de bedrijvigheid der fabrieken van electrische kabels en batterijen; ook het versnelde tempo waarin thans aan den scheepsbouw wordt gewerkt, dragen daartoe bij. Vermeld wordt, dat Frankrijk thans aanzienlijke tonnages lood verbruikt; ook Spanje zou in dit geval zijn, trouwens hier zal, naar allen schijn, de groote loodconsumptie aanhouden zoolang de heropbouw van het land niet voltooid is. Daarentegen, wordt door Duitschland veel minder lood gekocht dan in 1938. Ook de Russische loodimport is onbeduidend. Op de Amerikaansche markt, hellen de tendenties naar pro-

gressie over en stijgen er de noteeringen. Door den band, worden de loodofferten, die beperkt zijn door de restricties aan de voortbrenging gedicteerd door *Lead Producers Association*, regulier, op de markt, aan den man gebracht. De voorraden zijn betrekkelijk laag en het koersgemiddelde is er in Juni nog ietwat op vooruitgegaan t.o.v. Mei.

De voorloopige statistieken voor April, geven steun aan de veronderstelling, dat, voor de eerste vier maanden van het jaar, de wereldproductie van zink, ongeveer op het cijfer zal komen dat tijdens de overeenkomstige periode van 1938 bereikt werd.

Groot-Brittannië heeft de invoerrechten op het zink verhoogd van 12 s. 6 d., op 30 s. per ton. De industrieelen die binnen het « imperium » wonen, zullen, aan *Imperial Smelting Corporation*, 10 s. betalen voor elke in Groot-Brittannië ingevoerde en verkochte ton zink. Om van den anderen kant den uitvoer van afgewerkte producten te stimuleren, zullen diezelfde industrieelen aan de verwerkers 17 s. 6 d. betalen per ton zink begrepen in de uitvoeren van afgewerkte producten. Bij het bespreken dezer ontwerpen in de Kamer, werd er bevestigd, dat ze reeds goedgekeurd werden door Canada, Australië, Noorwegen en Polen en blijkbaar geen nadeel zouden berokkenen aan de functies van het

London Metal Exchange. De oppositie was er als de kippen bij om te wijzen op de tegenstrijdigheid die klaarblijkelijk bestond tusschen het toegegeven doel dezer ontwerpen, t.w. het ondersteunen van een voor de nationale defensie onontbeerlijke hoofdindustrie, en de productiebeperking opgelegd door *Imperial Smelting Corporation*, productie die inderdaad de 60.000 t. per jaar niet mag overschrijden. De Regeering stemde met deze projecten in, onder voorwaarde, dat de binnen het Rijk gedomicilieerde producenten zich zouden inspannen voor het heroprichten van het Zinkkartel om te komen tot de stabilisatie van de noteeringen tusschen £ 14 en £ 16 per ton.

Het schijnt wel, dat er onderhandeld werd met het oog op de heroprichting van het Zinkkartel.

In de Vereenigde Staten werden enkele smelterijen gesloten, wat verbetering bracht aan de positie der voorraden. Gemeld wordt, dat er spraak is van verhooging der inkomrechten op het zink, rechten die aan het begin van het jaar ietwat verlaagd waren geworden. Deze maatregel is vooral gunstig gebleken voor de Belgische en Fransche industrieën en geenszins voor de Canadeesche die men had willen bevoordeelen. Deze vermindering zou evenmin vreemd zijn aan de daling der noteeringen op de Amerikaansche markt, noch aan de moeilijkheden waarin de nationale industrie thans verkeert.

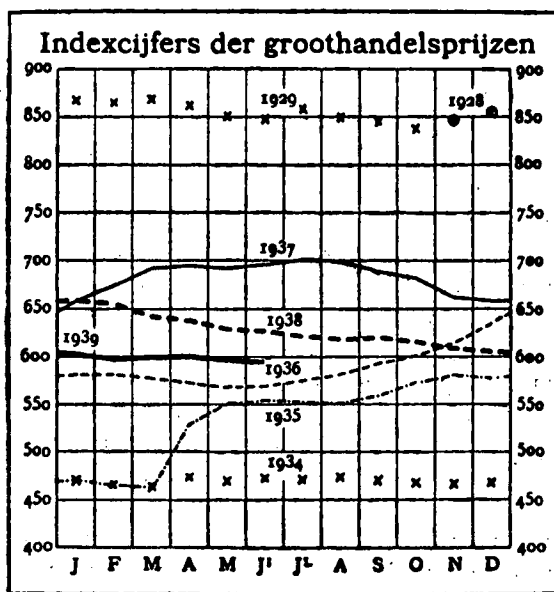
BELGIË

GROOT- EN KLEINHANDELSPRIJZEN IN JUNI 1939.

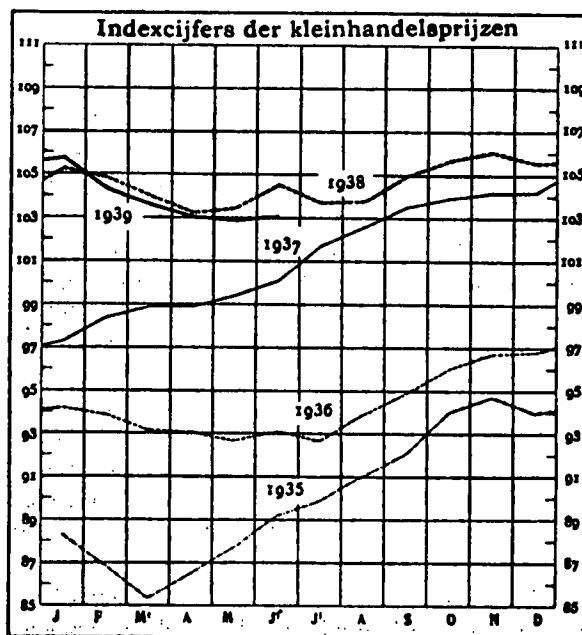
De groothandelsprijzen waren in Juni, met coëfficiënt 597, twee punten lager dan in de maand Mei. Sedert het begin van het jaar, is er om zoo te

zeggen geen verandering ingetreden; men kan dan ook niet voorspellen of de toekomst daling dan wel stijging van de prijzen zal brengen.

Berekend op de nieuwe basis, was het indexcijfer van den kleinhandelsprijs, op 15 Juni, 103,1, tegen 102,9 in Mei, dus 0,2 hooger.

* Maxima- en minimapunten bereikt door de indices.
Basis: April 1914 = 100.

Jaar 1935 tot 1938: Oud indexcijfer 1914 teruggebracht op basis van het nieuw indexcijfer: jaar 1936 tot 1938 = 100.
Jaar 1939: nieuw indexcijfer.

De particuliere indexen van de 62 opgegeven centra wijzen op een stijging in 44 plaatsen, een daling in 13 andere, terwijl 5 plaatsen het index van de vorige maand behouden.

Het gemiddelde van de 56 producten is, voor de maand Juni, 103,3, terwijl het officieel indexcijfer van het Rijk, berekend met inachtneming van den relatieven omvang der bezochte centra, 103,1 is, of een verschil van 0,2.

Van de 56 gecontroleerde artikelen, zijn er 16 goedkoper geworden, 24 duurder en 16 onveranderd gebleven.

De hausse van boter, eieren en margarine hebben het indexcijfer van de maand opwaarts gedreven. Aardappelen en melk zijn daarentegen iets goedkoper geworden. De prijzen van de verschillende vleeschwaren, zoo rund- als varkensvleesch, ondergingen eveneens lichte wijzigingen.

Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.

(Basis : April 1914 = 100.)

CATEGORIE VAN PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor Juni 1939	VERMEERDERING OF VERMINDERING				Relatieve toename of vermindering t o. v. het in 1937, 1938 of 1939 bereikte maximum	
			t. o. v. Mei 1939		t. o. v. Juni 1938		Datum van het maximum (maand)	Toename of vermindering in %
			in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)	in absolute cijfers	in relatieve cijfers (%)		
Voedingwaren	16	504	- 7	- 1,4	- 88	- 14,9	7-1937	- 23,6
Brandstoffen	4	838	+ 3	+ 0,4	- 46	- 5,2	10-1937	- 7,5
Teer en derivaten	3	504	- 9	- 1,8	- 119	- 19,1	10-1937	- 26,5
Metaalproducten	14	668	+ 4	+ 0,6	- 6	- 0,9	8-1937	- 18,1
Petroleum en derivaten	7	914	-	-	- 150	- 15,6	8-1937	- 12,8
Ceramische producten	9	860	+ 5	+ 0,6	- 2	- 0,2	7-1937	- 4,3
Glasproducten	2	549	-	-	-	-	1937	-
Chemische producten	12	569	- 2	+ 0,4	- 54	- 8,7	4-1938	- 9,1
Kunstmeststoffen	4	521	-	-	+ 11	+ 2,6	4-1939	- 2,3
Vetstoffen	7	416	+ 1	+ 0,2	- 36	- 8,0	2-1937	- 32,2
Textielproducten (gezamenlijke)	19	557	- 6	- 1,1	- 21	- 3,6	6-1937	- 26,2
<i>Wolproducten</i>	5	529	- 1	- 0,2	- 74	- 12,3	4-1937	- 35,9
<i>Vlasproducten</i>	5	755	- 33	- 4,4	- 40	- 5,0	6-1937	- 21,7
<i>Jutewaren</i>	2	484	- 17	- 3,5	+ 130	+ 36,7	4-1939	- 13,3
<i>Katoenproducten</i>	7	483	+ 7	- 1,4	- 32	- 6,2	3-1937	- 35,7
Bouwmaterialen	13	772	-	-	- 4	- 5,2	9-1937	- 1,3
Harsproducten	2	506	- 20	- 4,0	- 21	- 4,0	2-1937	- 37,5
Huiden en leder	9	471	-	-	+ 10	+ 2,2	4-1937	- 30,6
Tabak	1	545	-	-	+ 22	+ 4,2	12-1937	-
Papier	1	644	-	-	- 66	- 9,3	11-1937	- 41,2
Rubber	1	135	+ 2	+ 1,5	+ 24	+ 21,6	3-1937	- 34,8
ALGEMEEN INDEXCIJFER	124	597	- 2	- 0,3	- 32	- 5,1	7-1937	- 15,0

DE OMVORMING VAN HET DOUANEREGIME BETREFFENDE HET PAPIER EN ZIJN TOEPASSINGEN.

Het verslag aan den Koning, dat het koninklijk besluit van 12 Juni 1939 (1) voorafgaat, brengt belangrijke bijzonderheden aangaande de papiernijverheid en -handel.

De papiernijverheid kan onder de oudste van het land gerekend worden, aldus het verslag, vermits sommige fabrieken reeds meer dan twee eeuwen oud zijn. Zij telt op ons grondgebied talrijke vennootschappen, waaronder enkele met verscheidene fabricagecentra. Steeds bezorgd voor het verlagen van den kostprijs, hebben deze ondernemingen steeds elken vooruitgang op den voet gevolgd en haar uitrusting verbeterd.

Onze papierfabrieken zijn er zodoende in geslaagd al de gewone papiersoorten, waarvan de fabricage winstgevend is, te produceeren. De eenige kwaliteiten die noodzakelijk dienen ingevoerd, zijn deze

waarvan een al te gering verbruik den aanmaak in het land niet billijkt, aldus, bij voorbeeld: het geschept papier voor bankbriefjes, aandelen, luxepostpapier, het extra-dun papier voor het vervaardigen van carboonpapier, stencils, enz.

De inheemsche papierindustrie die, tot voor korten tijd, een markante plaats innam in onzen uitvoer, zag jammergenoeg haar afzetgebied in den vreemde van jaar tot jaar verminderen. Deze daling is aan velerlei oorzaken te wijten, en vooral aan het buitenlandsch protectionisme (verhooging der invoerrechten, contingentteering, monetaire beperkingsmaatregelen, enz.); bovendien hebben sommige landen, zooals de Zuid-Amerikaansche, Egypte, enz., die voorheen deze nijverheid niet bezaten, ze thans in het leven geroepen, terwijl andere, zooals Japan, ze zoodanig ontwikkelden, dat onze productie, voortaan, van hunne markten geweerd wordt.

In onderstaande tabel, opgemaakt ter vergelijking van de negen jaren, 1929-1937, met het jaar 1913, staan onze uit- en invoercijfers tegenover deze van de nationale voortbrenging geplaatst :

(1) Staatsblad van 19-20 Juni 1939.

JAAR	Nationale productie	Uitvoer	Invoer
		(Tons)	
1913	159.000	49.314	29.066
1929	186.028	39.358	74.676
1930	166.945	36.414	75.815
1931	168.650	37.309	70.754
1932	147.208	23.454	73.941
1933	163.896	24.748	74.965
1934	162.360	20.105	74.183
1935	195.325	17.013	82.273
1936	220.100	20.940	92.223
1937	239.200	22.000	107.244

Uit deze tabel leidt men volgende vastellingen af:

In 1913, vertegenwoordigt onze uitvoer 31 pCt. der nationale voortbrenging en onze invoer 18,3 pCt.

In 1937, daalt de eerste tot 9,2 pCt., terwijl de tweede stijgt tot 45 pCt.

Zoo, nu onze fabrieken op volle kracht werken, kunnen ze, zonder technisch bezwaar, jaarlijks 350.000 t., hetzij 111.000 t. meer dan in 1937, voortbrengen.

De productie van de inlandsche nijverheid kan dus tegen dezen invoer opwegen.

Vestigen wij hier de aandacht op het feit, dat de Deutsche vereeniging der papierfabrikanten van Berlijn-Charlottenburg, in de *Welt Papierstatistiek*, volgenderwijze de productie- en invoercijfers der verschillende landen over het jaar 1937 vergelijkt:

LAND	Productie	Invoer	Percentage
	(Tons)		
België	239.900	113.000	46,5
Duitschland	2.520.680	5.386	0,2
Finland	528.057	892	0,2
Engeland	1.927.340	672.318	35,0
Italië	427.409	13.303	3,1
Japan	984.471	87.285	8,8
Holland	174.866	63.009	36,0
Noorwegen	356.000	3.713	1,0
Oostenrijk	178.430	3.821	2,2
Polen	178.322	6.837	3,9
Roemenië	53.408	2.014	3,8
Zweden	751.597	4.867	0,7
Zwitserland	101.000	7.669	7,6
Tsjechoslowakije	240.000	3.919	1,7
Frankrijk	953.000	18.976	2,0

In deze tabel staat België met het hoogste invoerpercentage, in verhouding tot de inlandsche productie (46,5 pCt.).

Daarna volgt Engeland, met 35 pCt., en Nederland, met 36 pCt.

Voor Engeland, schijnt dit tekort aan nationale productie, zegge 35 pCt., normaal, zoo men bedenkt over welk een uitgestrekte wereldmarkt dit land beschikt, dank zij zijn koloniën. Nederland, daarentegen, bevindt zich met zijn sterk ontwikkelde papierindustrie ongeveer in denzelfden toestand als wij. De Nederlandsche regeering bestudeert thans evenwel de middelen om hieraan te verhelpen (verhooging der invoerrechten, contingentteering, enz.).

Een zelfde plicht dringt zich *a fortiori* op bij ons, tēmeer daar deze landen, waaruit we het papierdeeg betrekken, ons dit laatste verkoopen tegen een prijs

die zelden overeenstemt met de prijzen die ze voor hun eigen afgewerkte papiersoorten op onze markt vragen. Volgens inlichtingen verstrekt door het Departement van Economische Zaken, steeg sedert 1935 de prijs van het papierdeeg met 100 pCt., terwijl deze van het papier slechts met ongeveer 35 pCt. verhoogd werd.

Blijkens dezelfde inlichtingen, beteekent een hoeveelheid van 113.000 t. papier, werkverschaffing voor 5.300 werklieden. Elke gevoelige vermindering van invoer zou dus de tewerkstelling van een aanzienlijk aantal werklozen voor gevolg hebben.

Welnu, in de papierindustrie neemt de werkloosheid zulkdanige afmetingen aan, dat er absoluut moet worden tegen in gegaan.

Ziedaar het doel van het koninklijk besluit van 12 Juni 1939, waarbij de tolrechten op de goederen *sub XII* van het douanetarief « Het papier en zijn toepassingen », gewijzigd worden.

Deze omwerking werd te baat genomen om sommige opvallende anomalieën uit de bijkomstigheden te verwijderen, zoo bij voorbeeld voor de papiersoorten welke een dubbele fabricage vergen. De voorgestelde cijfers liggen, over 't algemeen, tusschen 15 en 20 pCt., wat voor een doelmatige bescherming een strikt minimum beteekent, zoo men hierin een afdoende hulp wil vinden om den wankelen toestand waarin deze nationale industrie zich bevindt, op te knappen.

Uit de omwerking van het regime op de papiersoorten, vloeit logischerwijze de herziening voort van het regime op den boekhandel en de produkten der graphische kunst.

De druknijverheid telt in ons land een aanzienlijk aantal werkhuizen. Ze klaagt vooral over den abnormalen omvang der buitenlandsche concurrentie en vraagt afdoende bescherming door verhooging der invoerrechten.

Het nieuw douaneregime, dat eveneens op de internationale nomenclatuur van Geneve berust, voorziet rechten die, over 't algemeen, op 15 pCt. van de gemiddelde binnenlandsche marktprijzen, neerkomen.

De hervorming van het tarief werd buiten alle internationale onderhandelingen uitgevoerd. Zij kan natuurlijk zooals ze is niet toegepast worden, zolang de consolidaties welke sommige categorieën dekken, niet opgezegd zullen zijn; van deze opzegging kan er evenwel, practisch gesproken, in een zeer nabije toekomst, geen sprake zijn. Derhalve zal het *gebruikelijk* tarief, waarvan de toepassing om de hierboven aangehaalde redenen van dringenden aard is, op meerdere plaatsen van het voorgestelde afwijken.

Indien de huidige uitvoercijfers op peil blijven zal, theoretisch gesproken, deze hervorming jaarlijks ongeveer 10 miljoen frank opbrengen. Dit cijfer mag evenwel niet worden onthouden, vermits het aller-eerste nagestreefde doel juist in het verminderen van

den invoer bestaat. De geïnde tariefverhoogingen zullen echter, in zekere mate, opwegen tegen het verlies dat de daling van de ingevoerde tonnemaat laat; anderzijds zal, alleszins, de verlichting van den werklozenlast door het tewerkstellen van talrijke arbeiders, aan de Schatkist ten goede komen.

HANDELSBETREKKINGEN TUSSEN TURKIJE EN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCHE UNIE.

Sinds Juli 1937, zijn de handelsbetrekkingen tussen Turkije en het buitenland, geregeld bij decreet dat de importeerende landen in vier categorieën onderverdeelt :

1° De landen waarmee Turkije's handel regelmatig overschot laat; voor die landen is de invoer vrij; dit is nl. het geval met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, met Syrië, Palestina en Egypte;

2° De landen wier handel met Turkije geregeld is bij clearingaccoord, dat een marge laat van minstens 20 pCt. ten voordeele van Turkije; in deze gevallen, blijven de handelsbetrekkingen vrij, al blijven zij aan de Turksche wetgeving en de bijzondere overeenkomsten onderworpen. Dergelijke accoorden werden gesloten met Duitschland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Griekenland, Nederland, Ierland, Zweden, Zwitserland, de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie. Wat deze laatste betreft, handelt het zich om een tweeledig clearingaccoord gesloten op 31 Mei 1934; de centrale banken van beide landen zorgen voor de toepassing en « het slaat op alle sommen welke betaald moeten worden voor den invoer van Turksche goederen in de Belgisch-Luxemburgsche Unie en omgekeerd, binnen de grenzen van het Belgisch-Luxemburgsch contingentteeringstelsel, en bij uitzondering op zekere bijkomende onkosten ». Van het bedrag der aan de Nationale Bank van België gestorte gelden wordt 70 pCt. aan de schuldeisers in de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie voorbehouden en 30 pCt. wordt ter vrije beschikking van Turkije gesteld. Er dient aangestipt, dat particuliere compensatie toegelaten wordt mits machtiging en voorafgaand accoord met den Belgisch-Luxemburgschen Verrekeningsdienst en de Turksche circulatiebank;

3° De landen die al staan zij in clearingverkeer met Turkije, dit land niet vrij over een minimum van 20 pCt. op het bedrag der uit den Turkschen uitvoer gewonnen deviezen laten beschikken. Hieronder dienen vermeld : Oostenrijk, Bulgarije, Estland, Finland, Hongarije, Italië, Japan, Noorwegen, Polen, Roemenië, Tsjecho-Slovakije en Zuid-Slavie;

4° De landen zonder clearingaccorden met Turkije en die slechts naar Turkije mogen uitvoeren na voor een gelijk bedrag van Turkije te hebben gekocht.

Hieruit blijkt dus, dat de contrôle op de handelsruilingen, de wisselcontrôle waaraan Turkije, sedert 1930, onderworpen is en die het zich heeft moeten laten welgevallen wegens het niet in evenwicht zijn van zijn betalingsbalans en wegens de daarmee verband houdende daling van het Turksche pond aan het einde van 1929, verdubbelt en in feite organiseert. Bij de wet van 20 Februari 1930, gewijzigd bij deze van 30 November 1936, en verlengd bij de wetten van 18 Januari 1933, 15 Maart 1935 en 17 Maart 1938, is de Ministerraad gemachtigd « alle noodige middelen aan te wenden om de waarde van de Turksche munt op peil te houden ». De uit dien hoofde in het leven geroepen maatregelen betreffen alle binnen- en buitenlandsche betaalmiddelen, t.t.z. gouden munt en goudmuntmateriaal, alle soorten munten en buitenlandsch geld, Turksche en buitenlandsche aandelen en obligatiën van alle slag met inbegrip van hun coupons. Een streng toezicht wordt uitgeoefend door de Directie der Deviezenafdeeling en de Beurscommissie.

Het staat buiten kijf, dat een dergelijk stelsel van restrictieve maatregelen inzonderheid nadeelig moest zijn voor de landen, die, zooals het onze, een zeer uitgebreiden buitenlandschen handel voeren en maar over een betrekkelijk enge binnenlandsche markt beschikken om de bezwaren die aan de toepassing van bilaterale beginselen in de organisatie van de buitenlandsche ruilingen vastzitten, tot een minimum te herleiden. Ook is, sedert 1930, het aandeel van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie, in de handelsbalans van Turkije, aanzienlijk gedaald en wel van 5,86 pCt. tot 1,62 pCt. voor de invoeren en van 2,44 pCt. tot 1,79 pCt. voor de uitvoeren.

De aard zelf van Belgisch-Turksche handelsaccorden maakt de ontwikkeling van de handelsbetrekkingen afhankelijk van den stand der clearingen. In verband hiermee, ging de klimmende invoer van Turksch graan en fruit in de Unie, gedurende 1937, met een stijging van onzen uitvoer naar Turkije gepaard. Deze laatste strekking duurde trouwens tot in 1938 voort, ofschoon de Turksche invoer alhier zichtbaar aan 't slinken ging.

Inderdaad daalde de Turksche invoer in de Unie in dergelijke mate, dat hij nog slechts 1,79 pCt. van Turkije's buitenlandschen handel bedroeg tegenover 4,81 pCt. in 1937, en, dat de Unie, van het eene jaar op het andere, op de tiende plaats in de rangorde der Ottomaansche republiek kwam te staan, na in 1937 de vijfde plaats te hebben bekleed. Deze aanzienlijke terugloop is vooral aan onzen graanimport toe te schrijven, wijl deze, naar waarde, in 't geheel van 106 millioen in 1937 beneden de 49 millioen is komen liggen en, wat de tarwe betreft, van 87 millioen tot ongeveer 5 millioen is teruggelopen.

Aandeel van de Belgisch-Luxemburgsche Unie in Turkije's buitenlandschen handel.

Bron: *Bulletin de la Banque Centrale de la République de Turquie* (Maart 1939).

(in pCt.).

	1930	1935	1936	1937	1938
Invoer	5,86	0,97	0,26	1,14	1,62
Uitvoer	2,44	3,19	1,40	4,81	1,79

Desniettemin staat onze invoer nog ver boven dien van 1936. Gedurende dit jaar, bedroeg hij slechts 0,26 pCt. van den globalen Turkschen buitenland-schen handel. Vooral de volgende waren hebben uit deze stijging profijt getrokken.

	1936	1938
<i>Uitvoer van:</i>	(in duizenden franken)	
Textielwaren	2.689	12.447
IJzer en staal	3.069	9.318
Werken van steen	6.953	8.480
Vee	682	8.852
Voedingswaren	12	5.926
Glaswaren	496	1.225

Aldus blijken de resultaten des te meer bemoedi-gend, daar ze werden bekomen tegen allerlei moei-lijkheden in, nl. ondanks de gunstige accoorden die door zekere landen met de Regeering van Ankara werden gesloten, zooals o.m. de verdragen met het Vereenigd-Koninkrijk, waarvan dit *Tijdschrift* her-haaldelijk gewag gemaakt werd (1).

Het onderzoek van de cijfers die de Belgische handelsstatistiek ten opzichte van onzer betrek-kingen met Turkije verstrekt, geeft dezelfde opmer-

(1) *Tijdschriften* van Augustus 1938, blz. 124, en van Juni 1939, blz. 478.

VEREENIGDE STATEN

BETALINGSBALANS DER VEREENIGDE STATEN VOOR 1938.

Het *Department of Commerce* der Vereenigde Staten heeft een voorloopige schatting der betalings-balans der Vereenigde Staten voor het jaar 1938, gepubliceerd.

Deze sluit met een goud- en zilveeraanvoer voor een nettobedrag van 1.846 miljoen \$ tegen 1.469 mil-lioen in 1937 en 1.204 miljoen in 1936. De netto-goud- en zilveeraanwinsten gedurende de vijf jaren, 1934-1938, bedragen aldus 7.915 miljoen dollar, waar-van 4.396 miljoen als netto-aanvoer van kapitalen in de Vereenigde Staten tijdens deze periode. Het overschot van de handelsbalans over dezelfde periode bedraagt 2.145 miljoen dollar; dit bedrag vermin-dert evenwel tot 1.471 miljoen dollar, na aftrek van de toeristische uitgaven, remises, commissieloonen, en vrachten afgedragen aan het buitenland, en van een reeks andere diverse uitgaven.

kingen in de pen. De volgende tabel geeft in dit ver-band de verhoudingen van den Turkschen handel ten opzichte van den globalen Belgischen uitvoerhandel aan, evenals de waarde van de handelsbetrekkingen tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Unie en Tur-kije gedurende de jongste jaren.

TABEL II.

Aandeel van Turkije in den buitenlandschen handel van de Belgisch-Luxemburgsche Unie

(in millioenen franken).

	1929	1930	1932	1935	1936	1937	1938
I. HOEVEELHEID.							
Invoer in de Belgisch-Luxemburg-sche Economische Unie	0,02	0,05	0,09	0,11	0,03	0,20	0,11
Uitvoer van de Belgisch-Luxemburg-sche Economische Unie	0,30	0,26	0,34	0,02	0,02	0,08	0,07
II. WAARDE.							
Invoer in de Belgisch-Luxemburg-sche Economische Unie	0,10	0,09	0,29	0,26	0,13	0,41	0,25
Uitvoer van de Belgisch-Luxemburg-sche Economische Unie	0,70	0,52	0,72	0,08	0,09	0,18	0,24

TABEL III.

Handel van de Belgisch-Luxemburgsche Unie met Turkije

(in millioenen franken.)

	1935	1936	1937	1938
Invoer	45.582	27.923	115.515	58.568
Uitvoer	13.328	18.342	46.490	52.584

De buitengewoon gunstige handelsbalans is de voor-naamste factor in de totale betalingsbalans over 1938. Zij is gestegen tot 1.133 millioen dollar tegen 265 mil-lioen dollar over 1937 en is sedert zeventien jaar de aanzienlijkste. Zooniet zou de betalingsbalans er heel wat minder gunstig uit gezien hebben, vermits de netto-beweging van de kapitalen ten gunste der Vereenigde Staten, slechts 430 millioen dollar beliep, tegen 881 millioen dollar in 1937.

Hoezeer, op het eerste gezicht, deze laatste uitslag verwondering moge wekken, toch wordt zulks volko-men klaar wanneer men er rekening mee houdt, dat de ononderbroken toevoer van kapitalen naar de Vereenigde Staten, in den loop der jaren 1935 tot 1937, in de tweede helft van dit laatste jaar, plots tot stilstand is gekomen om plaats te maken voor belang-rijke afvloeiingen van kapitaal, die tot Augustus van 1938 duurde. Op dit tijdstip, hebben de ver-scherpte spanning van den politieken toestand,

alsmede de gunstige tendenties van de zaken in de Vereenigde Staten niet minder plots het tij doen keeren zoodat, bij het sluiten van het jaar, de kapitaalafvloeiing van de eerste zeven maanden meer dan opgevangen was door den later geboekten kapitaal-toevoer. In dit opzicht, is het niet zonder belang er op te wijzen, dat de netto-toevoer van kort loopende kapitalen in 1938, niet veel verschilt met dien van 1937; de netto-toevoer van lang loopende kapitalen is daarentegen geslonken van 522 miljoen dollar in 1937, tot 124 miljoen dollar in 1938, wat desnoods de diepe oorzaken kan bevestigen van de kapitaalbewegingen die zich in den loop van het jaar hebben voorgedaan.

**Totale betalingsbalans
der Vereenigde Staten in 1937 en in 1938**

(in miljoenen \$).

	1937	1938
Handelsbalans	+ 265	+ 1.133
Netto invoer van zilver	- 83	- 224
Vrachten en vaart	- 103	- 40
Toeristische uitgaven	- 403	- 353
Persoonlijke remise aan het buitenland	- 145	- 115
Liefdadigheidsondersteuning en andere	- 35	- 40
Interessen en dividenden	+ 330	+ 275
Andere transacties	+ 106	+ 105
Totale balans der interesten	- 68	+ 741
Netto beweging der langlopende kapitalen ..	+ 522	+ 124
Netto beweging der kortlopende kapitalen ..	+ 354	+ 295
Diversen	+ 5	+ 11
Totale balans der kapitalen	+ 881	+ 430
Netto toevoer van goud	- 1.586	- 1.973
« Earmarked » goud, netto saldo	+ 200	+ 333
Netto aankopen van goud	- 1.386	- 1.640
Saldo	+ 573	+ 469

Terugkomend op de handelsbalans van het jaar, is het van belang te doen uitschijnen, dat haar buitengewoon groote verbetering in de allereerste plaats wijst op de vermindering van den invoer, die van 3.084 miljoen in 1937, naar 1.961 miljoen in 1938 terugliep. De uitvoer verminderde slechts in betrekkelijk geringe mate: van 3.349 miljoen in 1937 tot 3.094 miljoen in 1938. De invloed van de gunstige handelsbalans van het jaar op de balans der totale

inkomsten, is nog verhoogd door het feit van de vermindering van een reeks andere uitgaven, zooals vrachten, uitgaven van toeristischen aard, en ten slotte van geldzendingen naar het buitenland vanwege in de Vereenigde Staten wonende personen. Er bestaan, in dit opzicht, geen andere uitzonderingen dan de lichte verhooging der bedragen uitbetaald door liefdadigheidsinstellingen en andere aan het buitenland en een belangrijke aangroei van zilveraankopen. Aan den anderen kant, is het netto-saldo ten gunste van de Vereenigde Staten, voor uitkeeringen van interesten en dividenden, van het eene jaar op het andere, van 330 miljoen tot 275 miljoen geslonken.

In totaal, wijst de balans der inkomsten, die, in 1937, sloot met een tekort van ongeveer 68 miljoen dollar, op een boni van 741 miljoen dollar in 1938.

**Balans der kapitalen
in de Vereenigde Staten van 1934 tot 1938**

(in miljoenen \$).

JAREN	Langlopende kapitalen	Kortlopende kapitalen	Totaal
1934	202	158	360
1935	462	1.076	1.538
1936	773	414	1.187
1937	522	359	881
1938	124	306	430
TOTAAL...	2.083	2.313	4.396

**Samenvattende balans
der betalingen der Vereenigde Staten, 1934-1938.**

JAREN	Handelsbalans	Balans der inkomsten (1)	Netto invoer van zilver	Balans der kapitalen	Netto goud aanschaffing (2)	Saldo
1934	+ 478	+ 461	- 86	+ 360	- 1.217	+ 482
1935	+ 236	+ 183	- 336	+ 1.538	- 1.739	+ 354
1936	+ 33	+ 153	- 174	+ 1.187	- 1.030	+ 170
1937	+ 265	+ 15	- 83	+ 881	- 1.386	+ 573
1938	+ 1.133	+ 965	- 224	+ 430	- 1.640	+ 469
TOTAAL...	+ 2.145	+ 1.471	- 903	+ 4.396	- 7.012	+ 2.048

(1) Niet inbegrepen de netto-toevoer van zilver.

(2) Netto-toevoer van goud, plus vrijgegeven earmarked goud.

WETTELIJKE BERICHTEN.

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele berichten die voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken,

zijn deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden gerangschikt :

- I. *Algemeene economische en sociale wetgeving.*
- II. *Wetgeving betreffende de openbare en private financiën.*
- III. *Binnenlandsche handelswetgeving.*
- IV. *Buitenlandsche handelswetgeving.*
- V. *Nijverheidswetgeving.*
- VI. *Arbeidswetgeving.*
- VII. *Internationale wetgeving.*

II. — WETGEVING BETREFFENDE DE OPENBARE EN PRIVATE FINANCIËN.

Wet van 31 Mei 1939

houdende de begrooting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 1 Juni 1939, blz. 3712).

Wet van 2 Juni 1939

houdende de begrooting van het Ministerie van Landsverdediging voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 11 Juni 1939, blz. 3972).

Koninklijk besluit van 2 Juni 1939.

Buiten omloop zetting der zilveren 50-frankstukken aangemunt ter gedenking van de Brusselsche Tentoonstelling 1935 en van het Eeuwfeest der Belgische spoorwegen (Staatsblad, 12-13 Juni 1939, blz. 4001).

Gelet op artikel 1, 2^e alinea, der wet van 12 Juni 1930, krachtens welk de Regeering den aard en den vorm van de deelmuntstukken, alsmede de hoeveelheid ervan, voor elke categorie bepaalt; — Gelet op Onze besluiten van 20 December 1934 en 1 Juni 1935 houdende machtiging tot aanmunten van zilveren gedenkmuntstukken van 50 frank ter gelegenheid van de Internationale Wereldtentoonstelling te Brussel, 1935, en het Eeuwfeest der Belgische spoorwegen; — Gelet op Ons besluit van 11 Januari 1939 houdende machtiging tot uitgifte van zilveren 50-frankstukken van een ander type; — Overwegende dat het wenschelijk is het gelijktijdig in omloop zijn van twee metalen munttypes van dezelfde nominale waarde en met verschillende kenmerken te vermijden; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De zilveren 50-frankstukken ter uitvoering van Onze besluiten van 20 December 1934 en 1 Juni 1935 aangemunt ter gedenking van de Brusselsche Tentoonstelling 1935 en van het Eeuwfeest der Belgische spoorwegen, hebben met ingang van 15 Juni 1939, geen wettelijken koers meer.

Art. 2. Tot 31 October 1939 kunnen die stukken worden omgewisseld tegen munt met wettelijken koers bij de kassen van de Nationale Bank van België in en buiten de hoofdstad. In de steden en gemeenten waar geen agentschap van de Nationale Bank bestaat worden zij aangenomen door de postontvangers, ontvangers der belastingen, der douanen en accijnzen, der registratie en domeinen.

Art. 3. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Ministerieel besluit van 5 Juni 1939

tot bepalen van het inwerkingtreden der wet van 15 Juli 1938, betreffende het fiscaal regime van wijn, van met wijn gelijkgestelde dranken en van sommige alcoholhoudende vloeistoffen (Staatsblad, 18 Juni 1939, blz. 4118).

Voornoemde wet van 15 Juli 1938 zal op 1 Juli 1939 in werking treden.

Wet van 13 Juni 1939

houdende de begrooting van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 18 Juni 1939, blz. 4084).

Ministerieel besluit van 5 Juni 1939

waarbij de heffing van den accijns op gegisten vruchtendrank en op sommige alcoholhoudende vloeistoffen gereguleerd wordt (Staatsblad, 18 Juni 1939, blz. 4099).

Wet van 13 Juni 1939

houdende de begrooting van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Volksgezondheid voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 21 Juni 1939, blz. 4248).

Wet van 13 Juni 1939

waarbij de mobiliënbelasting, voorzien bij de wet van 21 Juni 1927, betreffende de belasting op de inkomsten van Belgisch-koloniale ondernemingen, met 25 buitengewone opcentimes, uitsluitend ten behoeve van de Kolonie, wordt verhoogd (Staatsblad, 16 Juni 1939, blz. 4051).

Artikel 1. Bij de hoofdsom van de mobiliënbelasting, verschuldigd op de in artikel 1, 2^e alinea, van de wet van 21 Juni 1927 bedoelde inkomsten, worden uitsluitend ten behoeve van de Kolonie, 25 buitengewone opcentimes geheven.

Art. 2. De bepalingen van artikel 1 zijn van toepassing op de aanslagen van dienstjaar 1939, alsmede op de mobiliënbelastingen verschuldigd op de normaal, met ingang van den dag na dien van de bekendmaking van deze wet, toegewezen of betaalbaar gestelde inkomsten.

Wet van 21 Juni 1939

houdende de dotatiënbegroting voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 29 Juni 1939, blz. 4400).

Wet van 21 Juni 1939

inhoudende de begroting van het Ministerie van Koloniën voor het dienstjaar 1939 (uitgaven van het Moederland) (Staatsblad, 30 Juni 1939, blz. 4463).

Koninklijk besluit van 22 Juni 1939

waarbij het vierde van de stock vreemde tarwe, in de maalderijen samengesteld, wordt vrijgesteld van de taxe van 22 frank per 100 kg. voorzien bij het koninklijk besluit dd. 26 December 1938 (Staatsblad, 28 Juni 1939, blz. 4383).

Koninklijk besluit van 23 Juni 1939.

Oprichting van een Comité van advies in zake scheepskrediet (Staatsblad, 25 Juni 1939, blz. 4317).

Gezien de wet van 1 Februari 1939 tot inrichting van het krediet voor de uitbreiding van de koopvaardij- en de visschersvloot en van den scheepsbouw; — Gezien inzonderheid artikel 4 van die wet, dat oprichting van een Comité van advies voorschrijft; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën en van Onzen Minister van Verkeerswezen, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Bij het bestuur van het zeewezen wordt een Comité van advies in zake scheepskrediet opgericht.

Art. 2. Dat comité geeft zijn advies over de te volgen zeevaartpolitiek, over de voor den bouw of aankoop van schepen te verleenen kredieten, en over de maatregelen te nemen met het oog op de instandhouding, de moderniseering en de uitbreiding van de Belgische koopvaardij- en visschersvlooten.

Art. 3. Het Comité van advies in zake scheepskrediet bestaat uit vier leden die voor een hernieuwbaren termijn van zes jaar worden benoemd door Onzen Minister belast met het bestuur van het zeewezen.

Een ambtenaar van het bestuur van het zeewezen, voorzitter;

Drie ambtenaars, onderscheidenlijk afgevaardigden van den Minister van Financiën, van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel en van Economische Zaken.

Aan het comité kunnen drie uit de zeevaartmiddens gekozen personaliteiten worden toegevoegd.

Voor elk lid wordt een plaatsvervanger aangewezen.

Art. 4. Door den Minister belast met het bestuur van het zeewezen wordt een ambtenaar van het bestuur van het zeewezen als secretaris van het comité aangeduid.

Art. 5. De mandaten worden om de drie jaar bij de helft vernieuwd. De eerste uittredenden worden door het lot aangewezen.

Hij die wordt aangewezen om een wegens ontslag, overlijden of elk andere reden bestaande vacature waar te nemen, voleindigt het mandaat van den titularis dien hij vervangt.

Art. 6. De zetel van het Comité van advies in zake scheepskrediet is gevestigd te Brussel.

Het comité wordt door den voorzitter bijeengeroepen op initiatief van dezen laatste of op verzoek van ten minste twee der leden.

Bij afwezigheid van den eigenlijken voorzitter, wordt het voorzitterschap door den oudste der leden waargenomen.

De vertegenwoordigers van de openbare instellingen, die zich met scheepskredietverrichtingen mogen bezighouden, worden regelmatig tot de vergaderingen van het comité opgeroepen; zij hebben beraadslagende stem.

Onze Minister belast met het bestuur van het zeewezen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 23 Juni 1939.

Scheepskrediet. Procedure van indienen en onderzoek der aanvragen (Staatsblad, 25 Juni 1939, bl. 4315).

Gezien de wet van 1 Februari 1939 tot inrichting van het krediet voor de uitbreiding van de koopvaardij- en de visschersvloot en van den scheepsbouw, en inzonderheid artikel 4, hetwelk bepaalt dat de maatregelen tot uitvoering van die wet bij koninklijke besluiten zullen genomen worden; — Overwegende dat regelen dienen vastgesteld voor de indiening en het onderzoek van de door Belgische reeders en reederijen ingezonden aanvragen om krediet voor den bouw of aankoop van nieuwe schepen; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën en van Onzen Minister van Verkeerswezen, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De in artikel 1 van de wet van 1 Februari 1939 voorziene leningen kunnen slechts worden toegestaan aan de Belgische reeders en reederijen die hun schepen onder Belgische vlag exploiteeren.

Voor de toepassing van deze bepalingen worden geacht van Belgische nationaliteit te zijn :

a) De natuurlijke personen van Belgische nationaliteit die hun woonplaats in het Rijk hebben;

b) De handelsvennootschappen als bedoeld in artikel 2 van boek I, titel IX, van het Wetboek van koophandel, waarvan Onze Minister, die met het bestuur van het zeewezen is belast, zal erkent hebben dat haar doel en haar bedrijvigheid een nationaal karakter dragen.

Art. 2. De aanvragen om krediet dienen geadresseerd aan de openbare kredietinstellingen daartoe bevoegd verklaard, en gestaafd door de bescheiden en inlichtingen respectievelijk voorzien in de bij dit besluit behorende tabellen I, II of III, alsmede door alle andere nuttige inlichtingen.

Art. 3. De ingediende aanvragen om krediet worden, vergezeld van de bescheiden en inlichtingen, aan het Comité van advies in zake scheepskrediet medegedeeld door gezegde openbare kredietinstellingen.

Het Comité brengt advies uit over de opportuniteit van de aanvraag ten opzichte van het programma tot verjonging en vergroting van de Belgische koopvaardij- of visschersvloot.

Art. 4. De aanvraag wordt door het Comité van advies, na onderzoek, met zijn advies aan de in artikel 2 genoemde openbare instellingen teruggezonden.

Deze laatste verstaan zich onderling voor het verder onderzoek van de aanvraag.

Deze instellingen zullen eigenmachtig beslissen over het aan de aanvragen te geven gevolg alsook over de

voorwaarden betreffende den interest, de controle, den duur en den waarborg en alle andere modaliteiten der verrichting.

Bij verwerping der aanvraag zal het dossier « zonder gevolg » worden geklasseerd, met bericht ervan aan den Minister belast met het bestuur van het zee-wezen.

Art. 5. Het ontwerp van overeenkomst, waarin de voorwaarden zijn opgenoemd tegen welke de openbare kredietinstellingen geneigd zijn een bepaald krediet toe te staan, wordt, samen met het dossier, aan den Minister, belast met het bestuur van het zee-wezen, overgezonden door bemiddeling van het Comité van advies in zake scheepskrediet; dit laatste voegt er, in voorkomend geval, zijn advies bij over de toelage te verleen in den vorm van aandeel in de lasten van interest.

De Minister belast met het bestuur van het zee-wezen doet, binnen de drie weken na de mededeeling van het dossier, aan de betrokken openbare kredietinstellingen kennen of de Staat al dan niet geneigd is de beschouwde verrichting te waarborgen.

De Minister belast met het bestuur van het zee-wezen geeft aan den kredietverkrijgende en de betrokken kredietinstellingen kennis van de belangrijkheid der interestentolagen die aan belanghebbende zullen verleend worden, alsmede van de wijze van uitbetaling van die tolagen.

Art. 6. De overeenkomsten van kredietverleening zullen een bepaling behelzen krachtens welke op aanvraag van den Staat of van de kredietgevende instelling, deze overeenkomsten kunnen verbroken worden en de reeds gestorte sommen onmiddellijk kunnen teruggeëischt worden, ingeval de kredietverkrijgende zou weigeren of verwaarloozen aan den Minister belast met het bestuur van het zee-wezen of aan de kredietgevende instelling al de inlichtingen te verschaffen welke deze zouden nuttig achten hem te vragen in den loop van den aanbouw van het schip.

Onze Minister belast met het bestuur van het zee-wezen is belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 27 Juni 1939

houdende begroting van het Ministerie van Justitie voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 30 Juni 1939, blz. 4454).

Wet van 30 Juni 1939

houdende begroting van het Ministerie van Landbouw voor het dienstjaar 1939 (Staatsblad, 30 Juni 1939, blz. 4444).

III. — BINNENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Ministerieel besluit van 24 Juni 1939

waarbij, voor de badgemeenten der kust, de tijdspannen worden bepaald binnen dewelke de seizoenverkoop « bij opruiming » of « bij uitverkoop » van alle kledings- en meubileringsartikelen verboden zijn (Staatsblad, 26-27 Juni 1939, blz. 4352).

De Minister van Economische Zaken en Middenstand, Gelet op artikel 2 van het koninklijk besluit dd. 18 Januari 1939, houdende beperking van den duur van zekere uitverkoop alsmede vaststelling van de minima-tijdspannen welke de seizoenverkoop dienen te scheiden; — Op de voordracht van den directeur-generaal-hoofd der administratie van het middenstandswezen, — Besluit :

Artikel één. De tijdspannen, binnen dewelke de seizoenverkoop « bij opruiming » of « bij uitverkoop » van alle kledings- en meubileringsartikelen verboden zijn, worden vastgesteld als volgt, voor de gemeenten Blankenberge, Breedene, De Panne, Heist, Klemskerke, Knokke, Koksijde, Middelkerke, Nieuwpoort, Oostduinkerke, Oostende, Wenduine en Westende :

1° Tusschen 1 Februari en 31 Augustus;

2° Tusschen 1 October en 31 December.

Art. 2. De directeur-generaal-hoofd der administratie van het middenstandswezen is belast met de uitvoering van dit besluit, dat zal vigeeren van op 1 Juli 1939.

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 12 Mei 1939

betreffende het toltarief (Staatsblad, 19-20 Juni 1939, blz. 4128).

Dit besluit behelst een volledige hersmetting van het tolgeregime der in sectie XII van het toltarief « papier en zijn toepassingen ».

Ministerieel besluit van 12 Juni 1939

betreffende het douanetarief (Staatsblad, 19-20 Juni 1939, blz. 4226).

Ministerieel besluit van 16 Juni 1939.

Uitvoer van klompen (Staatsblad, 17 Juni 1939, blz. 4073).

Is niet meer aan de aflevering van een machtiging onderworpen de uitvoer van klompen (n° 670 van het tarief).

Koninklijk besluit van 21 Juni 1939

betreffende het toerisme tusschen België, het Groothertogdom Luxemburg en Duitschland (Staatsblad, 30 Juni 1939, blz. 4471).

Gelet op de wet van 8 Augustus 1932, betreffende de betalingen aan onderhoorigen van landen, die een toezicht op de deviezen ingesteld hebben; — Op de voordracht van Onzen in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. De overeenkomst betreffende het Duitse toerisme naar België en het Groothertogdom Luxemburg (overeenkomst aangaande het toerisme), geteekend op 6 Mei 1939, te Berlijn, zal op 1 Juli 1939 in werking treden en op 30 Juni 1940 ophouden uitwerking te hebben.

Art. 2. De banken en de reisbureau's of alle andere inrichtingen, die rechtstreeks of als bemiddelaars reischchecks of alle andere soortgelijke betaalmiddelen betrekking hebbend op Reichsmarken gezegd « Registermarken » afleveren, zullen verplicht zijn deze checks in « vrije Reichsmarken » te verkoopen in een verhouding die zal vastgesteld worden bij ministerieel besluit genomen ter uitvoering van onderhavig besluit; de « vrije Reichsmarken » zullen afgeleverd worden tegen Belgische franken bij de kassen der Nationale Bank van België, handelend als kashoudster van den Staat; het minimumbedrag vrije Reichsmarken dat de Nationalé Bank van België zal afleveren wordt op 50 R.M. vastgesteld.

De Nationale Bank zal deze Reichsmarken verschaffen aan den koers waarvan zij deze tegen Belgische franken van de Reichsbank zal verkrijgen; zij wordt er toe gemachtigd de aan deze verrichtingen verbonden kosten van briefwisseling, plus een commissie-loon van 1/4 p. d. op te eischen met een minimum van één frank. De aflevering zal geschieden onder den vorm van checks of op elke andere wijze naar goedvinden van deze instelling.

In geval van terugbetaling der niet-gebruikte reischchecks of der andere soortgelijke betaalmiddelen zal de terugkoop der « vrije Reichsmarken » door den uitgevenden bankier, slechts kunnen geschieden in de verhouding, die op het oogenblik van den verkoop tot grondslag genomen werd.

Deze Reichsmarken zullen door de Nationale Bank niet teruggekocht worden. De uitgevende bankier zal ze kunnen gebruiken voor verdere uitgaven van reischchecks of andere betaalmiddelen, onder de voorwaarden voorzien door onderhavig besluit.

Art. 3. Degene die den check of het betaalmiddel aflevert, is verplicht in het paspoort van den houder van den check of van het betaalmiddel, onmiddellijk na de laatste daarin voorkomende schriftelijke vermeldingen, den naam van den houder van den check of van het betaalmiddel in te schrijven, alsmede het bedrag der aan den houder afgestane som in Reichsmarken, het gedeelte dat verplichtend in vrije Reichsmarken betaalbaar is, en den datum der afgifte.

Art. 4. Het is aan elken persoon, die in België woonachtig is of gewoonlijk verblijft en die zich rechtstreeks of onrechtstreeks van het Belgisch grondgebied naar Duitschland begeeft, verboden zich buiten het Belgisch grondgebied reischchecks of alle andere soortgelijke betaalmiddelen, betrekking hebbend op Reichsmarken gezegd « Registermarken », aan te schaffen.

Art. 5. Dit koninklijk besluit zal op 1 Juli 1939 uitwerking hebben.

Art. 6. Onze Minister van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel is belast met de uitvoering van dit besluit.

OVEREENKOMST BETREFFENDE HET DUITSCHE TOERISME
NAAR BELGIË EN HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG.
(OVEREENKOMST AANGAANDE HET TOERISME.)

Wenschende het toerisme van Duitschland naar België en het Groothertogdom Luxemburg te bevorderen, zijn de Belgische Regeering, handelend zoowel in eigen naam als in naam der Luxemburgsche Regeering, krachtens bestaande verdragen, en de Duitse Regeering overeengekomen aangaande hetgeen volgt :

Artikel I.

De personen die hun woonplaats of hun gewone verblijfplaats in Duitschland hebben, met uitzondering van degene die zich voor zaken naar België of naar het Groothertogdom Luxemburg begeven, kunnen, voor den duur dezer overeenkomst, buiten de hoeveelheid deviezen die vrij mag uitgevoerd worden, zich aanschaffen en in deze laatste grondgebieden medenemen, zonder toelating der deviezendiensten :

- a) Reiskredietbrieven;
- b) Reischchecks;
- c) Hotelbons;
- d) Bons voor reizen tegen overeengekomen prijs en collectieve reizen, tot beloop van de tegenwaarde in Belgische franken van ten hoogste 150 R.M. per persoon en per kalendermaand.

Er dient evenwel in aanmerking genomen te worden dat de toeristische betaalmiddelen (toeristendeviezen) vermeld onder letters a) en b), te samen geen 50 R.M. per persoon en per kalendermaand mogen overschrijden.

Artikel II.

De Duitse Regeering zal het « Mitteleuropaisches Reisebüro G.m.b.H. » (M.E.R.), en zijn vertegenwoordigers in Duitschland, die belast zijn met den verkoop der biljetten van de Duitse spoorwegen, er toe machtigen reischchecks, reiskredietbrieven, hotelbons, alsmede bons voor collectieve reizen en reizen tegen overeengekomen prijs, overeenkomstig artikel I af te leveren.

Artikel III.

De aflevering der toeristendeviezen, waarvan sprake in artikel I, moet op het paspoort van den verkrijger vermeld worden. De vermelding moet omvatten :

- a) Het bedrag en het gebruikte toeristische betaalmiddel;
- b) De betrokken maand;
- c) Den datum en de onderteekening van de uitgevende instelling;
- d) De vermelding : « Belgisch-Luxemburgsch toerisme ».

De verkregen deviezen zullen slechts mogen dienen tot dekking der kosten van verblijf op het Belgische en het Groothertogelijke grondgebied tijdens den duur der reis.

De betalingen zullen door de Belgisch-Luxemburgsche betaaldiensten op het paspoort van den reiziger moeten vermeld worden.

Artikel IV.

Zonder toelating kan men enkel gedurende hoogstens drie kalendermaanden in den loop van het jaar aanspraak maken op het genot van onderhavige overeenkomst of van een andere overeenkomst betreffende het toerisme.

Artikel V.

Op de reiskredietbrieven en op de reischecks zelf, of op een bijgevoegd blad, moet een zichtbaar gedrukte vermelding voorkomen, waarbij de aandacht der reizigers wordt gevestigd op de verplichting om de tegenwaarde op het Belgische en het Groothertogelijke grondgebied aan verblijfkosten uit te geven, en op de straffen welke, volgens de Duitse bepalingen aangaande de deviezen, voor onrechtmatig gebruik van het geld kunnen opgelegd worden.

Artikel VI.

De bedragen in Belgische franken welke voor het toerisme bestemd zijn, zijn op een « Belgisch-Luxemburgsche toeristische rekening » bij de Nationale Bank van België gedeponneerd.

De in artikel II bedoelde verkoopkantoren zullen zich bij de Reichsbank de noodige bedragen in Belgische franken aanschaffen tot beloop der verkochte toeristendeveizen.

Artikel VII.

De Nationale Bank van België en de Reichsbank zullen in gemeen overleg de noodige technische maatregelen vaststellen met het oog op de toepassing van onderhavige overeenkomst.

Artikel VIII.

Deze overeenkomst zal in werking treden op 1 Juli 1939 en zal ophouden uitwerking te hebben op 30 Juni 1940.

In afwijking van de bepalingen van het voorafgaande lid, kunnen personen die hun woonplaats of hun gewone verblijfplaats in Duitschland hebben, met uitzondering van degene welke op zakenreis zijn, en die wenschen een bezoek te brengen aan de Water-tentoonstelling te Luik, met ingang van 15 Mei 1939 :

- a) In reiskredietbrieven;
- b) In reischecks;
- c) In hotelbons;
- d) In bons voor reizen tegen overeengekomen prijs en collectieve reizen, de tegenwaarde van ten hoogste 40 R.M. per persoon ontvangen.

V. — NIJVERHEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 19 Mei 1939

houdende uitbreiding tot sommige door particulieren geëxploiteerde ingedeelde inrichtingen van de speciale vergunningsregeling voorzien van de door den Staat in bedrijf genomen inrichtingen bij artikelen 22 en 23 van het koninklijk besluit van 10 Augustus 1933, betreffende de politie der als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen (Staatsblad, 1 Juni 1939, blz. 3751).

Artikel één. Voor benedenvermelde inrichtingen, opgenomen in de bij het koninklijk besluit van 15 October 1933 gevoegde opsomming der als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen, dient de speciale vergunningsregeling voorzien bij artikelen 21, 22 en 23 van het koninklijk besluit van 10 Augustus 1933 voor de door den Staat opgerichte of in bedrijf genomen inrichtingen, toegepast, zelfs wanneer deze inrichtingen door particulieren worden opgericht of geëxploiteerd.

Opslagruimten voor meer dan 250 kubieke meter der benedenbepaalde ontvlambare vloeistoffen :

1° Petroleumessences en surrogaten : producten met een vlampunt gelijk aan of lager dan 21° C. ;

2° Petroleum en surrogaten : producten met een vlampunt hooger dan 21° C. en lager dan of gelijk aan 55° C. ;

3° Zware mineraalolie en surrogaten : producten met een vlampunt hooger dan 55° C. en lager dan of gelijk aan 100° C. ;

4° De producten bekomen door het vermengen van bovenbepaalde producten onderling of met andere ontvlambare stoffen, wanneer dit mengsel minerale olie bevat voor minstens 5 t. h. van het gewicht en wanneer het niet meer in bedoelde vloeistoffen oplosbare vaste zelfstandigheden bevat dan voor 20 t. h. van het gewicht.

Art. 2. De speciale vergunningsregeling toepasselijk op de onder artikel 1 bepaalde inrichtingen behelst het voorafgaandelijk en aanvullend raadplegen van den Minister van Landsverdediging.

VI. — ARBEIDSWETGEVING.

Ministerieel besluit van 5 Mei 1939

tot vaststelling van de categorieën van werklieden of daarmee gelijkgestelde arbeiders, die blootgesteld zijn aan het opdoen van een beroepsziekte, welke op schadeloosstelling recht geeft (Staatsblad, 5-6 Juni 1939, blz. 3830).

Koninklijk besluit van 3 Juni 1939

tot aanvulling van artikel 7 van het koninklijk besluit van 8 December 1938, houdende bepaling van de algemeene modaliteiten van toepassing der wet van 8 Juli 1936, gewijzigd bij deze van de jaarlijksche betaalde verlofdagen (Staatsblad, 7 Juni 1939, blz. 3856).

Gelet op de wet van 8 Juli 1936, gewijzigd bij deze van 20 Augustus 1938, betreffende de jaarlijksche betaalde verlofdagen; — Herzien het koninklijk besluit van 8 December 1938, tot bepaling der algemeene modaliteiten van toepassing van voormelde wet; — Gelet op de adviezen, overeenkomstig artikel 7 van dezelfde wet, door de bijzonderste vereenigingen van de betrokken bedrijfschefs en arbeiders gegeven omtrent de wijziging van artikel 7 van bovenbedoeld besluit; — Overwegende dat het past de arbeiders die terug onder de wapens worden geroepen ingevolge een uitzonderingsmaatregel, gewettigd door de vereischten der landsverdediging in vredestijd, daardoor geen vermindering van hun jaarlijksch betaald verlof te laten ondergaan; dat er, dienvolgens, aanleiding toe bestaat hun de voordeelen te verzekeren die bij artikel 7, litt. c), van bovenbedoeld koninklijk besluit worden toegekend aan de arbeiders die voor normale perioden terug worden opgeroepen; — Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Artikel 7, litt. c), van het koninklijk besluit van 8 December 1938, tot bepaling der algemeene modaliteiten van toepassing der wet van 8 Juli

1936, gewijzigd bij deze van 20 Augustus 1938, betreffende de jaarlijksche betaalde verlofdagen, wordt aangevuld als volgt :

« c) Wanneer de arbeider terug onder de wapens wordt geroepen voor een normale periode, behoudens wanneer het een terugroeping om tuchtreddenen betreft, en dan voor twee en veertig dagen over één jaar; hetzelfde geldt, zonder tijdsbeperking, voor de terugroeping voor een buitengewone periode wegens de vereischten der landsverdediging in vredetijd. »

Art. 2. Bovenbepaald voorschrift is met terugwerkende kracht toepasselijk op bedoelde buitengewone dienstperioden verstrekt sinds 1 April 1939.

Art. 3. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 10 Juni 1939

houdende wijziging van de reglementeering inzake onvrijwillige werkloosheid (Staatsblad, 28 Juni 1939, blz. 4383).

VOORDRACHT AAN DEN KONING.

Sire,

Ingevolge artikel 43 van het koninklijk besluit van 31 Mei 1933, werd aan den werkloozen vader het recht op den bijkomenden gezinsonderstand onttrokken, wanneer zijn kind door een leercontract was verbonden, dan zelfs als bij het leercontract geen bezoldiging werd voorzien en het door de Regeering werd gecontroleerd. De toepassing van dien maatregel was soms hinderlijk voor het afsluiten van zulke overeenkomsten.

In het belang van de vakopleiding in de ambachten, is het noodig gebleken deze beperking in te trekken.

Ook wordt ingevolge de in vorenvermeld artikel 43 ingelaschte bepaling de handhaving voorzien van de rechten van den werklooze op den gezinsbijslag voor werkloosheid voor zijn kinderen beneden zestien jaar, die na het einde van den schoolplicht zijn verbonden door een leercontract waarvan door het Rijk de afsluiting wordt erkend en de uitvoering gecontroleerd, in zover echter dit contract niet tusschen bloedverwanten of aanverwanten tot en met den tweeden graad werd afgesloten.

Bij dezelfde gelegenheid kwam het gepast voor, aan den tekst van bedoeld artikel 43, die te wenschen overliet, een anderen vorm te geven.

Door U den bedoelden maatregel ter goedkeuring voor te leggen, heeft de Regeering vooral getracht de ontwikkeling van een belangrijken vorm van het vakonderricht te bevorderen.

Herzien Ons besluit van 31 Mei 1933 houdende wijziging van het regime van de onvrijwillige werkloosheid; — Gelet op het advies van het Hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid; — Op de voordracht van Onze in Raad vergaderde Ministers, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Artikel 43 van Ons vorenvermeld besluit van 31 Mei 1933 wordt ingetrokken en door den volgende tekst vervangen :

« Buiten de reglementaire vergoedingen en buiten zijn hoofdtegemetkomingen, verleent de Nationale Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid aan de werklooze gezinshoofden, die in staat van behoefteigheid verkeerden, gezinsbijslag die per dag bedraagt :

» Voor de echtgenoot-huishoudsterfr. 4,50

» Voor de verschillende categorieën van benedenvermelde kinderenfr. 3,25

» 1° Kinderen beneden vijftien jaar, behoudens wanneer zij door een dienst- of leercontract verbonden zijn, dat niet aan de bij benedenstaand 3° voorziene voorwaarden beantwoordt;

» 2° Kinderen van vijftien tot minder dan zestien jaar, die cursussen volgen met volle leergangen in een door het Rijk opgerichte of aangenomen instelling voor nijverheids-, beroeps- of algemeen onderwijs;

» 3° Kinderen beneden zestien jaar die na vervulling van den schoolplicht werden verbonden door een leercontract waarvan door het Rijk de afsluiting is erkend en de uitvoering wordt gecontroleerd, in zover bedoeld contract niet tusschen bloedverwanten of aanverwanten tot en met den tweeden graad werd afgesloten;

» 4° Kinderen van vijftien tot minder dan zestien jaar, die wegens hun lichaamstoestand tot werken ongeschikt zijn;

» 5° Kinderen van zestien jaar of meer, die wegens hun lichaams- of hun geestestoestand geheel en voor goed ongeschikt zijn tot werken, en waarvan de werklooze last van onderhoud heeft.

» Wanneer het kind een van vorenvermelde cursussen of cursussen van in uitvoering van de wet voortgezet onderwijs volgt, wordt de tegemoetkoming tot op het einde van de cursussen van het schooljaar, tijdens hetwelk het den leeftijd van zestien jaar bereikt, betaald.

» Het hoofdbestuur van den Nationalen Dienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid is er toe gemachtigd aan den term « gezinshoofd » de door hem noodig geachte uitbreiding te geven. Zijn voorstellen worden den heer Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg ter goedkeuring onderworpen.

» Het quotiënt wordt op den hoogerden halven decime gebracht, voor de schadeloosstelling van de halve dagen en van de vierden van dagen van werkloosheid, wanneer het bedrag van de tegemoetkoming niet juist deelbaar is. »

Art. 2. Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 22 Juni 1939

waarbij de maalders er toe verplicht worden te alle tijde een stock vreemde tarwe te bezitten en te bewaren (Staatsblad, 28 Juni 1939, blz. 4382).

Gezien de wet van 16 Juni 1937, waarbij de Koning er toe gemachtigd wordt, zelfs in vredetijd, de noodige maatregelen te nemen om 's Lands mobilisatie en de bescherming van de bevolking in geval van oorlog te verzekeren; — Op de voordracht van Ons Vast Interministerieel Mobilisatiecomité en op advies van Onzen Ministerraad, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Elke maalter, invoerder van tarwe, moet in het land een voorraad vreemde tarwe bezitten en bewaren, zijnde 7 1/2 pCt. van de hoeveelheid, gemalen in het tijdperk tusschen 14 Februari 1938 en 18 Februari 1939.

Art. 2. De voorschriften van artikel 1 zijn niet toepasselijk op de maalders die in het bedoelde tijdperk geen 1.000 ton hebben gemalen.

Art. 3. De voorraden zullen gevormd worden, binnen een tijdsbestek van vijftien dagen, ingaande op den datum waarop dit besluit wordt bekendgemaakt.

Art. 4. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand zal de modaliteiten van toepassing en de maatregelen van contróle vaststellen, welke noodig zijn voor de uitvoering van de bovenstaande bepalingen.

Art. 5. Elke overtreding van de bepalingen van dit besluit wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van 26 frank tot 1.000 frank of enkel met een dezer straffen.

Boek I van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk 7 en artikel 85, is toepasselijk op de hierboven bedoelde overtredingen.

Art. 6. Onze Minister van Economische Zaken en Middenstand is belast met de uitvoering van dit besluit.

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Voor Inhoudstafel, zie op de laatste bladzijde van het Tijdschrift.)

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

1

Bron : Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BINNEN- EN BUITENLANDSCHE TREK		Bevolking op het einde van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1934.....	131.736	96.851	34.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1938.....	130.604	108.682	21.922	14.491	16.110	8.388.553	61.402
1938 Vier eerste maanden.....	43.880	39.898	3.982				17.750
1939 Vier eerste maanden.....	40.567	47.944	- 7.377 *				17.204
1938 September.....	10.520	7.825	2.695				5.971
October.....	10.347	7.854	2.493				5.458
November.....	10.312	8.374	1.938				4.041
December.....	10.692	9.974	718				4.839
1939 Januari.....	11.029	10.590	439				3.358
Februari.....	6.658	13.189	- 6.531 *				4.380
Maart.....	11.688	14.001	- 2.313 *				2.257
April.....	11.192	10.164	1.028				7.209

(*) Overschot der sterfgevallen op de geboorten.

GELDMARKT.

2

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK			PARTICULIER DISCONTO	CALL MONEY	PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische fondsen ter Beurs van Brussel genoteerd (gemidd. jaarrente)			
	Disconto		Voorschotten en beleeningen op Belgische overheidsfondsen			Handelspapier	in de markt	Contantwaarden	Termijnwaarden	Eerste helft van de maand	Tweede helft van de maand
	Geaccepteerde wissels en warranten (2)	Niet-geaccepteerde wissels en promessen (2)									
Jaargemiddelden :											
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	0,552	5,50	4,63	—			
1938.....	2,61	3,20	3,70	2,386	0,780	5,82	4,96	4,57			
Maandgemiddelden (1) :											
1938 April.....	2,—	2,50	3,—	1,50	0,50	5,50	4,50	4,26	3,75		
Mei.....	3,35 (3)	3,85 (3)	4,35 (3)	—	—	6,—	6,—	6,23	10,97		
Juni.....	3,—	3,50	4,—	3,25	1,453	6,—	5,50	5,66	14,71		
Juli.....	3,—	3,50	4,—	3,12	1,102	6,—	5,—	4,72	4,49		
Augustus.....	3,—	3,50	4,—	2,889	0,885	6,—	5,—	5,03	4,88		
September.....	3,—	3,50	4,—	3,255	1,038	6,—	5,—	7,60	—		
October.....	2,92 (4)	3,50	4,—	3,—	0,865	6,—	5,—	4,38	3,36		
November.....	2,50	3,50	4,—	2,008	0,518	6,—	5,—	4,40	4,02		
December.....	2,50	3,50	4,—	2,213	0,50	6,—	5,—	3,66	4,—		
1939 Januari.....	2,50	3,50	4,—	2,—	0,50	6,—	5,—	3,52	4,07		
Februari.....	2,50	3,50	4,—	1,98	0,52	6,—	5,—	4,42	3,64		
Maart.....	2,50	3,50	4,—	3,28	1,06	6,—	5,—	4,—	4,79		
April.....	3,28	4,28	4,78	4,28	2,125	6,—	5,—	8,53	15,48		
Mei.....	3,37	4,37	4,87	3,99	2,203	6,87	5,87	6,87	5,16		
Juni.....	3,—	4,—	4,50	2,794	1,38	6,—	5,—	4,24	3,39		
Weekcijfers :											
1939 Juni 5.....	3,—	4,—	4,50	3,125	1,50	6,—	5,—				
12.....	3,—	4,—	4,50	2,5625	1,375	6,—	5,—				
19.....	3,—	4,—	4,50	2,625	1,375	6,—	5,—				
26.....	3,—	4,—	4,50	2,75	1,25	6,—	5,—				

(1) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand; overige gegevens : maandgemiddelden.

(2) Tot en met 26 October 1938, gold het disconto voor accepten eveneens voor de bij een bank gedomicilleerde niet-geaccepteerde wissels. Vanaf dezen datum geldt voor hen het disconto voor niet-geaccepteerde wissels. Sedert 2 Januari 1939, worden alle wissels getrokken ter gelegenheid van verkoopen of afbetaling tegen het maximum-tarief verdisconteerd.

(3) Van 1 tot 9 Mei, respectievelijk 2-2,50-3 %.

Van 10 tot 29 Mei, 4-4,50-5 %.

Vanaf 30 Mei, 3-3,50-4 %.

(4) Van 1 tot 26 October : 3 %; van 27 October tot 16 April 1939 : 2,5 %.

(5) Van 17 April tot 10 Mei, 4-5-5,50 %.

Vanaf 11 Mei, 3-4-4,50 %.

**II. — RENTEVOET DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONS
OP KORTEN TERMIJN (in %).**

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (1) (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTITUUT.				Regie der Telegrafen en der Telefonen (Kasbons op 3 maanden)
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden		
					van	tot	van	tot	
Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1937.....	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75	—
1938.....	1,316	2,81	3,—	3,25	1,375	1,75	1,625	1,70	—
Maandcijfers (uiterste rentevoeten) :									
1938 April.....	1,437	1,645	—	—	—	—	—	—	—
Mei.....	1,872	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2,51	2,74	—	—	—	—	—	—	—
Juli.....	2,25	2,75	—	—	—	—	—	—	—
Augustus.....	2,75	2,81	3,—	3,25	—	—	—	—	—
September.....	2,69	2,75	—	—	—	—	—	—	—
October.....	2,18	2,6875	—	—	—	—	—	—	—
November.....	1,61	2,02	—	—	—	—	—	—	—
December.....	1,56	1,81	—	—	1,65	1,75	1,70	1,875	—
1939 Januari.....	1,51	1,67	—	—	—	—	1,53	1,625	1,96
Februari.....	1,48	1,54	—	—	—	—	—	—	—
Maart.....	1,91	2,49	—	—	—	—	—	—	—
April.....	2,49	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Mei.....	2,48	2,49	—	—	—	—	—	—	—
Juni.....	2,475	2,50	—	—	—	—	—	—	—
Recente aanbestedingen :									
1939 5 Mei.....		2,49	—	—	—	—	—	—	—
12 —.....		2,48	—	—	—	—	—	—	—
19 —.....		2,48	—	—	—	—	—	—	—
26 —.....		2,48	—	—	—	—	—	—	—
2 Juni.....		2,49	—	—	—	—	—	—	—
9 —.....		2,475	—	—	—	—	—	—	—
16 —.....		2,50	—	—	—	—	—	—	—
23 —.....		2,48	—	—	—	—	—	—	—
30 —.....		2,50	—	—	—	—	—	—	—

(1) De vlottende schuld van de Kolonie bestaat gedeeltelijk uit Schatkistbons, uitgegeven door rechtstreeksche onderhandelingen of door middel van aanbesteding.

**III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOOD TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRENTEKAS.**

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRENTEKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE LIJVERHEID	
	dadelijk opvraag- baar	veertien- daagsche rekeningen	metvijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méér dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
Jaargemiddelde :											
1937.....	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75	1,25	2,29	2,29
1938.....	0,50	1,10	1,16	1,40	1,60	2,12	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maandcijfers (1) :											
1938 April.....	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Mei.....	0,50	1,25	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juni.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Juli.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Augustus.....	0,50	1,20	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
September.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
October.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
November.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
December.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
1939 Januari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Februari.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
Maart.....	0,50	1,15	1,13	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,—	2,—
April.....	0,50	1,20	1,15	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	2,— (*)	2,— (*)
Mei.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—
Juni.....	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	2,50	3,—	1,50	0,50	3,—	3,—

(1) MAANDCIJFERS : Veertiendaagsche rekeningen : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; rekeningen dadelijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden : gemiddelde rentevoeten der voornaamste credietinstellingen.

(*) Sedert 10 Mei, rentevoeten gewijzigd als volgt : 3 pCt. netto.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

I. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding goud zilver
	In sh. en p. per ons (1) fijn goud	In franken per kg. (3) fijn goud	In p. per ons (1) voor 222/240 fijn	In franken (2) per kg. fijn	
1937 4 Januari	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1938 3 Januari	139/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1938 2 Mei	139/6 1/2	33.206,13	18 11/16	400,63	82,88
1 Juni	140/7 1/2	33.069,74	18 15/16	401,21	82,42
1 Juli	140/9	33.093,48	18 15/16	401,14	82,50
2 Augustus	141/8	33.052,80	19 9/16	411,19	80,38
1 September	143/0 1/2	33.099,11	19 1/4	401,29	82,48
3 October	144/8 1/2	33.058,78	19 1/2	401,33	82,37
2 November	146/1 (4)	33.047,07	19 1/2	397,41	83,16
1 December	148/6 1/2 (4)	33.065,92	20 1/16	402,34	82,18
1939 3 Januari	150/0 1/2 (4)	33.146,57	21 1/8	420,44	78,84
1 Februari	148/7 1/2 (4)	33.063,57	19 15/16	399,68	82,75
1 Maart	148/5 (4)	33.225,99	20 7/16	412,19	80,61
1 April	148/6 (4)	33.211,82	20	402,97	82,42
1 Mei	148/6 (4)	32.871,64	20 3/16	402,58	81,65
1 Juni	148/5 (4)	32.811,44	19 15/16	397,09	82,65
1 Juli	148/6 1/2 (4)	32.877,88	18 1/16	360,17	91,28

(1) 1 ons troy = 31,103481 gram.
 (2) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag der notering. Vanaf November 1938 op den koers van den belga te Londen, om 11 uur.
 (3) Berekend op grond van den pondenkoers te Brussel, den dag van de notering. Vanaf November 1938 geschiedde deze berekening op de basis van de « fixing »-notering te Londen, om 11 uur, en op den koers van den belga te Londen, om hetzelfde uur.
 (4) Koers van den « fixing » te Londen, om 11 uur.

II. — CONTANTWISSELSKOERSEN OP DE BEURS TE BRUSSEL.

TIJDVAK	LONDEN 1 £ = 48,6111 belg.	PARIS	New-York (kabel) 1 \$ = 5,8996 belg.	AMSTERDAM 100 fl. = 401,5083 b.	ZURICH	BERLIJN 100 Rm. = 237,946 b.	STOCKHOLM 100 Kr. = 267,6893 b.	OSLO 100 Kr. = 267,6893 b.	KOPENHAGEN 100 Kr. = 267,6893 b.	PRAAG 100 Kc. = 20,719 b.	MILAN 100 It. L. = 31,0492 b.	WARSCHAU 100 Zl. = 112,056 b.	BUKAREST 100 lei = 5,9748 b.	LISABON	MONTREAL
Jaargemiddeld.											(1)	(2)			
1937	29,2951	23,9985	5,9252	326,2033	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5989	5,9287
1938	28,9306	17,0488	5,9180	325,6103	135,3787	237,7908	149,1259	145,3616	129,1842	20,5575	31,1373	111,6648	4,3684	26,2703	5,8877
Maandgemidd.															
1938 April	29,5520	18,4129	5,9341	329,6682	136,4195	238,4697	152,2987	148,4576	131,9050	20,7021	31,2179	111,9974	4,37	26,8121	5,9043
Mei	29,5021	18,7583	5,9372	328,8424	135,7050	238,5798	151,1560	148,2714	131,7179	20,6824	31,2523	111,9702	4,37	26,8171	5,8990
Juni	29,2364	16,4109	5,8980	326,3626	134,9869	237,4726	150,7521	146,9048	130,5274	20,5324	31,0299	111,2321	4,37	26,5433	5,8351
Juli	29,1407	16,3588	5,9091	325,3568	135,2189	237,4837	150,2413	146,4063	130,1197	20,4768	31,0841	111,0500	4,37	26,4616	5,8734
Augustus	28,9260	16,2011	5,9252	323,6216	135,6368	237,6318	149,1450	145,2773	129,2248	20,4930	31,1786	111,3523	4,37	26,2614	5,9074
September	28,4399	15,9302	5,9281	319,8391	134,0416	238,3489	146,7152	142,9068	127,0364	20,5018	31,1790	111,3489	4,37	25,8495	5,9000
October	28,1938	15,7669	5,9139	321,6655	134,3598	236,9579	145,2869	141,6583	125,9000	20,4129	31,1187	111,3464	4,37	25,6102	5,8629
November	27,8214	15,5754	5,9137	321,3200	133,9218	236,9026	143,3321	139,7882	124,2224	20,2911	31,1049	111,4013	4,37	25,2403	5,8701
December	27,7277	15,6298	5,9360	322,6733	134,2512	238,0024	142,8190	139,2988	123,8179	20,3490	31,2250	112,1190	4,36	25,1800	5,8858
1939 Januari	27,6259	15,6084	5,9205	320,9875	133,6693	237,4364	142,2561	138,7986	123,3455	20,3086	31,1410	112,0784	—	25,0564	5,8759
Februari	27,7909	15,7043	5,9307	318,0237	134,4787	238,0137	143,1562	139,6235	124,0940	20,3470	31,1865	111,6975	—	25,2110	5,9027
Maart	27,8536	15,7505	5,9437	315,6504	134,4720	238,5304	143,4898	139,9480	124,3674	—	31,2647	112,2489	—	25,2739	5,9252
April	27,8059	15,7357	5,9409	315,6094	133,2767	238,4097	143,2578	139,6944	124,1528	—	31,2603	111,2941	—	25,1706	5,9157
Mei	27,5048	15,5630	5,8750	314,8821	132,0879	235,7619	141,6600	138,1733	122,7921	—	30,9182	110,8842	—	24,9271	5,8555
Juni	27,5298	15,5773	5,8788	312,4907	132,5357	235,9216	141,7480	138,3098	122,8939	—	30,9313	110,0273	—	24,9614	5,8663
Dagnoteeringen.															
1939 Juni 1	27,5075	15,565	5,8735	314,575	132,30	235,70	141,65	138,25	122,80	—	30,9119	110,10	—	24,99	5,85750
2	27,5075	15,5625	5,87275	313,975	132,625	235,675	141,65	138,175	122,80	—	30,9119	110,70	—	24,97	5,86250
3	27,515	15,5685	5,87325	312,60	132,525	235,65	141,68	138,20	122,825	—	30,90235	110,50	—	24,95	5,86625
4	27,5275	15,57125	5,87275	312,00	132,55	235,65	141,75	138,30	122,90	—	30,90235	111,—	—	24,96	5,86625
5	27,5225	15,57	5,87275	312,20	132,55	235,65	141,675	138,25	122,85	—	30,90235	111,—	—	24,95	5,86625
6	27,51	15,56375	5,8725	312,725	132,475	235,70	141,65	138,225	122,85	—	30,90235	110,—	—	24,95	5,86750
7	27,5075	15,56375	5,8731	312,675	132,45	235,675	141,66	138,225	122,80	—	30,90235	110,70	—	24,96	5,86875
8	27,52	15,57375	5,87375	312,275	132,46	235,75	141,70	138,20	122,80	—	30,90235	111,—	—	24,94	5,86750
9	27,5775	15,6075	5,88825	312,90	132,75	236,30	142,—	138,50	123,15	—	30,90235	112,50	—	24,99	5,87500
10	27,5625	15,5925	5,88375	312,525	132,625	236,075	141,85	138,425	123,025	—	30,95975	112,—	—	24,92	5,87375
11	27,545	15,5875	5,8825	312,30	132,55	236,025	141,80	138,38	123,—	—	30,95975	110,—	—	24,95	5,86750
12	27,5475	15,59125	5,88575	312,325	132,58	236,15	141,83	138,425	123,—	—	30,95975	109,80	—	24,96	5,86500
13	27,535	15,57875	5,881	312,25	132,53	236,10	141,76	138,34	122,925	—	30,95975	109,—	—	24,95	5,865
14	27,535	15,5815	5,8798	312,25	132,55	235,95	141,79	138,34	122,95	—	30,9454	109,50	—	24,97	5,865
15	27,535	15,58125	5,8807	312,175	132,56	236,—	141,775	138,35	122,925	—	30,9454	108,50	—	24,98	5,86625
16	27,525	15,575	5,8805	312,10	132,50	235,975	141,72	138,30	122,89	—	30,9454	108,80	—	24,96	5,86375
17	27,525	15,575	5,8799	312,175	132,54	235,975	141,675	138,275	122,85	—	30,9454	110,—	—	24,96	5,86625
18	27,525	15,5745	5,88	312,10	132,525	235,975	141,725	138,275	122,875	—	30,9454	108,90	—	24,96	5,86625
19	27,53125	15,58	5,88175	312,14	132,52	236,025	141,76	138,33	122,90	—	30,9454	109,—	—	24,95	5,865
20	27,535	15,57875	5,88025	312,10	132,57	236,05	141,77	138,35	122,925	—	30,9454	109,60	—	24,97	5,865
21	27,535	15,58125	5,88225	312,23	132,56	236,05	141,76	138,35	122,925	—	30,9454	109,—	—	24,97	5,86625
22	27,535	15,58	5,883	312,20	132,49	236,175	141,825	138,35	122,70	—	30,9454	109,—	—	24,99	5,86625

(1) Italiaansche lira : notering in uitvoering van het K. B. dd. 11 December 1935, art. 3.
 (2) Zonder omzet.

III. — TERMIJNWIJSELKOERSEN.

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (-):										1°) IN BELGA, VOOR :					2°) IN % VAN DEN CONTANTKOERS									
											1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwitsersche fr.		£	Fr. fr.	\$	N. G.	Zw. fr.
	Bieden		Laten		Bieden		Laten		Bieden		Laten		Bieden		Laten		Bieden		Laten		(Gemiddelde der bied- en laatkoersen)				
	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)	(acheteur)	(vendeur)					

a) Wisselkoers op één maand.

1938 Jaargemiddelde	+0,0789	+0,0896	-0,0877	-0,0781	+0,0199	+0,0200	+1,1268	+1,1744	+0,5154	+0,6751	+0,29	-0,49	+0,34	+0,35	+0,44
1938 Maandgemiddelden															
1938 April	+0,0431	+0,0542	-0,1517	-0,1539	+0,0095	+0,0150	+0,6000	+0,9300	+0,2261	+0,4522	+0,16	-0,83	+0,21	+0,23	+0,25
Mei	+0,3986	+0,4593	+0,2379	+0,1700	+0,0954	+0,0757	+5,0615	+3,5111	+1,3538	+0,5667	+1,45	+1,22	+1,44	+1,30	+0,71
Juni	+0,1467	+0,1719	+0,0558	+0,0759	+0,0337	+0,0332	+2,2111	+2,4647	+0,9750	+1,3035	+0,54	+0,40	+0,57	+0,73	+0,84
Juli	+0,0821	+0,0905	-0,0071	+0,0170	+0,0190	+0,0215	+0,9818	+1,2528	+0,5565	+0,9364	+0,30	+0,03	+0,34	+0,34	+0,55
Augustus	+0,0600	+0,0656	-0,1037	-0,0727	-0,0147	+0,0171	+0,8235	+0,9625	+0,6870	+1,0857	+0,22	-0,50	+0,27	+0,27	+0,65
September	+0,1156	+0,1090	-0,0767	+0,0606	+0,0256	+0,0229	+1,3000	+1,4273	+0,8947	+1,1600	+0,39	-0,43	+0,41	+0,43	+0,77
October	+0,0180	+0,0232	-0,1453	-0,1131	+0,0067	+0,0105	+0,4286	+0,7100	+0,2545	+0,3818	+0,07	-0,82	+0,15	+0,18	+0,24
November	+0,0012	+0,0023	-0,0762	-0,0600	+0,0048	+0,0061	+0,3136	+0,4000	+0,1250	+0,2750	+0,006	-0,44	+0,09	+0,11	+0,15
December	+0,0211	+0,0271	+0,0027	+0,0105	+0,0117	+0,0142	+0,6389	+0,8357	—	—	+0,09	+0,04	+0,22	+0,23	—
1939 Januari	-0,0063	-0,0032	-0,0108	-0,0063	+0,0072	+0,0079	-0,3841	-0,4962	—	—	-0,02	-0,05	+0,13	+0,14	—
Februari	+0,0120	+0,0169	-0,0021	-0,0050	+0,0075	+0,0056	+0,3875	+0,2531	—	—	+0,05	-0,02	+0,11	+0,10	—
Maart	+0,1878	+0,1850	+0,0947	+0,0953	+0,0444	+0,0448	+2,2556	+2,0727	—	—	+0,67	+0,60	+0,70	+0,69	—
April	+0,3591	+0,3575	+0,1625	+0,1794	+0,0864	+0,0246	+3,5000	+1,3000	—	—	+1,29	+1,09	+0,93	+0,76	+0,34
Mei	+0,0755	+0,0753	+0,0479	+0,0359	+0,0244	+0,0209	+1,4600	+1,1062	—	—	+0,6000	+0,27	+0,27	+0,39	+0,41
Juni	+0,0375	+0,0413	+0,0158	+0,0218	+0,0135	+0,0154	+0,4125	+0,5687	—	—	+0,14	+0,12	+0,25	+0,16	—
Dagnoteringen :															
1939 Juni 1	+0,040	—	+0,015	—	+0,016	—	+0,50	+0,65	—	—	+0,15	+0,10	+0,27	+0,18	—
2	+0,045	+0,050	+0,015	+0,025	+0,014	—	+0,50	+0,60	—	—	+0,17	+0,13	+0,24	+0,18	—
3	—	+0,050	+0,020	+0,030	+0,014	—	+0,50	+0,60	—	—	+0,18	+0,16	+0,24	+0,18	—
5	—	+0,045	+0,020	+0,025	—	+0,018	+0,50	+0,60	—	—	+0,16	+0,14	+0,31	+0,18	—
6	+0,0475	+0,050	+0,015	+0,020	+0,013	+0,015	+0,50	+0,60	—	—	+0,18	+0,11	+0,24	+0,18	—
7	—	+0,045	—	+0,020	—	+0,016	—	+0,60	—	—	+0,16	+0,13	+0,27	+0,19	—
8	—	+0,040	—	+0,020	—	+0,014	—	+0,60	—	—	+0,15	+0,13	+0,24	+0,19	—
9	—	+0,035	—	+0,020	—	+0,014	—	+0,50	—	—	+0,13	+0,13	+0,24	+0,16	—
10	+0,030	+0,035	—	+0,020	—	+0,014	—	+0,70	—	—	+0,12	+0,13	+0,24	+0,22	—
12	+0,0325	+0,0375	—	+0,020	—	+0,014	—	+0,50	—	—	+0,13	+0,13	+0,24	+0,16	—
13	+0,075	+0,085	+0,030	+0,050	+0,020	+0,024	+0,60	+0,80	—	—	+0,29	+0,26	+0,37	+0,22	—
14	+0,040	+0,060	—	+0,040	—	+0,020	—	+0,80	—	—	+0,18	+0,26	+0,34	+0,26	—
15	+0,0475	+0,050	+0,020	+0,030	—	+0,018	—	+0,80	—	—	+0,18	+0,16	+0,31	+0,26	—
16	+0,0425	+0,0475	—	+0,020	—	+0,018	—	+0,70	—	—	+0,16	+0,13	+0,31	+0,22	—
17	+0,0375	+0,0425	—	+0,0175	—	+0,016	—	+0,60	—	—	+0,15	+0,11	+0,27	+0,19	—
19	—	+0,0375	—	+0,0175	+0,012	+0,015	+0,30	+0,50	—	—	+0,14	+0,11	+0,23	+0,13	—
20	+0,0325	+0,035	+0,010	—	+0,010	—	+0,40	—	—	—	+0,12	+0,08	+0,17	+0,13	—
21	+0,035	+0,0375	+0,010	—	+0,012	—	+0,40	—	—	—	+0,13	+0,08	+0,20	+0,13	—
22	—	+0,030	—	+0,015	—	+0,014	—	+0,45	—	—	+0,11	+0,10	+0,24	+0,14	—
23	+0,020	+0,0225	—	+0,0125	—	+0,0125	—	+0,40	—	—	+0,08	+0,08	+0,21	+0,13	—
24	+0,025	+0,030	+0,010	+0,0125	—	+0,013	—	+0,40	—	—	+0,10	+0,07	+0,22	+0,13	—
26	+0,0325	+0,040	+0,0125	—	+0,010	—	+0,30	+0,50	—	—	+0,13	+0,08	+0,17	+0,13	—
27	+0,0325	+0,0375	+0,0125	+0,020	—	+0,012	—	+0,50	—	—	+0,13	+0,10	+0,20	+0,16	—
28	+0,020	+0,025	—	+0,0125	+0,010	+0,013	+0,20	+0,40	—	—	+0,08	+0,08	+0,20	+0,10	—
29	—	+0,020	—	+0,0125	—	+0,012	+0,25	+0,40	—	—	+0,07	+0,08	+0,20	+0,10	—
30	+0,040	+0,045	—	+0,020	+0,017	—	—	+0,45	—	—	+0,15	+0,13	+0,29	+0,14	—

b) Wisselkoers op drie maanden.

Jaargemiddelden :															
1937	+0,0036	+0,0084	-0,6187	-0,5950	+0,0118	+0,0131	+0,5987	+0,6951	+0,0645	+0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12
1938	+0,2544	+0,2607	-0,2306	-0,2169	+0,0599	+0,0624	+3,4801	+3,6135	+1,2580	+1,4783	+0,89	-1,31	+1,03	+1,09	+1,01
Maandgemiddelden :															
1938 April	+0,1500	+0,1779	-0,3544	-0,3300	+0,0361	+0,0426	+2,4867	+2,3133	+0,6522	+0,9652	+0,55	-1,86	+0,66	+0,80	+0,59
Mei	+0,9309	+0,8553	+0,3900	+0,2844	+0,1751	+0,1672	+9,9539	+8,2000	+2,9385	+1,7000	+3,03	+2,01	+2,88	+2,76	+1,71
Juni	+0,4462	+0,4736	+0,1209	+0,1590	+0,0945	+0,1011	+5,7917	+6,4093	+2,2118	+2,8095	+1,57	+0,85	+1,66	+1,87	+1,86
Juli	+0,3177	+0,3277	-0,0271	-0,0055	+0,0691	+0,0735	+4,0770	+4,3684	+1,4174	+1,8000	+1,11	-0,10	+1,21	+1,29	+1,10
Augustus	+0,3382	+0,3700	-0,2065	-0,1532	+0,0776	+0,0831	+4,4250	+4,5588	+1,9040	+2,3200	+1,22	-1,11	+1,36	+1,39	+1,56
September	+0,4395	+0,4459	-0,1556	-0,1620	+0,0988	+0,0969	+5,4308	+5,6333	+1,8737	+2,2364	+1,56	-1,11	+1,65	+1,73	+1,53
October	+0,0960	+0,1085	-0,3725	-0,3662	+0,0312	+0,0411	+1,8909	+2,4842	+0,8056	+1,0625	+0,36	+2,34	+0,61	+0,68	+0,70
November	+0,0291	+0,0330	-0,2408	-0,2237	+0,0233	+0,0254	+1,2538	+1,3833	+0,5000	+0,8750	+0,11	-1,49	+0,41	+0,41	+0,51
December	+0,0983	+0,1064	-0,0074	+0,0055	+0,0474	+0,0480	+2,3588	+2,5105	—	—	+0,37	-0,006	+0,80	+0,75	—
1939 Januari	+0,0139	+0,0125	-0,0487	-0,0303	+0,0268	+0,0270	+1,4125	+1,4600	+0,6000	+1,11	+0,05	-0,25	+0,45	+0,45	+0,60
Februari	+0,0707	+0,0479	-0,0162	-0,0274	+0,0285	+0,0238	+1,2136	+0,7633	—	—	+0,21	-0,14	+0,44	+0,31	—
Maart	+0,5859	+0,5611	+0,2884	+0,2693	+0,1411	+0,1246	+6,7176	+6,3667	—	—	+2,06	+1,77	+2,22	+2,07	—
April	+0,7692	+0,6356	+0,4740	+0,2697	+0,1676	+0,0808	+8,6000	+3,9200	—	—	+1,3500	+2,53	+2,36	+2,09	+1,98
Mei	+0,2355	+0,2564	+0,1096	+0,1080	+0,0728	+0,0661	+4,0556	+3,2625	+1,2000	+1,6000	+0,89	+0,70	+1,18	+1,16	+1,06
Juni	+0,1662	+0,1752	+0,0750	+0,0867	+0,0555	+0,0573	+2,0750	+2,1711	—	—	+0,62	+0,52	+0,96	+0,88	—
Dagnoteringen :															
1939 Juni 1	+0,185	—	+0,065	—	+0,056	—	+2,40	—	—	—	+0,67	+0,42	+0,95	+0,76	—
2	+0,19	+0,20	+0,090	+0,100	+0,058	—	+2,40	—	—	—	+0,71	+0,61	+0,99	+0,76	—
3	+0,21	+0,22	+0,090	+0,100	+0,060	+0,064	+2,60	—	—	—	+0,78	+0,61	+1,06	+0,83	—
5	—	+0,20	+0,090	+0,105	—	+0,064	—	+2,60	—	—	+0,73	+0,63	+1,09	+0,83	—
6	+0,215	—	+0,085	—	+0,060	—	+2,50	—	—	—	+0,78	+0,55	+1,02	+0,80	—
7	—	+0,20	+0,085	—	—	+0,062	—	+2,60	—	—	+0,73	+0,55	+1,06	+0,83	—
8	—	+0,18	—	+0,090	—	+0,056	—	+2,20	—	—	+0,65	+0,58	+0,95	+0,70	—
9	+0,17	+0,18	+0,070	—	—	+0,056	—	+2,20							

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE PUBLIEKE FONDSEN (*) (VERGELIJKENDE TABEL).

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTEERING PER		
		1 Mei 1939	1 Juni 1939	3 Juli 1939
A. — Binnenlandsche schuld.				
I. — RECHTSTREEKSCHE BELGISCHE STAATSSCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
2 1/2 % Schuld	100,—	55,50	56,75	55,75
3 0/2 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	68,50	69,50	69,75
3 1/2 % Schuld 1937	100,—	76,25	76,50	76,60
Geïnificeerde 4 % Schuld, 1 ^{ste} reeks	100,—	85,25	85,25	84,—
Geïnificeerde 4 % Schuld, 2 ^e reeks	100,—	85,25	85,25	84,—
2 1/2 % Schatkistbons op 5 jaar 1937	100,—	99,50	99,50	96,60
4 0/2 % Lotenleening van 1932	525,—	474,—	490,—	488,—
4 0/2 % Lotenleening van 1933	1.050,—	960,—	981,—	976,—
Lotenleening (voorloopige getuigschriften) 1933 (2)	500,—	442,—	458,—	452,—
II. — INDIRECTE STAATSSCHULD EN DOOR DEN STAAT GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
4 0/2 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1921	250,—	207,—	212,50	210,50
4 0/2 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1922	262,50	227,—	235,—	234,—
4 0/2 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	469,—	476,—	480,—
6 0/2 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitserse snede)	500,—	513,—	532,—	520,—
6 0/2 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandsche snede)	500,—	513,—	534,—	521,—
4 0/2 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische snede)	500,—	426,—	425,—	413,—
(*) 3 0/2 % Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coupon Januari-Juli	100,—	60,50	60,85	60,—
4 1/4 % Intercommunale Maatschappij van den Linker Scheide-Oever (IMALSO)	100,—	84,50	(3) 86,50	85,50
4 0/2 % Nationale Maatschappij voor Waterdistributie	100,—	84,—	84,—	84,—
III. — RECHTSTREEKSCHE KOLONIALE SCHULD.				
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	147,—	148,—	135,50
Rente bij te rekenen :				
2 1/2 % Koloniale Schuld 1887	100,—	59,—	59,—	60,—
3 0/2 % Koloniale Schuld 1904	100,—	63,75	64,—	65,10
4 0/2 % Koloniale Schuld 1906	100,—	82,—	82,50	82,50
4 0/2 % Koloniale Schuld 1936	100,—	82,—	82,90	81,50
(*) 3 1/2 % Koloniale Schuld 1937	100,—	72,—	72,50	72,50
IV. — DOOR DE KOLONIE GEWAARBORGDE SCHULD (<i>Rente bij te rekenen</i>).				
6 0/2 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (met recht tot omwisseling) (1)	500,—	666,—	733,—	716,—
4 0/2 % Congo Supérieur aux Grands Lacs (zonder recht tot omwisseling)	500,—	406,—	418,—	411,—
(*) 4 0/2 % Vervoer te water (Unatra), Winstbedeelende obligatiën	500,—	(3) 470,—	511,—	503,—
(*) 4 0/2 % Kivu (Spoorweg), kapitaal	1.000,—	775,—	830,—	810,—
(*) 4 0/2 % Buurtspoorwegen van Congo, pref.	500,—	385,—	413,—	397,—
V. — PROVINCIËN EN GEMEENTEN.				
Rente bij te rekenen :				
(*) 4 1/2 % Gemeentekrediet 1871 tot 1879	100,—	104,25	(6) 102,25	(7) 99,—
(*) 3 0/2 % " 1886 tot 1911	100,—	74,—	74,—	76,25
(*) 4 0/2 % " 1912 tot 1918	100,—	77,55	79,95	(5) 78,50
4 0/2 % " 1927 tot 1929	100,—	80,25	81,25	79,75
4 0/2 % " 1931 (Januari-Juli)	100,—	80,50	81,95	80,75
4 0/2 % " 1932	100,—	79,75	80,15	79,50
4 0/2 % " 1937	100,—	81,—	81,35	81,—
4 0/2 % Kasbons Gemeentekrediet 1934, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	97,—	100,—	98,85
4 0/2 % " 1938, " 100 %	100,—	92,10	94,45	94,70
4 0/2 % Gemeentekrediet, 1938, Lotenleening (voorloopige getuigschriften)	500,—	487,—	487,—	475,—
Rente in de notering begrepen :				
3 0/2 % Provincie Antwerpen 1891	100,—	74,—	72,—	70,50
4 0/2 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	100,—	79,25	83,50	81,20
4 0/2 % Stad Antwerpen 1930 (Januari-Juli)	100,—	77,50	81,30	80,25
4 0/2 % " 1933, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	94,95	98,05	97,70
4 0/2 % " 1936 (coupon 31 December)	100,—	75,50	79,70	78,50
4 0/2 % " 1937	100,—	79,05	80,40	80,45
4 0/2 % Brussel 1930	100,—	78,—	80,30	(5) 80,35
4 0/2 % Brussel 1936, terugbetaalbaar à 103 %	100,—	93,70	96,95	95,35
4 0/2 % Brussel 1938	100,—	93,05	95,90	95,25
4 0/2 % Gent 1929	100,—	78,30	81,30	81,15
4 0/2 % Gent 1936	100,—	(3) 76,—	78,35	77,50
4 1/2 % Luik 1917	100,—	88,50	92,—	89,50
4 0/2 % Luik 1919	100,—	78,50	82,20	80,40
4 0/2 % Luik 1929	100,—	76,85	81,65	79,05
4 0/2 % Luik 1937	100,—	(3) 78,—	81,25	80,—
4 1/2 % Luik 1939 (kasbons)	100,—	—	—	99,—
Lotenleeningen. — Rente in de notering begrepen :				
2 1/2 % Antwerpen 1887, terugbetaalbaar à 110	100,—	72,—	76,25	74,50
2 0/2 % Antwerpen 1903, terugbetaalbaar à 110	100,—	61,50	(4) 63,25	60,75
2 1/2 % Brussel 1902, terugbetaalbaar à 110	100,—	68,375	70,25	71,25
2 0/2 % Brussel 1905, terugbetaalbaar à 110	100,—	(4) 60,—	62,50	(6) 58,50
(*) 2 0/2 % Kanaal en Zeevaartinstantellingen van Brussel 1897	100,—	(3) 58,50	60,25	58,25
2 0/2 % Gent 1896	100,—	60,—	60,—	60,—
2 0/2 % Luik 1897	100,—	56,75	59,75	59,75
B. — Buitenlandsche Staatsschuld.				
I. — LEENINGEN IN \$.				
6 0/2 % Belgische Schuld 1955	100 \$	101 1/8	103 1/4	100 1/2
6 0/2 % Belgische Schuld 1949	100 \$	104 3/8	106 3/4	104 1/4
7 0/2 % Belgische Schuld 1955	100 \$	110 1/4	112 1/2	110 —
II. — LEENINGEN IN £.				
4 0/2 % Leening 1936	100 £	85 7/8	87 5/8	81 1/2
4 0/2 % Leening 1937	100 £	87 1/8	89,—	83 1/2
III. — LEENINGEN IN FRANSCHE FRANKEN.				
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1932 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.600,—	2.589,—	2.611,—
5 1/2 % Buitenlandsche leening 1934 (Fransche goudfranken)	1.000 F.fr.	2.613,—	2.614,50	2.622,—
5 0/2 % Buitenlandsche leening conversie 1934	1.000 F.fr.	900,—	896,—	897,—
IV. — LEENINGEN IN NEDERLANDSCHE GULDENS.				
3 1/2 % Leening 1937	100 N.G.	88 1/2	86,—	79,—

(*) Over 't algemeen genieten de coupons der leeningen vrijdom van belasting, deze welke aan de belasting van 2 pCt. zijn onderworpen, zijn met een sterretje geteekend.

(1) Interest tot 4 pCt. gewaarborgd.

(2) Huidige rentevoet 3 1/2 pCt.; vanaf het elfde jaar zal de interest op 4 pCt. gebracht worden.

(3) Gewijzigde notering: geboden (argente)

(4) Tegen deze notering werden de koopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan

(5) Tegen deze notering werden de verkopers niet of slechts gedeeltelijk voldaan

(6) Gewijzigde notering: papier.

(7) Gewijzigde notering.

II. — MAANDELIJKSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

15

DATUM	VASTRENDERENDE FONDSSEN (30)					NIET - VASTRENDERENDE FONDSSEN (120)												
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechttr. Belgische Staatsleening.	Provincie- en gemeente-leeningen	4 % Obligaties (*) 17,25 % belasting	6 % Obligaties belastingvrij	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financiële instelling.	Onroerende goederen, hypotheeken en hotelwezen	Tramwegen	Buurtspoorwegen	Tramwegen en electric. (Trusts)	Gas- en electriciteit	Metaalnijverheid	Steenkolennijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverheid en zijdefabrieken	Koloniale waarden

Indexcijfer op basis van de notering der vorige maand.

1939 1 Juni	101	101	102	101	102	107	102	103	102	102	105	117	119	103	109	102	104	102
3 Juli	100	99	100	100	100	99	91	91	92	92	95	83	89	86	91	91	92	88

Indexcijfer op basis van de notering op 3 Januari 1928.

1938 2 Mei	124	122	138	142	105	37	28	28	29	22	55	71	117	24	58	26	29	33
1 Juni	121	120	131	141	104	36	27	26	29	22	53	70	114	22	57	25	28	31
1 Juli	121	119	131	142	104	38	28	26	29	23	54	74	117	24	57	24	31	32
1 Augustus	120	117	128	142	104	38	27	26	28	23	55	75	118	23	57	23	31	31
1 September	119	116	127	143	103	36	26	24	27	22	55	70	116	21	55	22	30	29
3 October	118	114	126	141	102	38	29	24	28	23	58	79	117	21	58	23	30	31
3 November	120	117	129	141	105	38	27	24	26	22	57	78	128	22	59	22	30	29
1 December	120	116	129	143	104	37	26	23	26	22	56	77	122	22	59	22	29	30
1939 3 Januari	119	114	128	141	104	35	25	23	25	21	55	72	119	21	56	21	27	29
1 Februari	118	115	128	140	103	33	25	22	24	21	55	66	109	19	52	19	24	27
1 Maart	118	113	128	141	103	34	24	23	26	22	56	66	106	20	53	19	25	28
3 April	116	111	125	140	100	32	24	22	25	21	54	60	101	19	49	17	24	26
1 Mei	114	109	123	137	101	31	23	21	25	20	52	64	97	17	45	17	23	26
1 Juni	116	110	125	138	103	33	24	22	25	20	55	74	115	18	49	18	24	26
3 Juli	116	109	125	138	103	30	21	20	23	19	52	62	103	15	44	16	22	23

(*) De belasting bedraagt 17,25 pct. sedert 21 Januari 1939. (Wet van 18 Januari 1939.)

III. — NOTEERINGEN, RENDEMENTEN EN INDEXCIJFERS VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN.

16

AAN HET BEGIN DER MAAND	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES van maatschappijen Allerlei typen		
	Koers				Opbrengst (t. o. v. den koers alleen)				Gemiddeld netto rendement	Gemiddelde beurswaarde	Indexc. gemiddelde beursw. 3-1-1938 = 100
	I Geünific. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %	I Geünific. Schuld 4 %	II Koloniale Schuld 1936 4 %	III Provinc., steden en gemeenten 4 %	IV Nijverheids-ondernem. 4 ½ %			
1938 April	94,30	89,50	91,85	96,32	4,24	4,47	4,35	4,67	4,75	98,34	97
Mei	92,45	90,—	93,78	99,25	4,33	4,44	4,27	4,53	4,68	99,78	99
Juni	90,20	84,55	86,24	95,20	4,43	4,73	4,64	4,73	4,82	96,72	96
Juli	90,05	87,—	89,09	96,92	4,44	4,60	4,49	4,64	4,76	97,98	97
Augustus	88,15	84,—	86,76	95,14	4,54	4,76	4,61	4,73	4,79	96,93	96
September	87,25	83,25	85,78	93,—	4,58	4,80	4,66	4,84	4,88	95,34	94
October	86,75	85,50	82,86	88,72	4,61	4,88	4,83	5,07	5,08	91,70	91
November	89,—	85,—	87,38	96,29	4,49	4,71	4,58	4,67	4,77	97,54	96
December	89,37	84,35	86,52	95,26	4,48	4,74	4,62	4,72	4,83	96,40	95
1939 Januari	88,80	84,—	85,36	94,23	4,52	4,75	4,69	4,78	4,87	95,03	94
Februari	88,75	82,—	85,61	92,03	4,51	4,88	4,67	4,89	4,99	94,49	93
Maart	87,60	83,—	85,08	90,49	4,57	4,82	4,70	4,97	5,03	93,54	92
April	86,50	81,25	83,08	86,43	4,62	4,92	4,81	5,21	5,24	89,60	89
Mei	85,25	82,—	81,19	85,87	4,69	4,88	4,93	5,24	5,26	89,69	89
Juni	85,25	82,90	83,57	90,30	4,69	4,83	4,79	4,98	5,11	92,19	91
Juli	84,—	81,50	82,25	88,66	4,76	4,91	4,86	5,08	5,17	91,15	90

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 187.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

17

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (commandit. vennootschappen op aandelen) (personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773
1938.....	367	243.321	210.138	1.263	331.881	324.532	321	1.506.970	1.354.377	1.275.638
1938 5 eerste maanden.....	161	112.871	97.215	490	125.352	122.296	161	583.293	678.530	258.466
1939 5 eerste maanden.....	140	110.643	95.481	558	114.551	110.788	120	428.062	279.709	179.153
1938 Maart.....	37	15.300	14.176	118	25.060	23.758	35	70.209	86.511	78.655
April.....	38	27.191	20.951	108	34.459	33.717	45	134.302	376.860	365.920
Mei.....	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701
Juni.....	40	23.393	18.524	62	17.145	15.744	21	65.853	79.746	51.196
Juli.....	37	30.797	25.654	81	19.098	18.208	26	107.423	134.319	131.158
Augustus.....	14	2.790	2.593	70	31.587	31.208	14	109.775	80.174	74.849
September.....	28	16.110	15.398	90	19.517	19.232	15	262.210	75.466	72.586
October.....	30	11.606	10.246	96	22.893	22.673	16	39.090	27.983	27.586
November.....	23	22.980	18.664	104	30.123	29.558	19	119.380	67.362	62.141
December.....	34	22.774	21.844	270	66.166	65.613	49	219.946	210.797	199.958
1939 Januari.....	28	26.035	21.335	121	31.059	29.029	26	65.042	40.572	36.706
Februari.....	32	17.029	14.273	86	20.549	20.303	15	27.422	8.412	7.590
Maart.....	32	19.145	17.458	133	21.185	20.651	25	64.747	49.390	42.638
April.....	18	27.415	24.190	118	23.518	23.148	20	168.625	110.317	57.691
Mei.....	30	21.019	18.225	100	18.240	17.657	34	102.226	71.018	65.178

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gesamen- lijke uitgiffen	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiffen (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Nominaal bedrag	Inbreng in natura (2)		
1937.....	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1938.....	21	392.190	2.321.769	6.375	572.606	808.173	152.500	675.594
1938 5 eerste maanden.....	13	181.875	1.098.628	6.375	241.332	489.627	74.500	258.466
1939 5 eerste maanden.....	9	35.600	540.503	—	176.476	96.043	—	179.153
1938 Maart.....	3	50.400	177.271	4.000	30.034	42.757	—	98.198
April.....	1	12.500	451.016	2.000	74.598	318.097	—	42.393
Mei.....	2	20.000	117.416	375	34.593	30.586	—	47.028
Juni.....	3	118.600	238.884	—	43.992	16.200	68.000	75.872
Juli.....	1	6.000	190.214	—	28.582	118.314	—	34.124
Augustus.....	—	—	114.551	—	31.360	72.495	—	4.795
September.....	2	34.500	145.593	—	60.555	19.125	10.000	52.036
October.....	1	49.215	111.697	—	26.655	22.590	—	60.475
November.....	1	2.000	122.465	—	47.533	44.375	—	20.455
December.....	—	—	299.737	—	92.597	25.447	—	169.371
1939 Januari.....	4	16.900	114.566	—	32.236	12.801	—	58.933
Februari.....	—	—	45.990	—	22.135	3.350	—	16.681
Maart.....	2	3.200	92.920	—	38.154	24.692	—	21.101
April.....	2	12.500	173.750	—	53.718	8.750	—	55.061
Mei.....	1	3.000	113.277	—	30.238	46.450	—	27.372

- (1) In de gestorte bedragen niet begrepen.
(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.
(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatie-uitgiffen begrepen.
(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatie-uitgiffen, de uitgifte-premiën, verminderd met de stortingen andere dan in specie en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

**IV. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal
(duizenden franken). MEI 1939.

17

INDEELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		Uitvoeringskosten (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERHOOGINGEN Bedrag	
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid		Ond kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties		Samenstellingen
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag										Gestort bedrag op nominale waarde		Aantal
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	waarvan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)		Inlijving van reserves (2)	Liquidaties	Samenstellingen	Bedrag		

1. — Naar hun geografische ligging.

België	30	21.019	18.225	99	17.940	17.357	32	92.226	64.768	58.923	1	3.000	—	—	28.810	46.450	25.726	602	82.616
België en buitenland.	—	—	—	1	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	2.000	—	—
Congo	—	—	—	—	—	—	2	10.000	6.250	6.250	—	—	—	—	1.228	—	—	2.250	—
TOTAAL...	30	21.019	18.225	100	18.240	17.657	34	102.226	71.018	65.178	1	3.000	—	—	30.238	46.450	27.726	2.852	82.616

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en minder.	27	8.668	5.874	97	13.840	13.257	23	20.976	6.568	6.328	—	—	—	—	14.331	1.500	10.356	602	2.066
van 1 tot 5 miljoen..	2	6.351	6.351	3	4.400	4.400	9	28.700	21.950	16.350	1	3.000	—	—	14.157	2.450	17.370	2.250	10.550
van 5 tot 10 miljoen.	1	6.000	6.000	—	—	—	1	2.550	7.500	7.500	—	—	—	—	1.750	7.500	—	—	—
van 10 tot 20 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	1	50.000	35.000	35.000	—	—	—	—	—	35.000	—	—	70.000
van 50 tot 100 mill...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 miljoen en meer.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	30	21.019	18.225	100	18.240	17.657	34	102.226	71.018	65.178	1	3.000	—	—	30.238	46.450	27.726	2.852	82.616

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

18
19

**V. — OVERHEIDSLEENINGEN EN LEENINGEN UITGEGEVEN
DOOR INSTELLINGEN VAN OPENBAAR NUT.**

**VI. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (1).**

TIJDVAK	RECHTSREKERSOHE LEENINGEN		BANKVERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTECREDIET				TIJDVAK	Bedrag naar de gelnde inschrijvings- rechten berekend
	VAN		Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor de betaling van :					
	PUBLIEKRECHTELIJKE LICHAMEN (2)		Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
	in België	in het buitenland	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	(duiz. franken)	(millioenen)	(duizenden franken)					(duiz. frank.)
1937.....	6.955.000	{ Ned. G. 48 £ 5 }	451.491	205.369	200.806	206.350	1937 Maandgem...	211.092
1938.....	2.534.875	{ — }	699.505	258.243	231.272	237.796	1938 Maandgem...	232.768
1938 Maart	—	—	61.551	21.313	22.293	9.749	1938 Maart	248.938
April	—	—	73.431	13.877	21.639	5.296	April	290.964
Mei	—	—	65.249	11.448	16.789	6.973	Mei	283.647
Juni	—	(3)	62.110	19.630	23.093	6.092	Juni	246.895
Juli	250.000	—	65.551	17.636	18.628	15.840	Juli	236.207
Augustus...	—	—	67.847	19.274	20.145	25.848	Augustus...	207.602
September...	—	—	63.467	26.997	22.348	18.015	September...	231.556
October...	1.000.000	—	36.289	17.849	13.619	36.747	October...	210.985
November...	675.000	—	52.109	11.470	11.426	38.898	November...	190.178
December...	—	—	60.431	79.389	17.451	28.864	December...	223.407
1939 Januari...	—	—	29.424	26.897	24.142	28.237	1939 Januari...	208.370
Februari...	—	—	43.892	19.221	25.173	17.517	Februari...	173.873
Maart	—	—	46.030	27.098	22.699	9.724	Maart	244.488
April	(4) 50.000	—	33.182	15.771	45.992	10.356	April	234.217
Mei	—	—	36.735	11.211	27.813	8.152	Mei	223.450

(1) Incl. de hernieuwingen aan het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.
(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provincien en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentecrediet, enz.
(3) In Juni 1938 heeft de Belgische Regering een leening afgesloten groot 35 miljoen Nederlandsche guldens in Schatkistbons op 3 maanden. Zij kan deze bons driemaal hernieuwen.
(4) Leening Sted Lulk, kasbons op 2 jaar, groot 50 miljoen, 4,50 pCt., tot de prijs van 98,25 uitgegeven.

RIJKSFINANCIËN.

I. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

25

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale geaccumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1937.....	2.998	3.027	3.653	9.679	—
1938.....	3.281	3.059	3.330	9.670	—
1938 Maart	214	282	322	818	2.410
April	270	256	304	830	3.240
Mei	262	243	279	784	4.024
Juni	187	262	271	721	4.745
Juli	221	284	266	751	5.496
Augustus	236	281	253	750	6.246
September	253	255	285	793	7.039
October	391	266	279	936	7.975
November	337	255	251	843	8.817
December	291	281	281	853	9.670
1939 Januari	453	246	269	968	968
Februari	197	214	254	665	1.633
Maart	217	273	296	786	2.419
April	263	245	259	787	3.206
Mei	295	244	257	796	4.002

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1938 en 1939 vóór 31 Mei 1939 geïnd (gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

	Begrotingsjaar 1938 (2)		Begrotingsjaar 1939		Juni 1939	
	Gefinde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Gefinde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsjaar 1938 (2)	begrotingsjaar 1939
I. Rechtstreeksche belastingen	3.141	2.844	964	851	—	295
II. Douanen en accijnzen	3.061	3.094	1.199	1.296	—	244
waarvan douanen	1.544	1.650	626	645	—	125
accijnzen	1.297	(1) 1.430	495	(1) 646	—	104
III. Registratie	3.330	3.967	1.335	1.533	—	257
waarvan registratie en overschrijvingen	486	515	190	217	—	38
erfenissen	244	200	103	141	—	23
zegel en gelijkgestelde taxes	2.561	3.225	1.024	1.206	—	194
Totaal...	9.532	9.905	3.498	3.729	—	796
Verschil in vergelijking met de budgetaire ramingen	— 373		— 231			

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het kalenderjaar; het indienen der verklaringen door den belastingplichtige en het opmaken der rollen door het beheer, nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

(2) Het begrotingsjaar 1938 is geëindigd op 31 Maart 1939. De desbetreffende cijfers zijn niet onveranderlijk.

**II. — DRIEMAANDELIJSCHES TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD.**

	2 ^o kwartaal 1938	3 ^o kwartaal 1938	4 ^o kwartaal 1938	1 ^{ste} kwartaal 1939
Verrichtingen in speciën. (<i>millioenen franken</i>).				
ONTVANGSTEN.				
Gewone dotaties voor de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	49	175	126	256
Niet aangewende excedenten van de dotatie van Amerikaanse 6 ½ % te besteden aan het aanleggen van een productieve reserve (artikel 16 der wet van 24 Juli 1927)...	—	—	—	1
Gefinde interesten en coupons	—	3	—	2
Netto-opbrengst van de reserve van de 6 ½ % Amerikaanse leening	3	4	0,4	5
Cessie van stukken uit de portefeuille	—	19	—	2
Cessie van stukken aangekocht krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	317	164	302	218
Interessen op titels verkregen krachtens het koninklijk besluit van 11 Mei 1935	3	11	—	21
Cessie van titels verkregen krachtens art. 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	1	—
Interessen en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935)	4	13	8	26
Ontvangsten van het kwartaal				
	376	389	438	531
UITGAVEN.				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde (gevestigde) schuld voor de delging ingekocht of terugbetaald	758	174	171	127
Terugbetaling aan de Schatkist van een deel der dotatie aangaande geconverteerde Amerikaanse leningen	—	—	0,2	—
Kosten betreffende de delging der geconsolideerde (gevestigde) schuld	0,1	0,3	0,2	0,3
Algemeene onkosten	0,1	0,1	0,1	0,1
Kostprijs der stukken verkregen krachtens artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935.	361	173	290	198
Kostprijs der stukken aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926 ..	—	39	2	—
Storting in het Regularisatiefonds door afhoudingen van de opbrengst van 1938	—	—	—	31
Storting in de Schatkist van de netto-opbrengst der reserve van 6 ½ % Amerikaanse in 1938.	10	—	—	10
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen	46	29	13	8
Interestcoupons op stukken aangekocht door het Regularisatiefonds van de Rentenmarkt....	—	—	2	—
Kostprijs der titels verkregen voor de portefeuille.....	—	—	—	2
Uitgaven van het kwartaal.....				
	1.175	416	479	376
Batig saldo op het einde van het kwartaal				
	535	507	465	620
Verrichtingen in effecten (<i>millioenen franken</i>).				
DELGING DER GECONSOLIDEERDE (GEVESTIGDE) SCHULD.				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.	591	169	129	143
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD.				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDELEN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen specie uitgegeven	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons ingeruild	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal	4.999	4.999	4.999	4.999
	1	1	1	1
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927)	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926).	10.000	10.000	10.000	10.000
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	94	115	120	117
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ % AMERIKAANSCHE LEENING OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927.....	269	269	269	269
PORTEFEUILLE VAN HET REGULARISATIEFONDS VAN DE RENTENMARKT OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden verkregen ter uitvoering van artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 Mei 1935....	1.001	1.012	1.001	1.012
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL.				
Waarden gedeponoord in het amortisatiefonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935	1.046	1.041	1.040	1.034
DEPOSITO'S DOOR STICHTINGEN VOOR DE AFLEVERING VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM 4 %, 3° REEKS.				
Waarden gedeponoord in het amortisatiefonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936	335	335	335	335

**II. — DRIEMAANDELIJSCH TOESTAND VAN HET FONDS TOT DELGING
DER STAATSSCHULD**
(vervolg).

26

	Per 30 Juni 1938	Per 30 Septemb. 1938	Per 31 Decemb. 1938	Per 31 Maart 1939
Balans (duizenden franken).				
ACTIVA.				
Banken, postchèquerekening en kas	223.003	199.743	191.452	210.191
Tijdelijke beleggingen in buitenlandse deviezen	3.719	3.648	918	743
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandse bankiers	51.349	53.201	38.066	127.431
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare titels, om te slaan	20.007	14.305	—	47.010
Nog te innen vervallen dotaties	1.614	891	142	—
Betalingsordonnantien in portefeuille	—	—	5	—
Te innen voorgesloten interesten	—	—	—	1
Te innen voorgesloten belastingen en kosten	9	332	29	9
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.904	234.912	234.911	234.909
	534.605	507.032	465.524	620.294
Effectenportefeuille (tegen kostprijs)	84.555	104.717	105.786	105.455
Totaal activa...	619.160	611.749	571.310	725.749
PASSIVA.				
Saldi van aan de delging te besteden dotaties:				
a) in Belgische franken	183.968	182.952	152.756	102.304
b) in deviezen	51.349	53.201	38.066	127.431
Reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening	234.347	238.842	239.238	234.397
Regularisatiefonds van de Rentenmarkt	13.264	14.606	25.063	35.297
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	29.437	13.117	8.128	26.405
Beschikbaar saldo :				
Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	54.083	54.083	54.083	54.083
Vrijwillige bijdragen	4.104	4.104	4.104	4.104
	58.187	58.187	58.187	58.187
Excedent der inkomsten op de lasten	48.609	50.844	49.872	51.728
	106.796	109.031	108.059	109.915
Totaal passiva...	619.160	611.749	571.310	725.749

Winst- en verliesrekening
(duizenden franken).

DEBET.				
Beheerkosten	111	102	95	119
Kosten in verband met de delging	127	311	152	333
Interest coupons op titels aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926	—	—	724	—
	238	413	971	452
Excedent der inkomsten op de lasten voor het kwartaal	—	2.234	—	1.850
Totaal...	238	2.647	971	2.308
CREDIT.				
Gefinde interesten en coupons	46	2.647	—	2.308
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	192	—	971	—
	238	2.647	971	2.308
Totaal...	238	2.647	971	2.308
Batig saldo op het einde van het kwartaal	48.609	50.843	49.872	51.728

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Mei 1939.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(duizenden franken)

A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België.

1a Particuliere banken	9	6	3	41.600	9.609	3.994	144	2.359	—	—
1b Banken van openbaar nut..	—	—	—	—	—	—	—	—	30.000	1.056
2. Verzekeringen	40	34	6	96.078	141.792	33.127	180	24.084	—	—
3. Financiële inrichtingen	159	121	38	2.229.012	2.827.437	308.443	8.680	258.710	75.632	3.140
4. Invoer, uitvoer	14	12	2	20.715	7.115	1.176	67	495	—	—
5. Handel in metalen	6	5	1	4.595	1.303	364	22	154	—	—
6. Handel in klerest. en meubel.	35	27	8	36.784	28.951	3.398	370	2.024	21.175	1.059
7. Handel in eetwaren	32	20	12	38.631	3.488	2.041	2.630	1.419	—	—
8. Diverse handel	240	164	76	246.992	7.770	23.229	5.031	8.870	4.272	212
9. Suikerfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Maalderijen	3	3	—	2.550	1.128	406	—	178	190	11
11. Bierbrouwerijen	23	17	6	71.291	22.400	16.080	230	12.990	4.117	216
12. Stokerijen	4	3	1	10.550	465	54	143	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden.	33	21	12	50.942	2.677	2.743	3.404	670	—	—
14. Steengroeven	20	13	7	49.141	35.714	5.446	300	4.284	—	—
15. Kolennijven	23	14	9	866.607	278.871	59.671	27.313	53.029	106.953	5.132
16. Mijnbouw	4	4	—	147.015	24.533	8.503	—	701	—	—
17. Gas	3	3	—	59.065	3.326	6.405	—	5.428	—	—
18. Electriciteit	14	14	—	784.083	292.139	182.147	—	158.242	25.430	1.145
19. Electricische constructie	17	13	4	180.400	112.818	34.839	327	29.083	1.445	84
20. Hotels, bioscopen, schouwv.	32	23	9	25.148	10.197	1.582	606	684	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	28	17	11	28.982	8.200	1.541	1.564	1.109	—	—
22. Textielnijverheid	67	46	21	407.266	203.166	17.316	4.639	11.260	8.636	471
23. Kunst- en cer. bouwstoffen.	29	18	11	185.287	31.882	9.056	2.062	8.900	1.801	99
24. Metaaln. en mechn. constr.	58	41	17	195.683	58.968	14.975	1.325	10.303	49.091	2.284
25. Gebouw (openb. werken)...	33	25	8	54.402	23.150	3.585	545	1.845	—	—
26. Papiernijverheden	5	4	1	40.250	27.872	3.837	13	2.160	—	—
28. Chemische nijverheden	47	39	8	547.373	108.198	63.395	1.523	45.232	—	—
29. Houtnijverheden	16	11	5	19.114	2.593	307	644	30	6.250	281
30. Leerlooier. en riemfabrieken.	14	10	4	31.290	2.286	981	3.372	341	—	—
31. Automobielen	2	—	2	5.400	4.172	—	—	848	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	5	3	2	117.815	667	111	50	—	337	20
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	110	74	36	606.198	145.598	62.370	10.151	45.251	5.082	254
35. Spoorwegen	4	2	2	46.280	11.986	7.997	1.300	6.897	2.109	63
36. Buurtspoorwegen	1	1	—	9.000	367	765	—	701	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen..	26	20	6	233.667	21.515	25.595	513	22.351	23.813	1.191
38. Telegrafien, telefonen	1	1	—	2.200	817	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	2	2	—	72.000	3.869	7.260	—	6.130	4.275	123
40. Autobussen	2	2	—	18.250	2.297	3.839	—	3.943	—	—
41. Andere vervoerondernem...	18	7	11	16.700	4.975	1.153	2.139	397	—	—
42. Diverse andere nijverheden.	7	3	4	9.806	1.457	44	170	28	37	2
TOTAAL...	1.186	843	343	7.608.062	4.384.758	917.775	80.305	730.278	370.645	16.843

B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo.

1. Bank, financ. vennootschap.	1	1	—	12.000	856	445	—	372	—	—
2. Handelsvennootschappen ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	2	1	1	12.215	54	—	156	—	25.000	1.125
4. Landbouwvennootschappen.	4	3	1	12.699	2.606	1.050	31	730	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	7	5	2	36.914	3.516	1.495	187	1.102	25.000	1.125

C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland.

1. Electriciteit	2	2	—	13.432	1.124	979	—	850	32	2
2. Spoorwegen	1	1	—	613.333	105.110	28.093	—	12.717	6.921	331
3. Tramwegen	3	2	1	72.000	19.365	—	1.243	—	1.209	48
4. Plant. en kolon. vennootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen...	19	14	5	600.438	169.314	68.327	3.290	60.921	—	—
TOTAAL...	25	19	6	1.299.203	292.665	97.399	4.533	74.488	8.162	381
Algemeen totaal...	1.218	867	351	8.944.179	4.680.939	1.016.669	85.025	805.868	403.807	18.349

(1) Daarenboven is er gedurende de maand April betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	33.425
Coupons van leeningen van de Kolonie	—
Coupons van provinciën en gemeenten	12.160
Coupons van verscheidene leeningen	34.770
TOTAAL...	80.355

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen

38.735

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLooZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).
b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto-winst	Obligatie-schuld (1)	Obligatie-coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.289.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
Jaar 1938	7.694	5.879	1.815	48.321.151	17.837.626	6.179.386	435.372	4.296.989	8.134.056	384.070
1938 5 eerste maanden	4.493	3.505	988	23.462.606	9.863.619	2.990.194	155.383	2.115.769	3.510.970	170.259
1939 5 eerste maanden	4.497	3.237	1.260	24.433.845	9.595.842	2.505.844	245.973	1.919.041	3.437.025	155.290
1938 Maart	1.332	1.042	290	4.853.781	2.372.517	657.439	35.159	504.800	499.366	24.852
April	1.685	1.300	385	8.238.525	2.342.647	986.362	56.700	652.481	1.023.060	45.322
Mei	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078
Juni	615	457	158	3.108.611	724.821	349.444	31.433	238.992	664.370	33.293
Juli	418	330	88	5.924.694	1.889.757	986.934	45.700	646.614	979.321	43.497
Augustus	170	125	45	1.168.178	343.321	99.087	12.180	68.757	494.033	22.256
September	238	172	66	887.013	338.430	99.188	12.968	65.034	458.104	21.984
October	539	404	135	4.448.324	1.218.677	524.528	68.168	355.354	1.007.432	43.252
November	265	207	58	4.307.131	2.175.520	645.802	13.761	462.563	381.990	17.896
December	286	211	75	3.206.246	1.133.301	306.146	28.479	232.467	637.836	31.633
1939 Januari	115	95	20	945.378	241.946	126.774	4.347	77.723	980.310	45.922
Februari	187	145	42	619.122	113.121	42.032	19.707	26.279	567.252	25.659
Maart	1.298	947	351	5.143.110	2.549.165	505.073	45.435	389.062	456.287	22.048
April	1.679	1.183	496	8.792.056	2.010.671	815.296	91.459	620.109	1.029.369	43.312
Mei	1.218	867	351	8.944.179	4.680.939	1.016.669	85.025	805.868	403.807	18.349

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de getelde leeningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)

(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1937	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	5.844.595
1938	3.331.391	3.496.925	— 165.534	12.670.559	
1938 April	270.721	277.883	— 7.162	12.671.304	
Mei	255.455	428.875	— 173.420	12.497.884	
Juni	245.881	258.729	— 12.848	12.485.036	
Juli	283.123	237.882	45.241	12.530.277	
Augustus	252.373	237.395	14.978	12.545.255	
September	157.456	544.487	— 387.031	12.158.224	
October	392.378	328.208	64.170	12.222.394	
November	284.011	188.739	95.272	12.317.666	
December	249.353	243.383	5.970	12.323.636	
1939 Januari	317.844	200.562	117.282	12.787.841	
Februari	207.216	215.326	— 8.110	12.779.731	
Maart	193.282	406.173	— 212.891	12.566.840	
April	130.956 (3)	439.986 (3)	— 309.030 (3)	12.256.128 (3)	
Mei	220.461 (3)	213.000 (3)	7.461 (3)	12.263.589 (3)	
Juni	257.569 (3)	186.768 (3)	70.801 (3)	12.334.390 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1937 en 1938 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Benaderingscijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas
(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend)	Totaal
1937	298.675	44.386	14.241	357.302
1938	317.907	48.116	18.114	384.137
1938 Januari	28.914	3.839		
Februari	28.359	3.845	4.487	99.929
Maart	27.875	4.610		
April	27.831	4.093		
Mei	27.031	3.898	4.514	95.652
Juni	24.399	3.886		
Juli	25.398	3.867		
Augustus	25.367	3.840	4.575	92.342
September	25.500	3.795		
October	26.837	4.148		
November	25.562	3.972	4.538	96.214
December	26.814	4.323		
1939 Januari	27.272	3.781		
Februari	25.681 (1)	3.782 (1)	4.977 (1)	
Maart	27.379 (1)	4.148 (1)		
April				
Mei				
Juni			6.490 (1)	

(1) Benaderingscijfers.

III. — DRIEMAANDELIJKSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																						INDEXCIJFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep			
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalnijverheden					Aardwerkdabrieken steenbakkerijen	Glaasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer		Gas en electriciteit	Nijverheden van	
				IJzerindustrie	Niet-IJzerhoudende metalen	Gietijzen, machinebouw en metaalbouw	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breiwerk, confectie	Samen	Fabrieken					Drukkerij en transformatie	Havenwerkers, sleepers		Spoorwegen (1)	Samen (1)		productie-goederen	verbruiks-goederen

a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.

1936 October	102	106	98	111	106	97	103	100	100	103	99	101	97	99	100	96	105	109	—	101	100	114	102	105	101	103	100
December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100
1937 Maart	106	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	107	102	101	97	101	102	108	103
Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104
September	113	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	107	108	102	113	108	122	106	109	122	107	110	107	114	107
December	115	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	115	109	115	106	114	130	113	116	110	117	109
1938 Maart	116	123	112	130	121	115	121	110	112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	108	117	127	110	113	111	118	111
Juni	116	123	111	132	121	113	121	109	112	116	109	112	110	111	112	108	115	112	—	109	115	125	109	112	111	118	111
September	117	123	108	132	121	113	121	110	110	117	109	112	111	111	114	109	115	113	—	110	115	125	115	115	111	118	110
December	118	126	114	135	121	113	122	114	113	118	109	114	112	113	115	138	117	113	116	111	112	125	115	117	114	119	112
1939 Maart	118	123	110	133	120	113	122	114	111	116	109	117	114	116	115	109	117	111	—	109	113	124	116	118	115	119	112

b) Indexcijfer der loonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden.

1936 October	104	105	101	111	104	101	105	96	99	103	99	105	95	100	100	101	102	109	—	101	95	119	—	—	99	102	100
December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101
1937 Maart	108	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	103	97	120	—	—	102	108	103
Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	105
September	115	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	106	102	126	—	—	107	115	107
December	117	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109
1938 Maart	118	116	114	132	120	120	124	107	112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	106	112	125	—	—	112	118	111
Juni	118	114	114	136	120	117	124	106	110	116	107	118	105	111	113	112	114	115	—	107	110	127	—	—	112	117	111
September	118	114	116	145	120	115	127	106	111	116	107	115	104	110	114	115	115	116	—	108	110	128	—	—	112	119	111
December	120	117	118	142	120	115	126	108	113	117	108	117	106	111	115	114	116	115	126	108	110	129	—	—	113	120	112
1939 Maart	120	115	114	140	119	116	125	109	110	115	107	120	109	115	115	112	116	115	—	109	111	126	—	—	114	118	112

c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialiseering.

TIJDVAK	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSKLASSE																						SCHOMMELING volgens regime (2)					
	Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalnijverheden					Aardwerkdabrieken steenbakkerijen	Glaasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer		Gas en electriciteit	I	II	III	
			IJzerindustrie	Niet-IJzerhoudende metalen	Gietijzen, machinebouw en metaalbouw	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breiwerk, confectie	Samen	Fabrieken					Drukkerij en transformatie	Havenwerkers, sleepers		Spoorwegen (1)	Samen (1)		103	101	100	
1936 October	106	105	98	117	108	104	109	103	111	108	100	102	102	102	102	100	101	108	—	105	113	120	—	—	104	103	101	100
December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	104	115	120	—	—	105	104	103	101
1937 Maart	111	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	109	104	102
Juni	114	112	101	141	116	109	122	114	119	116	106	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	112	106	103
September	118	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	115	110	104
December	119	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	117	112	106
1938 Maart	120	116	110	142	123	120	128	116	118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	114	136	123	—	—	116	119	114	107
Juni	120	114	107	145	122	118	128	118	116	123	109	112	112	112	116	109	116	115	—	114	133	124	—	—	114	119	113	108
September	121	114	107	151	122	118	131	118	119	124	108	113	111	112	118	110	117	116	—	116	134	124	—	—	115	119	113	108
December	121	116	110	143	123	119	128	112	119	125	110	115	112	114	118	110	121	116	116	114	133	126	—	—	118	120	114	109
1939 Maart	122	116	108	142	121	119	128	112	116	123	109	120	113	116	119	112	120	116	—	114	133	133	—	—	119	119	115	109

(1) Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon in ons bekend

(2) Regime I : schommelingen volgens het indexcijfer van de kleinhandelsprizen of barema's van de verkoopprijzen.

Regime II : paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.

Regime III : individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

LOOP DER ZAKEN.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENKAMERS.

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd.	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (millioenen franken)	Aantal verrekende stuks (duizenden)	Verrekende kapitalen (millioenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd.	Geliquid. bedrag (millioenen franken) (1)	Geliquid. bedrag (millioenen franken) (1)
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.152	174
1938 Maandgemiddelde	38 (2)	332	32.201	164	24.275	6,56	21	305 (2)	513	82
1938 April	38	327	30.386	160	22.507	—	19	320	558	79
Mei	38	354	42.960	180	33.535	—	20	320	723	139
Juni	38	336	32.489	166	25.315	7,17	21	320	396	79
Juli	38	330	28.850	161	21.696	—	19	320	375	67
Augustus	38	326	31.781	161	24.620	—	22	300	363	68
September	38	320	34.021	157	24.430	7,36	22	300	386	86
October	38	334	36.304	162	28.471	—	21	305	647	94
November	38	320	26.223	157	19.469	—	19	305	409	54
December	38	344	30.484	169	22.346	6,37	21	305	405	47
1939 Januari	38	331	28.298	166	20.949	—	21	305	409	46
Februari	38	300	25.700	147	19.039	—	19	305	332	46
Maart	38	345	36.907	170	28.302	6,50	23	305	617	79
April	38	314	32.919	153	24.757	—	18	305	361	49
Mei	38	331	31.921	162	24.691	—	20	305	351	40
Juni	38	330	33.174	159	25.742	—	22	305	304	34

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(millioenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBIT		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1937 Maandgemiddelde	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1938 Maandgemiddelde	(1) 433.553	3.594	5.041	12.494	5.016	12.508	35.060	89,0	4,80
1938 April	419.240	3.686	4.900	12.280	4.947	12.293	34.420	88,3	4,68
Mei	421.161	3.526	5.066	12.600	5.284	12.630	35.680	88,5	5,08
Juni	421.680	3.396	4.467	11.284	4.415	11.292	31.459	88,2	4,63
Juli	423.292	3.516	5.130	12.009	4.809	12.014	33.962	87,9	4,78
Augustus	424.609	3.548	4.652	11.866	4.715	11.874	33.107	90,2	4,50
September	426.460	3.484	5.492	13.044	5.813	13.055	37.404	93,8	5,21
October	428.217	3.504	5.990	14.215	5.829	14.208	40.242	87,9	5,50
November	430.600	3.621	4.511	11.763	4.471	11.783	32.528	88,3	4,68
December	433.553	3.654	5.297	12.921	4.833	12.941	35.993	88,5	4,50
1939 Januari	437.067	4.006	5.193	13.742	5.106	13.765	37.797	88,7	4,53
Februari	439.587	3.964	4.021	11.541	4.133	11.553	31.249	89,0	4,12
Maart	441.743	3.888	4.952	13.025	4.875	13.045	35.896	87,7	4,27
April	442.776	4.003	5.192	13.721	5.269	13.737	37.919	88,5	4,95
Mei	443.009	3.940	4.548	12.633	4.656	12.637	34.474	89,4	4,39
Juni	443.620	3.746	4.642	12.504	4.597	12.513	34.259	89,3	4,39

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Bron : *Arbeidsblad.*

Aanvragen om vergunning.

37

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Namen	Luxem-burg	Luik
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1938	3.744	976	704	100	378	408	472	114	28	564
1938 Februari	326	84	44	4	21	41	43	16	4	69
Maart	314	91	67	9	40	32	26	5	4	40
April	347	67	77	4	66	35	39	10	—	49
Mei	367	100	66	9	48	42	43	29	3	47
Juni	383	78	62	17	47	44	34	22	5	74
Juli	329	82	59	14	21	51	56	6	3	37
Augustus	336	85	65	7	16	34	70	10	2	47
September	277	80	52	3	17	25	39	14	1	46
October	276	81	42	13	31	21	35	7	2	44
November	248	62	59	9	8	23	44	5	4	34
December	249	76	59	1	27	23	17	10	—	36
1939 Januari	258	80	42	12	25	35	19	4	3	38
Februari	231	50	38	12	25	27	27	9	3	40
Maart	334	73	39	16	47	43	61	11	6	38
April	323	100	45	3	31	38	45	2	2	57

**IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
TER INCASSEERING AANGEBODEN WISSELS.**

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
	(duizenden franken)					
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1938.....	1.473.634	100.463	6,82	8.145.032	157.898	1,94
1938 Maart.....	98.388	6.275	6,38	491.348	8.775	1,79
April.....	121.741	7.534	6,19	516.979	10.473	2,03
Mei.....	138.333	8.763	6,33	667.163	14.287	2,14
Juni.....	155.249	9.657	6,22	1.005.813	16.768	1,67
Juli.....	141.215	9.353	6,62	978.256	15.194	1,55
Augustus.....	121.944	7.950	6,52	807.139	11.972	1,48
September.....	121.865	11.417	9,37	554.951	19.701	3,55
October.....	152.369	10.462	6,87	877.433	17.178	1,96
November.....	128.356	7.950	6,19	849.872	13.569	1,60
December.....	113.350	8.406	7,42	674.074	12.114	1,80
1939 Januari.....	80.260	5.934	7,39	379.226	8.810	2,32
Februari.....	72.894	5.704	7,83	296.515	7.828	2,64
Maart.....	96.952	7.470	7,70	629.823	14.042	2,23
April.....	117.728	9.226	7,84	893.051	19.598	2,19
Mei.....	127.107	9.305	7,32	1.124.731	21.386	1,90

**V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.
GEPUBLICEERD IN DEN « MONITEUR DU COMMERCE BELGE ».**

a) Retrospectief overzicht.

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1937	1938	1939	1937	1938	1939	1937	1938	1939
Eerste tijdvak.....	165	180	175	39	29	43	11	—	—
Tweede tijdvak.....	138	145	207	23	35	43	—	—	—
Derde tijdvak.....	111	118	—	17	23	—	—	—	—
Vierde tijdvak.....	146	179	—	29	44	—	—	—	—
Totaal...	560	622		108	131		11	—	—

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

JUNI 1939.

GROEP	AANTAL											
	FAILLISEMENTEN						ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISEMENT					
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap, met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personenvennootschap, met beperkte aansprakelijkheid	Samenwerkende vennootschappen	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	56	4	1	2	2	65	14	2	—	—	—	16
B. Bankzaken en financiële ver- richtingen.....	3	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—
C. Nijverheden.....	4	—	3	1	—	8	—	—	1	—	—	1
D. Vennootschappen wier hoofd- bedrijf in Congo gelegen is..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal....	63	4	5	3	3	78	14	2	1	—	—	17

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfsgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

45

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingsproducten	Brandstoffen	Teer en derivat.	Producten der metaalbedrijven	Petroleum en derivaten	Producten der aardwerkbedrijven	Producten der glasbedrijven	Scheikundige producten	Kunstmeststoffen	Vetstoffen
<i>Aantal producten</i>	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570
1938 Maandgemiddelde	630	559	873	605	695	967	865	549	617	503	463
1938 April	640	574	879	624	712	1.029	855	549	626	495	478
Mei	631	580	882	629	674	1.029	863	549	622	505	466
Juni	629	592	884	623	674	964	862	549	623	510	452
Juli	623	553	860	581	684	926	861	549	623	490	463
Augustus	620	546	862	581	671	926	859	549	621	495	464
September	622	544	858	581	682	922	858	549	620	509	460
October	617	529	837	571	689	910	859	549	609	519	442
November	610	514	837	560	685	906	859	549	602	520	436
December	607	528	855	538	678	905	847	549	591	524	419
1939 Januari	604	515	855	534	667	906	852	549	578	527	414
Februari	599	508	855	527	666	908	849	549	573	529	414
Maart	600	509	855	512	671	907	854	549	573	532	416
April	602	518	835	512	673	914	852	549	571	533	417
Mei	599	511	835	513	664	914	855	549	571	521	415
Juni	597	504	838	504	668	914	860	549	569	521	416

TIJDVAK	PRODUCTEN DER VEZELBEDRIJVEN					Bouwmaterialen	Harsproducten	Producten der huiden en lederb.	Tabak	Producten der papierbedrijven	Ruwe rubber
	Algemeen indexcijfer	Wol	Vlas	Jute	Katoen						
<i>Aantal producten</i>	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1937 Maandgemiddelde	704	781	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1938 Maandgemiddelde	592	606	842	365	520	774	534	476	513	736	125
1938 April	606	628	850	352	543	780	538	470	523	732	109
Mei	579	605	793	346	519	774	527	471	523	732	101
Juni	578	603	795	354	515	776	527	461	523	710	111
Juli	587	596	810	372	525	775	519	465	545	710	130
Augustus	585	598	838	375	505	774	515	466	455	655	138
September	591	593	898	371	497	774	505	465	455	655	136
October	583	583	852	356	493	771	530	478	500	650	141
November	567	579	821	361	490	773	520	468	500	650	138
December	571	572	857	357	488	772	520	461	545	644	133
1939 Januari	583	560	929	400	480	775	532	466	545	644	130
Februari	567	547	852	439	469	773	538	462	545	644	133
Maart	563	548	826	449	465	773	555	465	545	644	134
April	570	530	826	558	463	772	548	461	545	644	133
Mei	563	530	788	501	476	772	526	471	545	644	133
Juni	557	529	755	484	483	772	506	471	545	644	135

b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND (Board of Trade) Basis : 1930	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France) Basis : Juli 1914	NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek) Basis : 1913	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail) Basis : Juli 1914	ZWEDEN (Kommerskollegium) Basis : 1913	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt) Basis : 1913	VER. STATEN (Bureau of Labor) Basis : 1926
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1938 Maandgemiddelde	101	640	92	107	130	106	79
1938 Maart	104	619	93	108	132	106	80
April	103	619	92	108	131	106	79
Mei	102	643	92	107	130	105	78
Juni	101	653	92	107	130	106	78
Juli	101	652	90	106	130	106	79
Augustus	99	644	90	105	128	106	78
September	98	646	91	106	127	106	78
October	99	654	91	106	128	106	78
November	98	657	91	106	127	106	78
December	98	666	92	106	127	106	77
1939 Januari	97	676	91	106	127	106	77
Februari	97	677	91	105	127	106	77
Maart	97	681	91	105	127	107	77
April	97	682	92	106	128	106	76
Mei	98	693		107		106	

**II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN
VAN LEVENSONDERHOUD.**

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : April 1914 = 100.

46

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1938 Maandgemiddelde	761	801	828	760	766
1938 15 Maart	757	794	825	753	761
15 April	751	790	819	749	753
15 Mei	753	791	821	753	756
15 Juni	761	808	833	763	772
15 Juli	755	794	820	756	758
15 Augustus	755	794	819	755	760
15 September	764	804	828	766	769
15 October	769	810	839	771	776
15 November	772	813	838	772	776
15 December	768	807	835	766	773
1939 15 Januari	769	807	835	768	774
15 Februari	759	798	826	758	763
15 Maart	754	795	822	755	758
15 April	751	791	817	752	753

b) Nieuwe indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : 1936-1938 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1939 15 Januari	105,8	103,9	105,6	105,8	106,9
15 Februari	104,4	103,1	104,0	104,5	104,8
15 Maart	103,6	102,5	103,4	104,1	104,0
15 April	103,1	102,2	102,8	103,8	103,3
15 Mei	102,9	102,1	102,7	103,8	103,3
10 Juni	103,1	102,4	102,5	104,1	103,8

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid en per veertien dagen.

Basis 1921 = 100.

Bron : *Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleeding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1938 Maandgemiddelde	205	180	405	194	246	183
1938 April	201	174	405	191	246	183
Mei	201	174	405	191	247	183
Juni	204	179	405	192	246	183
Juli	202	175	405	193	247	183
Augustus	202	176	405	194	247	183
September	205	180	405	195	246	183
October	207	183	405	196	246	183
November	209	186	405	196	247	183
December	208	184	405	198	247	183
1939 Januari	209	186	405	199	247	183
Februari	205	180	406	199	247	183
Maart	203	176	407	199	247	183
April	200	172	407	195	247	183
Mei	198	168	407	196	249	184
Juni	199	170	406	197	249	184

d) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprijzen in het buitenland.

TIJDVAK	GROOT-BRITANNIË (Ministry of Labour)	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France)		NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek)	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)	ZWEDEN	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt)	VEREEN. STAT. (National Industrial Conference Board)
	Kosten van levensonderh.	Detailpr. (gepond. ind. v. 34 artikelen Gemid. v. 300 sted.)	Kost. v. levensonder. (eenvorm. gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1930 = 100	Basis: tijdvak 1911/13 = 100	Basis: Juni 1914 = 100	Basis: Juli 1914 = 100	Basis: 1913/14 = 100	Basis: 1923 = 100
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1938 Gemiddelde ...	156	658	116,6	138,6	137	166	125,6	86,4
1938 Februari	156	641	113,2	138,7	137	—	125,2	86,7
Maart	154	—	—	137,9	137	—	125,5	86,7
April	156	—	—	138,2	136	165	125,6	86,8
Mei	155	646	115,3	139,1	136	—	125,9	86,5
Juni	159	—	—	140,4	137	—	126,0	86,7
Juli	156	—	—	138,7	137	166	126,8	86,5
Augustus	156	657	117,2	138,4	136	—	126,5	85,9
September	155	—	—	138,7	137	—	125,2	85,9
October	156	—	—	138,3	137	167	124,9	85,8
November	156	690	120,3	137,4	137	—	125,0	85,6
December	155	—	—	138,3	137	—	125,3	85,8
1939 Januari	155	—	—	—	137	167	125,8	85,4
Februari	153	709	122,1	—	136	—	125,7	85,1
Maart	153	—	—	—	136	—	126,0	84,9
April	153	—	—	—	136	168	125,9	85,-
Mei	—	—	—	—	137	—	126,1	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.

Bronnen: Kolen: Office belge des Charbons (O.B.C.). — IJzerindustrie: Binnenlandsche prijzen: Echo de la Bourse. — Prijzen bij den uitvoer: Cosibel.

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franken per metrieke ton).								Prijzen bij den uitvoer (in goud-£ per Engelsche ton).												
	KOLEN				IJZERINDUSTRIE				IJZERINDUSTRIE				IJZERINDUSTRIE								
	Fijne vette gas- en coekskolen	Geschnitte vette huishoudkolen	Type C Belg. Staat	Fijne gewaschene stoom 0/10	Geschnitte half-vette huishoudkolen	Ruw mager gruïs voor pulvero's	Mager gewaschene graan, stoom 5/10	Magere nootjes voor huishouden 50/80	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer herkookt open oven	Billettes	Largets	Handelsstaal	Profielijzer	Dik plaatijzer	Dun plaatijzer	
1937 Maandgem.	131	179	136	121	202	85	137	227	869	991	1.014	1.014	1.248	1.666	4-1-2	4-1-1	5-0-5	4-12-8	—	—	
1938 Maandgem.	147	188	151	126	209	93	142	237	877	986	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-1	3-16-8	4-17-10	5-0-7	5-15-7	7-7-8	9
1938 April	150	177	154	129	196	96	143	221	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-9-4	—	5-2-6	4-16-3	5-16-11	6-19-9	—
Mei	150	180	154	128	200	96	143	226	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	4-0-2	3-17-3	4-16-4	4-18-2	5-16-9	7-5-3	—
Juni	149	182	154	123	202	95	143	229	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	—	3-17-0	4-18-0	4-16-5	5-16-4	7-2-9	—
Juli	144	186	149	123	206	89	138	234	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-15-8	3-15-6	5-1-8	4-16-8	5-7-11	7-7-6	—
Augustus	144	190	149	123	209	89	138	236	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-19-2	3-18-4	4-15-8	4-15-6	5-9-5	7-6-9	—
September	139	192	149	122	212	88	139	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-18-0	3-14-1	4-16-8	4-13-2	5-8-8	7-1-2	—
October	143	191	149	123	212	90	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-12-10	3-13-11	4-16-8	4-13-9	5-4-7	7-6-8	—
November	143	192	149	123	213	91	139	243	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-11-2	3-9-2	4-16-0	4-12-4	5-7-7	7-2-8	—
December	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-8-5	3-10-8	4-14-10	4-13-9	5-5-4	7-7-10	—
1939 Januari	148	196	149	128	216	95	143	244	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-9	3-6-7	4-10-10	4-10-1	5-2-8	7-6-4	—
Februari	148	195	149	128	216	96	143	242	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-5-8	3-5-14	4-7-11	4-8-9	4-19-5	7-3-5	—
Maart	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-7-3	3-7-8	4-6-3	4-5-0	4-17-5	7-7-1	—
April	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.300	1.720	3-4-0	3-7-0	4-5-8	4-3-2	4-17-8	7-6-9	—
Mei	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.360	1.720	3-6-6	3-2-6	4-6-6	4-0-3	4-16-1	7-5-6	—
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	860	950	1.100	1.100	1.360	1.720	—	—	—	—	—	—	—

IV. — PRIJZEN VAN LANDBOUWPRODUCTEN.

a) Gemiddelde prijzen van granen en andere landbouwproducten op de regelende markten van België (« Belgisch Staatsblad »).

TIJDVAK	TARWE	ROGGE	HAYER	WINTERGERST	AARDAPPELEN		DRUGE CICHOREI-BOONEN (laatste oogst)	TARWE-STROO	RUW VLAS	ONGEZOUT. HOEVE-BOTER (verkocht per kg.)	ONONT-VETTE WOL	VERSCH. EIJREN	
	(laatste oogst)				Geldersche-muizen	Industrie							
	in franken per 100 kg.												in fr. per kg.
1937 Maandgemiddelde ..	135,62	123,44	114,66	117,21	40,38	39,05	117,02	25,63	97,47	22,66	23,72	0,56	
1938 Maandgemiddelde ..	121,57	90,23	98,47	93,80	39,07	43,10	85,80	23,49	104,44	23,—	16,44	0,63	
1938 Maart	128,92	113,47	111,03	112,48	37,83	36,42	92,40	27,60	100,12	23,41	18,35	0,42	
April	128,91	110,02	110,61	109,29	42,15	38,90	93,62	25,43	101,64	21,87	18,81	0,42	
Mei	128,22	110,26	107,31	107,63	66,66	56,97	92,37	24,42	101,87	20,47	19,06	0,49	
Juni	125,77	101,85	109,77	103,42	71,19	85,88	90,80	24,23	105,50	19,91	14,76	0,54	
Juli	123,77	82,—	108,46	81,79	41,25	62,55	91,62	25,40	108,25	19,57	15,50	0,59	
Augustus	113,98	76,25	94,09	78,76	30,75	38,18	85,57	21,91	116,19	20,90	15,35	0,68	
September	112,67	67,60	78,93	76,12	24,88	31,71	75,87	19,49	108,30	22,84	15,06	0,74	
October	111,41	64,43	77,40	75,13	25,62	31,53	81,62	18,89	102,43	24,89	15,12	0,84	
November	109,98	62,54	75,83	73,31	25,29	30,84	68,20	19,09	104,83	25,28	14,81	0,84	
December	109,32	64,17	76,57	74,89	26,76	31,28	67,—	18,81	103,80	26,23	14,25	0,75	
1939 Januari	110,53	63,96	78,85	74,52	31,53	35,34	66,12	19,07	109,28	25,03	13,94	0,70	
Februari	111,62	61,52	78,31	73,61	32,35	35,48	67,50	20,09	113,13	24,80	14,37	0,49	
Maart	116,63	59,93	75,92	74,35	31,55	35,33	71,60	20,92	108,06	22,87	14,40	0,45	
April	119,73	60,47	79,13	75,92	36,65	39,28	75,72	20,37	104,41	19,94	13,60	0,46	
Mei	119,69	58,92	81,31	75,89	29,12	34,68	74,75	20,53	104,90	18,48	13,—	0,46	

b) Gemiddelde prijzen der granen op de graanbeurzen van Kortrijk, Brussel, Charleroi, Namen en Luik.
Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	TARWE (goede handelskwaliteit)	ROEGE	HAYER	GERST	SPELT
	(in franks per 100 kg.)				
1937 Maandgemiddelde	133,43	119,99	113,22	116,45	96,49
1938 Maandgemiddelde	120,97	79,50	95,92	91,84	91,59
1938 Maart	126,50	110,—	108,20	109,80	99,—
April	126,80	106,30	108,50	106,—	97,66
Mei	125,60	103,50	108,60	103,10	—
Juni	122,90	103,50	107,10	103,10	—
Juli	120,—	81,—	105,60	81,66	—
Augustus	114,65	73,08	93,07	77,13	95,—
September	116,94	64,98	75,65	74,80	81,71
October	114,16	62,15	73,08	74,06	80,66
November	112,10	60,29	72,33	71,73	81,85
December	111,65	61,94	73,94	73,36	83,55
1939 Januari	113,17	61,41	76,02	72,67	82,37
Februari	114,90	57,70	72,45	71,26	78,87
Maart	121,71	57,31	73,35	72,23	76,—
April	123,65	58,63	77,60	73,74	76,—
Mei	123,65	57,70	79,18	74,18	75,50
Juni	122,35	56,81	77,02	73,12	—

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron : Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. tons)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS (duizenden)		NETTO HORVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. tons)							TOTAAL		
	onder- grondsche	onder- en boven- grondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1937 Maandgemiddeld.	86,5	124,9	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1938 Maandgemiddeld.	91,4	130,3	408	355	665	33	459	545	2.465	24,1	1.934	
1938 April	91,7	130,9	420	378	672	34	461	535	2.501	24,6	1.755	
Mei	91,0	130,2	412	361	668	33	458	531	2.463	24,3	1.943	
Juni	91,1	130,3	389	340	669	33	459	515	2.405	23,8	2.207	
Juli	91,0	130,1	358	309	586	28	456	497	2.233	21,7	2.293	
Augustus	89,3	127,4	380	315	615	32	383	510	2.234	22,4	2.380	
September	87,8	125,9	371	346	669	34	464	502	2.386	24,4	2.351	
October	91,1	130,4	427	367	670	34	470	558	2.526	24,8	2.204	
November	94,3	134,1	407	364	678	33	480	568	2.531	24,0	2.234	
December	92,1	131,5	421	358	690	33	481	583	2.566	24,8	2.222	
1939 Januari	94,5	133,8	441	387	704	34	503	595	2.664	25,4	2.333	
Februari	91,0	130,2	385	320	632	31	452	537	2.357	22,8	2.606	
Maart	92,8	132,3	451	379	717	36	511	630	2.724	25,9	2.696	
April	93,6	134,0	400	352	644	31	456	569	2.452	23,2	2.624	
Mei	93,6	133,9	422	358	677	32	468	613	2.569	24,0	2.274	
Juni	93,8	133,4	403	386	712	33	491	638	2.662	24,9	2.311	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (aan het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tons)				
	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voort- brenging (duiz. tons)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1937 Maandgemiddelde	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0
1938 Maandgemiddelde	392	3.775	142	870	37 (1)	205	184	6,0	145	2,5
1938 April	373	3.813	155	891	33	174	154	6,2	116	2,6
Mei	367	3.671	144	874	33	177	158	4,4	124	2,2
Juni	362	3.699	140	872	33	192	174	5,9	138	2,6
Juli	372	3.676	125	893	35	198	179	5,2	150	2,1
Augustus	363	3.696	125	839	35	196	176	5,6	149	2,2
September	356	3.625	139	848	35	197	180	6,6	156	2,8
October	384	3.685	136	862	36	216	201	6,3	179	2,9
November	380	3.685	136	839	36	222	213	5,7	188	2,3
December	406	3.788	136	836	37	232	214	5,5	176	2,6
1939 Januari	406	3.745	132	818	37	231	204	5,9	162	3,2
Februari	360	3.681	105	814	37	203	193	5,9	152	2,5
Maart	371	3.673	123	772	35	222	217	7,5	174	3,1
April	362	3.647	110	782	37	225	213	6,0	169	2,5
Mei	417	3.662	121	803	42	270	274	6,7	195	2,7
Juni	436	3.741	117	793	44	286	298	7,0	200	2,7

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

TIJDVAK	KATOEN Halfjaar- lijksche productie van gesponnen katoen (tons)	WOL		BIERBROUW- RIJEN Hoeveelheden aangegeven meel (tons)	STOKERIJEN Voort- gebrachte alcohol (hectoliters)	MARGARINE EN BEREIDE VETEN		
		Drooginrieh- tingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen) (tons)	Kamwol- voorraden in de "façon", wolkammerijen (eind der maand) (tons)			Voort- brenging	Voor verbruik verklaard	Voor den uitvoer verklaard
1937 Maandgemiddelde	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	16.829	32.904	4.558	4.516	17
1938 Maandgemiddelde	29.100 (1) 32.600 (2)	2.274	3.801	16.087	38.730	5.089	5.072	17
1938 Maart	29.100 (1)	2.312	3.802	18.205	39.717	5.095	4.925	26
April		2.177	4.068	16.693	39.336	4.736	4.712	14
Mei		2.297	4.891	18.666	36.482	3.962	4.133	17
Juni		2.090	3.762	17.134	36.765	5.363	5.054	17
Juli		2.165	3.699	16.423	39.302	4.686	4.638	7
Augustus		2.027	3.753	18.171	37.539	4.282	4.228	23
September		2.316	3.525	14.489	40.379	5.558	5.910	23
October		2.836	3.626	16.771	30.674	5.311	5.263	30
November		2.674	3.879	15.869	42.032	5.779	5.597	12
December		2.631	3.951	13.696	48.340	6.452	6.553	17
1939 Januari		2.607	4.264	15.407	45.055	6.126	6.158	10
Februari		2.671	3.765	13.699	41.533	5.092	5.086	7
Maart	2.825	3.785	17.911	43.619	5.473	5.395	10	
April	2.617	3.323	16.732	40.762	4.568	4.569	7	
Mei	2.692	3.314	16.966	37.177	4.312	4.071	7	

TIJDVAK	SUIKER				VISSCHERIJ		LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraden (raffinade- en ruwe suiker) (eind der maand) (tons)	Voor verbruik verklaard	Omzetten ter mijn van Oostende		Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met onthefing van de accijns)
	Ruwe suiker	Raffinade- suiker			Hoeveelheden	Waarde			
(tons)									
1937 Maandgemiddelde .	18.675	15.938	111.567	17.210	2.286	7.164	4.703	1.830	2.739
1938 Maandgemiddelde .	15.099	18.745	124.816	17.612	2.481	7.445	3.956	1.725	2.334
1938 Maart	152	19.034	151.744	28.342	2.879	9.089	4.123	2.574	2.504
April	—	19.057	139.858	12.754	2.135	7.664	3.872	1.193	2.112
Mei	—	17.651	128.630	13.685	1.863	5.763	3.369	1.284	1.943
Juni	—	16.350	113.019	16.553	1.790	6.357	3.951	1.516	2.251
Juli	—	18.142	93.620	20.422	2.021	5.973	3.242	1.396	1.886
Augustus	9	17.797	69.211	16.773	3.061	8.246	3.423	1.915	2.422
September	17	17.211	49.212	19.191	4.071	7.705	4.121	2.098	2.482
October	50.708	22.248	68.455	21.263	3.031	8.128	5.302	2.810	3.489
November	120.898	27.371	161.138	18.841	2.812	7.208	4.893	1.522	2.302
December	8.949	19.236	158.699	15.193	2.179	7.453	3.992	1.513	2.105
1939 Januari	552	17.929	152.301	14.641	2.258	8.362	3.963	1.453	2.447
Februari	292	15.843	141.351	12.899	2.352	7.792	4.325	1.555	2.065
Maart	86	19.969	128.891	19.211	2.658	9.814	5.118	1.764	3.820
April	123	20.241	113.897	20.708	2.289	6.719	4.823	2.161	2.518
Mei	—	21.821	98.829	17.722	2.464	6.395	4.780	1.575	3.639

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.
(2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE OENTRA (53 OENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en verbouwingen	Totaal
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1938 Voor het jaar	8.585	16.416	25.001
1938 Maart	1.005	1.702	2.707
April	916	1.815	2.731
Mei	884	1.637	2.521
Juni	943	1.607	2.450
Juli	666	1.468	2.134
Augustus	816	1.379	2.195
September	575	1.438	2.013
October	566	1.024	1.590
November	533	1.072	1.605
December	424	1.012	1.436
1939 Januari	505	951	1.456
Februari	721	1.149	1.870
Maart	940	1.528	2.468
April	646	1.261	1.907
Mei	555 (1)	1.176 (1)	1.731 (1)

(1) Onvolledige cijfers (111 gemeenten).

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.

TIJDVAK	TOTALE PRODUCTIE (Centrales van 100 kWh. en meer) Bron: Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing						PRODUCTIE van de 121 voornaamste industriële centrales Bron: Association des Centrales Electriques Industrielles de Belgique	
	Aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)					Totale productie (duiz. kWh.)	Gemiddelde dagproductie (miljoenen kWh.)
		Unie der electrische bedrijven van België	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschap- pijen	Gemeen- telijke regioën	Totaal		
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393	—	—
1938 Maandgemiddelde	338 (1)	194.288	198.624	26.321	20.616	439.848	—	—
1938 Maart	339	200.896	203.186	26.629	22.136	452.848	187.718	6,77
April	339	185.112	183.336	25.792	18.401	412.671	172.201	6,62
Mei	338	180.463	199.019	25.366	17.797	422.644	171.618	6,86
Juni	338	173.402	182.729	25.741	16.266	398.138	164.759	6,59
Juli	338	170.957	186.980	25.199	14.900	398.036	167.445	6,86
Augustus	338	184.379	186.630	24.640	17.509	413.157	168.155	6,46
September	338	194.731	196.347	25.724	18.251	435.048	177.218	6,81
October	338	204.253	213.638	27.740	22.782	468.413	187.878	7,22
November	338	207.337	214.280	28.483	24.364	474.464	189.212	7,88
December	338	218.200	216.357	28.107	27.447	490.111	189.698	7,02
1939 Januari	354	217.255	214.820	29.705	26.635	488.415	186.775	7,18
Februari	355	195.481	192.896	27.778	22.632	438.787	170.454	7,10
Maart	354	218.876	214.559	31.550	26.404	491.389	190.151	7,31
April	354	192.663	200.359	28.857	19.996	441.875	177.113	6,81
Mei	354	182.439	218.713	29.775	18.155	449.082	—	—

(1) Op het eind van het jaar.

V. — GASDISTRIBUTIE (1)

(duizenden kubieke meters).

Bron: Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMAATSCHAPPIJEN		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	TOTAAL
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voorgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1938 Maandgemiddelde	5.915	463	1.208	39.810	9.876	57.273
1938 Maart	5.626	373	1.104	39.060	13.665	59.828
April	4.910	387	992	36.657	10.115	53.060
Mei	5.822	441	1.115	37.658	9.220	54.256
Juni	5.973	503	1.360	40.729	7.419	55.985
Juli	6.248	670	1.417	41.521	7.756	57.611
Augustus	6.294	801	1.492	41.447	7.900	57.934
September	6.173	536	1.322	41.301	5.966	55.298
October	6.222	402	1.179	39.702	9.277	56.782
November	5.815	358	1.103	38.283	9.378	54.937
December	6.419	386	1.255	42.688	9.494	60.242
1939 Januari	6.209	398	1.116	41.226	9.758	58.707
Februari	5.490	356	996	37.663	9.082	53.587
Maart	5.720	384	1.054	41.497	9.716	58.371
April	5.265	438	1.006	38.404	11.231	56.344
Mei	5.422	449	1.098	39.790	13.297	60.056

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebezigd.

VERBRUIK.

N. B. — Voor het verbruik van suiker, lucifers, margarine en toebereidende vetstoffen, zie tabel n° 56.

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Winkels met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Junij	88	88	106	114	120	128	136	137	84	72	138	148	142	142
Juli	88	77	129	120	143	138	150	141	85	72	149	147	129	130
Augustus	81	55	93	96	116	124	135	137	80	67	137	142	116	114
September	88	76	125	114	125	137	137	150	83	69	143	175	163	164
October	108	99	132	116	124	126	135	140	85	68	147	146	211	220
November	85	76	118	101	147	121	142	135	80	66	136	140	158	155
December	86	76	138	118	182	182	162	164	87	72	167	180	164	174
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	85	74	129	103	123	127	132	133	74	63	148	154	158	162
Februari	72	65	117	110	101	99	123	128	73	59	140	142	127	119
Maart	109	95	129	129	125	130	136	146	81	71	150	163	166	165
April	100	89	130	100	123	126	140	146	73	64	153	161	184	176
Mei	99	99	136	119	124	134	136	(*) 135	71	64	146	151	167	163

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

(*) Voorloopig cijfer.

II. — TABAKSVERBRUIK.

(Fabricage en invoer.)

66

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tons)
	(millioenen stuks)			
1937	192	584	5.258	12.945
1938	195	615	5.108	13.201
1937 1 ^{ste} kwartaal	46	132	1.205	2.968
2 ^{de} id.	43	140	1.395	3.283
3 ^{de} id.	46	153	1.406	3.420
4 ^{de} id.	57	159	1.262	3.274
1938 1 ^{ste} id.	47	152	1.263	3.223
2 ^{de} id.	48	200	1.444	3.246
3 ^{de} id.	42	133	1.312	3.299
4 ^{de} id.	57	129	1.089	3.433
1939 1 ^{ste} id.	45	117	1.070	3.152

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.

67

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1938 Maandgemiddelde	16.457	778	10.957	23.066	6.304
1938 Maart	17.110	705	13.708	26.310	4.372
April	15.682	703	11.755	21.786	3.736
Mei	15.419	642	11.544	23.194	2.743
Junij	17.121	652	13.566	24.630	2.579
Juli	15.070	683	11.065	22.379	2.443
Augustus	18.004	761	13.252	23.308	2.882
September	16.057	788	9.578	18.897	3.953
October	18.822	1.002	9.333	23.356	10.229
November	17.740	856	9.665	23.217	13.537
December	15.260	919	8.904	21.624	13.636
1939 Januari	16.012	917	12.212	22.681	8.968
Februari	15.186	822	13.043	20.001	6.588
Maart	18.069	871	16.844	23.553	5.573
April	14.831	770	14.353	18.357	3.701
Mei	19.493	903	16.135	25.312	3.330

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS-COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	3,1	98,63
1938 Maandgemiddelde	70,2	136,7	5,0	211,9	226,2	- 14,4	106,78
1938 Maart	59,1	143,2	5,2	207,5	235,2	- 27,7	113,37
April	68,8	133,9	4,8	207,5	231,7	- 24,2	111,65
Mei	66,9	131,4	4,4	202,7	224,3	- 21,6	110,67
Juni	73,9	129,5	4,8	208,2	216,8	- 8,6	104,12
Juli	92,9	123,0	5,2	221,1	226,8	- 5,7	102,56
Augustus	99,9	126,9	4,4	231,2	221,8	9,4	95,94
September	79,9	143,3	4,8	227,9	220,7	7,2	96,84
October	67,3	151,6	4,7	223,6	220,1	3,5	98,43
November	54,5	148,8	4,2	207,5	219,9	- 12,4	105,95
December	57,8	141,5	5,5	204,8	225,7	- 20,9	110,20
1939 Januari	66,8	139,2	8,5	214,7	226,8	- 12,2	105,62
Februari	53,9	126,5	6,0	186,5	217,6	- 31,2	116,70
Maart	62,4	145,9	6,2	214,5	229,0	- 14,5	106,76
April	70,8	142,3	5,8	218,8	220,9	- 2,0	100,92
Mei	71,9	151,9	6,6	230,4	220,2	10,2	95,57

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers-Km. (millioenen)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)			Totaal
		Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer							
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.870	512	6.090	205	204	110	519
1938 Maandgemidd..	388.982	114.745	90.664	479.647	16.004	511	5.250	186	154	88	429
1938 April	386.834	110.383	86.591	473.425	15.606	491	5.092	187	135	83	405
Mei	376.308	108.856	85.904	462.212	16.384	510	5.047	189	130	77	396
Juni	371.410	101.804	84.379	455.789	15.929	534	5.000	178	136	78	392
Juli	358.683	97.474	81.402	440.085	15.939	584	4.782	171	129	75	375
Augustus	377.312	101.951	87.807	465.119	16.818	653	4.911	175	139	73	386
September	399.858	118.692	96.075	495.933	16.173	530	5.440	196	165	86	447
October	433.676	135.446	97.584	531.260	16.004	485	5.907	204	171	93	468
November	424.833	122.017	94.742	519.575	16.093	475	5.940	205	167	05	477
December	382.513	134.608	91.991	474.504	15.068	450	5.226	177	176	118	471
1939 Januari	368.597	130.560	89.095	457.692	16.780	496	4.990	170	167	197	434
Februari	339.856	108.450	79.899	419.755	14.292	417	4.573	155	148	82	385
Maart	392.725	118.072	87.221	479.946	15.660	461	5.246	179	167	85	431
April	376.007	128.090	84.736	460.743	14.966	463	5.237	186	167	83	436
Mei	400.619	140.343	95.620	496.239							
Juni	406.538	129.738	100.441	506.979							

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN**

(vervolg).

c) **Transportstatistiek (vervolg).**

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen.**

A. — **Gezamenlijk verkeer.**

70

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	663	556	777	65	202	82	370
1938 Maandgemidd..	5.250	347	2.161	401	439	476	794	54	191	66	320
1935 September	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	59	297
December	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart	5.563	298	2.276	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December	5.942	385	2.679	511	609	443	629	67	188	72	359
1937 Maart	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni	6.316	243	2.515	567	826	594	898	53	175	61	384
September	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373
Juni	5.000	207	1.954	388	422	509	983	39	125	56	317
September	5.440	284	2.232	378	429	496	864	81	268	63	345
December	5.226	315	2.506	408	547	374	450	52	200	70	304
1939 Maart	5.246	307	2.180	368	517	455	727	55	216	68	353

B. — **Belgisch binnenlandsch verkeer.**

TIJDVAK	(duizenden tons)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershil- lende
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1938 Maandgemidd..	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248
1938 Februari	2.886	127	1.486	7	117	265	502	9	104	25	244
Maart	3.467	161	1.468	7	124	394	847	9	135	30	292
April	3.294	135	1.475	11	120	366	835	8	78	28	238
Mei	3.300	117	1.496	9	138	367	838	8	66	25	236
Juni	3.171	111	1.360	11	149	347	848	7	64	27	246
Juli	3.013	125	1.327	9	116	317	779	6	74	23	237
Augustus	3.071	143	1.373	13	130	317	694	38	89	23	251
September	3.384	183	1.566	12	134	322	737	26	98	26	280
October	3.700	532	1.734	11	136	295	640	9	83	25	235
November	3.766	804	1.648	11	131	277	550	8	71	24	242
December	2.962	177	1.743	7	133	212	353	8	75	23	231
1939 Januari	2.909	148	1.795	8	130	201	369	9	82	25	232
Februari	2.729	131	1.468	13	122	231	410	9	98	23	224
Maart	3.225	162	1.574	12	146	288	623	9	119	24	268
April	3.259	135	1.711	21	130	270	641	8	87	27	229

II. — HAVENVERKEER.

a) Haven van Antwerpen.												
Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».												
TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	IN			UIT			IN			UIT		
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden steren)	Goederen (duizenden metrieke tons)
				geladen	ledig (op ballast)							
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1938 Maandgemidd..	980	2.012	989	846	134	975	3.699	1.222	382	3.562	1.187	368
1938 Maart	1.022	2.038	988	881	134	966	3.852	1.291	362	3.816	1.301	358
April	909	1.910	848	822	124	851	3.503	1.206	365	3.491	1.164	352
Mei	976	2.061	876	819	130	920	3.791	1.305	432	3.606	1.239	377
Juni	925	1.868	1.034	794	138	878	3.748	1.234	400	3.702	1.224	368
Juli	980	2.042	934	842	117	868	3.802	1.244	306	3.697	1.194	298
Augustus	1.009	2.115	1.068	883	132	889	3.747	1.214	373	3.610	1.226	402
September	1.025	2.142	1.012	855	139	993	3.921	1.252	368	3.589	1.135	405
October	1.012	2.042	926	915	132	1.042	3.916	1.220	376	3.757	1.198	318
November	987	1.987	1.000	838	143	1.166	3.780	1.234	399	3.483	1.148	314
December	1.007	2.097	1.027	870	153	1.145	3.195	1.064	399	3.207	1.045	355
1939 Januari	1.018	2.240	1.004	847	155	952	3.910	1.245	269	3.662	1.224	302
Februari	939	1.931	924	841	119	932	3.664	1.126	392	3.503	1.134	331
Maart	1.046	2.124	903	901	136	1.002	4.054	1.284	361	3.950	1.246	285
April	1.040	2.107	926	926	132	921	3.960	1.290	399	3.852	1.253	346
Mei	1.093	2.212		954	122		3.996	1.373		3.721	1.297	
Juni	1.066	2.233		931	131							

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (vervolg). Bron: Havendienst van Antwerpen.					b) Haven van Gent. Bron: Havendienst van Gent.							
	OPGELEGDE ZEESCHIPPEN (op het eind van de maand)					ZEEVAART						BINNENVAART	
	Aantal schepen		Tonnenmaat (duizenden register-tons)			IN			UIT			GOEDEREN (duizenden metrieke tons)	
	totaal	Belgische	totaal	Belgische		Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tons)	Goederen (duizenden metrieke tons)	Gelost	Geladen
	1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —		185	189	243	186	190	94	212
1938 Maandgemidd..	(1) 15	(1) 3	(1) 37	(1) 3		151	162	191	151	162	87	170	127
1938 Maart	12	2	37	5		184	180	176	185	173	90	175	132
April	15	4	41	7		137	138	188	140	143	65	166	141
Mei	15	4	41	7		126	128	119	125	132	63	178	94
Juni	20	1	48	1		134	167	216	128	163	69	158	142
Juli	27	7	63	13		137	171	198	132	159	53	180	117
Augustus	27	6	69	13		117	141	168	127	151	83	179	133
September	22	5	57	11		157	201	196	146	180	75	172	99
October	18	4	44	7		147	160	174	151	175	101	163	116
November	16	3	38	3		163	172	241	161	156	77	160	124
December	15	3	37	3		158	163	204	162	174	103	152	106
1939 Januari	12	2	33	2		141	153	151	141	157	116	144	82
Februari	12	2	31	2		131	124	171	134	134	88	133	128
Maart	10	2	25	2		161	137	139	160	134	78	124	142
April	9	2	17	2		153	141	161	154	138	59	131	125
Mei	5	2	5	2		148	144	152	149	147	76	131	120
Juni	5	2	5	2		177	165		172	157			

(1) Op het eind van het jaar.

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge.						d) Haven van Groot-Brussel.						
	Bronnen : Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».						Bron : Havendienst van Brussel.						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART			BINNENVAART			
	Binnen-gekomen zee-schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		BINNENGEKOMEN		VERTROKKEN		GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizenden metrieke tons)		
Gelost			Geladen	Gelost	Geladen	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)		Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	
1937 Maandgemiddelde...	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1938 Maandgemiddelde...	131	163	37	26	13	2	52	28	22	52	28	29	492
1938 April	105	129	29	26	12	2	40	19	7	44	20	26	473
Mei	117	141	45	24	10	3	50	31	37	46	29	17	515
Juni	121	154	35	21	10	1	53	23	21	56	25	25	479
Juli	142	177	43	20	13	2	59	38	39	58	36	29	544
Augustus	155	222	49	25	11	3	46	22	18	46	22	19	519
September	133	165	41	26	10	3	44	23	23	45	24	21	492
October	127	150	33	31	10	2	58	30	19	52	25	29	492
November	130	145	35	28	15	2	66	36	26	67	36	42	450
December	166	208	34	36	16	1	58	38	35	60	39	43	387
1939 Januari	146	185	27	39	16	3	60	40	25	63	41	39	462
Februari	134	182	38	33	19	3	45	23	15	46	27	33	453
Maart	146	183	26	27	15	3	48	22	17	47	22	23	543
April	133	166	21	30	11	2	50	30	17	49	27	33	481
Mei	134	191					65	30	27	61	30	32	498
Juni	128	156											

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART						BINNENVAART						STAATSPAKETBOOTEN			
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOM.		VERTROKKEN	
	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat (duizen-den register-tons)	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Tonnen-maat	Goede-ren (duizen-den metrieke tons)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizen-den)
1937 Maandgemidd..	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1938 Maandgemidd..	69	41	10	69	41	20	88	16	7	86	3	—	95	27	95	27
1938 April	60	31	8	58	30	19	88	16	7	88	5	1	77	28	76	25
Mei	55	25	8	56	26	14	86	17	9	87	2	1	75	17	77	16
Juni	89	67	7	87	64	18	103	17	7	99	3	—	129	42	128	33
Juli	99	73	15	98	73	21	91	18	8	85	3	—	183	90	181	63
Augustus	102	72	7	104	74	26	107	22	8	99	2	—	182	78	183	96
September	85	62	2	84	61	21	92	17	9	89	3	—	127	27	127	47
October	55	31	13	56	31	22	80	14	7	80	2	—	63	7	62	8
November	54	31	11	56	32	26	83	16	8	85	2	—	62	5	62	6
December	71	33	19	68	33	20	63	11	6	66	2	—	64	11	64	7
1939 Januari	58	31	10	62	32	19	69	12	6	62	1	—	63	7	63	11
Februari	47	27	21	46	25	14	66	12	7	65	3	—	56	5	56	6
Maart	52	32	12	54	35	11	74	11	3	89	7	—	63	6	63	7
April	49	32	3	48	31	17	86	17	8	79	1	—	74	19	75	20
Mei	52	33		52	33		93	17		82	3		71	16	71	16
Juni	79	67		76	64		112	21		114	6		92	18	93	21

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCH UNIE MET DE OVERIGE LANDEN.

I. — SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (miljoenen franken)					GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER- (+) OF UITVOERBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN PCT.	
	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voe- dings- mid- delen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver. munt				Totaal
INVOER														
1937 Voor het jaar	12,0	4.076	34.063	835	38.986	36,0	5.419	15.869	6.163	405,5	27.893	715		
1938 Voor het jaar	8,6	3.777	27.110	659	31.555	28,2	4.660	12.612	5.395	471,7	23.167	734		
1938 Maart	1,0	314	2.372	61	2.747	2,7	439	1.121	559	43,6	2.165	788		
April	0,8	241	2.182	56	2.480	2,5	348	1.038	477	34,7	1.900	766		
Mei	0,9	273	2.170	58	2.502	2,6	355	1.021	500	46,2	1.925	769		
Juni	0,7	327	2.214	54	2.595	2,0	417	994	446	46,9	1.906	734		
Juli	0,7	289	2.219	54	2.562	2,1	370	943	417	54,3	1.786	697		
Augustus	0,9	321	2.202	56	2.579	3,2	395	1.127	389	46,4	1.961	780		
September	0,7	344	2.267	47	2.659	2,2	401	1.001	409	32,6	1.845	694		
October	0,3	372	2.226	57	2.655	1,7	414	999	423	18,6	1.855	699		
November	0,3	382	2.249	52	2.683	1,4	408	1.004	425	56,7	1.895	706		
December	0,3	337	2.234	51	2.622	2,0	381	1.161	424	17,6	1.986	757		
1939 Januari	0,1	296	2.283	54	2.633	0,9	334	1.224	441	70,8	2.071	787		
Februari	0,3	304	2.098	54	2.456	1,5	319	1.061	459	41,3	1.841	750		
Maart	0,3	359	2.166	65	2.590	1,4	367	1.120	519	40,4	2.047	790		
April	0,2	307	2.150	62	2.519	1,-	318	927	425	38,7	1.709	678		
Mei	0,2	346	2.488	63	2.897	1,6	366	995	443	33,5	1.839	633		
UITVOER														
1937 Voor het jaar	6,3	730	18.516	5.758	25.010	67,4	1.364	11.252	12.523	310,0	25.516	1.020	-2.377	91,5
1938 Voor het jaar	5,5	604	17.209	4.189	22.008	67,4	1.134	9.790	10.502	231,1	21.724	987	-1.443	93,8
1938 Maart	0,5	71	1.529	362	1.963	6,3	132	836	917	23,6	1.915	976	-	251
April	0,5	50	1.364	334	1.749	6,1	96	754	849	17,5	1.723	985	-	179
Mei	0,4	37	1.394	335	1.768	5,0	76	791	830	21,3	1.723	975	-	202
Juni	0,5	39	1.375	334	1.749	6,2	75	717	831	19,1	1.648	942	-	258
Juli	0,5	35	1.352	331	1.719	5,5	73	704	825	15,5	1.623	944	-	164
Augustus	0,5	29	1.429	321	1.780	6,3	61	858	788	11,0	1.725	969	-	236
September	0,4	36	1.499	343	1.879	5,6	72	829	849	20,0	1.776	945	-	69
October	0,4	52	1.665	360	2.078	4,3	91	905	941	18,2	1.959	943	+	103
November	0,5	56	1.546	404	2.007	6,1	99	892	923	26,0	1.946	969	+	50
December	0,3	90	1.331	383	1.805	4,4	137	919	963	23,4	2.047	1.134	+	61
1939 Januari	0,3	51	1.277	338	1.667	4,2	98	802	823	21,8	1.749	1.050	+	322
Februari	0,5	42	1.289	317	1.649	5,3	92	907	823	23,4	1.851	1.122	+	9
Maart	0,5	39	1.345	368	1.752	5,6	80	900	881	25,5	1.892	1.079	-	155
April	0,5	35	1.356	359	1.750	5,1	69	725	838	20,0	1.656	946	-	53
Mei	0,4	41	1.656	406	2.103	4,9	79	940	979	16,8	2.020	960	+	178

II. — SAMENVATTING NAAR DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

76

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1938 Voor het jaar	24.452	8.432	670	31.555	11.297	6.267	5.163	23.167
1938 Februari	2.056	511	54	2.621	944	501	480	1.926
Maart	2.114	575	58	2.747	978	608	539	2.165
April	1.925	504	51	2.480	877	521	460	1.900
Mei	1.952	500	50	2.501	891	522	478	1.924
Juni	2.024	521	50	2.595	913	521	433	1.906
Juli	1.988	526	48	2.562	844	550	399	1.786
Augustus	2.005	521	53	2.580	1.063	436	349	1.939
September	2.100	516	43	2.658	890	535	388	1.845
October	2.039	533	83	2.655	900	531	404	1.855
November	2.054	552	77	2.683	937	483	418	1.895
December	1.946	626	50	2.623	1.011	545	372	1.987
1939 Januari	1.979	602	52	2.633	1.022	558	421	2.071
Februari	1.873	511	51	2.455	976	428	393	1.839
Maart	1.961	568	60	2.589	982	522	504	2.048
April	1.914	544	50	2.517	774	478	415	1.708

INVOER.

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
1937 Voor het jaar	11.462	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1938 Voor het jaar	11.041	9.281	1.682	22.008	4.394	9.321	7.873	21.724
1938 Februari	833	826	125	1.783	335	831	641	1.822
Maart	954	857	150	1.963	403	830	664	1.915
April	916	686	147	1.749	359	689	665	1.723
Mei	932	709	126	1.767	352	745	610	1.723
Juni	906	671	172	1.743	346	657	633	1.648
Juli	846	742	131	1.719	317	686	614	1.623
Augustus	939	717	123	1.779	344	682	701	1.734
September	963	775	142	1.875	362	780	624	1.777
October	1.103	829	143	2.077	413	857	682	1.960
November	1.023	840	144	2.007	382	869	669	1.945
December	857	789	157	1.805	411	866	781	2.040
1939 Januari	787	761	118	1.667	368	794	575	1.749
Februari	761	767	121	1.649	374	710	753	1.861
Maart	971	636	145	1.752	398	750	724	1.888
April	910	697	141	1.749	339	731	576	1.656

UITVOER.

(1) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

80

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week	In % van het totaal der mogelijke werkdagen		
	Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos					
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Mei	95.888	121.763	75.673	171.217	10,6	13,1	8,3	18,4	704	1.014	11,7	16,9
Juni	86.344	116.382	78.052	168.064	9,5	12,3	8,6	16,8	663	956	11,0	15,9
Juli	84.348	114.555	78.831	162.286	9,3	12,1	8,7	16,1	654	936	10,9	15,6
Augustus	88.825	118.750	89.806	149.096	9,8	12,5	9,8	15,7	687	899	11,5	15,0
September	90.574	124.010	84.282	144.074	9,9	13,0	9,3	15,1	687	950	11,5	15,8
October	91.993	135.847	81.504	154.827	10,1	14,1	8,9	16,1	686	958	11,4	15,9
November	115.564	150.892	110.176	156.470	12,7	15,5	12,1	16,1	872	1.123	14,5	18,7
December	136.298	167.145	147.510	232.788	14,9	16,9	16,1	23,6	1.114	1.420	18,6	23,7
	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939
Januari	146.678	173.299	178.668	218.334	15,9	17,4	19,4	21,9	1.213	1.318	20,2	22,0
Februari	141.499	166.851	164.444	178.051	15,3	16,7	17,8	17,8	1.195	1.208	19,9	24,0
Maart	131.007	152.735	136.510	148.688	14,2	15,1	14,8	14,7	1.038	1.092	17,3	24,2
April	121.734	144.932	136.141	145.062	13,1	14,3	14,7	14,3	992	1.056	16,5	24,3

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

a) Aantal gecontroleerde werklozen (daggemiddelde).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Januari	—		—	30	209.760	221.468	44.903	46.008	25.298	26.542	34.001	35.793	46.132	51.112	32.096	32.971	16.148	17.776	4.768	4.777	1.663	1.663
Februari	—	—	24	195.191	204.843	42.385	43.413	24.347	25.448	31.715	33.101	43.129	47.070	30.212	30.958	13.659	15.038	4.207	4.216	1.603	1.610	4.126	4.189
Maart	—	—	24	179.388	188.504	39.817	40.834	22.309	23.349	29.059	30.346	39.934	43.584	27.509	28.223	12.014	13.353	3.664	3.672	1.296	1.297	3.783	3.847
April	—	—	24	171.278	180.915	39.464	40.527	21.461	22.559	27.413	28.737	39.138	43.137	25.797	26.584	10.385	11.676	3.283	3.292	903	903	3.432	3.498
*Mei	—	—	28	173.839	186.828	41.483	42.961	22.203	23.520	27.138	28.932	40.022	45.715	25.167	26.598	10.335	12.077	3.196	3.208	778	778	3.570	3.639
*Juni	—	—	24	163.868	175.251	38.995	40.068	28.920	22.146	24.142	25.770	37.446	42.319	26.718	27.582	9.091	10.738	2.834	2.847	655	656	3.066	3.128
1939 April	3	8	6	171.219	180.644	37.650	38.685	21.579	22.648	27.641	28.886	38.863	42.677	26.920	27.716	10.490	11.889	3.488	3.496	1.028	1.029	3.560	3.618
	10	15	6	168.828	178.060	38.777	39.919	21.231	22.321	27.181	28.478	39.705	43.392	24.372	25.131	10.230	11.506	3.241	3.249	841	841	3.250	3.323
	17	22	6	172.777	182.837	40.656	41.735	21.435	22.553	27.485	28.852	39.076	43.440	25.987	26.801	10.527	11.768	3.228	3.238	888	888	3.495	3.562
	24	29	6	172.288	182.119	40.772	41.871	21.598	22.716	27.347	28.732	38.909	43.041	25.911	26.687	10.295	11.542	3.177	3.186	856	856	3.423	3.488
*Mei	1	6	6	179.103	191.781	42.474	43.773	22.775	24.069	28.589	30.369	40.671	46.151	25.453	26.498	11.270	12.968	3.344	3.356	818	818	3.709	3.779
	8	13	6	178.899	192.152	42.199	43.533	22.664	23.988	28.482	30.367	41.097	46.777	25.875	27.064	10.669	12.425	3.306	3.317	793	793	3.814	3.888
	15	20	5	177.254	191.202	41.093	43.377	22.379	23.722	28.601	30.444	41.053	47.262	26.053	27.099	10.598	12.468	3.246	3.259	777	777	3.724	3.794
	22	27	6	168.335	181.170	40.822	42.087	21.793	23.107	25.188	26.885	38.916	44.742	24.603	25.551	9.854	11.562	3.028	3.040	749	749	3.382	3.447
	29	3	5	165.604	177.837	40.827	42.035	21.408	22.712	24.832	26.593	38.371	43.644	23.850	24.780	9.286	10.960	3.057	3.070	753	753	3.220	3.289
*Juni	5	10	6	164.739	176.621	40.009	41.110	21.222	22.448	23.649	25.415	37.881	43.033	26.165	27.050	9.144	10.823	2.904	2.917	688	688	3.077	3.137
	12	17	6	162.790	174.102	39.102	40.134	20.720	21.951	23.891	25.495	37.188	42.156	26.485	27.307	8.872	10.454	2.771	2.782	640	640	3.121	3.183
	19	24	6	161.683	172.797	38.447	39.490	20.790	21.999	23.978	25.474	37.323	42.171	25.854	26.671	8.924	10.552	2.737	2.747	627	627	3.003	3.066
	26	1	6	166.258	177.481	38.420	39.535	20.948	22.184	25.050	26.695	37.390	41.915	28.368	29.299	9.426	11.121	2.926	2.939	667	667	3.063	3.126

b) Aantal opgeteekende dagen werkloosheid
(duizenden dagen).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1939 Januari	—		—	30	6.260	6.602	1.336	1.370	754	790	1.015	1.067	1.374	1.518	962	988	484	532	143	143	50	50
Februari	—	—	24	4.657	4.883	1.010	1.035	581	605	758	790	1.025	1.118	722	741	328	360	101	101	33	33	99	100
Maart	—	—	24	4.276	4.490	945	969	531	555	694	723	951	1.037	657	674	288	320	88	88	31	31	91	93
April	—	—	24	3.916	4.136	898	923	492	516	625	656	895	984	594	611	239	267	75	75	20	20	78	81
*Mei	—	—	28	4.828	5.182	1.149	1.186	620	657	752	800	1.110	1.263	698	726	289	336	89	89	21	21	100	102
*Juni	—	—	24	3.885	4.149	922	949	498	526	571	608	903	994	637	657	217	256	68	68	16	16	73	75
1939 April	3	8	6	1.021	1.077	223	230	129	135	165	172	232	254	161	166	63	71	21	21	6	6	21	22
	10	15	6	838	883	192	197	106	111	134	141	197	215	122	125	51	57	16	16	4	4	16	17
	17	22	6	1.029	1.088	241	248	128	135	163	172	233	258	156	160	63	70	19	19	5	5	21	21
	24	29	6	1.028	1.088	242	248	129	135	163	171	233	257	155	160	62	69	19	19	5	5	20	21
*Mei	1	6	6	1.065	1.139	253	260	136	143	171	181	240	271	152	158	67	77	20	20	4	4	22	23
	8	13	6	1.060	1.138	250	259	135	143	167	178	244	277	152	159	64	74	20	20	5	5	23	23
	15	20	5	882	949	202	209	113	120	142	151	204	234	129	134	53	62	16	16	4	4	19	19
	22	27	6	1.002	1.078	242	250	130	138	150	160	232	266	147	152	59	69	18	18	4	4	20	21
	29	3	5	819	878	202	208	106	113	122	130	190	215	118	123	46	54	15	15	4	4	16	16
*Juni	5	10	6	976	1.045	236	243	126	133	140	150	244	253	156	161	55	65	17	17	4	4	18	19
	12	17	6	965	1.030	231	238	123	130	142	151	219	247	157	162	53	62	17	17	4	4	19	19
	19	24	6	961	1.026	228	234	124	131	142	151	221	249	155	160	53	63	16	16	4	4	18	18
	26	1	6	983	1.048	227	234	125	132	147	156	219	245	169	174	56	66	18	18	4	4	18	19

(*) Voorloopige cijfers.

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten

(millioenen franken).

85

TIJDVAK	Goudvoorraad	Buitenlandse deviezen en goudwaarden	Wissels		Beleeningen op Belgische staatsfondsen	Vorderingen op den Staat	Bankbiljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisbare schulden	Dekkingspercentage	Discontoet voor geaccepteerde wissels	Rentevoet voor beleening op overheidfondsen
			binnenlandse	buitenlandse				Diverse	Van 's Rijks-schatkist				
Jaargemiddelde :													
1938.....	15.945	4.717	1.486	16	286	742	21.812	2.118	227	24.157	66,01	2,61	3,70
Maandgemiddelde :													
1938 April.....	15.658	5.660	964	16	175	748	22.077	1.972	139	24.188	64,74	2,—	3,—
Mei.....	14.159	4.188	1.998	24	592	748	21.068	1.474	140	22.682	62,42	3,35	4,35
Juni.....	13.853	3.722	2.320	25	428	748	20.660	1.288	123	22.071	62,77	3,—	4,—
Juli.....	14.582	4.061	1.836	16	286	745	20.914	1.493	63	22.470	64,89	3,—	4,—
Augustus.....	15.164	4.537	1.245	15	249	735	21.159	1.655	67	22.881	66,27	3,—	4,—
September.....	15.564	4.877	1.412	14	414	735	22.681	1.202	76	23.959	64,96	3,—	4,—
October.....	16.393	5.057	2.335	13	276	735	23.334	1.962	456	25.752	63,66	2,92	4,—
November.....	17.065	4.512	1.632	11	242	735	22.547	2.016	605	25.168	67,80	2,50	4,—
December.....	17.207	4.580	1.103	11	227	735	22.076	2.137	641	24.854	69,23	2,50	4,—
1939 Januari.....	17.157	4.618	952	11	181	729	21.941	2.286	413	24.640	69,63	2,50	4,—
Februari.....	17.341	4.604	873	11	190	722	22.122	2.363	256	24.741	70,09	2,50	4,—
Maart.....	15.659	3.775	1.433	11	464	722	21.604	1.362	95	23.061	67,91	2,50	4,—
April.....	15.318	2.807	2.392	15	729	722	22.152	791	51	22.994	66,62	3,20	4,70
Mei.....	15.428	2.480	2.877	19	530	722	22.300	685	90	23.075	66,86	3,32	4,82
Juni.....	15.828	3.313	1.970	16	311	722	22.167	914	106	23.187	68,26	3,—	4,50
Weekcijfers :													
1939 1 Juni.....	15.754	2.844	2.380	18	568	722	22.347	785	171	23.303	67,60	3,—	4,50
8 id.....	15.765	3.196	2.159	17	276	722	22.190	916	45	23.151	68,10	3,—	4,50
15 id.....	15.767	3.355	1.909	16	256	722	22.047	939	70	23.056	68,39	3,—	4,50
22 id.....	15.920	3.474	1.834	14	215	722	22.041	1.122	59	23.222	68,55	3,—	4,50
29 id.....	15.933	3.696	1.568	14	238	722	22.212	806	187	23.205	68,66	3,—	4,50

(1) Rentevoet in voege sedert 11 Mei 1939.

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten

(millioenen franken).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORRAAD			Diverse kasgelden en tegoed bij banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bankbiljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkingspercentage
	Gouden munt en muntmateriaal	Gouddeviezen	Totaal					dadelijk opvraagbaar	op termijn	
1937 Jaargemiddelde.....	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1938 Jaargemiddelde.....	155,9	17,1	173,0	246,3	226,4	169,3	377,2	502,5	64,5	45,85
1938 28 Februari.....	135,9	47,0	182,9	285,1	217,4	174,9	392,1	499,7	84,8	46,64
31 Maart.....	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April.....	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25
31 Mei.....	165,9	17,0	182,9	281,8	165,7	165,7	369,2	494,5	60,9	49,54
30 Juni.....	165,9	—	165,9	285,7	179,1	167,7	378,2	492,8	56,3	43,87
31 Juli.....	165,9	—	165,9	360,4	173,7	163,1	380,1	565,0	61,6	43,64
31 Augustus.....	165,9	—	165,9	254,8	240,0	158,3	374,4	519,0	61,2	44,32
30 September.....	165,9	—	165,9	190,0	292,0	155,6	369,0	497,6	61,0	44,96
31 October.....	165,9	—	165,9	134,2	319,9	150,2	363,1	481,0	50,9	45,68
30 November.....	165,9	—	165,9	149,8	293,8	184,9	364,6	503,8	52,9	45,49
31 December.....	165,8	—	165,8	193,0	244,7	188,9	395,8	488,1	46,9	41,90
1939 31 Januari.....	165,8	5,0	170,8	212,2	267,4	167,6	398,4	504,1	49,7	42,88
28 Februari.....	165,8	5,0	170,8	232,6	262,1	164,4	401,3	523,0	48,2	42,58
31 Maart.....	165,8	—	165,8	267,8	211,6	167,1	387,6	530,6	51,3	42,79
30 April.....	165,8	—	165,8	275,6	197,0	171,6	376,0	529,1	42,0	44,—

c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken (1).
 1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd
 (in millioenen franken).

RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
ACTIVA.						
BESCHIKBARE EN VLOTTENDE MIDDELEN :						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800
Buitenlandsche overheidsfondsen	120	152	207	278	119	86
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478
Obligaties	3	30	19	9	22	18
Syndicale participaties en te realiseeren waarden	27	34	78	107	160	88
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.516	2.012
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen...</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.452</i>	<i>27.121</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :						
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4
Gebouwen, materieel en meubilair	521	579	576	575	583	597
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>
Algemeen totaal activa...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722
PASSIVA.						
OPVRAAGBAAR :						
Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig dagen...	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Diversen	1.463	2.073	2.185	2.188	2.444	2.274
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	<i>23.163</i>	<i>25.700</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
NIET OPVRAAGBAAR :						
Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Niet beschikbare reserven	4	1	1	2	1	—
Beschikbare reserven	352	374	388	391	398	392
Reservefonds	192	39	45	38	38	37
Inschrijvingen op kapitaalsverhoogingen	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
Algemeen totaal passiva...	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722

(1) Voor de omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

c) Algemeene driemaandelijksche staat der Belgische banken (1)

door de Nationale Bank van België gepubliceerd.

(millioenen franken).

85

RUBRIEKEN	31 Maart 1938	30 Juni 1938	30 Sept. 1938	31 Dec. 1938	31 Maart 1939
ACTIVA.					
A. Spaargelden (artikel 16, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :					
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.703	1.162	1.493	2.106	1.263
Daggeld	759	477	314	579	524
Bankiers	3.879	3.591	3.040	2.686	3.320
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	718	503	294	517	477
Andere te innen waarden op korten termijn	1.782	1.566	1.509	1.539	1.693
Wissels	4.280	3.064	2.190	3.747	3.283
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.604	1.398	1.347	1.292	1.322
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	894	995	895	872	1.017
Diverse debiteuren	5.552	5.501	5.447	5.272	5.604
Effecten	5.719	5.516	5.174	4.838	4.926
a) Belegde wettelijke reserve	141	142	141	144	148
b) Belgische overheidsfondsen	4.519	4.280	4.025	3.710	3.770
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	60	54	58	44	66
d) Bankaandeelen	309	335	334	335	334
e) Andere fondsen	690	704	616	605	608
Diversen	452	285	286	168	204
Niet gestort kapitaal	51	50	50	52	52
<i>Totaal beschikbare en vlottende middelen...</i>	27.393	24.097	22.040	23.668	23.685
C. Vastgelegde middelen :					
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	4	4	5	5
Gebouwen	340	335	335	329	333
Participaties in de dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	171	171	171	171
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	120	119	117	116	100
Materieel en meubilair	12	14	15	13	13
<i>Totaal vastgelegde middelen...</i>	648	643	642	634	622
Algemeen totaal activa ...	28.041	24.740	22.682	24.302	24.307
PASSIVA.					
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :					
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	130	194	297	128	413
Daggeld	127	61	26	10	50
Bankiers	1.779	1.230	1.215	1.473	1.336
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	440	177	230	300	259
Geaccepteerde wissels	894	995	895	873	1.019
Andere te betalen waarden op korten termijn	561	388	459	389	850
Crediteuren wegens wissels ter incasso	908	930	878	819	800
Deposito's crediteuren	18.990	16.700	14.610	16.313	15.635
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	16.699	14.769	12.868	14.592	13.993
b) Op meer dan 30 dagen	2.291	1.931	1.742	1.721	1.642
Obligaties en kasbons	55	63	61	55	32
Nog te storten op fondsen en participaties	232	249	261	255	247
Diversen	657	443	441	380	357
<i>Totaal opvraagbaar...</i>	24.773	21.430	19.373	20.995	20.998
C. Niet opvraagbaar :					
Kapitaal	2.648	2.687	2.686	2.685	2.676
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	64	64	64	64
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	145	145	145	146	151
Beschikbare reserve	333	373	371	376	377
Reservefonds	78	41	42	36	41
<i>Totaal niet opvraagbaar...</i>	3.268	3.310	3.309	3.307	3.309
Algemeen totaal passiva ...	28.041	24.740	22.682	24.302	24.307

(1) Omloopsnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

	Sedert	%		Sedert	%
België	6 Juli 1939	2,50	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Letland (1)	1 Januari 1939	5,—
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Litauen	15 Juli 1939	6,—
Denemarken	23 Februari 1939	3,50	Nederland	3 December 1938	2,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Noorwegen	5 Januari 1938	3,50
Estland	1 October 1935	4,50	Polen	18 December 1937	4,50
Finland	3 December 1934	4,—	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Frankrijk	4 Januari 1939	2,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Groot-Brittannië	30 Juni 1932	2,—	Bohemen en Moravië	1 Januari 1936	3,—
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Vereenigde Staten (Feder. Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,—
Indië	30 November 1935	3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50
Italië	18 Mei 1936	4,50			
Japan	11 Maart 1938	3,46			

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor creditinstellingen : 5 %.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

DATUM	Munt en munt-materiaal	Tegoed in het buitenland	Wisselportefeuille en publieke waarden		Beleeningen op effecten	Voorloopige rentelooze voorschotten aan den Staat (Overeenkomsten van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937, 22 Maart en 14 April 1938)	Voorloopige rentelooze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar krachtens artikel 8 van overeenkomst van 12-11-38)	Bankbiljetten in circulatie	Creditsaldi in rekening-courant	Dekkings-percentage	
			Gedisconteerd handelspapier								
			binnenlandsch	buitenlandsch							
1937 Jaargemidd.	56.612	15,1	9.374	16,4	1.393	3.856	24.931	—	88.288	17.726	53,40
1938 Jaargemidd.	—	21,9	10.513	20,3	1.475	3.740	—	—	101.704	23.291	—
1938 : Gemiddelde van 1-1 tot 10-11.	56.086	—	—	—	—	—	39.632	—	—	—	45,90
Gemiddelde van 17-11 tot 31-12	87.265	—	—	—	—	—	—	20.627	—	—	61,01
1938 7 April	55.807	20,0	10.903	21,3	1.194	3.754	39.554	—	98.144	23.574	45,85
5 Mei	55.807	20,1	10.657	20,2	1.187	3.878	40.134	—	98.960	23.615	45,53
9 Juni	55.808	19,5	7.594	16,3	1.057	3.514	40.134	—	100.235	18.930	46,83
7 Juli	55.808	25,2	5.930	16,7	1.030	3.564	40.134	—	101.504	15.676	47,63
4 Augustus	55.808	23,9	6.334	17,3	1.194	3.675	40.134	—	101.351	16.818	47,23
8 September	55.808	24,5	9.166	17,3	1.358	3.717	40.134	—	102.900	18.714	45,89
6 October	55.808	10,0	18.416	24,6	1.967	3.988	50.134	—	118.290	23.707	39,30
10 November	55.808	12,2	12.941	26,5	1.997	4.005	48.134	—	108.771	26.987	41,11
17 November	87.264 (1)	13,5	12.070	25,8	2.253	3.971	—	20.627	107.349	37.785	60,13
8 December	87.265	19,1	10.783	22,7	2.500	3.708	—	20.627	108.779	33.911	61,16
1939 5 Januari	87.265	14,6	7.923	23,1	2.677	3.686	—	20.627	111.520	29.081	62,07
9 Februari	87.266	15,3	7.743	20,2	3.012	3.422	—	20.627	111.253	27.877	62,72
9 Maart	87.266	14,0	6.830	18,4	3.037	3.371	—	20.627	113.886	24.336	63,13
6 April	87.266	13,8	6.651	17,5	3.873	3.397	—	20.577	120.303	18.775	62,75
4 Mei	92.266	15,6	7.476	16,8	3.862	3.441	—	20.577	125.353	19.460	63,71
8 Juni	92.266	14,7	6.964	15,5	3.631	3.468	—	20.577	121.287	23.517	63,72

Discontovoet { huidige : 2 % sedert 4 Januari 1939.
 vorige : 2 1/2 % sedert 25 November 1938.

(1) Herwaardeering van den goudvoorraad op basis van 27,5 mgr. goud van 0,900 fijn per frank.

c) Bank of England.
Weekstaten
(in duizenden £).

86

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bank- biljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaar- borgde fondsen	Disconto en beleening	Andere waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andere deposito's	Totaal	
1937 Jaargemidd.	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1938 Jaargemidd.	326.411	995	103.168	9.581	20.986	133.735	485.562	18.200	106.224	36.230	160.654	28,0
1938 4 Mei	326.408	794	117.766	8.189	19.265	145.220	490.533	10.742	117.453	35.971	164.166	22,3
8 Juni ...	326.410	856	111.421	7.937	20.167	139.525	490.721	11.732	111.110	35.425	158.267	23,0
6 Juli	326.412	990	111.891	10.711	20.402	143.004	488.231	12.546	115.663	35.989	164.198	23,8
10 Augustus	326.412	1.137	109.716	9.238	21.544	140.498	489.993	19.315	106.079	34.513	159.907	23,4
7 Septemb.	326.414	1.421	101.336	5.354	22.073	128.703	480.115	32.151	91.259	34.852	158.282	30,1
5 October.	326.414	1.344	121.871	10.205	22.477	154.553	505.784	12.055	109.703	37.141	158.899	13,8
9 Novemb.	326.414	1.292	101.571	11.103	20.979	133.653	482.690	15.937	109.498	35.504	160.939	27,9
7 Decemb.	326.416	1.198	66.136	17.871	21.503	105.510	487.752	18.628	102.945	35.944	157.517	44,3
1939 4 Januari.	326.416	685	71.381	48.906	22.380	142.667	488.071	20.503	135.955	37.241	193.699	35,6
11 Januari.	126.414	652	96.171	22.122	22.321	140.614	475.644	19.214	118.139	36.653	174.006	29,5
8 Februari.	126.414	890	77.636	20.649	22.357	120.642	474.998	15.351	103.950	35.490	154.791	33,7
8 Maart ...	226.033	1.041	89.246	3.360	22.395	115.001	479.178	11.449	97.424	35.804	144.677	33,1
5 April ...	226.160	1.105	100.351	8.485	21.509	130.345	491.451	16.042	91.947	40.529	148.518	24,1
10 Mei	226.160	703	114.126	8.102	21.245	143.473	495.894	19.059	101.356	36.279	156.694	19,7
7 Juni.....	226.160	587	114.176	7.801	22.608	144.585	498.371	18.401	100.623	36.104	155.128	18,2
5 Juli.....	226.414	671	118.706	8.789	22.465	149.960	505.722	19.301	96.477	37.561	153.339	13,9

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 30 Juni 1932.
vorige : 2 ½ %, sedert 12 Mei 1932.

d) Nederlandsche Bank.
Weekstaten
(in millioenen guldens).

DATUM	Munt en munt- materiaal	Wissels		Beleening			Bank- biljetten	Credit- saldi inrekening- courant	Dekkings- percentage
		Binnen- landsche	Buiten- landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1937 Jaargemiddelde	1.158	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1938 Jaargemiddelde	1.484	10,0	4,8	295	1,3	296	944	870	81,79
1938 9 Mei	1.500	9,2	5,4	331	0,7	332	931	934	80,46
7 Juni	1.500	8,6	5,4	329	1,1	330	932	933	80,47
4 Juli	1.501	7,8	5,4	329	2,0	331	951	915	80,48
8 Augustus.....	1.501	9,3	4,9	296	0,9	297	921	910	82,00
5 September.....	1.500	9,3	4,9	294	1,2	296	952	876	82,06
10 October.....	1.495	18,5	4,0	289	1,3	290	1.069	757	81,85
7 November.....	1.502	15,7	4,0	307	1,3	308	1.016	835	81,15
5 December.....	1.486	10,9	3,6	306	1,6	307	1.010	819	81,28
1939 9 Januari.....	1.489	8,4	3,6	305	1,7	307	988	839	81,47
6 Februari.....	1.489	8,1	3,1	299	1,7	301	993	828	81,77
6 Maart.....	1.442	7,4	3,1	244	1,3	245	988	730	83,91
11 April.....	1.317	11,0	2,7	208	0,9	209	1.022	535	84,51
8 Mei.....	1.227	11,6	2,7	215	1,0	216	1.056	422	83,02
5 Juni.....	1.227	11,6	2,7	209	0,7	210	1.034	436	83,48
10 Juli.....	1.151	10,1	2,2	222	0,9	223	1.025	382	81,81

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 3 December 1936.
vorige : 2,5 %, sedert 20 October 1936.

e) Nationale Bank van Zwitserland.
Weekstaten
(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud- voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen- landsche wissels	Beleening	Correspon- denten	Bank- biljetten in circulatie	Andere terstond opvorderbare verplichting.	Dekkings- percentage
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1938 Jaargemiddelde	2.852	394	35,7	22,8	15,5	1.558	1.807	96,46
1938 7 Mei	2.873	440	6,4	21,5	8,3	1.505	1.904	97,17
7 Juni	2.836	382	23,0	21,5	24,4	1.502	1.848	96,08
7 Juli	2.802	390	5,1	21,7	6,2	1.511	1.778	97,04
6 Augustus	2.794	388	4,9	20,1	3,8	1.512	1.761	97,21
7 September	2.847	374	11,0	20,4	4,5	1.546	1.775	96,98
7 October	2.851	311	110,4	26,8	4,6	1.803	1.565	93,86
7 November	2.873	302	96,0	24,8	3,7	1.696	1.668	94,38
7 December	2.890	284	95,8	27,5	4,1	1.670	1.697	94,26
1939 7 Januari	2.890	281	140,1	19,7	5,0	1.675	1.717	93,46
7 Februari	2.813	255	148,9	18,8	4,4	1.620	1.673	93,18
7 Maart	2.813	265	114,3	24,3	5,2	1.642	1.631	94,03
5 April	2.633	249	171,5	25,9	7,0	1.741	1.405	91,60
6 Mei	2.472	264	172,5	32,0	3,9	1.748	1.237	91,67
7 Juni	2.471	266	36,1	28,8	4,2	1.699	1.148	96,18
7 Juli	2.469	271	37,8	29,5	5,5	1.711	1.141	96,07

Discontovoet { huidige : 1 ½ %, sedert 26 November 1936
vorige : 2 %, sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.
Weekstaten
(in millioenen RM.).

DATUM	Goud- voorraad	Deviezen als goud- dekking geldende	Pasmunt	Waarden tot bijkomende dekking	Wissels	Beleeningen op onderpand	Gediscont. Schatkist- bons	Bank- biljetten in circulatie	Verschill. opeisbare schulden	Dekkings- percentage van goud en deviezen
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1938 Jaargemiddelde	70,8	5,6	174	394	6.039	45,0	11,3	6.228	983	1,06
1938 7 April	70,8	5,3	181	114	5.504	47,6	16,1	5.476	1.245	1,13
7 Mei	70,8	5,4	189	121	5.623	42,5	0,1	5.860	953	1,12
7 Juni	70,8	5,6	153	545	5.766	54,3	0,9	6.145	1.110	1,05
7 Juli	70,8	5,8	169	547	5.832	43,1	6,9	6.196	970	1,07
6 Augustus	70,8	5,6	142	549	6.063	38,7	2,6	6.429	958	1,03
7 September	70,8	5,4	133	550	6.378	28,5	0,2	6.690	948	1,00
7 October	70,8	5,7	92	550	7.337	19,6	0,8	7.541	887	0,91
7 November	70,8	5,8	121	548	7.020	32,9	0,5	7.423	918	0,92
7 December	70,8	5,6	134	548	7.252	47,1	0,1	7.629	1.003	0,88
1939 7 Januari	70,8	5,7	168	554	7.225	44,1	1,5	7.705	950	0,88
7 Februari	70,8	5,9	203	671	6.761	43,8	1,2	7.549	1.064	0,89
7 Maart	70,8	5,7	179	677	7.084	37,9	0,2	7.737	1.027	0,87
6 April	70,8	5,6	121	668	7.776	37,8	2,3	8.165	1.060	0,83
8 Mei	70,8	5,9	123	659	7.473	48,5	1,2	8.252	1.219	0,81
7 Juni	70,8	5,7	153	921	7.174	34,1	2,3	8.192	1.117	0,82

Discontovoet { huidige 4 %, sedert 22 September 1932.
vorige : 5 %, sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.
Weekstaten
(in millioenen \$).

86

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale publieke fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkings- percentage (1)
	Goud- certificaten op de Schatkist	Andere reserves	In herdisconto van de member- banks	in de open markt gekocht				
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1938 Jaargemiddelde	10.423	402	8,6	0,5	2.564	4.200	8.980	82,1
1938 6 April	9.231	445	11,3	0,5	2.564	4.158	7.875	80,4
4 Mei	10.650	435	8,2	0,5	2.564	4.148	9.286	82,5
8 Juni	10.647	398	8,6	0,5	2.564	4.136	9.251	82,5
6 Juli	10.645	374	8,0	0,5	2.564	4.175	9.207	82,3
10 Augustus	10.642	394	6,9	0,5	2.564	4.136	9.249	82,4
7 September	10.640	356	7,1	0,5	2.564	4.212	9.147	82,3
5 October	10.976	367	7,3	0,5	2.564	4.263	9.437	82,8
9 November	11.327	352	7,8	0,5	2.564	4.356	9.654	83,4
7 December	11.672	346	6,0	0,5	2.564	4.422	9.950	83,6
1939 4 Januari	11.848	365	4,3	0,5	2.564	4.441	10.146	83,7
8 Februari	11.989	442	7,4	0,5	2.564	4.345	10.437	84,1
8 Maart	12.194	415	3,3	0,5	2.564	4.343	10.597	84,4
5 April	12.582	361	2,6	0,6	2.564	4.398	10.891	84,7
3 Mei	13.128	364	3,5	0,6	2.564	4.465	11.362	85,2
7 Juni	13.401	350	3,5	0,6	2.564	4.476	11.618	85,4

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York { huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 % sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opeischbare schulden

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand

(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het einde van het jaar of van de maand)	Metaalvoorraad (1)		STAATS- FONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Beleeningen en voor- schotten in rekening- courant	Bankbiljetten in circulatie	REKENING-OURANTSALDI				Emissierecht (2)	VERHOUDING, IN %		
	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaalvoorraad begrepen	Rekening-courant in het buitenland	Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde			Staat	Handelsbanken	Andere rekeningen	Buitenlandsche banken		vandemetaalvoor- raad tot de biljet- tencirculatie	van de metaal- voorraad tot het emissierecht	
1936	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21
1937	471	68,1	256	6,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45
1938 Maart	494	80,8	290	21,1	50,6	12,6	573	21,4	965	269	434	7,6	47,8	1.338	51,19	36,92
April	521	54,4	299	31,1	38,0	12,6	564	20,1	948	293	437	6,2	49,4	1.393	55,01	37,44
Mei	524	76,0	347	36,1	39,1	13,0	489	20,7	931	403	380	5,7	47,4	1.398	56,28	37,48
Juni	525	90,0	307	41,1	41,4	12,5	524	22,2	972	392	373	6,2	58,7	1.400	54,03	37,50
Juli	526	89,8	289	56,0	41,9	12,1	530	23,1	950	269	510	2,9	57,2	1.402	55,39	37,52
Augustus	528	89,6	301	66,0	41,2	11,8	511	22,7	971	260	512	2,7	56,4	1.406	54,34	37,55
September	573	110,7	548	72,0	32,8	12,2	411	25,9	1.083	248	678	2,9	69,3	1.496	52,89	38,30
October	591	115,9	473	82,0	31,8	13,2	385	28,0	1.028	237	673	4,1	71,1	1.531	57,49	38,58
November	591	115,8	491	87,0	32,1	14,1	351	32,7	982	484	452	3,2	89,5	1.533	60,18	38,55
December	591	115,8	414	102,0	34,0	13,2	386	36,8	1.061	418	428	3,4	83,7	1.533	55,76	38,58
1939 Januari	594	135,5	448	112,0	36,0	12,3	298	39,9	979	350	583	3,4	87,5	1.538	60,63	38,62
Februari	595	135,3	468	117,0	36,2	12,1	259	42,7	991	345	564	3,1	87,6	1.541	60,06	38,64
Maart	596	135,2	460	127,0	38,9	12,6	231	47,6	1.054	324	524	3,6	69,1	1.543	56,59	38,66
April	601	146,6	488	137,0	49,8	12,8	153	51,4	1.041	347	500	3,2	72,1	1.551	57,66	38,72
Mei	614	144,6	526	147,0	45,9	13,2	87	56,3	1.012	506	397	3,5	66,2	1.572	60,68	39,08
Juni	615	146,5	550	152,1	45,7	12,5	50	57,2	1.059	490	368	4,3	63,0	1.570	58,12	39,20

Discontovoet { huidige : 2 ½ %, sedert 1 December 1933.
vorige : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het door de Bank in het binnenland aangehouden goud, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (ten hoogste 15 pCt. van de totale dekkingsvoorraad).

(2) De bank mag bankbiljetten in omloop brengen voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 miljoen kronen.

i) Japansche Bank.
Weekstaten
(in millioenen yens).

86

DATUM	MUNT EN MUNTMATERIAAL			Speciaal fonds voor buitenlandse valuta	Gedisconteerde wissels	Voorschotten aan den Staat	Voorschotten	Voorschotten op buitenlandsch papier	Obligaties van de Schatkist	Bijzettencirculatie	DEPOSITO'S VANDE REGERING			Andere deposito's	Overige verplichtingen	Gezamenlijke verbintenissen	Dekking:percentage munt en muntmateriaal (verbintenissen)
	Gouden munt en goudmuntmateriaal	Andere	Totaal								Rekening-courant	Diverse	Totaal				
1937 Jaargemiddelde	624	46	670	—	535	154	29,9	86,1	676	1.532	217	129	346	72	163	2.113	31,7%
1938 Jaargemiddelde	665	41	706	(1) 300	456	2,9	30,4	30,8	1.251	1.930	278	160	428	112	132	2.602	27,1
1938 5 Maart	801	22	833	—	469	2,9	30,8	30	1.157	1.791	404	130	534	66	104	2.495	33,4
9 April	801	35	836	—	452	2,9	30,7	30	1.043	1.762	269	110	379	107	114	2.362	35,4
7 Mei	801	37	838	—	444	2,9	30,6	30	1.051	1.784	250	108	358	103	115	2.360	35,5
4 Juni	801	49	850	—	441	2,9	30,8	30	1.127	1.837	201	119	320	127	136	2.420	35,1
9 Juli	801	47	848	—	434	2,9	30,4	23	1.090	1.871	131	139	270	113	136	2.390	35,5
6 Augustus ...	501	46	547	300	486	2,9	32,1	23	1.141	1.965	179	157	336	70	147	2.518	21,7
10 September ..	501	46	547	300	468	2,9	30,4	15	1.366	1.843	452	178	630	122	139	2.734	20,0
8 October	501	44	545	300	482	2,9	30,5	15	1.441	1.940	411	201	612	143	140	2.835	19,2
5 November ...	501	47	548	300	477	2,9	30,5	25	1.571	2.042	430	200	630	89	215	2.976	18,4
10 December ...	501	49	550	300	418	2,9	30,6	15	1.495	2.105	187	216	403	202	120	2.830	19,4
1939 7 Januari	501	46	547	300	403	2,9	30,7	22	1.845	2.318	306	251	557	148	145	3.168	17,3
4 Februari	501	36	537	300	420	2,9	30,5	25	1.619	2.246	265	295	560	85	121	3.012	17,8
4 Maart	501	34	535	300	416	2,9	30,2	31	1.627	2.234	225	323	548	89	170	3.041	17,6
8 April	501	26	527	300	407	2,9	30,6	15	1.650	2.162	323	298	621	110	137	3.030	17,4
6 Mei	501	37	538	300	402	2,9	30,1	15	1.499	2.142	226	213	439	134	162	2.877	18,7
10 Juni	501	39	540	300	399	2,9	30,4	29	1.475	2.060	277	230	507	180	128	2.875	18,8

Discontovoet { huidige : 3,46 %, sedert 11 Maart 1938.
vorige : 3,285 %, sedert 7 April 1938.

(1) Deze post komt in de weekstaten slechts sedert 23 Juli 1938 voor.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

STAAT in duizenden Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud
(art. 5 der statuten)].

87

	Per 31 Mei 1939		Per 30 Juni 1939	
ACTIVA.				
I. Goud in baren.....	64.732	11,2	62.564	10,6
II. Kas :				
Specie en tegoed bij banken	6.756	1,2	23.161	3,9
III. Call-gelden	16.275	2,8	22.386	3,8
IV. Herdiscontabel papier :				
1° Handelswissels en bankaccepten	143.875	25,0	144.518	24,5
2° Schatkistpapier	76.075	13,2	80.917	13,7
	219.950		225.435	
V. Fondsen op termijn tegen interest uitgezet :				
1° Op ten hoogste 3 maanden	34.382	6,0	33.015	5,6
2° Op 3 tot 6 maanden	82	0,0	—	0,0
	34.464		33.015	
VI. Wissels en onderscheiden beleggingen :				
1° Op ten hoogste 3 maanden :				
a) Schatkistpapier	45.388	7,9	41.009	7,0
b) Onderscheiden beleggingen	54.179	9,4	37.015	6,3
2° Op 3 tot 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	38.657	6,7	32.634	5,6
b) Onderscheiden beleggingen	50.079	8,7	59.144	10,0
3° Op méér dan 6 maanden :				
a) Schatkistpapier	15.582	2,7	23.854	4,1
b) Onderscheiden beleggingen	28.322	4,9	27.474	4,7
	232.207		221.130	
VII. Andere activa :				
1° Borg door centrale banken op gecedeerde wissels verleend	826	0,1	810	0,1
2° Andere posten	1.169	0,2	788	0,1
	1.995		1.598	
TOTAAL ACTIVA...	576.379	100,0	589.289	100,0

PASSIVA.

	Per 31 Mei 1939		Per 30 Juni 1939	
I. Kapitaal :				
Geautoriseerd en geëmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche franken ieder	500.000		500.000	
Aandelen met 25 % volgestort	125.000	21,7	125.000	21,2
II. Reserves :				
1° Wettelijke reserve	5.117		5.117	
2° Dividend-reservefonds	6.659		6.659	
3° Algemeen reservefonds	13.317		13.317	
	25.093	4,4	25.093	4,3
III. Lang loopende deposito's :				
1° Rekening van de Trust der annuïteiten	153.096	26,6	153.096	26,0
2° Deposito der Duitse regeering	76.548	13,3	76.548	13,0
3° Deposito der Fransche regeering (Saargebied)	809	0,1	809	0,1
4° Waarborgfonds der Fransche regeering	24.675	4,3	24.668	4,2
	255.128		255.121	
IV. Kort loopende en dadelijke opvraagbare deposito's :				
1° Circulatiebanken voor eigen rekening :				
a) Op 3 maanden maximum	33.896	5,9	34.444	5,8
b) Op zicht	75.318	13,1	87.622	14,9
2° Circulatiebanken voor rekening van derden :				
Dadelijk opvraagbaar	109.214		122.066	
Dadelijk opvraagbaar	1.843	0,3	1.681	0,3
3° Andere depositanten :				
a) Op ten hoogste 3 maanden	33	0,0	26	0,0
b) Dadelijk opvraagbaar	3.541	0,6	2.737	0,5
	3.574		2.763	
V. Deposito's op zicht (goud)	13.205	2,3	13.278	2,2
VI. Uit te keeren winsten op 1 Juli 1939 :				
1° Dividend aan 6 % 's jaars, in nationale munt uitgedrukt aan de aandeelhouders uit te betalen	7.499		7.495	
2° Participatie der deponenten op langen termijn, volgens artikel 53 (e) der statuten	262		262	
	7.761	1,3	7.757	1,3
VII. Verschillende posten :				
1° Garantie op gecedeerde wissels	1.458	0,2	1.430	0,2
2° Andere posten	34.103	5,9	35.100	6,0
	35.561		36.530	
TOTAAL PASSIVA...	576.379	100,0	589.289	100,0

NOTA. — In dezen staat is niet begrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leeningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN.

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidsproducten	47
GELDMARKT.		IV. — Prijzen van landbouwproducten	48
I. — Discontovoet en rentestand voor belevingen	2	VOORTBRENGING.	
II. — Rentevoet der Schatkistcertificaten en kortlopende bons	3	I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie ..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Diverse producties	56
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.		III. — Bouwbedrijvigheid	57
I. — Noteering der edele metalen te Londen.	9	IV. — Electriciteit	58
II. — Contantwisselkoersen op de Beurs te Brussel	10	V. — Gas	59
III. — Termijnwisselkoersen	11	VERBRUIK.	
a) wisselkoers op één maand;		I. — Indexcijfers van den verkoop aan de verbruikers	65
b) wisselkoers op drie maanden.		II. — Tabakverbruik	66
KAPITAALMARKT.		III. — Slachtingen	67
I. — Noteeringen van enkele publieke fondsen	14	VERVOER.	
II. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	I. — Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
III. — Noteeringen, rendementen en indexcijfers van de voornaamste obligatietypen	16	a) Uitbatingsontvangsten en -uitgaven;	
IV. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch-Congo	17	b) Wagons aan de nijverheid geleverd;	
a) retrospectief overzicht;		c) Verkeer :	
b) detail der uitgiften;		1° algemeen spoorverkeer;	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		2° zware goederen :	
V. — Overheidsleeningen	18	A) gezamenlijk verkeer;	
VI. — Hypotheekinschrijvingen	19	B) binnenlandsch verkeer.	
RIJKSFINANCIËN.		II. — Havenverkeer	71
I. — Opbrengst van de belastingen	25	a) Antwerpen;	
II. — Toestand van de Fonds voor Delging der Staatsschuld	26	b) Gent;	
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		c) Brugge-Zeebrugge;	
I. — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	d) Groot-Brussel;	
a) detailgegevens per bedrijfsklasse;		e) Oostende.	
b) retrospectief overzicht;		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	31	I. — Indeeling aangenomen door de overeenkomst van Brussel	75
a) inlagen op particuliere spaarboekjes;		II. — Indeeling naar den graad van verwerking der producten	76
b) stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.		WERKLOOSHEID.	
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	I. — Algemeen overzicht	80
LOOP DER ZAKEN.		II. — Indeeling per provincie	81
I. — Verrekenkamers	35	BANKSTATISTIEKEN.	
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	I. — België en Belgisch-Congo	85
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen. — Aanvragen om vergunning	37	a) Nationale Bank van België;	
IV. — Onbetaalde wissels	38	b) Bank van Belgisch-Congo;	
V. — Faillissementen en accoorden tot voorkoming van faillissement	39	c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken, door de Nationale Bank gepubliceerd.	
PRIJZEN.		II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen ..	45	a) Discontovoet;	
a) in België;		b) Staat van de Banque de France;	
b) in het buitenland		c) » Bank of England;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van de kosten van levensonderhoud	46	d) » Nederland. Bank;	
a) kleinhandelsprijzen in België;		e) » Zwitsersche Nationale Bank;	
b) nieuwe indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België;		f) » Reichsbank;	
c) kosten van levensonderhoud in België;		g) » Feder. Res. Banks;	
d) kosten van levensonderhoud en kleinhandelsprijzen in het buitenland.		h) » Sveriges Riksbank;	
		i) » Japansche Bank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7,50 voor België.
fr. 9,— voor het buitenland.

Prijs van het speciaal nummer : « Overzicht van den economischen toestand
van België », in den loop van het voorafgaande jaar:
20 frank voor België.
25 frank voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgirorekening n° 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

Voorheen Drukkerijgesticht.
TH. DEWARICHET
J., M., G. en L. Dewarichet,
Brs & Zrs, maat. in gez, naam
Wildewoudstr. 16, Brussel.

17265